

Kajaanin kaupunki

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2025

Kaupunginhallitus 24.3.2026
Kaupunginvaltuusto 9.6.2026

1 Toimintakertomus	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.4 Olennaiset muutokset Kajaanin kaupungin toiminnassa ja taloudessa	21
1.1.5 Kaupungin henkilöstö	24
1.1.6 Ympäristöasiat	30
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	32
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	32
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	36
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	38
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	38
1.3.2 Toiminnan rahoitus	45
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	47
1.5 Kunnan kokonaistulot ja – menot	52
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	53
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	53
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	54
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	55
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	55
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	56
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	57
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	63
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	63
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	63
2 Talousarvion toteutuminen	64
2.1 Kaupunkistrategian toteutuminen	64
2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	69
2.2.1 Investointiosan toteutuminen	69
2.2.2 Konsernipalvelut	71
2.2.3 Vuolijoen aluelautakunta	84
2.2.4 Sivistystoimiala.....	87
2.2.5 Ympäristötekniinen toimiala.....	100
2.2.6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta peruskaupungin osalta	109
3 Tilinpäätöslaskelmat	110
3.1 Tuloslaskelma	110
3.2 Rahoituslaskelma	111
3.3 Tase	112
3.4 Konsernilaskelmat	114
4 Liitetiedot	119
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	119
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	119
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	121
4.1.3 Tuloslaskelman liitetiedot.....	121
4.1.4 Tasetta koskevat liitetiedot.....	123
4.1.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	129
4.1.6 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	131
4.1.7 Kirjanpito kirjat ja tositelajit 2025.....	132
5 Eriytetyt tilinpäätökset	134

5.1 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen	134
5.1.1.Kajaanin Vesi -liikelaitos tilinpäätös 2025.....	136
5.1.2.Kajaanin Mamselli -liikelaitos tilinpäätös 2025.....	156
5.1.3 Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos tilinpäätös 2025	175
5.2. Tytäryhtiöiden toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot	203
5.2.1 Kajaanin Teknologiakeskus Oy	203
5.2.2 Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari	205
5.2.3 As Oy Kajaanin Sammonkaaren Pietari	209
5.2.4 Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan Palvelukeskus	212
5.2.5 Loiste Oy.....	214
5.2.6 Kajaanin Energiatuotanto Oy	218
5.2.7 Kainuun Voima Oy.....	220
5.2.8 Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	224
5.2.9 Edukai Oy	227
5.3 Tytäryhteisöjen tilinpäätöstietoja 2024–2025	230
6 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä.....	231

1 Toimintakertomus

Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalaki 115 §: Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja selaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoteen 2025 on mahtunut hyvin monenlaisia asioita ja niinpä se jää maailmanhistoriaan hyvin sekavana ja ristiriitaisena vuosilukuna. Kaiken huomion on vienyt toisen kautensa aloittanut USA:n presidentti Donald Trump, jonka tekemiset ja tekemättä jättämiset ovat olleet päivittäinen puheenaihe. Maailmantalous kuitenkin pysyi viime vuonna yllättävän vakaana huolimatta vahvoista geopoliittisista ja kauppapoliittisista jännitteistä. Arviot tulevasta kehityksestä ovat olleet varovaisen myönteisiä.

Suomi joutui EU:n tarkkailuluokalle liiallisen alijäämän sekä velkaantuneisuuden vuoksi. Työllisyydessä maamme ajautui Euroopan huonoimmaksi valtioksi. Velkaantuminen on saatava hallintaan ja työllisyys kestävälle tasolle.

Kainuussa ja erityisesti Kajaanissa kulunut vuosi oli elinvoimaisuuden kehittämisen kannalta erinomainen. Kainuun kasvuluvut olivat ihmettelyn aihe koko valtakunnan tasolla.

Kajaanissa vuoden 2025 elinkeinojen kehittämisen kärjiksi nousivat datakeskukset. Kolme eri toimijaa vei hankkeitaan aktiivisesti eteenpäin. Rakenteilla olevia hankkeita oli kaksi: brittiläisomisteinen XTX ja islantilaisomisteinen Borealis. Otanmäkeen sijoittuva Google kertoo suunnitelmistaan joskus tulevaisuudessa. Lisäksi LUMI-AI Factory sai merkittävän rahoituksen (yli 600 miljoonaa euroa) supertietokoneen uudistamiseen ja tekoälytehtaan rakentamiseen. Kainuu-Koillismaan uusi työllisyysalue aloitti Kajaanin vetämänä vuoden alusta. Kehittämishankkeista merkittävimpiä olivat Kampus 2025- hanke Vimpelin oppimisympäristössä, pelialan Game City Kajaani sekä Seminaarin Taidekampus entisessä OKL:n päärakennuksessa. Uusimpana tulokkaana oli suunnittelun alla Urheilukampus.

Työllisyys on huonontunut ja uusien työpaikkojen tarjonta vähentynyt kuluneen vuoden aikana. Myönteinen asia tässä yhteydessä on, että Kajaanin työttömyys pysyi Suomen keskiarvotasolla. Tietyillä aloilla on edelleen osaavan työvoiman saatavuusongelmia. Yritysten investointitaso pysyi poikkeuksellisen matalalla tasolla koko vuoden. Data-centereiden rakennusaikaiset työpaikat ovat piristäneet selvästi paikallistaloutta ja valmiiden konesalien uudet työpaikat luovat toivoa työllisyyden pysymisestä hyvänä myös tulevaisuudessa.

Peruskaupungin ja liikelaitosten yhteenlaskettu tilikauden tulos vuodelta 2025 oli noin 2,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen lopullinen tilinpäätös on noin 4,5 miljoonaa ylijäämäinen. Sijoitustuotot olivat reilusti plussalla ja vaikuttivat merkittävästi kaupungin tulokseen. Verotulot olivat 84 miljoonaa euroa ja pienenivät melkein 1,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Valtionosuudet puolestaan olivat hieman alle 54 miljoonaa euroa ja kasvoivat edellisvuodesta noin 3,5 miljoonalla eurolla.

Vuosikatetta kertyi 22,5 miljoonaa euroa ja se riitti kattamaan poistot 112 prosentin tasolla. Nettoinvestoinnit olivat 26,1 miljoonaa euroa, joista suurimpia kohteita olivat päiväkotit Männyntaimen rakentaminen, Kaukametsän salin

osakorjaukset ja Kauppatorin infrastruktuurin uudistaminen. Investoinneissa on mukana Loiste Lämpöön sijoitettu SVOP-sijoitus. Peruskaupungilla ja liikelaitoksilla on lainaa asukasta kohden noin 3324 euroa. Viime vuodesta lainamäärä hieman pieneni.

Kajaanin kaupunki on toteuttanut talouden sopeuttamisohjelmaa vuodesta 2020 alkaen. Vuonna 2025 sopeuttamista vielä tehostettiin ja se näyttää auttaneen menojen hallinnassa. Sopeuttamisessa on haettu erityisesti palveluiden ja palvelutuotantoon kytkeytyvän infran rakenteellisia kustannussäästöjä. Tavoitteena on, että nämä sopeuttamistoimet olisivat luonteeltaan pysyviä.

Kaupungissamme on nyt menossa hyvä "kehittämispöhinä", joka toivottavasti lisää Kajaanin vetovoimaa ja tunnettuutta. Kajaanin lähitulevaisuuden näkymät ovat hyvät ja niitä pitää vahvistaa oikeilla strategisilla valinnoilla. Kaupunkimme ei ole läheskään vielä kehityksensä huipulla, joten eväitä myönteisen "lumipalloefektin" syntymiseen täytyy kehittää koko ajan lisää. Kaupunkimme saavuttaa kunnioitettavan 375 vuoden merkkipaalun nyt kuluvana vuotena. Kajaanilaiset voivat hyvillä mielin osallistua koko vuoden kestävään juhlahumuun.

Jari Tolonen
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Jäsenet 2.6.2025 saakka		Jäsenet 3.6.2025 alkaen	
Aavakare Eila, pj.	PS	Kahakka Peppiina (ent. Hakkarainen), pj.	VAS
Kyllönen Tiina, 1. vpj.	SDP	Enroth Paavo, 1. vpj.	KOK
Räisänen Aki, 2. vpj.	VAS	Ohtonen Helena, 2. vpj.	SDP
Hatva Teuvo	KESK	Leinonen Minna	KESK
Immonen Marjatta	KESK	Oikari Risto	KESK
Patronen Kaija	KESK	Niemelä Paavo	KESK
Niemelä Paavo	KESK	Ahonen Esa	KESK
Rimpiläinen Anni	KESK	Kinnunen Eveliina	KESK
Karppinen Veli-Matti	KESK	Malinen Pentti	KESK
Leinonen Minna	KESK	Kemppainen Hannu	KESK
Kinnunen Eveliina	KESK	Pyykkönen Pauli	KESK
Tornberg Raimo	KESK	Patronen Kaija	KESK
Poutiainen Jukka	KESK	Kyllönen Toivo	KESK
Pöllänen Tuija	KESK	Rimpiläinen Anni	KESK
Oikari Risto	KESK	Savonen Harri	KESK
Kilpeläinen Pasi	PS	Österberg Venla	KESK
Heikkinen Tea	PS	Karppinen Veli-Matti	KESK
Partanen Minna	PS	Najafi Mousa	KESK
Arffman Pasi	PS	Kortelainen Miikka	VAS
Manninen Anssi	PS	Lämpsä Jouni	VAS
Arffman Valtteri	PS	Räisänen Aki	VAS
Lesonen Jyrki	PS	Kyllönen Noora	VAS
Karjalainen Tuukka	PS	Sainio Sami	VAS
Kääminen Teppo	PS	Kyllönen Antero	VAS
Niva Teemu	PS	Tiainen Anja	VAS
Kortelainen Miikka	VAS	Lindh Jari	VAS
Lämpsä Jouni	VAS	Kangasharju Marjo	SDP
Myllylä Raili	VAS	Piirainen Raimo	SDP
Kaikkonen Vesa	VAS	Laurila Sonja	SDP
Leivo Veli-Pekka	VAS	Oikarinen Markku	SDP
Kahakka Peppiina (ent. Hakkarainen)	VAS	Hekkala Heikki	SDP
Kyllönen Sari	VAS	Tartia-Jalonen Aila	SDP
Fonselius Päivi	VAS	Urpilainen Juha	SDP
Suutari Eero	KOK	Perhovaara Jaakko	KOK
Suutari Hannu	KOK	Suutari Hannu	KOK
Halonen Auli	KOK	Heikkinen Matti	KOK
Sistonen Toivo	KOK	Halonen Auli	KOK
Enroth Paavo	KOK	Hyvönen Kari	KOK
Pakkala-Juntunen Sanna	KOK	Heikkinen Tea	KOK
Perhovaara Jaakko	KOK	Takalo Teemu	KOK
Tervonen Miariikka	KOK	Kilpeläinen Pasi	PS
Piirainen Raimo	SDP	Polvinen Mikko	PS
Oikarinen Markku	SDP	Halonen Sami	PS
Kangasharju Marjo	SDP	Manninen Anssi	PS
Ohtonen Helena	SDP	Lesonen Jyrki	PS
Hekkala Heikki	SDP	Niva Teemu	PS
Keränen Silja	VIHR	Keränen Silja	VIHR
Kemppainen Anne	VIHR	Kuvaja Karoliina	VIHR
Alakärppä Mikko	VIHR	Heikkilä Johanna	VIHR
Kuvaja Karoliina	VIHR	Alakärppä Mikko	VIHR
Moilanen Veijo	KD	Moilanen Veijo	KD

Tilivelvolliset toimielinten jäsenet

Kaupunginhallitus

Jäsenet 2.6.2025 saakka

Hatva Teuvo, pj.
Suutari Eero, 1. vpj.
Kortelainen Miikka, 2. vpj.
Immonen Marjatta
Pyykkönen Pauli
Kilpeläinen Pasi
Partanen Minna
Fonselius Päivi
Halonen Auli
Ohtonen Helena
Keränen Silja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Määttä Pertti
Hyvärinen Markku
Lämpsä Jouni
Patronen Kaija
Tornberg Raimo
Arffman Pasi
Heikkinen Tea ero 1.4.2025 > Aavakare Eila
Leiviskä Niina
Stricker Rea
Kangasharju Marjo
Kemppainen Anne

Jäsenet 3.6.2025 alkaen

Leinonen Minna, pj.
Niemelä Paavo, 1. vpj.
Kilpeläinen Pasi, 2. vpj.
Kinnunen Eveliina
Lindh Jari
Kettunen Henna
Perhovaara Jaakko
Halonen Auli
Piirainen Raimo
Kangasharju Marjo
Kuvaja Karoliina

Henkilökohtaiset varajäsenet

Rimpiläinen Anni
Kemppainen Hannu
Lesonen Jyrki
Patronen Kaija
Hannikainen Juho
Kemppainen Mari
Hyvärinen Markku
Stricker Rea
Oikarinen Markku
Tartia-Jalonen Aila
Keränen Silja

Tarkastuslautakunta

Jäsenet 2.6.2025 saakka

Niva Teemu, pj.
Kinnunen Eveliina, vpj.
Myllylä Raili
Enroth Paavo
Törrö Leena

Henkilökohtaiset varajäsenet

Härkönen Kimmo
Pöllänen Tuija
Kyllönen Antero
Sistonen Toivo
Tartia-Jalonen Aila

Jäsenet 3.6.2025 alkaen

Suutari Hannu, pj.
Polvinen Mikko, vpj.
Leinonen Ulla
Törrö Leena
Schroderus Antti

Henkilökohtaiset varajäsenet

Aaltonen Heikki
Tuhkanen Joel
Karjalainen Fanni
Keränen Pirra
Valtonen Hanna

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet 2.6.2025 saakka

Latvakangas Osmo, pj.
Lesonen Jyrki, vpj.
Heikkinen Annaliisa
Rönkkö Emma
Pääskylä Esko

Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä

1. Karvinen Marita
2. Pokela Ilmari
3. Tikkanen Jukka
4. Heikkinen Jari
5. Löhönen Roosa ero 1.4.2025 > Myllylä Raili

Jäsenet 3.6.2025 alkaen

Keränen Toni, pj.
Kyllönen Jonna, vpj.
Rönkkö Emma
Latvakangas Osmo
Pääskylä Esko

Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä

1. Holappa Juho
2. Tikkanen Jukka
3. Kivilahti Ritva
4. Tuhkanen Joel
5. Taskinen Kaisa

Sivistyslautakunta

Jäsenet 2.6.2025 saakka

Henkilökohtaiset varajäsenet

Karppinen Veli-Matti, pj.
Kuvaja Karoliina, vpj.
Kinnunen Eveliina
Niemelä Paavo
Karjalainen Tuukka
Partanen Minna
Kyllönen Noora
Leivo Veli-Pekka
Perhovaara Jaakko
Suutari Hannu
Kangasharju Marjo

Ikonen Teemu
Kempainen Anne
Hynynen Evelyn
Alasalmi Lasse
Kääminen Teppo
Hakkarainen Eija
Kärki Sirpa
Korkkonen Petja
Koskimies Ilari
Leinonen Markus
Ohtonen Helena

Jäsenet 3.6.2025 alkaen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Savonen Harri, pj.
Kyllönen Noora, vpj.
Karppinen Veli-Matti
Österberg Venla
Karjalainen Fanni
Huotari Panu
Heikkinen Matti
Stricker Rea
Laurila Sonja ero 30.9.2025 > Kempainen Kari
Halonen Sami
Karjalainen Jenny

Tuulenkari Kimmo
Pääkkönen Titta
Huotari Patrik
Suomela Eetu ero 30.9.2025 > Kempainen Jari
Kyllönen Jonna
Sainio Sami
Leinonen Markus
Määttä Heidi
Ohtonen Helena
Niva Teemu
Räty Teemu

Ympäristötekninen lautakunta

Jäsenet 2.6.2025 saakka

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kilpeläinen Pasi, pj.
Patronen Kaija, vpj.
Poutiainen Jukka
Leinonen Minna
Heikkinen Tea ero 1.4.2025 > Aavakare Eila
Manninen Anssi
Pääkkönen Titta
Pakkala-Juntunen Sanna
Kempainen Kari
Alakärppä Mikko
Moilanen Veijo

Arffman Valtteri
Rimpiläinen Anni
Haataja Jani
Karjalainen Marju
Alanne Olga
Koskelo Sakari
Kyllönen Antero
Leinonen Voitto
Piirainen Raimo
Jyrkäs Nina
Seppänen Irja

Jäsenet 3.6.2025 alkaen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kyllönen Antero, pj.
Kyllönen Toivo, vpj.
Patronen Kaija
Najafi Mousa
Korkatti Reija
Takalo Teemu
Kähkönen Nina
Urpilainen Juha
Tartia-Jalonen Aila
Manninen Anssi
Heikkilä Johanna

Kinnunen Eero
Heikkinen Henri
Österberg Venla
Ikonen Teemu
Kirkelä Sini
Määttä Heidi
Heikkinen Tea
Kempainen Kari
Ohtonen Helena
Arffman Valtteri
Alakärppä Mikko

Ympäristötekniinen lautakunnan lupajaosto 2.6.2025 saakka

Jäsenet 2.6.2025 saakka	Henkilökohtaiset varajäsenet
Leinonen Markus, pj.	Hyvärinen Markku
Lokka Jarmo, vpj.	Kinnunen Eero
Pöllänen Tuija	Virkkunen Tuula
Tervonen Jouni	Lesonen Jyrki
Tartia-Jalonen Aila	Kyllönen Tiina

Lupa- ja valvontalautakunta 3.6.2025 alkaen

Jäsenet 3.6.2025 alkaen	Henkilökohtaiset varajäsenet
Kumpulainen Kimmo, pj.	Rönkkö Miia
Keränen Pirra, vpj.	Ohtonen Helena
Tuulenkari Kimmo	Poutiainen Jukka
Kurtti Maria	Mälkiä Janette
Tervonen Jouni	Karjalainen Tuukka

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen johtokunta 31.12.2025 saakka

Jäsenet 11.8.2025 saakka	Henkilökohtaiset varajäsenet
Tornberg Raimo, pj.	Niemelä Paavo
Koski-Heikkinen Anne vpj.	Meriläinen Tomi
Kemppainen Elina	Ervasti Hannu
Arffman Valtteri	Lesonen Jyrki
Korhonen Piritta	Kahakka Peppiina (ent. Hakkarainen)
Leinonen Juho	Perhovaara Jaakko
Keränen Pirra	Törrö Leena
Saarivaara Johanna	Kela Senni
Huttu-Juntunen Terttu	Huotari Tuomas
Keränen Minna, henkilöstön edustaja	Piipponen Eira

Jäsenet 12.8.2025 alkaen	Henkilökohtaiset varajäsenet
Viinikainen Sami, pj.	Määttä Pertti
Koski-Heikkinen Anne vpj. 26.8.2025	Savolainen Kati 26.8.2025
Alasalmi Aila	Ahonen Helena
Lämpsä Jouni	Karjalainen Jari
Kähkönen Nina	Määttä Heidi
Leinonen Antti	Huusko Mikko
Hakkarainen Eija	Romppainen Mikko
Määttä Taisto 26.8.2025	Ervasti Heino 26.8.2025
Heikkinen Riikka	Kinnunen Jonna
Keränen Minna, henkilöstön edustaja	Piipponen Eira/Leinonen Anna

Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen johtokunta

Jäsenet 9.6.2025 saakka	Henkilökohtaiset varajäsenet
Patronen Kaija, pj.	Kemppainen Ritva
Niiranen Lauri, vpj.	Partanen Onni
Ikäheimo Tommi	Romppainen Mikko
Korhonen Piritta	Juntunen Heini
Kuvaja Karoliina	Pääkkönen Kia
Karppinen Tarja, palveluiden käyttäjien edustaja	Räsänen Anita
Ahtonen Tuuli, henkilöstön edustaja	Kettunen Sini

Jäsenet 10.6.2025 alkaen	Henkilökohtaiset varajäsenet
Heikkinen Mika, pj.	Hyvärinen Markku
Kyllönen Jonna, vpj.	Karjalainen Fanni
Korhonen Vesa	Viinikainen Sami
Leiviskä Niina	Hanslin Anita
Snicker Miika	Huusko Mikko
Polvinen Kaisa, palveluiden käyttäjien edustaja	Vuorinen Maija
Ahtonen Tuuli, henkilöstön edustaja	Kettunen Sini

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen johtokunta

Jäsenet 9.6.2025 saakka

Heikkinen Janne, pj.
Arffman Pasi, vpj.
Haataja Jani
Stricker Rea
Tartia-Jalonen Aila
Halonen Jarmo, henkilöstön edustaja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Laurila Jani
Koskelo Sakari
Heikkilä Ville
Karjalainen Suvi
Törrö Leena
Hyttinen Marko

Jäsenet 10.6.2025 alkaen

Tartia-Jalonen Aila, pj.
Hyvärinen Markku, vpj.
Ikonen Teemu
Lokka Jarmo
Pääkkönen Kia
Halonen Jarmo, henkilöstön edustaja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Laurila Sonja
Heikkinen Mika
Heikkinen Henri
Kettunen Mika
Wuetter Maria
Hyttinen Marko

Elinkeinojaosto

Jäsenet 9.6.2025 saakka

Partanen Minna, pj.
Fonselius Päivi, vpj.
Pyykkönen Pauli
Suutari Eero
Hyvärinen Markku
Keränen Silja
Rimpiläinen Esa, paikallisen yrittäjäyhdistyksen esittämä jäsen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Arffman Pasi
Kortelainen Miikka
Hatva Teuvo
Halonen Auli
Stricker Rea
Kempainen Anne
Okkonen Mika

Jäsenet 10.6.2025 alkaen

Halonen Auli, pj.
Niemelä Paavo, vpj.
Hannikainen Juho
Oikarinen Markku
Kuvaja Karoliina
Rimpiläinen Esa, paikallisen yrittäjäyhdistyksen esittämä jäsen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Stricker Rea
Kempainen Hannu
Lindh Jari
Piirainen Raimo
Keränen Silja
Okkonen Mika

Työllisyys- ja kansainvälisyysjaosto 1.1.2025 alkaen

Jäsenet 9.6.2025 saakka

Halonen Auli, pj.
Arffman Pasi, vpj.
Immonen Marjatta
Lämpsä Jouni
Ohtonen Helena

Henkilökohtaiset varajäsenet

Stricker Rea
Kilpeläinen Pasi
Patronen Kaija
Kortelainen Miikka
Kangasharju Marjo

Jäsenet 10.6.2025 alkaen

Piirainen Raimo, pj.
Rimpiläinen Anni, vpj.
Kempainen Mari
Hyvärinen Markku
Tartia-Jalonen Aila

Henkilökohtaiset varajäsenet

Oikarinen Markku
Patronen Kaija
Kettunen Henna
Perhovaara Jaakko
Kangasharju Marjo

Konsernijaosto

Jäsenet 9.6.2025 saakka

Kortelainen Miikka, pj.
Hatva Teuvo, vpj.
Heikkinen Tea ero 8.4.2025 > Aavakare Eila
Suutari Eero
Keränen Silja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Leiviskä Niina
Pyykkönen Pauli
Partanen Minna
Hyvärinen Markku
Kemppainen Anne

Jäsenet 10.6.2025 alkaen

Lindh Jari, pj.
Kilpeläinen Pasi, vpj.
Kinnunen Eveliina
Perhovaara Jaakko
Kangasharju Marjo
Keränen Silja

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hannikainen Juho
Lesonen Jyrki
Leinonen Minna
Hyvärinen Markku
Piirainen Raimo
Kuvaja Karoliina

Osallisuus- ja hyvinvointijaosto

Jäsenet 9.6.2025 saakka

Niemelä Paavo, pj.
Pakkala-Juntunen Sanna, vpj.
Patronen Kaija
Lesonen Jyrki
Kahakka Peppiina (ent. Hakkarainen)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kinnunen Eveliina
Alakärppä Mikko
Immonen Marjatta
Kääminen Teppo
Kyllönen Noora

Jäsenet 10.6.2025 alkaen

Patronen Kaija, pj.
Kettunen Henna, vpj.
Kemppainen Hannu
Stricker Rea
Lesonen Jyrki

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kinnunen Eveliina
Kemppainen Mari
Niemelä Paavo
Halonen Auli
Kilpeläinen Pasi

Tilivelvolliset viranhaltijat

Konsernipalvelut-toimiala:

Kaupunginjohtaja
Hallintojohtaja, kaupunginlakimies
Talousjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Kehitysjohtaja
Työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö, työllisyysjaoston ja työllisyysalueen johtokunnan esittelijä
Hyvinvointikoordinaattori, osallisuus- ja hyvinvointijaoston esittelijä

Tolonen Jari
Halonen Paula
Partanen Joni
Komulainen Jyrki
Hämäläinen Risto
Tikkanen Milla
vs. hyvinvointikoordinaattori Vilokkinen Vanamo 31.7.2025 asti
vs. hyvinvointikoordinaattori Ukonaho Riika 4.8.2025 alkaen

Tietohallintojohtaja
Työllisyyspalveluiden palvelupäällikkö
Yrityspalvelupäällikkö

Myöhänen Kari
Paavola Kirsi
Kemppainen Kati

Liikelaitokset:

Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen johtaja
Kajaanin Vesi -liikelaitoksen johtaja
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen johtaja

Vuorinen Tuija
Nurminen Juha
Miettunen Anni 31.3.2025 asti,
av. johtaja Huotari Anne 31.12.2025 saakka
Kuosmanen Anu
Polvinen Kaisa

Kainuun ammattiopiston rehtori
Kajaanin lukion rehtori

Sivistystoimiala:

Sivistysjohtaja,
kulttuuri- ja nuorisopalveluiden tulosalueen johtaja
Varhaiskasvatuksen tulosalueen johtaja
Perusopetuksen tulosalueen johtaja

Selin Mari
Mattila Kaisa
Komulainen Kalle

Vuolijoen aluelautakunta:

Aluelautakunnan esittelijä/aluesihteeri

Pöppönen Sirpa

Ympäristötekniinen toimiala:

Tekninen johtaja
Toimitilapäällikkö
Suunnittelupäällikkö
Kaupungininsinööri

Heikkinen Jussi
Haverinen Markku
Kauppinen Jari
Nousiainen Matti

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouden toipuminen otti takapakkia kuluvan vuoden aikana. Ongelmana on kotimaisen kysynnän puute. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei ole kasvanut. Rakentamisen toipuminen odottaa asuntomarkkinoiden selkeämpää piristymistä. Epävarmuus niin taloudessa kuin maailmalla on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä.

Ulkoinen kysyntä on sen sijaan ollut hieman odotettua vahvempaa. Yhdysvaltojen tullien vaikutus on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi, ja maailmantalous sekä -kauppa ovat kasvaneet kohtuullisesti. Tämä on heijastunut myös vientiin. Lisäksi tuotannolliset investoinnit antavat aihetta odottaa parempaa kasvua tulevina vuosina.

Vuonna 2025 bruttokansantuotteen (BKT) kasvu jää 0,2 prosenttiin. Suomen talouden tuotannon taso on nyt selvästi alle potentiaalisen tuotannon tason, ja talouden odotetaan toipuvan tulevina vuosina. Vuonna 2026 kasvu on 1,1 prosenttia, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028.

Suomen talouden ongelmat eivät tule ensisijaisesti ulkoisesta kysynnästä. Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka epävarmuustekijöitä on paljon. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot kasvussa ja näkymissä ovat varsin suuria. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, kun tullien vaikutukset heijastuvat yhä laajemmin nostamalla hintoja ja hidastamalla kulutuksen kasvua. Nousevissa talouksissa kasvu jatkuu ripeänä. Epävarmuudesta huolimatta maailmankaupan näkymät ovat kokonaisuutena melko myönteiset.

Tavaravienti on kasvanut vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostavatkin näkymiä. Osin kasvuun ovat vaikuttaneet laivatoimitukset, mutta myös kysynnän toipuminen euroalueella on vahvistanut vientiä. Myös tuonti on ollut kasvussa. Vielä tänä vuonna nettoviennin vaikutus kasvuun on positiivinen, mutta jatkuvuudella puolustushankinnat ja muut investoinnit nostavat tuontia enemmän kuin mitä viennin odotetaan kasvavan.

Suomen Pankki arvioi, että Suomen talouden hitaan kasvun jakso on jäämässä taakse, mutta voimakasta kasvua ei lähivuosina ole odotettavissa. Inflaatio pysyy maltillisena ja työllisyys kohenee vähitellen. Talouden kasvunäkymiä varjostavat kauppapolitiikan kiristyminen ja kansainvälisen politiikan epävarmuudet sekä mahdolliset julkisen talouden sopeutustoimet. Julkinen talous säilyy syvästi alijäämäisenä. Vuosina 2025–2027 julkista taloutta sopeutetaan menosäästöillä ja välillisen verotuksen korotuksilla.

Lähteet: vm.fi/taloudellinen-katsaus-talvi-2025 ja Suomen Pankin tiedote 19.12.2025.

Kuntatalous

Kuntatalouden arvioidaan olevan koko ennustejakson 2025–2027 noin 0,5 % alijäämäinen suhteessa BKT:hen. Alijäämää kasvattavat erityisesti työvoimakustannusten nousu, korkeat investointitarpeet ja valtionosuuksiin kohdistetut leikkaukset. Vuonna 2025 kuntien verotulojen kasvu hidastuu lähes pysähdyksiin heikon suhdannetilanteen vuoksi, mikä suurentaa alijäämää.

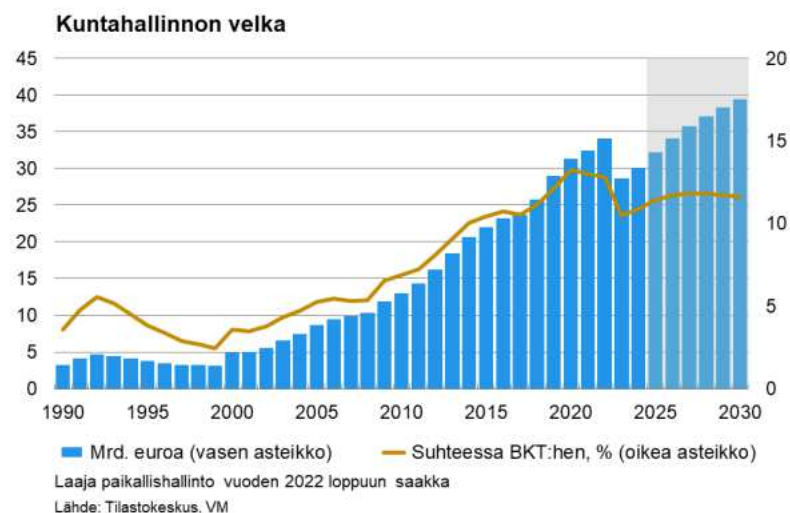
Kulutusmenot kasvavat hintojen ja palkkaratkaisujen vuoksi, ja kuntasektorin työvoimakustannusten odotetaan lisääntyvän myös vuosina 2027–2028 palkkausjärjestelmien kehittämisen takia. Menojen volyymi kuitenkin laskee pitkällä aikavälillä palvelutarpeen vähentyessä, vaikka TE-palvelu-uudistus kasvatti hetkellisesti menoja vuonna 2025. TE-uudistus tekee kunnista aiempaa suhdanneherkempiä ja lisää työttömyyden kustannuksia erityisesti alueilla, joilla rakenteellinen työttömyys on korkea. Koulutus- ja sivistyspalvelut säilyvät edelleen kuntien ydintehtävinä, mutta palvelutarpeen lasku ei automaattisesti vähennä kustannuksia.

Kuntien väliset erot kasvavat. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee, kun taas kasvukeskuksissa investointitarve pysyy voimakkaana. Investointien kokonaismäärä pysyy korkealla tasolla koko ennustejakson ajan.

Tulonsiirrot valtiolta kasvavat TE-uudistuksen seurauksena, mutta peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaukset pienentävät tätä vaikutusta. Alijäämä supistuu jonkin verran vuoden 2027 jälkeen, kun leikkaukset päättyvät, mutta kuntatalous jää silti noin 0,3 % alijäämäiseksi suhteessa BKT:hen.

Ennusteeseen liittyy epävarmuuksia: menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat onnistuvat sopeuttamaan toimintaansa. Toisaalta esimerkiksi suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenot tai työttömyyden rahoituskustannusten nousu voivat heikentää tilannetta.

Lähde: vm.fi/taloudellinen-katsaus-talvi-2025

Oman talousalueen kehitys

Kajaanin seudulla (Kajaani, Paltamo, Ristijärvi ja Sotkamo) asui vuoden 2024 lopussa ennakkotiedon mukaan 50 677 henkeä. Seutukunnan väkiluku väheni vuoden aikana 94 henkilöllä. Luonnollinen väestönmuutos oli negatiivinen: syntyneitä oli 332 vähemmän kuin kuolleita. Kuntien välinen nettomuutto oli -417 henkilöä, mutta nettomaahanmuutto oli +658 henkilöä.

Kajaanin väestökehitys

Vuoden 2025 lopussa Kajaanissa asui ennakkotiedon mukaan 36 403 henkilöä. Väkiluku väheni vuoden aikana 30 henkilöllä (-0,1 %).

Vuonna 2025 Kajaanissa:

- syntyi 271 lasta ja kuoli 440 henkilöä
- luonnollinen väestömuutos oli -169 henkilöä
- muualta Suomesta muutti Kajaaniin 1 356 henkilöä ja Kajaanista muutti muualle Suomeen 1 824 henkilöä, nettomuutto Suomen sisällä -468
- ulkomailta Kajaaniin muutti 638 henkilöä ja Kajaanista ulkomaille muutti 32 henkilöä, nettomaahanmuutto +606

Väestökehitys palveluikäryhmittäin Kajaanissa

Palveluikäryhmittäin tarkasteltuna Kajaanin väestö kehittyi seuraavasti (ennakkotiedot):

- 0–3-vuotiaat: -62 lasta (-5,8 %)
- 4–6-vuotiaat: +56 lasta (+6,2 %)
- 7–12-vuotiaat: -81 lasta (-3,4 %)
- 13–15-vuotiaat +14 nuorta (+1,1 %)
- 16–18-vuotiaat: -14 nuorta (-1,0 %)
- Aikuisväestö (19+): + 57 henkilöä (0,2 %)

Kainuun kuntien väkiluvun kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Kainuun väkiluku oli vuoden 2025 lopussa 69 249 henkilöä, mikä on 390 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2024 (69 639). Väkiluku väheni kaikissa Kainuun kunnissa.

Väestökehitykseen vaikuttivat:

- luonnollinen väestönmuutos: kuolleita oli 669 enemmän kuin syntyneitä
- nettomaassamuutto: Kainuusta muutti muualle Suomeen 438 henkilöä enemmän kuin muualta Suomesta muutti Kainuuseen
- nettomaahanmuutto: muuttovoitto ulkomailta oli +721 henkilöä

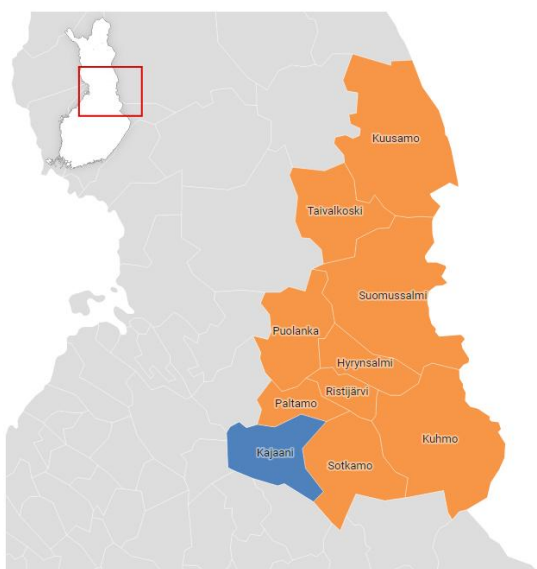
Kainuun kuntien väkiluku 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	E2025
Hyrnsalmi	2 199	2 139	2 094	2 063	2 002	1 984
Kajaani	36 567	36 493	36 297	36 513	36 433	36 403
Kuhmo	8 042	7 928	7 755	7 582	7 483	7 306
Paltamo	3 235	3 183	3 100	3 037	2 990	2 945
Puolanka	2 491	2 446	2 380	2 359	2 345	2 327
Ristijärvi	1 235	1 210	1 174	1 164	1 163	1 159
Sotkamo	10 301	10 348	10 354	10 274	10 185	10 170
Suomussalmi	7 594	7 508	7 367	7 172	7 038	6 955
Kainuu	71 664	71 255	70 521	70 164	69 639	69 249

Kainuu-Koillismaa työllisyysalue ja työllisyystilanne

Kainuu-Koillismaan työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025. TE-palvelut siirtyivät valtiolta kunnalle osaksi kunnan peruspalveluja ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautettiin. Uudistuksen myötä Suomeen muodostui yhteensä 45 työllisyysaluetta, jotka ovat vastuussa työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Kainuun kunnat sekä Kuusamon kaupunki ja Taivalkosken kunta. Kajaanin kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana. Valtiolta siirtyi työllisyysalueelle yhteensä 78 htv, josta 46 htv Kajaanin kaupungille. Työllisyysalueen toiminnasta vastaa Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtokunta ja sen alaisuudessa toimiva johtoryhmä. Työllisyysalueelle siirtyi henkilöasiakkaita noin 8 000. Työllisyysalueen jäsenkunnat (pl. Ristijärvi ja Hyrnsalmi) vastaavat henkilöasiakkaan palveluista ja työnvälityksestä toimivallan siirtosopimusten mukaisesti itsenäisesti. Työllisyysalueen keskitettyjä palveluita ovat mm. opinto- ja uraohjaus, yritys- ja rekrytointipalvelut, valmennus- ja koulutuspalvelut, sekä yhteiset hankinnat että maksatuspalvelut yhteisten etuuksien osalta. Keskitetyt palvelut tulevat Kajaanin kaupungin kautta ja kulut jakautuvat valtionosuuskriteerien mukaisesti jäsenkunnille. Yhteisten palveluiden menot vuonna 2025 olivat yhteensä noin 1,5 milj. euroa, josta Kajaanin osuus oli 0,7 milj. euroa. Jäsenkunnat vastaavat itse työttömyysetuusmaksuista ja työllisyyspalveluiden tuottamisesta.

Kuva: Kainuu-Koillismaan työllisyysalue

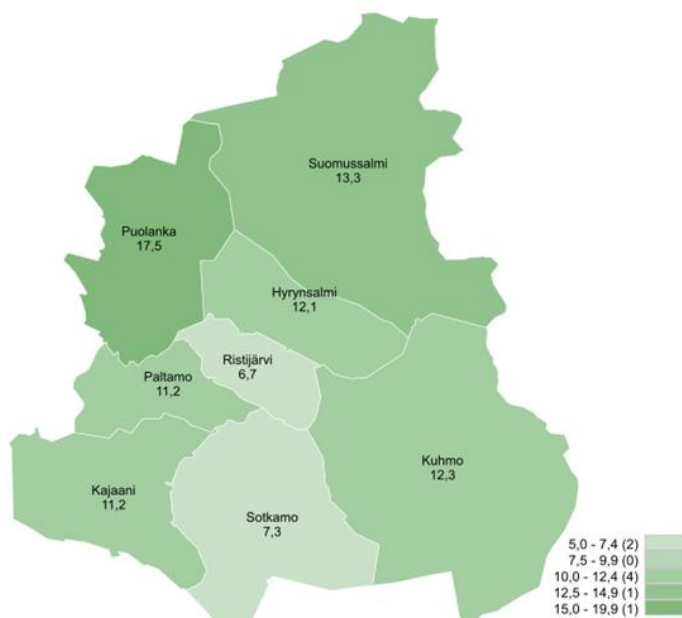
Alkuvuodesta työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi Kainuu-Koillismaan työllisyysalueella noin 8 %, mutta kasvu oli selvästi koko maata pienempää. Pitkäaikaistyöttömyydessä nähtiin myös nousua, mutta kehitys tasaantui kesää kohti. Työttömyysjaksot ovat alueella edelleen selvästi lyhyempiä kuin Suomessa keskimäärin. Kainuun työttömyys on kehittynyt suurimman osan tästä vuodesta pikkuhiljaa parempaan suuntaan. Marraskuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 3 317, mikä on 123 henkilöä enemmän (+4 %) kuin vuotta aiemmin. Kehitys oli alueista neljänneksi parasta, parasta kehitys oli Lapissa (-1 %) ja heikointa Pirkanmaalla (+14 %). Koko maan työttömyys nousi 9 %.

(Lähde: KEHA-keskuksen Työvoimapalveluiden laajennettu tilastoseuranta Kainuu-Koillismaa 1–12/2025)

Työttömyysaste oli Kainuussa marraskuun lopussa 11,0 %, joka oli ELY-alueista kuudenneksi vähiten ja 0,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko maassa työttömyysaste oli marraskuussa 11,8 %, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä vuoden takaista enemmän. Työnvälitystilastot ovat edelleen maakunnittain kerättyä tietoa, joten Kuusamon ja Taivalkosken tilastot ovat osa Pohjois-Pohjanmaan tilastoa. Kajaanin työttömien osuus työvoimasta oli vuonna 2025 keskimäärin tilaston mukaan 9,9 %. Koko maan keskiarvon ollessa 11,8 %

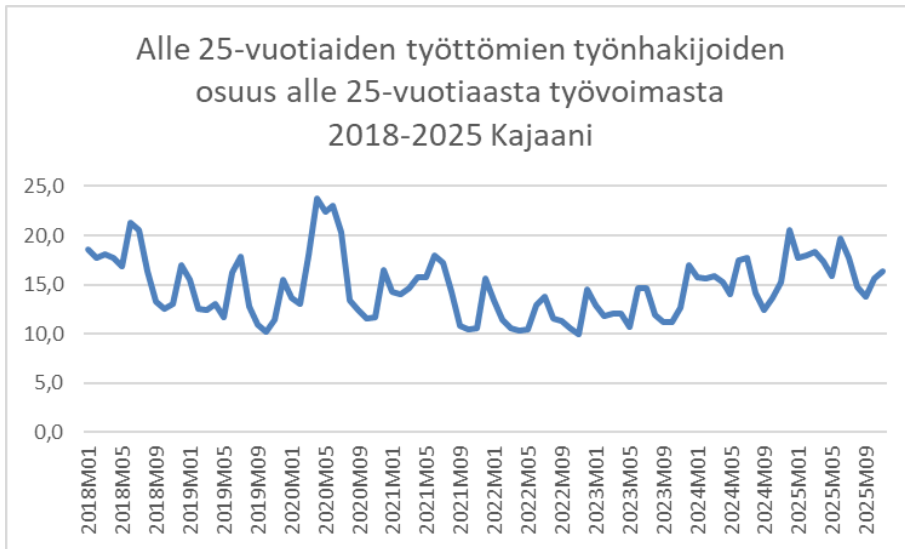
(Lähde: Tilastokeskus ja Kainuun ELY-keskuksen työllisyyskatsaus)

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Kainuun nuorisotyöttömyys keskittyy Kajaaniin, jossa asui kuun lopussa 68 % nuorista työttömistä. Kajaanissa nuorten työttömyysaste oli marraskuussa 16,4 % ja keskiarvo vuonna 2025 oli 16,8 %. Koko maassa nuorten työttömyysaste oli marraskuussa 14,4 %. Yleisen heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi nuorten on haasteellisempaa saada osa-aikatöitä tai muutoinkaan työllistyä suoraan. Työ- ja elinkeinoministeriö on avannut avustushaun nuorten työllistymisen tukemiseen vuodelle 2026. Kajaanin kaupunki ja Kainuu-Koillismaan työllisyysalue tulevat hakemaan valtionavustusta, jolla tuetaan nuorten työllistymistä suoraan yrityksiin. Nuorisotyöttömyys oli korkeimmillaan Kajaanissa koronavuonna 2020 huhtikuussa 23,8 %. (Lähde: Tilastokeskus ja Kainuun ELY-keskuksen työllisyyskatsaus)

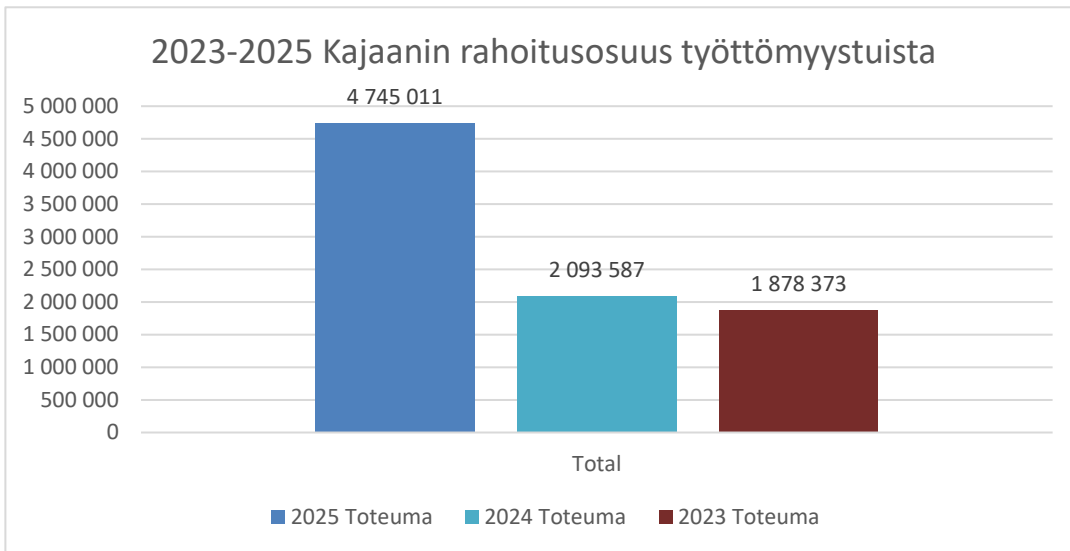

Pitkäaikaistyöttömiä oli Kainuussa kuun lopussa 983, mikä on 29 % vuoden takaista enemmän (+219). Edelliskuusta pitkäaikaistyöttömyys nousi 2 % (+19). Kajaanissa työttömyysaste oli 11,2 % ja työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 1865, josta pitkäaikaistyöttömiä 592. Työttömistä 609 henkilöä oli yli 50-vuotiaita ja 278 alle 25-vuotiaita. (Lähde: Tilastokeskus ja Kainuun ELY-keskuksen työllisyyskatsaus)

Pitkäaikaistyöttömien kasvu johtuu myös osaksi siitä, että aktivointitoimenpiteet katkaisevat työttömyysjakson. Työnhakijoiden aktivointiin tarkoitettujen palveluiden käyttö laski koko työllisyysalueella alkuvuonna selvästi, vaikka yleinen aktivointiaste (24,8 %) onkin edelleen valtakunnan tasoa (22,8 %) korkeampi. Lasku näkyi erityisesti palkkatuetussa työssä ja valmennuksissa. Palveluista omaehtoisen opiskelun käyttö kuitenkin kasvoi työllisyysalueella edellisestä vuoteen verrattuna. (Lähde: KEHA-keskuksen Työvoimapalveluiden laajennettu tilastoseuranta Kainuu-Koillismaa 1–12/2025).

Osaltaan aktivointiasteen laskua selittää kaikissa työllisyysalueen kunnissa kuntalisän käyttöönotto. Työllisyysalueen kunnat myöntävät omaa rekrytointitukea eli kuntalisää työnantajille palkkatuen sijaan. Kuntalisä ei ole lakisääteinen palvelu, joten sitä ei lasketa asiakkaan aktiiviseksi. Kuntalisän käyttöön päädyttiin työllisyysalueella yhteistuumin, koska sen hakeminen ja myöntäminen on helppoa ja lisäksi kuntalisä kerryttää työnhakijan työssäoloa, toisin kuin palkkatuki.

Kuntien osarahoittamat työttömyysetuuskustannukset nousivat voimakkaasti, mikä oli linjassa valtakunnallisen kehityksen kanssa. Kainuu-Koillismaan alueella kustannusten kasvu oli poikkeuksellisen jyrkkää, koska aiemmin työttömien ohjaaminen palveluihin ei aiheuttanut kunnille työttömyysetuuskustannuksia.

Kuva: Kajaanin rahoitusosuus työttömyystuista 2023–2025 (kuntien osuus työttömyysetuuskuluista laajeni v.2025)

Kelan maksamien työttömyysetuuksien saajien määrä ei ole merkittävästi kasvanut vuoden 2025 aikana, vaikka kunnan maksuosuudet ovatkin nousseet. Kunnan rahoitusosuudet kasvoivat uuden rahoitusmallin myötä, kun maksuvastuu laajeni koskettamaan myös peruspäivärahaa ja ansiosidonnaista saavia työnhakijoita. Kunnan maksuvastuu myös aikaistui aiempaan rahoitusvastuuseen verrattuna. Työttömyysturvan kuntaosuus muodostuu pääosin pidemmän aikaa työttömänä olleista henkilöistä. Kuntaosuus ei siis laskisi, vaikka saajien määrä vähenisi, koska suurin osa kuntaosuuksista kertyy yli vuoden työttömänä olleista henkilöistä.

Laaja työttömyys eli työttömien työnhakijoiden ja palvelussa olevien henkilöiden määrä väheni Kainuussa maan eniten. Marraskuussa laaja työttömyyden piiriin kuului 1090 työnhakijaa ja se oli 455 henkilöä eli 9 % vähemmän vuoden takaiseen verrattuna. Koko maassa laaja työttömyys kasvoi 3 %. (Lähde: KEHA-keskus, Tilastokeskus)

Työvoiman kysyntä on ollut jo reilut kaksi vuotta useimpina kuukausina huomattavasti edellisvuotta vähäisempää. Marraskuussa pienentyminen ei ollut niin suurta, uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin julkiseen työnvälitykseen 8 % vuotta aiempaa vähemmän (-23), yhteensä 268. Arviolta vain puolet avoimista työpaikoista tulevat julkiseen työnvälitykseen ja alueellamme on paljon piilotyöpaikkoja. (Lähde: KEHA-keskuksen Työvoimapalveluiden laajennettu tilastoseuranta Kainuu-Koillismaa 1–12/2025)

Työttömyyden ennustetaan olevan lähivuosina historiallisen alhaisella tasolla. Tämä työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ennuste huomioi väestönkehityksen sekä valtakunnallisen talous- ja työttömyyskehityksen, mutta ei ota huomioon alueellisia investointeja tai niiden työllisyysvaikutuksia. Vaikka työttömyyden lasku on positiivinen ilmiö, se tuo mukanaan uuden haasteen: työvoiman saatavuuden heikkenemisen. Tilastokeskuksen mukaan työikäinen väestö vähenee merkittävästi koko Kainuu-Koillismaan työllisyysalueella, mikä osaltaan laskee työttömyyslukua. Kun tähän yhdistetään alueen elinkeinoelämän positiiviset kehitysnäkymät, työvoiman kysyntä kasvaa voimakkaasti. Pula osaavasta työvoimasta onkin yksi alueemme suurimmista haasteista. Yritykset kohtaavat jo nyt rekrytointivaikeuksia, ja ongelma uhkaa kasvaa merkittäväksi elinkeinoelämän kehittymisen pullonkaulaksi.

Yritystoiminta ja elinkeinoelämä

Kajaanin vahva elinkeinoelämän positiivinen kehityssuunta ja investoinnit toimivat vahvasti myös koko Kainuun veturina. Kajaanissa vahvuutena elinkeinoelämän monipuolisuus. "Kainuussa aluetalouden kasvuvauhti on ollut kaikista maakunnista nopeinta kymmenen vuoden ajan. Kainuun aluetalous on kasvanut erityisesti kärkitoimialojen

(kaivannaisala ja kemianteollisuus, teknologiateollisuus, matkailu ja biotalous) vetämänä. Toimialojen laaja-alaisuus on tuonut vahvaa ja kriisinkestävää kasvua. Viimeisimpänä datakeskustoimiala on kehittynyt voimakkaasti. Myös vihreän siirtymän energiainvestointeja on toteutunut ja tulossa paljon. Kasvava aluetalous ja uudet investoinnit samanaikaisten yrittäjien ja julkisen sektorin työntekijöiden suurien eläköitysmäärien kanssa ovat lisänneet osajatarvetta. Uusiutuvan energian saatavuus, Kainuun saavutettavuus ja osaava työvoima ovat avaintekijöitä investointien realisoitumiselle ja aluetalouden kasvun jatkumiselle. Samalla on huomioitava elinkeinojen kestävä kasvu ja ympäristövastuullisuus sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä vähähiiliseen kiertotalouteen siirtyminen. Kainuussa on positiiviset näkymät. Elinvoimaisuus on vahvistunut ja on yhä vahvistumassa”. (Lähde: Kainuun maakuntaohjelma 2026–2029).

Syksyn 2025 Pk-yritysbarometrin mukaan yritykset varovasti arvioivat liiketoimintansa kehittyvän suotuisaan suuntaan, erityisesti henkilöstön määrän ja liikevaihdon osalta. Vaikka positiivisia näkymiä on, Pk-yritysbarometrin mukaan suhdannenäkymät ovat kuitenkin negatiiviset. Yritysten kehittämisaikeet eivät ole realisoituneet konkreettisina toimina tai investointeina niin nopeasti, kuin keväällä 2025 arvioitiin.

Vaikka Pk-yritysbarometrin mukaan Kainuun yleinen suhdannekuva ja innovaatiotoiminta jäävät hieman valtakunnallisesta tasosta, alueella on vahvaa halua kehittää toimintaa ja investoida tulevaisuuteen. Kehittämisinvestointien ja TKI-toiminnan suunnittelua tehdään alueen yrityksissä aiempaa enemmän, mutta investointien määrä ja toteutuneet suunnitelmat eivät ole kuitenkaan kasvaneet merkittävästi loppukevään 2025 tilanteesta.

Kajaanissa on käynnissä XTX Marketsin suuri datakeskusinvestointi ns. Pohjan Sellun tontilla. Borealis Datacenterin puurakenteinen datakeskus on valmistunut Renforsin Rantaan. CSC Oy:n uusi kansallinen Roihu supertietokone on rakenteilla, ja LUMI AI Factoryn LUMI-AI supertietokoneen, nykyisen LUMI:n seuraajan hankinnan valmistelu on käynnissä. Renforsin Rantaan CSC:lle tulee myös kokeellinen kvanttilaskenta-alusta LUMI-IQ. Julkistettujen investointien yhteismäärä on yli 1,8 miljardia euroa. Otanmäen-Humpinsuon osayleiskaavaa ja mahdollisen datakeskusalan asemakaavaa valmisteltiin vuoden aikana. Otanmäen mahdolliseen investointiin liittyen Tuike Finlandin YVA-prosessi on käynnistynyt.

Kajaanin datakeskusekosysteemi muotoutui vuoden aikana. Kdce.fi verkkosivujen lisäksi ekosysteemin toimijat ovat kokoontuneet CSC:n KDC2 hankkeen järjestämään yhteiseen tapaamiseen. Ekosysteemissä on mukana datakeskustoimijoiden lisäksi niiden kumppaneita, oppilaitoksia ja TKI-toimijoita. KAO ja KAMK kehittävät yhdessä koulutuksiin palvelemaan konesalien osaamistarpeita. CEMIS:n piirissä on valmisteltu datakeskusalan tutkimuskeskuksen perustamishanke CDRC. Kajaanin datakeskusekosysteemin mahdollinen erityistaloudsasema on ollut julkisuudessa. Mikäli se toteutuu, niin sen uusia investointeja tukevat elementit eivät koske datakeskuksia, vaan niiden ympärille tavoiteltavaa muuta uutta liiketoimintaa, kuten ylijäämälämpöä hyödyntäviä toimijoita tai esimerkiksi erilaista dataan liittyvää liiketoimintaa, joka hyötyy datakeskusten läheisyydestä.

Peliklusterin kehitystä tukeva Game City Kajaani -hanke päättyi vuoden lopussa, mutta jatkuu KAMK:n hallinnoimalla pelialan GEMS-hankeella, jossa erityisesti tuetaan alan Start up -yrityksiä kasvuun. Kajaanilainen pelialan yritys Seven Stars sai alkuvuonna merkittävän alkuvaiheen rahoituksen sijoittajilta. Yrityksen alkuvaiheessa kehitystä ovat tukeneet myös Kainuun ELY-keskus sekä Business Finland. Yrityksen ulkomailta saama tuki on taas yksi tunnus Kajaanin vahvalle pelialalle.

Kaupan alalla saatiin lisää myönteisiä uutisia, kun Stadium Outlet avasi myymälän Kajaaniin. Biltema on neuvotellut tontin ostosta kaupungilta omalle myymälälleen ja tarvittava kaavamuuotos on käynnissä. Myös muilla aloilla, kuten maanrakennuksessa ja metallialalla, paikalliset yritykset investoivat toimintaansa ja rakentavat uusia toimitiloja. Kansainvälisessä matkailussa tapahtui uusia avauksia kuten TUI:n jo aiemmin Hollannista tulleiden talvikauden lentojen lisäksi uudet lennot Englannista. Niiden osalta kuitenkin kohdattiin haasteita vähälumisen joulukuun takia.

Kainuun kaivannaisalan yhtiöt toimivat haastavassa markkinaympäristössä, jossa metallien hinnat ja tuotantotekniset haasteet vaikuttavat kannattavuuteen. Terrafamen akkukemikaalituotanto kasvoi ennätyksellisesti, vaikkakin yhtiön tulos heikkeni alkuvuonna. Sähköautotuotannon kehitys ei ole ollut Euroopassa toistaiseksi odotetulla tasolla. Sotkamo Silver kohtasi edelleen louhintavaikeuksia, jotka heikensivät tuotantoa ja tulosta. Kaivosyhtiöiden toiminta on keskeinen osa Kainuun teollista perustaa ja työllisyyttä. Kaivannaisalan klusterikehitykseen aloitettiin kaivannaismineraalipuisto -hankkeen valmistelu.

Metallialalla Skodan kiskokalustotuotanto toimi hyvin, samoin alihankintakonepajatoiminta. Otanmäen tehtaan työllistävä vaikutus on erittäin suuri - yhtiö on Kajaanin suurin yksittäinen yksityinen työnantaja. Katera Steelin 8 miljoonan euron suuruinen uuden tuotantolaitoksen investointi rakentui Petäisenniskassa. Hankkeesta tekee huomionarvoisen, että se on pitkästä ajasta ensimmäinen kaupungin perinteisten teollisuustoimialojen kajaanilaisen yrityksen uudisrakennusinvestointi. Kaupunki on ollut mukana KAMK:n vetämässä metallialan KUMEA-yritysverkostohankkeessa tukemassa alan yritysten liiketoiminnan kehittymistä.

Puolustusteollisuuden toimialan ympärille on valtakunnallisesti jo muodostettu yhteistyöverkostoja, ja myös Kainuussa on käynnistetty puolustusteollisuuden klusterin rakentaminen. Tavoitteena on tunnistaa ja koota alueelle potentiaalisia yrityksiä, joilla voisi olla mahdollisuuksia kasvattaa liiketoimintaan puolustusteollisuuden tarpeisiin. Klusterin kehitystä tuetaan hanketoiminnalla.

Metsäbiotalous on säilyttänyt vahvan asemansa Kainuussa, vaikka raakapuun kysyntä ja hinnat ovat taittuneet ja energiapuun kysyntä heikentynyt. Paikalliset sahayritykset ovat investoineet tuotantoon, mikä vahvistaa niiden vientivalmiuksia, vaikka sahatavaran markkinat ovat haastavat. Pohjois-Suomen tehdasinvestoinnit ovat lisänneet kuitupuun kysyntää. Pölkyn Kajaanin sahan noin 100 miljoonan euron modernisointi-investointi valmistui ja sen myötä sahan tuotantokapasiteetti kasvaa yli kaksinkertaiseksi 450.000 kuutioon.

Kainuun Liiton Kainuun investointien dataikkunasta [Kainuun Investointinäkömää \(julkinen dashboard\)](#) näkee koko Kainuun ja sen kuntien elinkeinoelämän investointien reaaliaikaisen tilannekuvan.

Lähde osittain: Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja.

Yrityspalveluita yrityksille ja eri työnantajaorganisaatioille on tuotettu Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen keskitetynä palveluna ja kaupungin oman yritysneuvojan toimesta.

Vuoden 2025 aikana Kajaanissa perustettiin 231 uutta yritystä. Luvussa on mukana kaiken tyyppiset yritykset ja osan toiminta voi olla aika pientä. Aloittavan yrittäjän neuvonnassa työllisyysalueen ja kaupungin oman yritysneuvojilla oli n. 200 neuvontakertaa. Myönteisiä starttirahapäätöksiä tehtiin 18 kpl. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 12 kpl. Myönteinen starttirahapäätös edellyttää kokoaikaisen ja kannattavan yritystoiminnan aloittamista. Vuoden aikana 111 yritystä lopetti toimintansa. Vuoden 2025 yritysten nettolisäys oli 120 yritystä. Uusien yritysten perustamista on vaikeuttanut jonkin verran rahoitusvaikeudet.

Yrityspalvelusteitä Kajaanissa myönnettiin 23 yritykselle. Talousarviossa rahaa oli varattuna 75000 € ja sitä myönnettiin 67500 € eli käyttämättä jäi 7500 €. Vuoden aikana kehitettiin vuodelle 2026 uusi analyysipalvelu ja siihen liittyvä analyysipalveluseteli.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueella yrityspalveluihin ilmoitettuja muutosneuvotteluita oli 106 kpl, joista 65 osui Kajaaniin.

Business Konttorin toimintamallia kehitettiin yhteistyössä Kainuun yrittäjien kanssa. Tilasta löytyy nyt asiakaspalvelupiste, jossa yrityspalvelut ovat tavattavissa 3 pv/viikko. Myös etätyötilassa tehtiin pieniä uudelleen järjestelyitä ja

etätyötilojen varaus siirrettiin Kajaanin kaupungin verkkokauppaan. Muutosten myötä etätyötilojen käyttö on aktiivisempaa ja käyttäjät antavat tiloista erittäin hyvää palautetta.

1.1.4 Olennaiset muutokset Kajaanin kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset tuloperusteiden muutokset

Toimintatuottojen toteuma vuonna 2025 oli 34,6 milj. euroa (v. 2024 31,4 milj. euroa) Toimintatuotot toteutuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 2,4 milj. euroa arvioitua paremmin. Sopeuttamisohjelman mukaisesti kaupunki otti käyttöön hulevesimaksut, joista kertyi tuloja 0,4 milj. euroa.

Kajaanin tuloveroprosentti vuonna 2025 oli 8,40 %, joka oli sama vuonna 2024. Kajaanin kiinteistöveroprosentit säilyivät ennallaan. Yleinen kiinteistövero säilyi 1,1 prosentissa ja maapohjan vero 1,3 prosentissa. Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti pysyi 0,55 prosentissa ja muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,55 prosentissa. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti oli edelleen 4,1 prosenttia, voimalaitosten 3,1 prosenttia sekä yleishyödyllisten yhteisöjen 0,1 prosenttia. Yhteisöveron jako-osuus kasvoi Kajaanin osalta edellisestä vuodesta 5 % ja yhteisöverojen toteuma oli 7,7 milj. euroa (v. 2024 7,3 milj. euroa).

Verotulot jäivät talousarvioon nähden noin 2,1 milj. euroa arvioitua pienemmiksi erityisesti kunnallisveron jaksotukseen liittyneiden oikaisujen vuoksi. Vuoden 2024 lopussa kunnallisveron kertymää korotettiin tehdyn ennusteen perusteella, mutta myöhemmin valmistuneiden tietojen tarkentuessa oikaisu osoittautui perusteettomaksi. Tämän seurauksena kunnallisveron tilityksiä korjattiin vuoden 2025 aikana negatiivisesti, mikä alensi kunnallisverokertymää merkittävästi. Lisäksi verotulojen kehitykseen vaikutti vuoden 2024 puolella kertynyt niin sanottu verohäntä, eli ennen sote-uudistusta maksuunpannun kunnallisveron myöhäinen kertyminen. Tämä kertymä paransi vertailuvuoden 2024 tuottoja ja siten heikensi 2025 verotulojen kehitystä.

Rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli yhteensä 14,0 milj. euroa (v. 2024 12,7 milj. euroa.) Tytäryhteisöjen osinkotuottoa kertyi 4 milj. euroa (v. 2024 3 milj. euroa). Sijoitustoiminnan vaikutus rahoitustuottojen ja -kulujen toteumaan oli 9,6 milj. euroa (v. 2024 9,0 milj. euroa) ja Nordean vuoden 2009 koronvaihtosopimuksesta tuloutettiin suunnitelman mukaisesti 0,9 milj. euroa.

Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset

TE-uudistus toteutui ja Kajaani on toiminut Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen vastuukuntana 1.1.2025 alkaen. Kajaanin kaupungille siirtyi uudistuksessa valtiolta yhteensä 48 henkilötyövuotta ja koko työllisyysalueelle siirtyi noin 8000 henkilöasiakasta. Joukkoliikenteen palvelutaso- ja linjastosuunnitelman uudistaminen käynnistyi. Jormuan koulu lakkautettiin 1.8.2025 talouden sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos lakkautettiin 31.12.2025 ja sen toiminnot yhdistettiin Kajaanin kaupungin sivistystoimialaan 1.1.2026 alkaen.

Sijoitustoiminta

Vuosi 2025 oli jälleen laaja-alaisesti hyvä vuosi sijoittajille. Tuottoa tuli niin osake- kuin korkomarkkinoiltakin. Edellisvuosien heikko lenkki Suomen osakemarkkinat tuotti yli 35 prosenttia, ja vastaavasti viime vuosien nousutähti Yhdysvaltain osakemarkkinat jäi euroissa mitattuna neljän prosentin tuottoon. Koko maailman osakemarkkinoiden tuotto euroissa oli lopulta kahdeksan prosenttia, joka koostui hyvästä osakenoususta, mutta myös euron vahvistumisen myötä tulleista monin paikoin yli kymmenen prosentin valuuttatappioista. Korkomarkkinoiden tuotot olivat kohtuulliset. Kehittyvien maiden USD-määräisistä lainoista sai lähes kymmenen prosentin tuotot, kun taas euroalueen valtionlainatuotot jäivät vain hivenen plussalle.

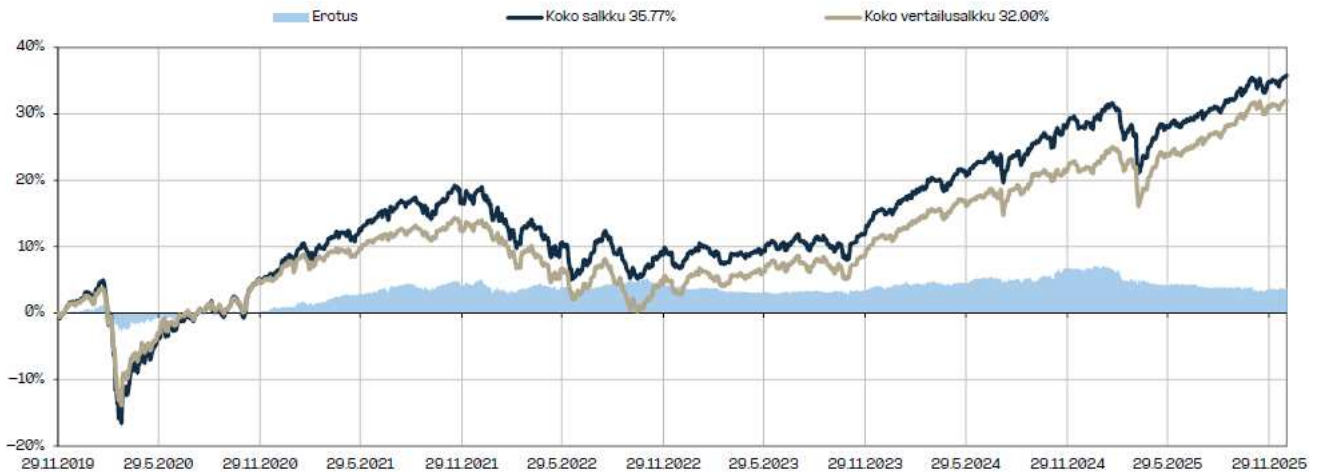
Sijoitusvuosi oli isoilta liikkeiltään kaksijakoinen. Kevät lasketeltiin aina huhtikuun alun tullipohjiin saakka, josta alkoi yhdeksän kuukauden vahva osakenousu. Tullisaagan kärjistyminen toteutui huhtikuun alussa, kun presidentti Trump ilmoitti kymmenien prosenttien tulleista ympäri maailmaa Liberation Day:n esityksessään. Osakkeet kääntyivät jyrkkään laskuun ja korot nousivat, kun tullien pelättiin hyydyttävän globaalin talouskasvun ja kiihdyttävän inflaatiota. Trump peruutteli kuitenkin jo viikkoa myöhemmin uhkauksissaan, mikä käänsi markkinat nousuun. Viime kädessä Trump ei ollut valmis riskeeraamaan talousnäkyviä, mikä oli hyvä uutinen sijoittajille. Luottamus talouden edun ajamiseen vetikin osakemarkkinoita nousuun vuoden loppuun asti.

Vuonna 2025 muun maailman osakkeet nousivat Yhdysvaltoja voimakkaammin. Niin Euroopassa kuin kehittyvillä markkinoilla osakkeet kohosivat noin 20 prosenttia. Talousodotusten piristyminen valtioiden lisääntyneen elvytyksen myötä veti osakkeita ylös. Esimerkiksi Saksan infrastruktuuri- ja maanpuolustuspaketit nostivat kasvuodotuksia Euroopassa. Yleisesti Yhdysvaltain sulkeutumisen odotettiin pakottavan muun maailman kiihdyttämään kasvutoimiaan, mikä nosti osakkeita laajasti.

Korkomarkkinoilla nähtiin eri suuntaisia kehityksiä. Keväällä Euroopan keskuspankki laski korkoja kolmeen otteeseen, mutta lopetti laskut ohjauksen painuttua kahteen prosenttiin. Yhdysvalloissa keskuspankki Fed puolestaan piti korot ennallaan kevään, mutta laski vuorostaan korkoja kolmeen kertaan syksyllä. Inflaatiosta puhuttiin paljon vuoden mittaan, mutta lopulta huomio kääntyi enemmän talouskasvun tukemiseen. Pitkät valtionlainakorot painuivat alaspäin Yhdysvalloissa, mutta kohosivat Euroopassa. Sen sijaan luottomarginaalit kapenivat kautta linjan, mikä siivitti riskisten lainojen kuten kehittyvien maiden lainojen ja high yield -yrityslainojen tuottoja.

Kajaanin kaupungin hankinta-arvoltaan 150 milj. euron sijoitussalkun kehitys vuonna 2025 oli yleistä markkinoiden kehitystä heikompa, mutta sijoitusten arvo kasvoi yhteensä 6,1 % vuoden alusta ja 5 % tuottotavoite saavutettiin. Osakkeet tuottivat 12,5 %, korkosalkku 3,8 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset -0,07 % vuoden alusta. Sijoitussalkun markkina-arvo 31.12.2025 oli 192,2 milj. euroa (v. 2024 184,8 milj. euroa.). Kassapuskurina toimineen 15 milj. euron korkosalkun sijoitus purettiin kokonaisuudessaan tammikuussa 2025. Kassavaroilla toteutettiin talousarvion 2025 mukainen svop-sijoitus 11,1 milj. euroa Loiste Lämpöön ja vahvistettiin konsernitilin kassatilannetta. Kaupungin sijoituksista vastaavat kolme täyden valtakirjan omaisuudenhoidon periaatteella toimivaa toimijaa OP Varainhoito Oy, Evli Pankki Oyj ja LähiTapiola Varainhoito Oy.

Koko varallisuuden arvonkehitys

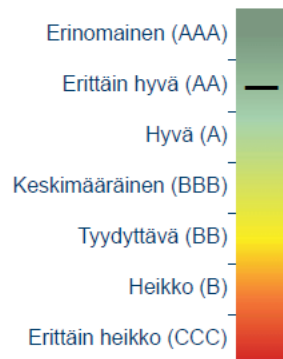

Salkut	Markkina-arvo t€ur	Paino	VA	1kk	Tuotto 3kk	6kk	12kk	Alusta	Riski Vola	Beta	Tunnusluvut Alpha	TE	Sharpe
Koko Salkku	192 224	100%	6.11%	0.72%	2.48%	5.50%	6.11%	35.77%	8.06%	1.14	-3.27%	2.00%	0.46
Vertailusalkku		100%	8.51%	0.58%	2.59%	6.00%	8.51%	32.00%	6.90%	1.00	0.00%	0.00%	0.89
Erotus		0	-2.40%	0.14%	-0.12%	-0.50%	-2.40%	3.78%	1.16%	0.14	-3.27%	2.00%	-0.43
Alasalkut	Markkina-arvo MA te	Paino	VA	1kk	Tuotto 3kk	6kk	12kk	Alusta	Riski Vola	Beta	Tunnusluvut Alpha	TE	Sharpe
Osakesalkku	84 716	44%	12.50%	1.28%	5.29%	12.11%	12.50%	72.55%	15.73%	1.04	-4.57%	3.44%	0.64
Korkosalkku	66 769	35%	3.63%	0.23%	0.97%	2.13%	3.83%	11.06%	3.86%	0.94	0.26%	0.96%	0.37
Muut sijoitukset	40 739	21%	-0.07%	0.36%	-0.39%	0.27%	-0.07%	14.06%	6.94%	0.23		6.94%	

Kuva: Koko varallisuuden arvonkehitys 29.11.2019 – 31.12.2025

VASTUULLISUUSARVOSANAT

Vastuullisuusarvosana	AA
Ympäristö (E)	A
Yhteiskunta (S)	BBB
Hallintotapa (G)	A
Analyyysin kattavuus (%)	51,79

Kuva: Vastuullisuusarvosanat 31.12.2025

Varainhoitajat raportoivat sijoitusten vastuullisuuden toteutumisesta kaksi kertaa vuodessa. Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa ympäristön, yhteiskunnan ja hyvän hallintotavan, niin sanottujen ESG¹-tekijöiden, huomioimista sijoitustoiminnassa. MSCI analyysien perusteella Kajaanin kaupungin sijoitussalkku on kokonaisuudessaan AA eli erittäin hyvällä tasolla.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, ja verotulot ovat kehittyneet arvioitua heikommin. Heikko

suhdanneltilanne on välittynyt myös kuntatalouteen, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen ja päivitettyjen ennusteiden valossa. Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti suhdanneltilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtion-apuihin kohdennetut vähennykset ja työvoimakustannusten kasvu sopimuskorotusten myötä. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleenneuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja suunnittelukaudella.

Julkiseen talouteen kohdistuu merkittäviä sopeuttamispaineita tulevalle, vuonna 2027 alkavalle hallituskaudelle. Hallitusneuvotteluissa tullaan päättämään merkittävästä, 8–11 miljardin euron suuruisesta sopeutuskokonaisuudesta. Säästötoimet osuvat myös kuntien toimintaan tilanteessa, jossa palvelutarve eli lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee kohti 2030-lukua mentäessä. Kunnat joutuvat yhtäaikaisesti sekä sopeuttamaan palvelurakennettaan että kohtaamaan julkisen talouteen kohdistuvia leikkauksia.

Kajaanin kaupungin talousarvio vuodelle 2026 on -2,9 milj. alijäämäinen. Kaupungin ja liikelaitosten taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 on tilikauden ylijäämän osalta tasapainossa. Toimintakatteen toteutuminen suunnitellusti vaatii hyväksytyyn talouden sopeuttamissuunnitelman täysimääräisen toteutumisen vuoden 2026 aikana. Talouden sopeuttamissuunnitelman tavoitteena on vahvistaa toimintakatetta vuoden 2026 aikana yhteensä lähes 1,7 milj. euron edestä. Tulevien taloussuunnitelmavuosien näkökulmasta vuodet 2026–2027 ovat vielä alijäämäisiä, kun yhtäaikaisesti sekä yhteisöverokertymät että valtionosuudet putoavat. Vuonna 2028 valtionosuuksien ennakoidaan kasvavan verotulopohjan tasauksen myötä.

Rahoitustuottojen ennakoidaan vahvistuvan tulevina vuosina, kun energiatuotannon uudistamisen investoinnit saadaan täysimääräisesti toteutettua ja investoinnit vahvistavat yhtiöiden taloudellista asemaa. Rahoitustuottojen kertymiin liittyy myös riskejä ja osinko- ja sijoitustuottojen taso voi vaihdella merkittävästi vuosittain. Käyttötaloutta vahvistetaan sijoitustoiminnasta toteutettavilla säännönmukaisilla tuloutuksilla, mikäli sijoitusmarkkinat tuottavat. Sijoitusten pitkän aikavälin tuottotavoite on 5 % vuodessa. Sijoitussalkun jäljellä olevasta kolmen (3) vuoden (kuluva vuosi ja kaksi edellistä) kumulatiivisesta tuotosta tuloutetaan vuosittain 0–50 %.

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Yleistä

Kajaanin kaupungin henkilöstö on ollut toimintakykyisenä ja hyvinvoivana toimintavuoden ajan. Kaupungin peruspalvelut on pystytty järjestämään henkilöstöressurssin osalta hyvin. Kaupunkiorganisaatioissa on tehty hybridityötä kaupungin yleisen ohjeen mukaan niissä työtehtävissä, joissa se on ollut mahdollista.

Henkilöstöohjelma

Kajaanin kaupungin henkilöstöohjelma (2023–2026) on kaupunginhallituksen hyväksymä henkilöstöjohtamista ohjaava asiakirja. Henkilöstöohjelma sisältää henkilöstöjohtamiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät periaatteelliset linjaukset. Henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteuttamista. Henkilöstöohjelma ja siinä asetetut tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ohjaavat Kajaanin kaupungin henkilöstöjohtamista kaikilla organisaation tasoilla. Henkilöstöohjelman käytännön toteuttaminen näkyy arjessa ja on osa päivittäistä johtamista, esihenkilötyötä, työntekoa, yhteistoimintaa ja päätöksentekoa. Kaupunkiyhteisönä yhdessä vastaamme henkilöstöohjelmassa määriteltyjen asioiden toteuttamisesta ja kehittämisestä. Henkilöstöohjelman seuranta ja arviointi liittyy osaksi vuosittaista talousarvio- ja tilinpäätösprosessia sekä henkilöstöraportin tekemistä.

Henkilöstöohjelman keskeinen painopiste on myönteinen henkilöstökokemus ja työhyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvoiva henkilöstö on keskeinen resurssi, kun järjestetään kuntalaisille laadukkaita peruspalveluja. Ohjelmakauden tavoitteena on keskittyä koko organisaatiossa myös hyvään johtamiseen, osallisuuteen, yhteisöllisyyden lisäämiseen, työnantajakuvan kirkastamiseen sekä pito- ja vetovoimaan.

Työyhteisössä, työtavoissa ja työn organisoinnissa tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Työn kehittäminen edellyttää työntekijöiltä alati kehittyemis- ja muutoskykyä. Tavoitteena on tasa-arvoinen, kannustava ja yksilöllistä osaamista arvostava oikeudenmukainen työyhteisö.

Toimintavuoden 2025 aikana henkilöstöjohtamista on toteutettu henkilöstöohjelman periaatteiden mukaan.

Tarkemmin vuoden 2025 henkilöstöasioita raportoidaan Henkilöstöraportissa.

Kajaani-sopimus

Kajaani-sopimuksella Kajaanin kaupunki työnantajana ja henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt ovat sopineet paikallisesti henkilöstöjohtamisen yhteisen tahtotilan. Kajaani-sopimus tarkoittaa sopimuksen osapuolten yhteistyötä henkilöstöohjelmaan, talousarvioon ja taloussuunnitelmaan kirjattujen rakenteellisten muutosten sekä tuloksellisuutta koskevien suositusten käytännön toteutuksen yhteydessä. Kajaani-sopimuksella halutaan korostaa ja vahvistaa kunnallisen yhteistoimintalain mukaista paikallista yhteistoiminnan henkeä. Kajaani-sopimus on allekirjoitettu vuosille 2025–2027.

Palkkaus- ja palvelussuhdeasiat

Kaupunki työnantajana huolehtii lain sekä virka- ja työehtosopimusten määräysten mukaisista työntajaveloitteistaan. Kaupunki ylläpitää ja kehittää kannustavaa palkkausjärjestelmää, tarjoaa terveellisen ja turvallisen työympäristön sekä sovitut henkilöstöetuudet, toimivan työterveyshuollon, palkallisen KIILA-kuntoutuksen sekä jatkuvan työssä kehittymisen mahdollisuuden.

Kunnallinen yleinen työ- ja virkaehtosopimus KVTES on voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Vuoden 2025 palkankorotukset toteutettiin kunnallisten alojen palkkaohjelman mukaisesti, johon kuului alakohtaiset yleiskorotukset ja paikalliset järjestelyerät. Pääsopimusten mukaiset neuvottelut työntajan edustajien ja henkilöstöjärjestöjen välillä ovat toteutuneet hyvässä hengessä.

Henkilöstösuunnittelu

Ennakoiva henkilöstösuunnittelu on osa toiminnan, talouden ja henkilöstön yhteismitoitusta. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma tehdään vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä yhteistyössä Henkilöstöpalveluiden ja toimialajohtajien kanssa. Tällöin kartoitetaan tulevat eläköitymiset, tehtävien uudelleen järjestämisen mahdollisuudet, rekrytointi- sekä osaamisen vahvistamisen tarpeet.

Kaupungin henkilöstösuunnittelutyöryhmä arvioi henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista säännöllisesti.

Osana henkilöstösuunnitelman toteuttamista toimialoilla ja liikelaitoksissa selvitetään tapauskohtaisesti, voidaanko eläköitymisen tai muun poistuman yhteydessä työtehtävät järjestellä toisin, voidaanko hyödyntää sisäisiä siirtoja vai tarvitaanko uusi rekrytointi.

Henkilöstökulut, tuloslaskelmaan kirjatut kulut sekä taseeseen aktivoidut kulut

Henkilöstökulut

Kajaanin peruskaupungin henkilöstökulut	2025	2024
euroa		
Palkat ja palkkiot	58 210 030,24	54 210 467,01
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	<i>-201 046,81</i>	<i>-175 493,22</i>
* Henkilöstökorvaukset	-782 385,51	-813 116,20
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk. korvauksilla</i>	<i>57 427 644,73</i>	<i>53 397 350,81</i>
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	11 295 413,60	10 785 399,52
* Muut henkilösivukulut	1 746 213,75	1 451 000,87
Henkilösivukulut yhteensä	13 041 627,35	12 236 400,39
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	70 469 272,08	65 633 751,20
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>	<i>43 135,00</i>	<i>17 281,73</i>
Henkilöstökulut yhteensä	70 512 407,08	65 651 032,93

Liikelaitosten henkilöstökulut

Kajaanin Vesi -liikelaitos	2025	2024
Palkat ja palkkiot	1 090 819,89	1 048 159,08
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	<i>11 655,71</i>	<i>15 067,72</i>
* Henkilöstökorvaukset	-229,05	-1 363,67
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk. korvauksilla</i>	<i>1 090 590,84</i>	<i>1 046 795,41</i>
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	208 228,03	200 380,15
* Muut henkilösivukulut	33 305,81	28 374,36
Henkilösivukulut yhteensä	241 533,84	228 754,51
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 332 124,68	1 275 549,92
<i>Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin</i>		
Henkilöstökulut yhteensä	1 332 124,68	1 275 549,92

Kajaanin Mamselli -liikelaitos	2025	2024
Palkat ja palkkiot	4 584 155,26	4 770 451,68
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	-72 915,74	17 875,03
* Henkilöstökorvaukset	-98 948,26	-98 751,26
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk. korvauksilla</i>	<i>4 485 207,00</i>	<i>4 671 700,42</i>
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	887 805,19	929 355,61
* Muut henkilösivukulut	137 052,84	137 244,37
Henkilösivukulut yhteensä	1 024 858,03	1 066 599,98
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 510 065,03	5 738 300,40
Henkilökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	5 510 065,03	5 738 300,40

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2025	2024
Palkat ja palkkiot	18 362 152,90	19 224 873,14
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	-18 598,64	357 614,48
* Henkilöstökorvaukset	-162 905,56	-128 623,92
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk. korvauksilla</i>	<i>18 199 247,34</i>	<i>19 096 249,22</i>
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	3 559 378,95	3 711 109,47
* Muut henkilösivukulut	563 307,26	571 829,33
Henkilösivukulut yhteensä	4 122 686,21	4 282 938,80
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	22 321 933,55	23 379 188,02
Henkilökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	22 321 933,55	23 379 188,02

Kaupungin ja liikelaitosten henkilöstökulut yhteensä euroa	2025	2024
Palkat ja palkkiot	82 247 158,29	79 253 950,91
<i>josta lomapalkkavelan jaksotus</i>	-280 905,48	215 064,01
* Henkilöstökorvaukset	-1 044 468,38	-1 041 855,05
<i>Palkat ja palkkiot vähennettynä henk. korvauksilla</i>	<i>81 202 689,91</i>	<i>78 212 095,86</i>
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	15 950 825,77	15 626 244,75
* Muut henkilösivukulut	2 479 879,66	2 188 448,93
Henkilösivukulut yhteensä	18 430 705,43	17 814 693,68
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	99 633 395,34	96 026 789,54
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	43 135,00	17 281,73
Henkilöstökulut yhteensä	99 676 530,34	96 044 071,27

Kaupungin henkilöstökulut kokonaisuudessaan kasvoivat noin 3,6 miljoonaa euroa eli 3,8 % vuoteen 2024 verrattuna. Vuoden alussa aloittaneen Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen henkilöstömenojen osuus on noin 1,2 miljoonaa euroa ja henkilöstömenot kokonaisuudessaan näkyvät vastuukunnan henkilöstömenoina. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kajaani vastuukuntana laskuttaa jäsenkunta kaikista työllisyysalueen toimintamenoista. Laskutus näkyy toimintatuotoissa yhteistoimintakorvauksena. Henkilöstön määrä väheni kokonaisuudessaan toimintavuoden aikana 31,1 henkilötyövuotta edellisvuoteen verrattuna. Peruskaupungin puolella henkilöstömäärä kasvoi 1,9 henkilötyövuodella, kun liikelaitoksissa henkilöstön määrä väheni 33 henkilötyövuodella. Kunnallisten alojen palkankorotukset ovat osaltaan nostaneet henkilöstömenoja.

Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten henkilötyövuodet

Tulosalueittain	2025 Yhteensä	2024 Yhteensä	Muutos 2025-2024
Konsernin johto ja demokratiapalvelut	4.1	5.1	-1.0
Hallintopalvelut	38.7	36.5	2,2
Henkilöstöpalvelut	16.4	16.2	0.2
Talous- ja hankintapalvelut	11.7	12.4	-0.8
Elinvoimapalvelut	70.4	32.4	38.5
Sivistystoimialan hallinto	1.3	1.0	0.3
Varhaiskasvatus	361.7	384.6	-23.0
Perusopetus	456.8	460.4	-3.6
Kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut	185.4	187.0	-1,6
Ympäristötekkninen hallinto	1.0	1.0	0.0
Maankäyttö, suunn. ja viranom.toim.	38.7	38.2	0.5
Kunnallistekniikka ja liikunta	62.6	71.6	-9.0
Tilakeskus	41.5	41.9	-0.4
Kajaanin kaupunki yhteensä	1290,2	1288,3	1,9
Kajaanin Vesi –liikelaitos	19.2	19.1	0.1
Kajaanin Mamselli -liikelaitos	147.4	159.2	-11.8
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	321.5	342.8	-21.3
Liikelaitokset yhteensä	488.1	521.1	-33.0
Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä	1778,3	1809,4	-31,1

Henkilötyövuosissa tapahtuneet muutokset toimialajohtajien ja liikelaitosjohtajien mukaan:

Konsernipalvelut

Konsernipalvelut-toimiala sisältää hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talous- ja hankintapalvelut sekä elinvoimapalvelut. Henkilöstöpalveluiden HTV-määrä sisältää pääluottamusedustajien ja työsuojeluvaltuutettujen työpanosta. Elinvoimapalveluissa näkyvä henkilöstömäärän lisäys liittyy TE-uudistukseen ja valtiolta kuntiin siirtyneeseen henkilöstöön.

Sivistystoimiala

Sivistystoimialalla henkilöstön määrä kokonaisuudessaan laski vuodesta 2024.

Varhaiskasvatuksessa on toteutettu sopeuttamissuunnitelman mukaiset toimenpiteet lakkauttamalla kaksi tilapäistä toimintayksikköä ja jättämällä täyttämättä yksittäisiä eläköityviä tehtäviä, mikäli tosiasiallista tarvetta tehtävän täyttämiseen ei ole ilmennyt. Vuoden 2025 kuluessa henkilöstömäärään on vaikuttanut myös päiväkotien johtajuuskenteen muutoksen myötä yhdenmukaistettujen toimintatapojen vakiintuminen ns. lisäresurssien käytössä lapsikohtaisen tuen toteuttamisessa. Henkilöstön tarvetta on vähentänyt myös se, toiminnan piirissä on ollut syyskuudella 2025 60–90 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana vuotta aikaisemmin. HTV-määrän laskusta huolimatta varhaiskasvatuksessa päiväkotien henkilöstöä on riittävästi lakisääteiseen toimintaan ja lasten tuen järjestämiseen.

Perusopetuksessa henkilötyövuosien määrää on vähentänyt sopeuttamissuunnitelmassa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttaminen opetusryhmien yhdistämisessä. Vastaavasti valmistavan opetuksen lisääntyminen on kasvattanut henkilöstötarvetta. Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpano lisäsi henkilöstöresurssia viidellä erityisopettajalla.

Kansalaisopistolla edelleen opetustuntimäärä on hieman laskenut vos-tuntimäärän laskun takia, ja tämä näkyy laskuna tuntiopettajien HTV:ssa. Musiikkiopistolla 1,5 virkaa jätettiin täyttämättä sopeuttamissuunnitelman mukaisesti ja sen sijaan täytettiin päätoimisen tuntiopettajan tehtävä.

Nuorisopalveluissa sopeuttamissuunnitelman mukaisesti henkilöstömäärä väheni pysyvästi 1,6 henkilötyövuodella. Sijaistarpeiden vuoksi kokonaisvähennys toteutui lopulta 1,5 henkilötyövuotena.

Ympäristötekniinen toimiala

Kunnallistekniikka ja liikunta –tulosalueella henkilöstövähennystä oli 9 HTV:n verran. Palkkatukityöllistettyjen määrä väheni edellisvuoteen verrattuna.

Kajaanin Mamselli –liikelaitos

Henkilötyövuosien laskun taustalla on Mamsellin systemaattinen prosessien kehittämistyö sekä asiakkaiden tekemät palveluverkko- ja palvelukonseptimuutokset. HTV:n vähennyksissä hyödynnettiin eläköitymisiä.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen henkilöstömäärää on vähennetty toiminnan tehostamisen sekä eläköitymisten ja määräaikaistuuksien päättymisen myötä. Ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen leikkaus vaikutti Kainuun ammattiopiston valtionosuuteen noin 1,5 milj. euroa. Rahoitusleikkauksen takia Kainuun ammattiopistossa käytiin yhteistoimintaneuvottelut loppuvuoden 2024 – alkuvuoden 2025 aikana. Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanomisten vaikutus oli 6,7 henkilötyövuotta. Lisäksi kahdeksaa määräaikaista työsuhdetta ei päätetty jatkaa ja seitsemän eläköityneen tilalle ei rekrytoitu uutta työvoimaa.

Kajaanin Vesi –liikelaitos

Kajaanin Vesi –liikelaitoksessa henkilöstöresurssi on ollut varsin vakiintunut useiden vuosien aikana. Eläköityvien tilalle on ollut tarpeen aina rekrytoida uusi työntekijä.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen (2024) mukaan kunnan tulee antaa selvitys ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä. Ympäristötilinpäätös kattaa Kajaanin kaupungin toimialojen ohella Kajaanin Vesi -liikelaitosta koskevat ympäristötuotot ja -kulut sekä investoinnit. Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyä tai ehkäistä ennalta, vähentää tai korjata ympäristöhaittoja ja parantaa ympäristönsuojelua.

Kajaanin Vesi -liikelaitos vastaa kaupungissa mm. vedenhankinnasta sekä jätevesien viemäroinnistä ja käsittelystä. Pohjavedensuojelu on elinehto hyvänlaatuiselle pohjavedelle. Toisaalta pohjavedenoton määrän tulee olla kestävässä suhteessa pohjaveden muodostumiseen.

Vuonna 2025 Kajaanin Vesi täytti kaikki sille ympäristöluvista neljännesvuosittaisiksi asetetut vaatimukset jätevedenpuhdistuksen suhteen. Viemäriverkoston ylivuotoja Otanmäen jätevedenpumppaamon varoaltaalta oli noin 100 m³. Pohjavedenoton kuukausittain seurattavissa maksimiottomäärissä (96 kpl) ei ollut ylityksiä.

Kajaanin Vesi käsitteli vuonna 2025 jätevesiä 2 509 834 m³, josta laskutettiin 1 762 615 m³ eli käyttömaksuina 4 083 818,31 euroa (alv 0 %). Laskutettu jätevesimäärä sisälsi omalta toiminta-alueelta viemäroityjen asutuksen jätevesien lisäksi viemäriosuuskuntien jätevesiä 124 118 m³. Sako- ja umpikaivolietteitä vastaanotettiin 9 277 m³ ja niistä laskutettiin 86 567,43 euroa (alv 0 %). Jätevesiviemäriverkostoa saneerattiin noin 1,7 km vuonna 2025.

Alla olevaan taulukkoon on koottu kaupungin ympäristömenot, -tulot ja -investoinnit vuodelta 2025.

Ympäristötilinpäätös vuodelta 2025

Kohde	Tuotot	Kulut	Investoinnit
	1000 €	1000 €	1000 €
Ulkoilman- ja ilmaston suojelu			
Vesiensuojelu ja viemärlaitostoiminta	5203	3418	461
Hulevesien hallinta			
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	116	339	
Pilaantuneiden maiden puhdistus		45	
Ympäristölaitteiden poistot ja arvonalennukset		927	
Ympäristötuotot ja -kulut yhteensä	5,319	4,729	461
Tunnuslukuja			
Ympäristötuotot/asukas, €/asukas	146		
Ympäristökulut ml. poistot/asukas, €/asukas		130	
Ympäristöinvestoinnit /asukas, €/asukas			13
Asukasluku 31.12.2025	36 403 (ennakkotieto)		

Ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristönsuojelun viranomaistehtäviä hoiti vuonna 2025 kolme ympäristönsuojelutarkastajaa.

Ympäristönsuojelun viranhaltijoiden työ painottuu viranomaistehtävien hoitoon, kuten lupahakemusten, ilmoitusten ja rekisteröintien käsittelyyn, viranomaislausuntoihin ja valitus- ja muiden valvonta-asioiden käsittelyyn, lain edellyttämien laitosten määräaikaistarkastuksiin sekä muihin välttämättömiin tarkastuksiin. Lisäksi viranhaltijat toimivat tarvittaessa ympäristönsuojelun asiantuntijoina kaupungin muille organisaatiolle ja kunnan ympäristönsuojelun asiantuntijoina muiden organisaatioiden työryhmissä, projekteissa yms. tehtävissä.

Ympäristölupia, maa-aineslupia, ilmoituksia ja toiminnan rekisteröintejä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään käsiteltiin 23 kappaletta. Muita ilmoituksia käsiteltiin kuusi kappaletta.

Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn puhdistusvaatimusten siirtymäaika viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla päättyi 31.10.2019. Kunta voi kuitenkin hakemuksesta myöntää ranta- ja pohjavesialueilla määräaikaisen poikkeamisen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, mikäli ympäristökuormitus on huomattavan vähäinen tai käsittelyjärjestelmän parantaminen on kustannuksiltaan kiinteistön haltijalle kohtuutonta. Vuonna 2025 näitä poikkeamishakemuksia ei ollut käsittelyssä.

Vesihuoltolain mukaisia vapautushakemuksia vesihuollon verkostoihin liittymisestä käsiteltiin yksi kappale.

Ympäristönsuojelulain velvoittaman säännöllisen valvonnan järjestämiseksi on hyväksytty ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma vuosille 2021–2025. Valvontakohteiden määräaikaistarkastuksia varten hyväksytään vuosittain valvontaohjelma, jonka mukaiset tarkastukset ovat maksullisia. Valvonnasta peritään ympäristöteknisen lautakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu. Muista tarkastuksista ei pääsääntöisesti peritä maksua. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomaiselle tulee maksutuloja ympäristö- ja maa-aineslupamaksuista.

Määräaikaistarkastuksia suunniteltiin vuonna 2025 tehtävän 39 kohteella, joista 28 toteutui. Kohteisiin, joissa ei ollut luvan mukaista toimintaa, ei tehty tarkastusta. Valvontasuunnitelmaan kuuluvia luvanvaraisia ja rekisteröityjä kohteita oli vuonna 2025 yhteensä 97. Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat osallistuivat neljään Kainuun ELY-keskuksen valvomassa kohteessa tehtyyn määräaikaistarkastukseen.

Ympäristönsuojeluyksikölle kuuluu myös maa-ainesten ottolupien valvonta. Vuosittain tarkastettavia maa-ainesten ottoalueita oli vuonna 2025 Kajaanin alueella 20 kappaletta. Valvonnasta peritään ympäristöteknisen lautakunnan hyväksymän taksan mukainen haettuun vuotuisen ottomäärään perustuva maksu.

Ympäristönsuojeluyksikköä ovat vuonna 2025 työllistäneen roskaamiseen ja jätteiden varastointiin sekä melu- ja tärinävalitukseen liittyvät tapaukset. Myös luonnonsuojelun asiantuntijatehtävät, kiertotalouden vaatimukset ja ilmanlaadun kasvavat seurantavelvoitteet aiheuttivat merkittävää kasvua työmäärälle.

Ympäristönsuojelua on vuoden 2025 aikana työllistäneet useat pitkäkestoiset ja haasteelliset luvitus- ja valitusprosessit, mikä näkyy osittain suoritetiedoissa.

Lupien ja tarkastusten lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö valmisteli lausuntoja muille viranomaisille, erityisesti Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle ja Kainuun ELY-keskukselle. Ympäristönsuojelun asiantuntijat ovat olleet mukana mm. Kainuun liiton vetämässä Kainuun ilmasto- ja ympäristöasiain neuvottelukunnassa, Kainuun ELY-keskuksen vetämissä Kainuun vesienhoidon yhteistyöryhmässä ja Kainuun Helmi-METSO -yhteistyöryhmässä sekä Kainuun jätealan yhteistyöryhmässä ja Ekokymppin Jätehuoltopoliittisen ohjelman työryhmässä.

Ympäristönsuojelun viranhaltijat ovat vuonna 2025 osallistuneet asiantuntijoina noin 125 kokoukseen ja yhteistyö-neuvotteluun. Tuulivoimaan ja Terrafamen kaivostoimintaan liittyvät YVA-asiat työllistivät edelleen vuonna 2025, samoin myös aurinkovoima-, datakeskus- sekä sähkönsiirtoon ja -varastointiin liittyvät hankkeet.

Ympäristönsuojelun suoritustietoja 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Käsitellyt lupahakemukset ja -ilmoitukset	30	40	35	25	16	16	29
Lausunnot	11	12	15	11	15	20	9
Tarkastukset	109	64	105	151	165	131	113
Yhteensä	150	116	155	187	196	167	151

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpito-velvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kajaanin kaupunki noudattaa omassa ohjeistuksessaan Kuntaliiton mallisääntöjä ja ohjeita. Kaupungin ohjeet ja säännöt löytyvät intranetistä ja ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla. Viranhaltijan yleisistä velvollisuuksista säädetään kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa. Virkarikoksista, mukaan lukien lahjusrikokset, säädetään rikoslain 40 luvussa. Rikoslain 40 luvun lahjusrikossäännökset koskevat kunnan viranhaltijoita, työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Kunnan työntekijän yleisistä velvollisuuksista säädetään työsopimuslain 3 luvun 1 §, jonka nojalla työntekijän on tehtävä työnsä huolellisesti noudattaen niitä määräyksiä, joita työnantaja antaa toimivaltansa mukaisesti työn suorittamisesta.

Kajaanin kaupungilla on käytössä Kajaanin kaupungin eettisen toiminnan ohjeistus. Ohjeistus sisältää hyvän hallinnon lainsäädännöllisen perustan ja vaatimukset, esteellisyysääntelyn ja muuta ohjeistusta. Erityisesti huomiota kiinnitetään eettiseen toimintaan hankinnoissa ja maankäytössä, joissa korruptio ja muu epäeettinen toiminta on todennäköisintä ja sen taloudelliset vaikutukset merkittäviä. Ohjeessa annetaan esimerkinomaisia toimintaohjeita mm. siitä, onko lahjojen ja muun huomaavaisuuden vastaanottaminen sallittua ja hyväksyttävää sekä miten tulee itse tunnistaa epäeettisen toiminnan rajat ja toimia niiden suhteen oikealla tavalla. Eettistä toimintaa vahvistavina ja valvontatoimina tuodaan esille mm. sisäinen valvonta, sidonnaisuusilmoitukset ja sivutyöilmoitukset.

Kaupungin kaikki julkiset luottamuselinten ja viranhaltijoiden päätökset löytyvät kaupungin internetsivuilta. Kajaanin kaupungin hankintaohjelma on päivitetty vuosille 2023–2026 ja hankintoihin liittyen järjestetään erillisiä info-tilaisuuksia, joihin tavaroiden ja palveluiden toimittajat voivat osallistua. Kaupunki julkaisee verkkosivuillaan myös avointa dataa henkilöstön, paikkatiedon ja taloustietojen osalta.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Perusta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä.

Yleistä riskiympäristöstä ja epävarmuustekijöistä

Gloaalissa riskiympäristössä korostuu ennen kaikkea epävarmuuden kasvu. Perinteiset kansanväliset yhteistyörakenteet heikkenevät ja valtioiden välinen vastakkainasettelu lisääntyy. Lähivuosien näkymät näyttävät yhä turbulentimpina ja epävakaina, mikä heijastaa syvenevää epäluottamusta ja geopolittista jännitteisyyttä

Yleisen epävarmuuden ja geopolittisen kilpailun seurauksena myös taloudelliset epävarmuustekijät ovat voimistuneet. Geotaloudelliset jännitteet, valtioiden väliset talousinstrumentit sekä heikentynyt talousluottamus heijastuvat nopeasti markkinoihin. Taantumariskin, inflaatiopaineiden ja varallisuuskuplien kasvu osoittavat, että talouden haavoittuvuus lisääntyy samaan aikaan, kun ympäristö muuttuu poliittisesti ja strategisesti epävakammaksi.

Lisäksi yhteiskunnalliset jännitteet ja luottamuksen heikkeneminen toimivat riskien vahvistimina. Polarisaatio, eriarvoisuus ja instituutioihin kohdistuva epäluottamus vaikeuttavat päätöksentekoa ja lisäävät yhteiskuntien haavoittuvuutta kriiseille. Vaikka lyhyellä aikavälillä ympäristöriskit ovat hieman väistyneet muiden huolien tieltä, pitkällä aikavälillä ilmastonmuutoksen aiheuttamat äärisäämiöt nousevat edelleen suurimmaksi globaaliksi uhaksi.

Kokonaisuutena riskiympäristö on siis monikriisinen, epävarma ja keskinäisriippuvainen, mikä tekee sekä kansainvälisestä että paikallisesta varautumisesta entistä vaativampaa.

Strategisia riskejä

Kajaanin strategista toimintaympäristöä muokkaavat useat rakenteelliset ja pitkän aikavälin riskit, mukaan lukien ennakoitua suuremmat väestömuutokset. Poismuuton kiihtyminen, alhainen syntyvyys, työvoimapula ja osaamisen tarjonnan ja kysynnän epätasapaino voivat heikentää kaupungin elinvoimaa ja pitkän aikavälin palvelukykyä. Nämä tekijät voivat muuttaa väestörakennetta tavoiteltua epäedullisempaan suuntaan, mikä vaikuttaa sekä veropohjaan että osaavan työvoiman saatavuuteen.

Toinen merkittävä riski liittyy kaupungin saavutettavuuden heikkenemiseen. Lentojen ja junavuorojen vähentyminen sekä joukkoliikenteen katvealueet heijastuvat suoraan yritysten sijoittumishalukkuuteen, opiskelijalähtöiseen vetovoimaan ja matkailun kasvupotentiaaliin. Saavutettavuuden heikkeneminen voi johtaa laajempaan aluekehityksen takkuamiseen, jos liikenneyhteydet eivät vastaa alueen tarpeita.

Koulutuksen jatkumon siihen liittyvät TKI-kytkentöjen epäonnistuminen muodostaa oman riskikokonaisuutensa. Yliopistotasoisien tarjonnan rajallisuus, koulutusorganisaatioiden vetovoimahaasteet ja kansainvälisten opiskelijoiden heikko kiinnittyminen voivat kaventaa alueellista osaajapohjaa ja hidastaa elinkeinojen uudistumista. Tämä heijastuu pitkällä aikavälillä työmarkkinoihin ja innovaatiopotentiaaliin.

Kaupungin kehitykseen kohdistuu riski julkisten palvelujen keskittämisestä ja rahoituksen riittämättömyydestä, mikä voi heikentää paikallista päätösvaltaa ja palvelutasoa. Julkisen talouden kiristyminen lisää epävarmuutta investointien toteutumisesta ja toimintamenojen hallinnasta.

Yhteiskunnallisiin rakenteisiin liittyy riski yhteisöllisyyden rapautumisesta ja nuorten pahoinvoinnista, mikä voi lisätä segregatiota, turvattomuutta ja palvelupaineita. Hyvinvointierojen kasvu voi heijastua myös kaupungin vetovoimaan ja sosiaaliseen kestävyteen.

Maine- ja tunnettuusriskit muodostavat kaupungille merkittävän strategisen haasteen, sillä ne vaikuttavat suoraan kykyyn houkuttaa yrityksiä, osaajia, opiskelijoita ja matkailijoita. Kielteiset mielikuvat, heikko tunnettuus tai epäselvä kaupunkiprofiili voivat heikentää alueen kilpailukykyä ja vähentää kiinnostusta investointeihin ja yhteistyöhön. Maineen heikentyminen voi näkyä heikompana näkyvyytenä valtakunnallisesti ja kansainvälisesti, mikä puolestaan

vaikuttaa rekrytointeihin, opiskelijavirtoihin ja yritysten sijoittumispäätöksiin. Koska maine vaikuttaa siihen, miten kaupunki näyttäytyy ulospäin suhteessa muihin alueisiin, se on keskeinen osa kaupungin vetovoimaa ja pitkäjänteistä strategista asemaa

Kansainväliset jännitteet ja toimitusketjujen häiriöt voivat heikentää investointien toteutumista ja vaikuttaa keskeisten palvelujen toimintavarmuuteen. Geopoliittinen epävarmuus lisää riskiä siihen, että energia-, teknologia- ja logistiikkavirrat katkeilevat tai viivästyvät. Samalla siihen kytkeytyvät turvallisuusuhat, kuten kyberuhat sekä kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat häiriöt veden, energian ja jätehuollon kaltaisissa peruspalveluissa, voivat toteutua nopeasti häiritä kaupungin normaalia toimintaa.

Investointeihin liittyen erityisesti energia- ja datainvestointien toteutumiseen liittyvä epävarmuus muodostaa strategisen riskin, sillä datakeskusten ja puhtaan energian hankkeiden viivästyminen tai toteutumatta jääminen hidastaisi innovaatioekosysteemin kehitystä ja työpaikkakasvua. Toteutumattomat investoinnit vaikuttavat erityisesti niihin toimialoihin, jotka rakentuvat energiatehokkuuden, sähkön saatavuuden ja digitaalisen infrastruktuurin varaan.

Ilmastonmuutoksen paikalliset vaikutukset, kuten sään ääri-ilmiöt, hulevesiongelmien ja infrastruktuurin kasvavat kustannuspaineet, muodostavat pitkän aikavälin fyysisen ja taloudellisen riskin. Ne voivat lisätä korjausvelkaa ja vaatia merkittäviä investointeja varautumiseen. Ilmastonmuutokseen liittyvät uhat korostuvat varsinkin pitkällä aikavälillä.

Useiden samanaikaisten ja strategiaan tavoitteisiin kohdistuvien epävarmuustekijöiden yhteisvaikutus voi muodostaa kehityssuunnan, joka heikentää kaupungin elinvoimaa, kilpailukykyä sekä taloudellista ja sosiaalista kestävyttä. Kyse on kumuloituvasta riskistä, jossa yksittäisten tekijöiden vaikutukset vahvistavat toisiaan ja voivat pitkällä aikavälillä vaarantaa strategisten tavoitteiden saavuttamisen.

Strategisten riskien hallinnan kannalta on olennaista, että strategiset tavoitteet, vastuut ja toimeenpanon rakenteet ovat selkeät ja yhdenmukaiset koko organisaatiossa. Riskienhallinnassa onnistuminen edellyttää selkeää yhteistä tilannekuvaa ja yhteistyötä yli toimialarajojen sekä strategian etenemisen säännöllistä seuranta. Strategisten riskien ennakointi ja hallinta vahvistuvat, kun keskeiset riski-indikaattorit tunnistetaan, määritellään ja niitä seurataan järjestelmällisesti osana kokonaisuutta, jotta strategisten päämäärien toteutumista uhkaavat tekijät voidaan havaita ajoissa.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä sekä vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset velvoitteensa. Kaupungin toimintaan liittyviä taloudellisia riskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit, takaus- ja vakuutusriskit, hyödykehintariskit, hinnoittelu sekä maksuvalmiusriskit (lyhyt- ja pitkäaikaisrahoitukset).

Verotuloissa tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa olennaisesti kaupungin talouteen. Yleinen talous- ja työllisyyskehitys on ollut arvioitua heikompaa vuoden 2025 aikana ja se on vaikuttanut myös verotulojen kertymiin ja ennusteisiin laskevasti syksyn 2025 aikana. Yhteisöveron jako-osuuden mukaan Kajaanin osuus yhteisöveroista putoaa 24 % vuodesta 2025 n. 1,0 milj. euroa. Vuoden 2022 poikkeuksellinen yhteisöverokertymä ei vaikuta enää vuonna 2026 jako-osuuden laskennassa. Kiinteistöverokertymien ennakoitaan kasvavan tasaisesti Kajaanissa suunnittelussa ja toteutuksessa olevien merkittävien teollisten hankkeiden myötä. Valtio korottaa kaivosmineraaliveroa merkittävästi vuoden 2026 aikana, mutta muuttaa samalla valtio - kunta suhdetta ko. verotulon osalta merkittävästi. Nykyisin kunnat saavat 60 % verotulosta ja valtio 40 %, kun taas jatkossa kunnat saavat 20 % ja valtio 80 %. Kaivosmineraaliveron muutokseen liittyy myös aluetaloudellista riskiä, sillä muutos vaikuttaa merkittävästi kaivostoimijoiden liiketoimintaan. Aluetaloudellisesti merkittävä riski on myös hallituksen esittämä datakeskusten sähköveron

huojennuksen poisto. Osana hallituspuolueiden sopua on sovittu uuden tukimekanismin luomisesta datakeskusinvestoinneille.

Valtion talouden haasteet voivat heijastua kuntatalouteen uusina valtionosuusleikkauksina. Välttämätön puolustusmenojen kasvu ja velkasuhteen heikko kehitys haastavat valtiota tasapainottamaan julkista taloutta tulevinakin vuosina. Valtionosuuksien tasoon tulee vaikuttamaan merkittävästi lähivuosina ennakoitu lasten ja nuorten määrän väheneminen.

Euroalueella inflaatio pysyttelee 2 prosentin keskipitkän aikavälin tavoitteen tuntumassa EKP:n ennusteen mukaan. Kaupungin kustannuskehitykseen painetta voi aiheutua, mikäli emme onnistu sopeuttamisohjelman mukaisissa toimissa tai kunta-alan ansiot kehittyvät arvioitua korkeammalla tasolla. Talouden tasapainoon liittyvien riskienhallinnassa oikein mitoitettuja sopeuttamistoimenpiteitä ja palveluiden rakenteellisten muutosten toteuttaminen ennakoivalla otteella ovat keskiössä.

Sijoitustoimintaan liittyy aina riskejä ja riskinotto on välttämätöntä, jotta asetetut tuottotavoitteet voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä. Varainhoidossa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitustoiminnan linjauksia ja kaupunginhallituksen hyväksymää sijoitussuunnitelmaa. Kaupunki pyrkii hallitsemaan sijoitustoiminnan kokonaisriskitasoa ja epävarmuustekijöitä hajauttamalla, sijoittamalla pääosin likvideihin tiheästi noteerattuihin arvopapereihin ja huomioimalla valuutta-, maa- ja toimialariskejä. Hajautusta tehdään sijoittamalla eri omaisuuslajeihin, sijoittamalla eri varainhoitajien sijoitustuotteisiin ja jakamalla sijoituksia erilaisiin instrumentteihin omaisuuslajien sisällä. Sijoitustoimintaa seuraa ja valvoo konsernijaosto.

Operatiivisia riskejä

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan kaupungin päivittäiseen toimintaan, johtamiseen, prosesseihin ja järjestelmiin kohdistuvia riskejä. Ne syntyvät tyypillisesti tilanteista, joissa sisäiset prosessit, järjestelmät tai toimintatavat ovat riittämättömiä tai eivät toimi odotetulla tavalla. Operatiivisia riskejä ovat muun muassa organisaatioon ja johtamiseen liittyvät riskit, tietoturvaluottelu- ja tietosuoja- riskit, prosessien toimivuuteen liittyvät riskit, toiminnan keskeytykset, projekti- ja hanketoiminnan riskit, sopimus- ja vastuuriskit, varautumisen ja kriisitilanteiden riskit sekä lainvastaiseen toimintaan tai väärinkäyttöön liittyvät uhkat.

Kaupungin keskeisimmät operatiiviset riskit ovat luonteeltaan henkilöstöriskejä, ja ne liittyvät erityisesti henkilöstön jaksamiseen, hyvinvointiin ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Henkilöstön sairastavuuden kasvusta tai muista syistä aiheutuva poissaolojen lisääntyminen voivat heikentää palvelutuotannon jatkuvuutta ja laatua. Osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit ovat pysyneet korkeina sivistystoimialan osalta. Lisäksi vastaavat riskit ovat kasvaneet myös useilla muilla ammattialoilla. Henkilöstön ikääntyminen ja työssä jaksamisen haasteet korostuvat edelleen vuonna 2026.

Tietoturvaluottelu- ja tietosuoja- riskien todennäköisyys on kasvanut, mikä heijastaa yleisesti kohonnutta uhkatasoa. Tähän on pyritty vastaamaan kehittämällä tietoturvakäytäntöjä ja ottamalla käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja. Kohonnut uhkataso edellyttää kuitenkin entistä systemaattisempaa ja riskiperustaista tietoturvaluottelun kehittämistä sekä tietoturvariskien hallinnan tehostamista.

Vahinkoriskejä

Vahinkoriskit ovat Kajaanin kaupunkikonsernin sisällä tai toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkoriskit kohdistuvat usein tiettyyn kohteeseen. Vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen sekä omaisuuteen.

Vahinkoriskien hallintaan liittyy keskeisesti vakuutusturva, jonka on oltava riittävän kattavalla tasolla.

Henkilöturvallisuuden liittyvät riskit voivat kohdistua sekä kaupungin omaan henkilöstöön että palveluiden piirissä oleviin asiakkaisiin. Näitä riskejä muodostavat esimerkiksi tapaturmat, uhkatilanteet ja asiakkaisiin liittyvät turvallisuuspoikkeamat. Tapaturmat voivat koskea henkilöstöä, luottamushenkilöitä, asiakkaita, oppilaita tai opiskelijoita, ja ne liittyvät tyypillisesti työhön, työmatkoihin tai opiskeluun. Henkilövahinkojen varalle kaupungilla on lakisääteinen työtaturma- ja ammattitautivakuutus, jota täydennetään vapaaehtoisella tapaturmavakuutuksella sekä matkavakuutuksella.

Tulipaloihin ja muihin suurvahinkoihin liittyvät riskit ovat todennäköisyydeltään pieniä, mutta toteutuessaan ne voivat aiheuttaa huomattavia vahinkoja ihmisille, ympäristölle, kiinteistöille ja palvelutuotannolle. Näitä riskejä hallitaan muun muassa kiinteistökohtaisten pelastussuunnitelmien, turvallisuuskoulutusten ja säännöllisten harjoitusten avulla.

Poikkeukselliset luonnonolosuhteet voivat vaikuttaa kaupungin toimintaan monin tavoin. Erilaiset sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa kiinteistö-, henkilö- ja omaisuusvahinkoja sekä muita ylimääräisiä kustannuksia. Pitkittyneet pakkasjaksot kasvattavat lämmityskustannuksia, ja vesihuoltojärjestelmät ovat alttiita lämpötilan äkillisille vaihteluille ja muille sääilmiöille. Riskienhallinnassa keskeistä onkin varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Kaupunki varautuminen häiriötilanteisiin perustuu valmiussuunnitelmaan.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kajaanin kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.9.2022.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kajaanin kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan Kajaanin kaupungissa yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset viranhaltijat ja esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan osatekijät jaotellaan Kajaanin kaupungissa seuraavasti:

1. päätöksentekoprosessin sisäinen valvonta,
2. henkilöstöasioiden sisäinen valvonta,
3. taloussuunnittelun sisäinen valvonta,
4. kirjanpidon ja maksuliikenteen sisäinen valvonta,
5. talousraportointi,
6. omaisuuden hallinnoinnin sisäinen valvonta,
7. tietohallinnon ja tietoturvan sisäinen valvonta,
8. avustusten, takausten ja vakuuksien myöntäminen sekä
9. valtionavustusten hakeminen
10. sopimushallinta
11. hankkeiden (projektien) hallinnointi

Riskienhallinnan järjestäminen

Kajaanin kaupungin riskienhallinnan perustana on systemaattinen ja konserninlaajuinen toimintamalli, jonka tehtävänä on tuottaa kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnan on oltava kiinteä osa strategiaprosessia, päätöksentekoa, päivittäistä johtamista sekä valvonta- ja raportointikäytäntöjä.

Riskienhallintaa tulee toteuttaa kokonaisvaltaisesti konserni-, toimiala- ja yksikötasolla. Keskeiset riskit tulee tunnistaa, arvioida, hallita, seurata ja raportoida järjestelmällisesti osana normaalia toimintaa, jotta päätöksenteon ja johtamisen tueksi on käytettävissä ajantasaisia tietoja epävarmuuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista.

Toiminnan perustana ovat yhdenmukaiset ja tehokkaat menetelmät, joissa riskit arvioidaan vaikutusten ja todennäköisyyden perusteella sekä huomioiden taloudelliset, toiminnalliset, henkilöstöön, ympäristöön ja maineeseen liittyvät näkökulmat.

Jatkuvuuden turvaamiseksi kriittiset toiminnot ja niiden resurssit on tunnistettava selkeästi, ja varautumisen on perustuttava ajantasaisiin valmius-, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmiin, niiden harjoitteluun sekä riittävään vakuutusturvaan. Käytettävien resurssien on oltava suhteessa saavutettaviin hyötyihin, ja riskinoton tasapainossa kaupungin riskinkantokyvyn ja tavoitteiden kanssa.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Kaupungin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskeva ohjeistus on kattava ja pääosin ajantasainen. Nykyinen ohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa vuonna 2022 ja sitä on päivitetty vuonna 2024. Ohjeistus luo vahvan perustan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudelle.

Käytännön toteutuksessa riskienhallinta näyttäytyy kuitenkin edelleen osin erillisenä toimintona, eikä sitä ole vielä saatu integroitua riittävän tiiviisti organisaation tavoitteisiin, strategiseen suunnitteluun ja päätöksenteon valmisteluun. Yhtenäisiä raportointikäytäntöjä ja selkeää vuosikelloa ei ole täysin vakiinnutettu, mikä heikentää riskienhallinnan systemaattista seuranta.

Lisäksi ensimmäisen ja toisen puolustuslinjan roolit ja vastuut eivät kaikilta osin ole selkeät, mikä osaltaan hankaloittaa valvonnan ja riskienhallinnan johdonmukaista toteuttamista. Myös hankkeiden ja projektien riskienhallinnan rakenteet ja käytännöt vaihtelevat, mikä aiheuttaa epäyhtenäisyyttä arvioinnissa, raportoinnissa ja seurannassa.

Toteutuneet merkittävimmät riskit

Talousarviossa vuodelle 2025 tunnistettiin merkittävimmiksi riskeiksi TE-uudistuksen siirtyvän rahoituksen riittävyys ja työttömyysetuuskulujen kasvu sekä valtionosuusleikkaukset, erityisesti ammatilliseen koulutukseen kohdistunut valtionosuuksien leikkaus. TE-uudistuksen siirtyvä rahoitus riitti kattamaan järjestettävät palvelut ja riski ei toteutunut. Työttömyysetuuskulut toteutuivat 11 % lähes 0,5 milj. euroa arvioitua suurempana. Työttömyysetuuskulujen rahoituksen poikkileikkaushetkestä 31.12.2023 työllisyystilanne on heikentynyt ja mahdollisuudet tukityöllistämisen keinoin vaikuttaa työttömyysetuuskulujen kertymään heikkenivät lakisääteisten muutosten myötä. Ammatillisen koulutuksen valtionosuus pieneni n. 1,4 milj. euroa edellisestä vuodesta, mutta toiminta onnistuttiin sopeuttamaan uuden rahoituksen mukaiselle tasolle ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Kaupunkikonsernissa Kainuun Voima Oy:n lämmön- ja energiatuotannon päättymiseen liittyen poisto-ohjelmien muutos, lämmöntuotantoon kohdistuvien lainojen nopeutettu lyhentäminen sekä lämmöntuotannon arvioitua

suurempina toteutuneet kustannukset painoivat kaupunkikonsernin tuloksen alijäämäiseksi. Kajaanin kaupunki osti v. 2020 50 % Kainuun Voima Oy:n osakkeista UPM Energy Oy:ltä. Kaupan myötä Kajaani sai kannattaa vesivoimatuotantoa ja -liiketoimintaa, mutta raskaan kustannusrakenteen omaavan lämmöntuotannon ja sitä myötä tappiollisen lämpöliiketoiminnan. Kainuun Voima Oy:n lämmöntuotanto päättyy vuoden 2026 aikana aiemmin arvioitua nopeammin, minkä vuoksi vuosien 2024–2026 tappiot ovat toteutuneen kaupan ja tehtyjen riskiarvioiden näkökulmasta siedettäviä.

Energialiiketoiminnoissa omistajien rahoitettava osuus (svop-sijoitus) Loisteen investointi- ja kasvuohjelman uuden lämmöntuotantoportfolion osalta kasvoi alkuperäisestä vuoden 2024 arviosta. Kajaanin osuus 14 milj. eurosta 21 milj. euroon. Investointihankkeet ovat kuitenkin pääasiassa edenneet suunnitelman mukaan ja aikataulussa.

Vesiliikuntakeskus Kaukaveden teknisessä tilassa sattui kemikaalionnettomuus 23.5.2025. Kaksi uimahallin ylläpidossa käytettävää kemikaalia pääsivät vahingossa reagoimaan keskenään, mikä aiheutti hälytyksen kohonneista pitoisuuksista. Onnettomuuden vuoksi sekä Kaukavesi että viereinen Kaukametsän opisto evakuoitiin. Kaupungin palvelutuotannon osalta Kaukametsän opiston toiminta palautui normaaliksi 26.5., ja Vesiliikuntakeskus Kaukaveden toiminta palautui normaaliksi 28.5. Onnettomuus vaikutti myös varhaiskasvatuksen toimintaan onnettomuuspäivän osalta sekä Kaukametsän alueen tapahtumiin (muun muassa illan konsertti peruttiin).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä kehittämiskohteena on raportointikäytäntöjen ja yhtenäisen vuosikellon vahvistaminen. Riskienhallinta tulee kytkeä nykyistä systemaattisemmin organisaation tavoitteisiin, strategiaan suunnitteluun ja päätöksenteon valmisteluun. Lisäksi jatkossa tulee määritellä tarkemmin, mitkä roolit muodostavat ensimmäisen ja toisen puolustuslinjan sekä niiden vastuut sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa.

Hankkeiden ja projektien riskienhallinnassa tarvitaan yhtenäisten käytäntöjen vahvistamista, jotta riskien arviointi, raportointi ja seuranta muodostavat selkeän ja läpinäkyvän osan projektijohtamista.

Selonteko sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Tarkastussuunnitelman mukaisesti sisäisen tarkastuksen kohteena vuonna 2025 oli käyttömaisuuskirjanpito. Tarkastuksessa arvioitiin Kajaanin kaupungin käyttömaisuuskirjanpidon toimivuutta, rakennetta ja sisältöä sekä annettiin suosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi. Tarkastuksessa käytiin läpi muun muassa käyttömaisuuden elinkaarenhallinta, sisällön ja rakenteen arviointi, roolit ja vastuut sekä riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotoista ja kuluista on eliminoitu organisaatioiden sisäiset erät. Merkittävimmät ko. eliminoidut erät ovat sisäiset vuokrat.

Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät kaupungin lisäksi liikelaitokset ja tuloksesta on eliminoitu pois kaikki peruskaupungin ja liikelaitosten keskinäiset tilikauden aikaiset taloustapahtumat.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä, keskinäiset erät eliminoitu

TULOSLASKELMA 1000 €

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	17 173	13 635
Maksutuotot	3 857	3 183
Tuet ja avustukset	3 919	4 792
Muut toimintatuotot	9 610	9 765
Toimintatuotot	34 559	31 376
Valmistus omaan käyttöön	560	557
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-81 203	-78 212
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 951	-15 698
Muut henkilösivukulut	-2 480	-2 116
Palvelujen ostot	-33 549	-34 936
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-14 774	-15 380
Avustukset	-7 884	-5 342
Muut toimintakulut	-8 472	-6 993
Toimintakulut	-164 312	-158 679
TOIMINTAKATE	-129 193	-126 746
Verotulot	84 017	85 404
Valtionosuudet	53 693	50 202
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	162	93
Muut rahoitustuotot	18 906	17 352
Korkokulut	-1 296	-1 536
Muut rahoituskulut	-3 776	-3 172
Rahoitustuotot ja -kulut	13 995	12 737
VUOSIKATE	22 513	21 596
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 157	-15 295
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-5 003	-3 027
Poistot ja arvonalentumiset	-20 160	-18 322
TILIKAUDEN TULOS	2 353	3 274
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	996	-11 356
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 144	10 848
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 493	2 766
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,1	19,8
Vuosikate/Poistot, %	112	118

Vuosikate, euroa/asukas	618	593
Asukasmäärä	36 403	36 438

Tunnuslukujen selitykset

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen kohdan 7.3 Muut eriytetyt laskelmat mukaan on esitettävä kilpailulain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista lain edellyttämän tuloslaskelman yhteydessä.

Kajaanin kaupungilla on jonkin verran toimintaa kilpailluilla markkinoilla. Liiketoiminta on eriytetty pääsääntöisesti liikelaitoksiin tai tytäryhtiöihin. Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen vuoden 2025 liikevaihdosta vajaa 1,0 miljoonaa euroa muodostui ulkoisesta myynnistä / tuotoista, mikä muodostui korkeakouluopiskelijoiden ateriapalveluista, tilaus- ja henkilöstöravintolapalveluista, kahviopalveluista ja puhtaanapitopalveluista. Hinnoitteluperiaatteet on hyväksytty Kajaanin Mamselli -liikelaitoksen johtokunnassa ja niiden mukaan liikelaitos toimii osittain kilpailuilla markkinoilla ja niiltä osin tuotteet ja palvelut hinnoitellaan markkinahintaan kilpailulain mukaisesti.

Peruskaupungin ympäristötekniikan toimialan ulkoiset toimintatuotot olivat 4,9 miljoonaa euroa, joista 3,0 miljoonaa euroa kertyi Kainuun hyvinvointialueelle vuokrattujen toimitilojen tuotoista, jotka liittyivät mm. pelastus- ja hoitoalan toimintoihin. Tietohallinnon liikevaihdosta 0,1 miljoonaa euroa muodostui Kajaanin Ammattikorkeakoululle myydyistä tietohallintopalveluista. Näiltä osin palvelujen hinnoittelussa on noudatettu markkinaehtoisuutta ja kilpailulainsäädännön edellytyksiä. Kaupungin ulkoisesta myynnistä raportoidaan vuosittain tilikautta seuraavana keväänä Valtiokonttorille kilpailulain 30 d §:n edellyttämällä tavalla KKLMY - Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva toiminta -raportilla.

Kaupungin omistamat tytäryhtiöt toimivat itsenäisesti lakien ja asetusten mukaisesti ja omistaja asettaa vuosittain sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita tytäryhteisöjen toiminnalle ja valvoo niiden toimintaa.

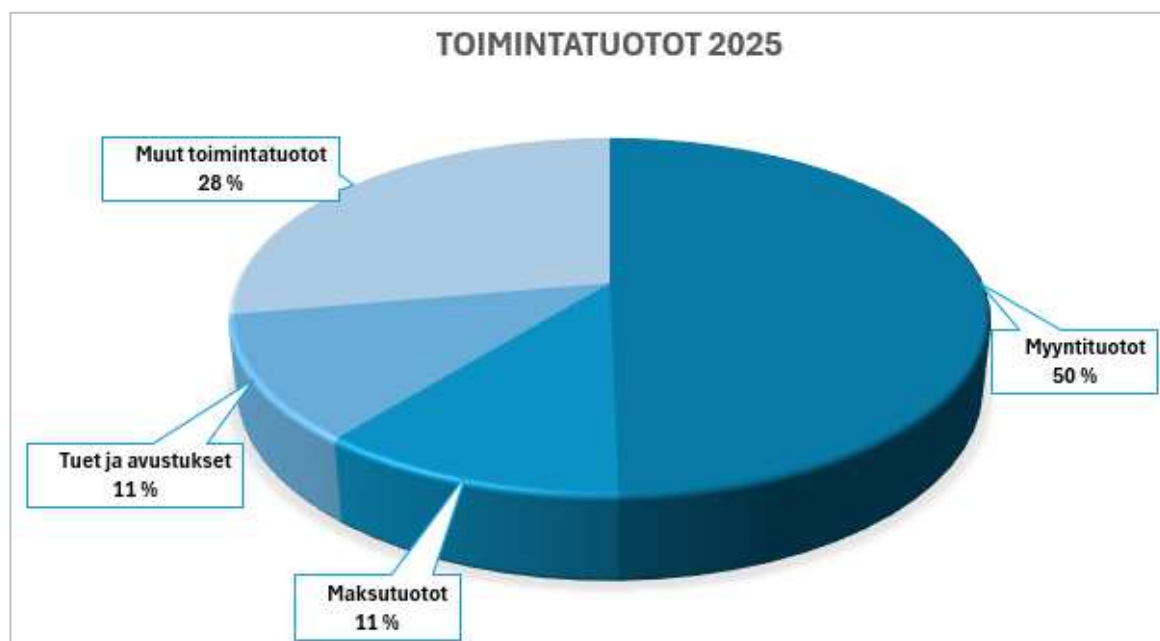
Tuotot

Kajaanin kaupungin ja liikelaitosten tuottojen (verotulot, valtionosuudet, toiminta- ja rahoitustuotot) kokonaismäärä oli yhteensä 191,3 milj. euroa vuonna 2025. Kyseisten erien määrä kasvoi edellisestä vuodesta 6,9 milj. euroa (3,75 %).

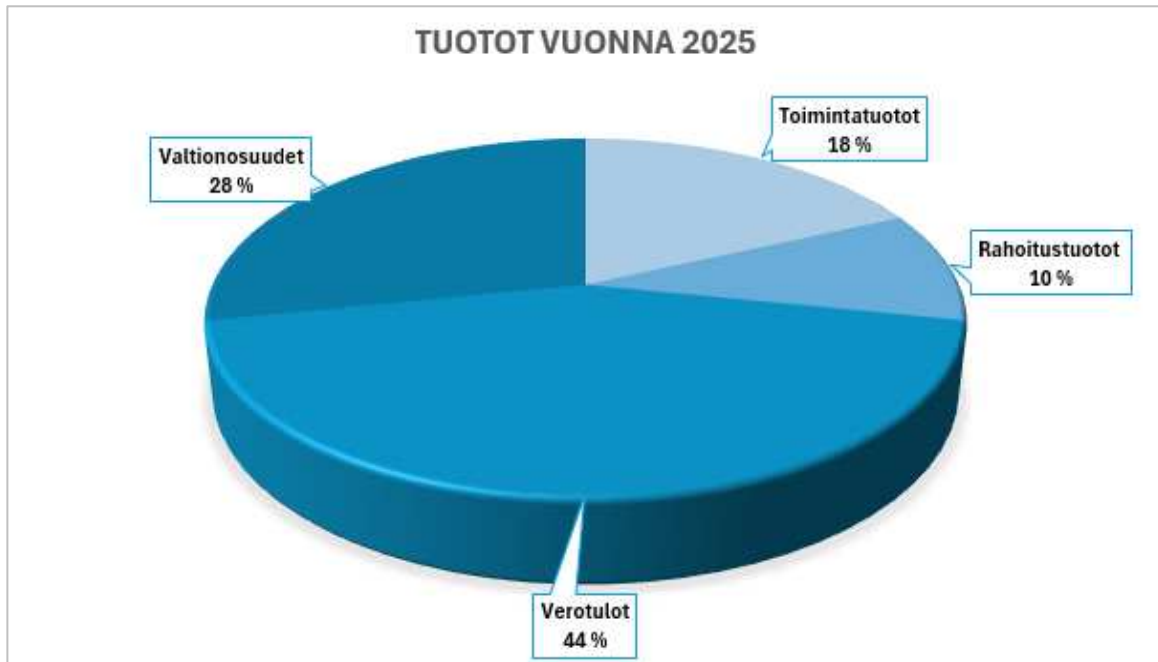
Käyttötalouden ulkoisia toimintatuottoja kertyi 34,6 milj. euroa, toimintatuotot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 3,2 milj. euroa (10,15 %). Toimintatuotoista merkittävimmän osan muodostavat myyntituotot 17,2 milj. euroa sekä muut toimintatuotot 9,6 milj. euroa, joista vuokratuottojen osuus on n. 9 milj. euroa.

Verotuloja kertyi 84,0 milj. euroa ja ne pienenevät 1,4 milj. euroa (1,62 %). Valtionosuuksia kertyi 53,7 milj. euroa ja ne kasvoivat 3,5 milj. euroa (6,95 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Verorahoitus kasvoi yhteensä 2,1 milj. euroa (1,55 %).

Rahoitustuottoja kertyi yhteensä 19,1 milj. euroa, josta korkotuottoja 0,16 milj. euroa ja muita rahoitustuottoja 18,91 milj. euroa. Rahoitustuotot sisälsivät sijoitusten myyntivoittoja 9,8 milj. euroa. Kajaanin kaupungin tytäryritys Loiste Oy maksoi osinkoja 4,06 milj. euroa. Rahoitustuottojen määrä kasvoi 1,6 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuva: Toimintatuottojen jakauma 2025.

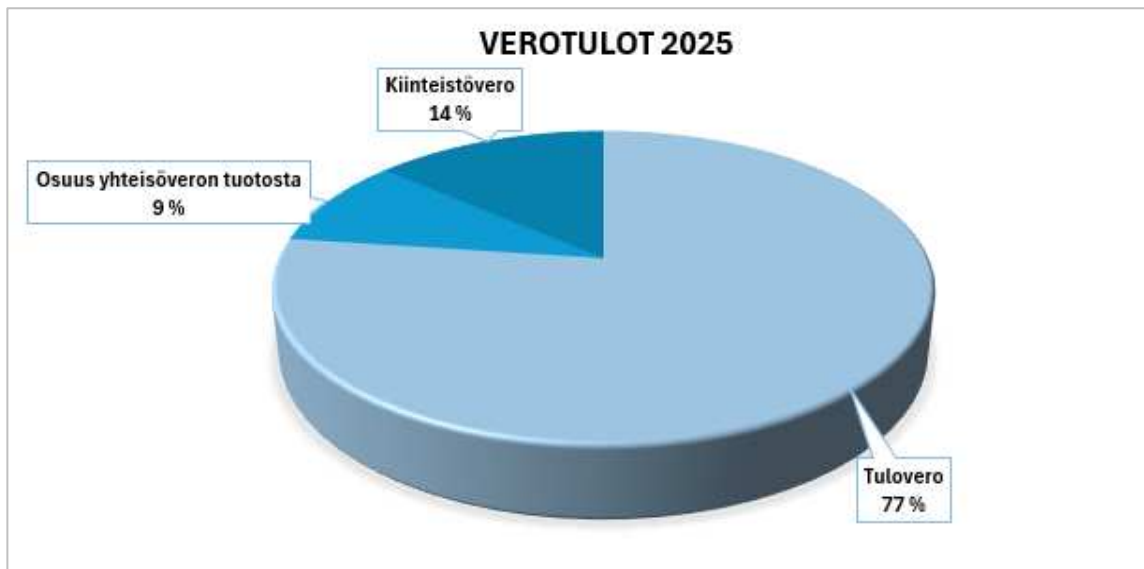
Kuva: Kokonaistuottojen jakauma 2025.

Verotulot verolajeittain

	2025	2024
Tulovero	63 996 614	66 253 603
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 674 838	7 319 236
Kiinteistövero	11 325 840	11 830 724
Muut verotulot	1 020 046	0
Yhteensä	84 017 338	85 403 563

Valtionosuudet

	2025	2024
Peruspalveluiden valtionosuus	7 072 375	-1 113 596
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	12 534 732	12 709 212
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	30 949 304	32 887 805
Verotulomenetysten kompensatio	3 136 092	5 718 120
Yhteensä	53 692 503	50 201 541
siitä:		
Liikelaitoksille välitetyt	34 738 941	35 871 389
Peruskunnan valtionosuudet	18 953 562	14 330 152

Kuva: Verotulot 2025.

Kuva: Valtionosuudet 2025.

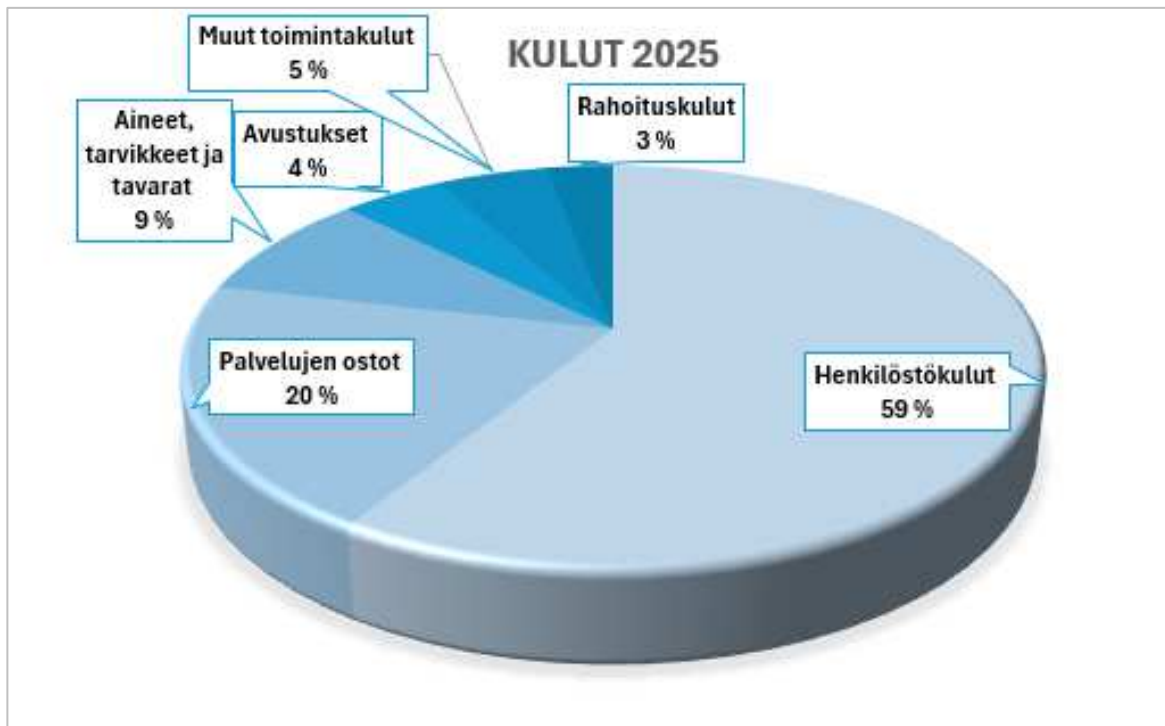
Kulut

Kajaanin kaupungin käyttötalous- ja rahoituskulujen kokonaismäärä oli yhteensä 168,8 milj. euroa vuonna 2025. Kokonaiskulujen määrä kasvoi edellisvuodesta 6,0 milj. euroa (3,68 %). Kokonaiskuluista on vähennetty erä Valmistus omaan käyttöön.

Käyttötalouden ulkoiset toimintakulut olivat yhteensä 163,8 milj. euroa. Erästä on vähennetty Valmistus omaan käyttöön. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 5,6 milj. euroa (3,56 %). Toimintakulujen merkittävimmät kulu-erät olivat henkilöstökulut 99,6 milj. euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta n. 3,6 milj. euroa (3,76 %).

Rahoituskulujen osuus oli 5,1 milj. euroa, niiden osuus kasvoi edelliseen vuoteen 0,4 milj. euroa. Korkokulujen osuus oli 1,3 milj. euroa, ne pienenevät 0,2 milj. euroa (15,62 %) edellisestä vuodesta. Muut rahoituskulut olivat 3,8 milj.

euroa ja kasvoivat 0,6 milj. euroa vuodesta 2024. Muihin rahoituskuluihin on kirjattu mm. sijoitusten myyntitappioita noin 1,5 milj. euroa ja sijoitusten arvonalentumisia noin 2,0 milj. euroa.

Kuva: Kulujen jakauma 2025.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen sekä valmistus omaan käyttöön erotuksena syntyvä toimintakate kertoo, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kunnan toiminnan järjestämistä vaikuttaa tunnusluvun arvoon ja kuntien väliseen vertailuun. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Vuonna 2025 toimintakate oli – 129,2 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate heikkeni 2,4 milj. euroa (1,93 %).

Tulorahoituksen riittävyttä ja talouden tasapainoa arvioidaan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Keskeisiä muuttujia ovat tässä tarkastelussa vuosikate, suunnitelmapoistot sekä poistonalaiset investoinnit. Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyttä investointeihin, sijoituksiin sekä lainojen lyhennyksiin. Perusoletus talouden tasapainosta on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Oletuksen toteutumista mitataan tunnusluvulla, jossa vuosikatteen määrää verrataan suunnitelmapoistojen määrään. Tunnusluku antaa arvon 100 %, kun tulorahoitus on riittävä. Tulorahoituksen katsotaan olevan ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, katsotaan tulorahoituksen olevan heikko.

Vuonna 2025 vuosikate oli 22,5 milj. euroa. Edellisenä vuonna 2024 vuosikate oli 21,6 milj. euroa. Asukasta kohti laskettuna 2025 vuosikate oli 618 euroa. Vuosikate parani 0,9 milj. euroa (4,244 %) edellisvuodesta. Vuosikate kattoi poistot 111,7 prosenttisesti, edellisenä vuonna vastaava arvo oli 117,9 prosenttia.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös

pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulos joko lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Tilikauden tulos oli 2,4 milj. euroa ylijäämäinen. Tuloksenkäsittelyeriä kirjattiin vuoden 2025 tilinpäätökseen seuraavasti:

- Poistoeron vähennys: 1,0 milj. euroa
- Varausten vähennys: 1,1 milj. euroa

Yhteensä tuloksenkäsittelyerät paransivat tilikauden tulosta 2,1 milj. euroa. Tuloksenkäsittelyerien jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui n. 4,5 milj. euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten sekä varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen sekä muun maksuvalmiuden muutosten nettomäärä.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä, keskinäiset erät eliminoitu

RAHOITUSLASKELMA (1000 euroa)

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	22 513	21 596
Tulorahoituksen korjauserät	-194	-412
	22 318	21 184
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-27 488	-16 992
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 321	105
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	205	202
	-25 961	-16 686
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 643	4 498
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-9
Antolainasaamisten vähennykset	155	155
	155	146
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 250	18 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 579	-14 172
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 779	-11 116

	-2 109	-6 388
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-34	35
Saamisten muutos	-776	2 190
Korottomien velkojen muutos	-1 001	-3 111
	-1 812	-886
Rahoituksen rahavirta	-3 766	-7 129
Rahavarojen muutos	-7 410	-2 631
Rahavarat 31.12.	173 722	181 132
Rahavarat 1.1.	181 132	183 763
Rahavarojen muutos	-7 410	-2 631

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1 000 €	13 380	-26 415
Investointien tulo-rahoitus, %	86	128
Laskennallinen lainanhoitokate	1	1
Asukasmäärä	36 403	36 438

Tunnuslukujen selitykset:

Investointien tulo-rahoitus, %

Rahoituslaskelman välituloksen Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta

enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. [2019]

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kat taa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväker toimenä 30 pv.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöslaskelmat –osassa.

Tase ja sen tunnusluvut. Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä, keskinäiset erät eliminoitu

TASE 1000 €

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

	31.12.2025	31.12.2024
Aineettomat oikeudet	30	0
Muut pitkävaikutteiset menot	47	331
Ennakkomaksut	1 059	1 005

Aineettomat hyödykkeet	1 136	1 337
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	35 297	35 377
Rakennukset	134 969	138 642
Kiinteät rakenteet ja laitteet	73 476	72 114
Koneet ja kalusto	6 528	7 630
Muut aineelliset hyödykkeet	1 136	1 136
Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	1 221	2 597
Aineelliset hyödykkeet	252 627	257 496
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	74 136	63 086
Muut lainasaamiset	5 289	5 443
Muut saamiset	1 053	1 053
Sijoitukset	80 477	69 582
PYSYVÄT VASTAAVAT	334 240	328 415
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	195	162
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	195	162
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	289	347
Muut saamiset	0	11
Pitkäaikaiset saamiset	289	358
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 925	4 107
Lainasaamiset	1 315	212
Muut saamiset	997	984
Siirtosaamiset	4 963	4 634
Lyhytaikaiset saamiset	11 199	9 937
Saamiset	11 489	10 295
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	170 902	181 016
Rahoitusarvopaperit	170 902	181 016
Rahat ja pankkisaamiset	2 821	116

VAIHTUVAT VASTAAVAT	185 211	191 428
<u>VASTAAVAA YHTEENSÄ</u>	519 646	520 004
<u>VASTATTAVAA</u>		
	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	142 754	142 754
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	181 355	178 589
Tilikauden yli-/alijäämä	4 493	2 766
OMA PÄÄOMA	328 602	324 109
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	16 626	17 623
Vapaaehtoiset varaukset	12 273	13 417
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	28 900	31 040
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	5 861	5 877
PAKOLLISET VARAUKSET	5 861	5 877
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	206	187
Muut toimeksiantojen pääomat	168	188
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	373	375
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	86 355	82 423
Muut velat	8 890	9 678
Siirtovelat	1 362	1 452
Pitkäaikainen vieras pääoma	96 608	93 553
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15 000	15 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 318	15 672
Lainat muilta luotonantajilta	4 341	10 028
Saadut ennakot	960	1 077
Ostovelat	9 719	9 884
Muut velat	2 421	1 959
Siirtovelat	11 544	11 431

Lyhytaikainen vieras pääoma	59 303	65 050
VIERAS PÄÄOMA	155 910	158 604
<u>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</u>	519 646	520 004

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	69	68
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90	94
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	185 848	181 355
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	5 105	4 977
Lainakanta 31.12., 1 000 €	121 014	123 122
Lainakanta 31.12./asukas	3 324	3 379
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	128 076	131 897
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 518	3 620
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	5 289	5 443
Asukasmäärä	36 403	36 438

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvoiton tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvoiton päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa. +

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat sisältävät aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena, sekä osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa.

Taseen loppusumma oli 520 milj. euroa 31.12.2025. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli 334,2 milj. euroa eli 64,3 % taseen loppusummasta. Maa- ja vesialueiden arvo oli 35,3 milj. euroa, rakennusten arvo oli 135,0 milj. euroa. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo oli 73,5 milj. euroa.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia, lainasaamisia sekä muita saamisia oli 80,5 milj. euroa. Sijoitusten osuus muuttui n. 10,9 milj. euroa vuodesta 2024.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluu vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli 185,2 milj. euroa eli 35,6 % taseen loppusummasta. Saamisia oli yhteensä 11,5 milj. euroa, joista pitkä- ja lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 4,2 milj. euroa.

Rahoitusarvopaperien määrä oli 170,9 miljoonaa euroa sekä rahojen ja pankkisaamisten määrä oli 2,8 milj. euroa.

Vastattavaa

Taseen vastattavaa -puolella suurimmat ryhmän muodostaa oma pääoma, jonka suuruus on 328,6 milj. euroa eli 63,2 % taseen loppusummasta. Oma pääoma koostuu pääosin peruspääomasta 142,8 milj. euroa ja edellisten vuosien ylijäämistä 181,4 milj. euroa ja tilikauden ylijäämästä 4,5 milj. euroa.

Poistoeroa tilinpäätöshetkellä oli 16,6 milj. euroa. Vapaaehtoisia varauksia oli tilinpäätöshetkellä 12,3 milj. euroa. Pakollisia varauksia oli 5,9 milj. euroa. Pakollisten varausten määrä pysyi liki samana kuin vuonna 2024.

Toimeksiantojen pääomia on yhteensä noin 0,4 milj. euroa, joista on lahjoitusrahastojen pääomia noin 0,21 milj. euroa ja muita toimeksiantojen pääomia noin 0,17 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa 155,9 miljoonaa euroa, josta korollisen vieraan pääoman määrä oli 121,0 milj. euroa. Korolliseen vieraaseen pääomaan on laskettu mukaan konsernitilin velkasaldo 4,3 milj. euroa. Pitkäaikaisen korollisen vieraan pääoman määrä oli 86,4 milj. euroa ja niiden keskiporko n. 1,14 % (2024 keskiporko n. 1,03 %). Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 3,1 milj. euroa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana 14,6 milj. eurolla.

Asukasta kohti laskettuna lainan määrä laski edellisestä vuodesta ja oli 3 324 € / asukas. Vuonna 2024 asukasta kohden lainan määrä oli 3 379 €/asukas. Omavaraisuusasteeksi muodostui 68,9 %. Omavaraisuuden hyvää tavoitetasoa, 70 %, ei täysin saavutettu. Suhteellinen velkaantuneisuus – tunnusluku kertoo, että Kajaanin kaupungin käyttötu-loista (toimintatuotot, valtionosuudet ja verotulot) tarvittaisiin 89,9 % vieraan pääoman takaisin maksamiseen.

1.5 Kunnan kokonaistulot ja – menot

Kokonaistulojen ja – menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot ja menot. Rahoituslaskelman tavoin kokonaistulot ja – menot laskelmassa on esitetty varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytöt. Rahan lähteet (tuotot) ja rahan käytöt (kulut) on esitetty kuitenkin omina ryhminään ja varsinaisen toiminnan erät on ja-oteltu rahoituslaskelmassa tarkemmin.

Kaupungin kokonaistulot olivat 212,0 miljoonaa euroa ja vuoden kokonaismenot olivat 217,7 miljoonaa euroa. Vä-hennyksenä toimintatuotoissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja menoissa käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisen varauksen muutos. Nämä erät esitetään investointien erittelyssä.

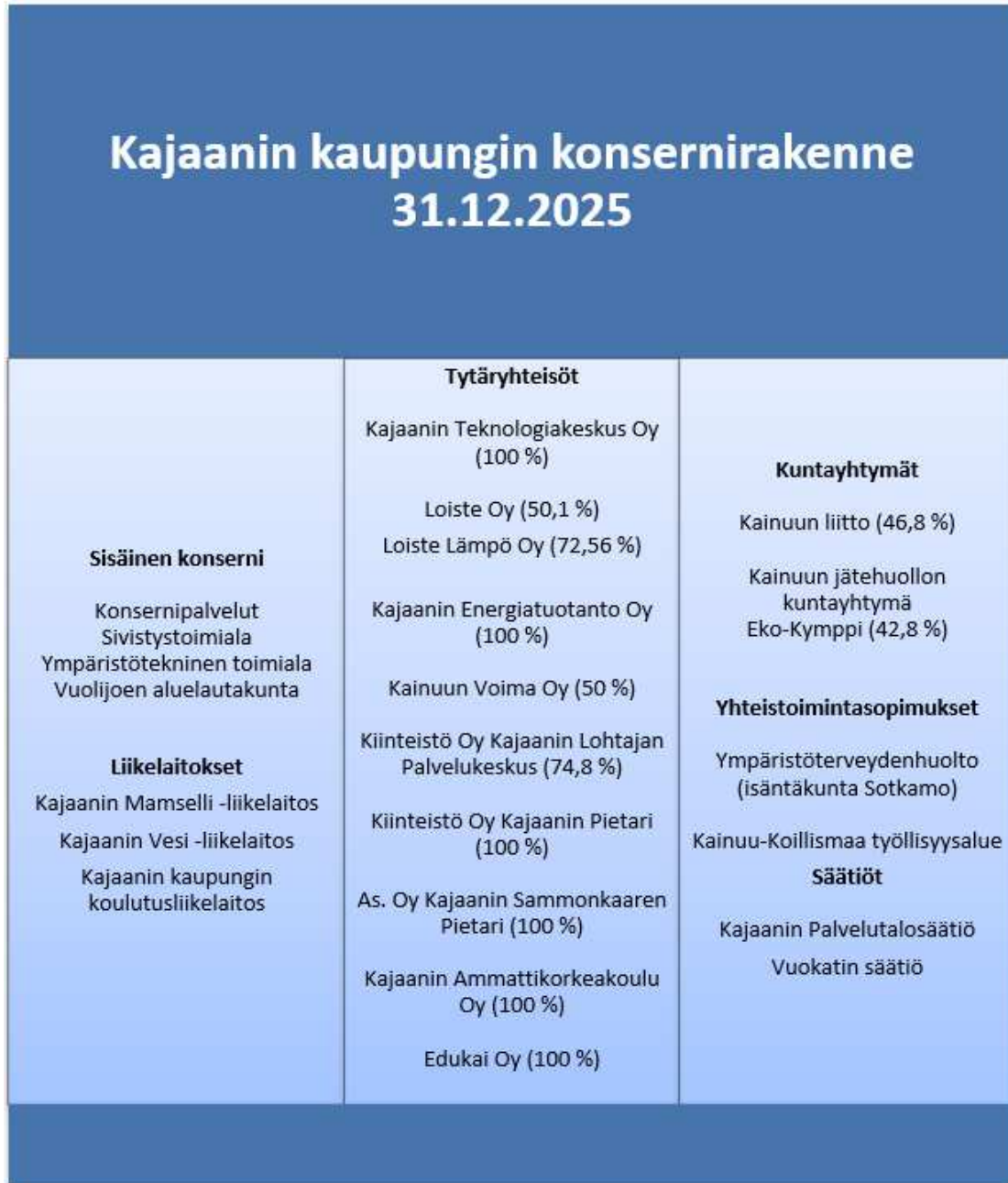
Kokonaistulot ja -menot

Kajaanin kaupunki

Ajopäivämäärä ja aika (UTC):
23.2.2026 13.55.55

	2025		2025
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	34 559	Toimintakulut	164 312
Verotulot	84 017	- Valmistus omaan käyttöön	-560
Valtionosuudet	53 693	Korkokulut	1 296
Korkotuotot	162	Muut rahoituskulut	3 776
Muut rahoitustuotot	18 906		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-179	Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	16
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 321	Investointimenot	27 488
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	205		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	155	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 250	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	14 579
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6 779
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	212 089	Kokonaismenot yhteensä	217 686

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuva: Kajaanin kaupungin konsernirakenne 31.12.2025

1.6.1 Yhdistelmä konsernitalinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitalinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt

Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen veloitettu yhteisö. Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalla yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhtiöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava omistusosuus tarkoittaa 20–50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kajaanin kaupungin konserniin kuului vuoden 2025 lopussa kymmenen tytäryhteisöä. Tytäryhteisöjen lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistettiin kaksi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernirakenteessa esitetään lisäksi kaksi säätiötä, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätöksessä.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungin konserni- ja omistajaohjausta konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä, yhteisyrityksissä ja osakkuusyhteisöissä on toteutettu kaupunginhallituksen näiden yhteisöjen hallitukseen nimeämien edustajien välityksellä sekä antamalla tytäryhtiöille kirjallisesti ohjeita ja suosituksia kaupunkikonsernin yhtenäisten strategisten tavoitteiden määrittämiseksi ja toteuttamiseksi sekä toimintatapojen yhdenmukaistamiseksi ja seurannan järjestämiseksi.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talousarviokäsittelyn yhteydessä kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteet, talousarviot ja – suunnitelmat. Tytäryhtiöt ovat raportoineet vuoden 2025 aikana kaupunginhallitukselle ja valtuustolle olennaisista toimintaansa koskevista asioista, tavoitteidensa toteutumisesta ja taloudellisesta tuloksestaan osavuositarkastuksessa 30.6.2025.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteidenmukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konserniohje täydentää liikelaitoksille ja tytäryhteisöille niiden perustamisvaiheessa ja yhtiöjärjestyksessä asetettuja kunnan toimintaan liittyviä tavoitteita, joten niistä poikkeamiseen tai noudattamatta jättämiseen tytäryhteisön johdon on esitettävä perusteltu syy. Konserniohjeen tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen

toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen. Konserniohje päivitettiin vuoden 2025 aikana.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistöomistusten käyttöasteet pysyivät hyvällä tasolla ja toteutuivat tavoitteiden mukaisesti. Tilikauden 2025 aikana Kajaanin Teknologiakeskus Oy osti osuuden samana vuonna perustetusta Kiinteistö Katera Oy:stä ja omistaa yhtiöstä 24,99 %. Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari tilikauden tulos painui alijäämäiseksi, kun yhtiö toteutti 0,9 milj. euroa alaskirjauksen Kiinteistö Oy Kajaanin Pienteollisuustalon osakkeista toteutetun arviokirjan mukaiselle tasolle. Pietari päätti purkaa myös huonokuntoiset rivitalon Oksatieltä ja Lehtokujalta ja hankkeeseen on saatu purkulupa ja avustus Varkelta.

Loiste Oy:n merkittävä investointi- ja kasvuohjelma kaukolämmön tuotantoportfolion uudistamiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi eteni vuoden 2025 aikana. Loiste Oy:n investointimenot vuonna 2025 olivat lähes 74 milj. euroa (2024 31 milj. euroa). Yhtiön seitsemän vuoden 205 milj. euron rahoituspaketti uudistettiin vuoden 2025 aikana.

Sähköntuotannossa vuosi 2025 oli poikkeuksellinen vähäisen vesimäärän vuoksi. Kainuun Voima tuotti vesivoimaa vuonna 2025 kolmella vesiturbiinilla 59,4 GWh (vuonna 2024 91,7 GWh). Vuoden 2025 aika valmistauduttiin KaVon lämmöntuotannon päättymiseen vuonna 2026. Lämmöntuotannon vuoden 2025 ennakoitua korkeammat kustannukset ja toiminnan päättymiseen liittyen kirjanpitolain ja sopimusten mukaisesti päivitetty poisto-ohjelma rasittivat kaupunkikonsernin tulosta merkittävästi, erityisesti Kajaanin Energiatuotanto Oy:n kautta. Lämmöntuotantoon liittyvää lainamäärää vähennettiin uudistetun poisto-ohjelman mukaisesti.

Kainuun Voima Oy:llä realisoitui poikkeuksellisena energiamarkkinoiden vuonna 2022 sopimuksen mukainen kustannus varakattilan polttoainetoimitussopimuksen osalta. Kainuun Voima Oy:n ja Loiste Energia Oy:n välillä syntyi kustannustenjaosta eriävä näkemys, joka ratkaistiin vuoden 2025 aikana omistajien välisellä sopimuksella. KaVo:n osakkeenomistajana ja mankala yhtiön osapuolena Kajaanin kaupunki vastasi sopimuksen mukaisista kustannuksista noin 0,69 milj. eurolla ja Loiste 0,86 milj. eurolla kustannuksista. Kajaanin osuus kirjattiin kaupungin taseen pakollisesta varauksesta (TP 2024 n. 5,8 milj. euroa), johon voidaan kohdistaa kaupungin ennalta suunnittelemattomia vastuita.

Koulutussektorilla Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy teki 1,2 milj. euroa ylijäämäisen tuloksen ja kasvatti liikevaihtoaan edellisestä vuodesta 8,5 %. Yhtiön rahoitus muodostuu valtionosuusrahoituksesta 60 % ja muusta ulkopuolisesta rahoituksesta 40 %. Edukai Oy:n osalta TE-palveluiden (ml. työvoimakoulutus) siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa supisti yhtiön liikevaihtoa merkittävästi. Edukain työntekijöitä siirrettiin osittaisessa liikkeenluovutuksessa Kajaanin kaupungin palvelukseen, kun kaupunki päätti järjestää maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen omana toimintana.

Konsernin tulokseen vaikuttivat merkittävästi kaupungin tekemät yli 5 milj. euron arvonalentumiskirjaukset käyttöomaisuuteen sekä kaupungin ja Kajaanin Energiatuotanto Oy:n KaVo omistusten suhteessa toteuttama yhteensä lähes 3 milj. euron pakollinen varaus KaVon lämmöntuotannon päättymiseen.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kajaanin kaupungin talousarvio vuodelle 2026 on -2,9 milj. euroa alijäämäinen. Verorahoitus heikkenee, kun yhteisöveron jako-osuus putoaa 24 % vuodesta 2025 ja valtionosuudet laskevat verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen laskun myötä. Verotulojen kehitykseen kohdistuu myös merkittävää epävarmuutta yleisen arvioitua heikomman talous- ja työllisyyskehityksen myötä.

Valtiovarainministeriön viimeisimmän talousennusteen valossa kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeen käytävissä hallitusneuvotteluissa tullaan päättämään merkittävästä, 8–11 miljardin euron suuruisesta sopeutuskokonaisuudesta. Työkalupakki säästöjen toteuttamiseen on selvästi niukempi kuin kuluvalle kaudella ja käytännössä kaikki sopeutus tulee siis tehdä joko menoja leikkaamalla tai veroja kiristämällä. Säästötoimet osuvat myös kuntien toimintaan tilanteessa, jossa palvelutarve eli lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee kohti 2030-lukua mentäessä. Kunnat joutuvat yhtäaikaisesti sekä sopeuttamaan palvelurakennettaan että kohtaamaan julkisen taloutteen kohdistuvia leikkauksia.

Kajaanin kaupunkikonsernin kiinteistöomistuksissa tapahtuu muutoksia, kun peruskaupungin Kainuun Hyvinvointialueelle vuokratut tilat yhtiöitetään vuoden 2026 aikana ja arvioidaan toteutukseen strategisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti paras malli. Kajaanin Pietari käynnistää myös selvitystyön, jossa tutkitaan edellytykset toteuttaa kokonaan tai osittain omana hankkeena yleisesti nykyaikaista asumista tukevan sekä Kajaanin kaupungin yhteisöllistä asumista tukevan että Kainuun hyvinvointialueen palveluasumista tukevan hankkeen toteutusta. Kaupunkikonsernin kiinteistöomistuksia järjestetään ja siirretään vahvemmin konsernissa myös yhtiöiden perustehtävän mukaisesti ja mahdollistetaan yritys- ja liiketilojen kehittämistä.

Konsernin energialiiketoiminnoista Loisteen arvo nousee, kun strategiassa esitetyt kaukolämmön tuotannon investoinnit valmistuvat sekä liiketoimintojen kasvuinvestoinneissa päästään etenemään. Kainuun Voima Oy:n lämmön- ja sähköntuotantoyksikön sekä varatuotantoyksikön tuotantokäytön päättymisen myötä Kajaanin kaupungille ja Kajaanin Energiatuotanto Oy:lle tappiollinen lämmöntuotantoliiketoiminta päättyy, mikä vahvistaa edelleen kaupunkikonsernin taloutta.

Kajaanin kaupunkia on lähestytty Itä-Suomen yliopiston sekä Oulun yliopiston suunnalta erillisillä ehdotuksilla liittää KAMK osaksi yliopistokonsernia. Lähtökohtana on hakea koko yliopistokonsernille vaikuttavuutta kasvun ja tiivistyvän korkeakoulurakenteen kautta. Päätöksiä mahdollisten selvitysten tai neuvotteluiden käynnistämisestä ei ole vielä tätä kirjoitettaessa tehty, mutta Kajaanin kaupunki arvioi ja seuraa korkeakoulutuksen toimintaympäristömuutosta, arvioi erilaisia vaihtoehtoja tavoitteenaan turvata ja vahvistaa korkeakoulutuksen asemaa Kajaanissa ja Kainuussa.

Kevään 2026 aikana valtuusto linjaa omistajapoliittisista linjauksista, joiden perusteella konsernin suuntaa ja tavoitteita edelleen selkeytetään.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestämisessä kaupungin johdon tehtävänä on ohjeistaa, valvoa ja arvioida kaupungin ja sen konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan järjestelmän ja menettelyjen toimivuutta. Toimivallan- ja vastuujako konserniohjauksessa ovat toteutuneet kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti. Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat ovat valvoneet toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen talouden ja toiminnan tavoitteiden mukaisuutta ja sisäisen valvonnan järjestämistä. Lisäksi on keskusteltu kuntayhtymien, yhteisyritysten ja omistusyhteisöjen edustajien kanssa. Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä on toteutettu konserniohjeen mukaisesti ja eri yhteisöissä on noudatettu kaupunginvaltuuston hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia.

Konsernijaosto on ohjannut ja valvonut omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Konsernijaosto on käsitellyt tytäryhteisöjen ja liikelaitosten ajankohtaiskatsaukset vuoden 2025 kokouksissa. Kaupungin liikelaitokset ja tytäryhtiöt ovat raportoineet taloudesta ja toiminnasta kaupungin ohjeiden mukaisesti osavuosisikatsukseen ja tilinpäätökseen.

Yhtiöiden hallitukset vastaavat oman yhtiönsä riskienhallintapolitiikasta ja valvovat sen toteuttamista. Konsernitavoitteiden toteutumista on arvioitu kunkin tytäryhtiön kohdalla luvussa 5.2.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1 000 €

1.1.-31.12.2025

1.1.-31.12.2024

Toimintatuotot

Toimintatuotot 159 454 149 930

Toimintakulut -261 855 -239 921

Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) 603 409

TOIMINTAKATE -101 797 -89 581

Verotulot 83 245 83 893

Valtionosuudet 71 290 66 883

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot 1 226 2 710

Muut rahoitustuotot 14 308 13 015

Korkokulut -13 270 -15 464

Muut rahoituskulut -8 146 -2 554

Rahoitustuotot ja -kulut -5 882 -2 292

VUOSIKATE 46 855 58 903

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot -45 969 -41 909

Arvonalentumiset -5 023 -3 027

Poistot ja arvonalentumiset -50 992 -44 937

TILIKAUDEN TULOS -4 137 13 966

Tilinpäätössiirrot 45 70

Tilikauden verot -256 -182

Laskennalliset verot -2 474 -2 825

Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta -4 9

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ -6 827 11 038

Tuloslaskelman tunnusluvut

Konserni

2025 2024

Toimintatuotot/Toimintakulut, % 60,9 62,5

Vuosikate/Poistot, % 91,9 131,1

Vuosikate, euroa/asukas 1 287 1 617

Asukasmäärä 36 403 36 438

Tunnuslukujen selitykset

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtion- osuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	46 855	58 903
Tilikauden verot	-256	-182
Tulorahoituksen korjauserät	1 473	-1 337
	48 072	57 383
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-93 078	-49 957
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 409	105
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 200	2 199
	-90 469	-47 653
Toiminnan ja investointien rahavirta	-42 397	9 730
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	101
Antolainasaamisten vähennykset	30	28
	30	129
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 494	21 268
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 721	-21 469
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 247	-10 569
	11 526	-10 770
Oman pääoman muutokset	-4 042	-2 994
Muut maksuvalmiuden muutokset		

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-34	35
Vaihto-omaisuuden muutos	1 498	-479
Saamisten muutos	7 055	-1 528
Korottomien velkojen muutos	9 550	-12 084
	18 069	-14 056

Rahoituksen rahavirta **25 583** **-27 692**

Rahavarojen muutos **-16 814** **-17 962**

Rahavarat 31.12. 187 009 203 822

Rahavarat 1.1. 203 822 221 784

Rahavarojen muutos -16 814 -17 962

Rahoituslaskelman tunnusluvut, konserni **2025** **2024**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	3 661	-40 980
Investointien tulorahoitus, %	51,1	118,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,9
Lainanhoitokate	1,8	2,0
Kassan riittävyys, pv	172	225
Asukasmäärä	36 403	36 438

Tunnuslukujen selitykset:

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskiarvoa tai valittua kuukauden määräpäiväarvoa.

KONSERNITASE 1000 €

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10 484	9 237
Konserniliikearvo	4 261	5 326
Muut pitkävaikutteiset menot	3 290	3 750
	1 059	1 005
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	19 094	19 319
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	42 450	42 419
Rakennukset	242 283	250 614
Kiinteät rakenteet ja laitteet	374 374	363 779
Koneet ja kalusto	26 699	33 020
Muut aineelliset hyödykkeet	1 144	1 144
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	59 061	15 533
Aineelliset hyödykkeet	746 010	706 508
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	5 644	5 180
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	26 188	26 507
Muut saamiset	1 057	1 087
Sijoitukset	32 890	32 774
PYSYVÄT VASTAAVAT	797 994	758 602
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 427	2 740
Lahjoitusrahastojen varat	195	162
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 622	2 902
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 778	5 276
Vaihto-omaisuus	3 778	5 276
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	250	250
Laskennalliset verosaamiset	295	303
Muut saamiset	3 141	3 812
Siirtosaamiset	199	632
Pitkäaikaiset saamiset	3 885	4 997
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	22 262	17 428
Lainasaamiset	0	12 000
Muut saamiset	7 982	4 692
Siirtosaamiset	8 759	10 417

Lyhytaikaiset saamiset	39 003	44 537
Saamiset	42 889	49 535
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	170 902	181 016
Muut arvopaperit	2 379	926
Rahoitusarvopaperit	173 281	181 941
Rahat ja pankkisaamiset	13 728	21 881
VAIHTUVAT VASTAAVAT	233 675	258 633
VASTAAVAA	1 033 291	1 020 137
VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	142 754	142 754
Muut omat rahastot	2 447	2 441
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	125 288	118 342
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 827	11 038
OMA PÄÄOMA	263 663	274 576
VÄHEMMISTÖOSUUDET	148	143
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	9 243	7 824
PAKOLLISET VARAUKSET	9 243	7 824
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 427	2 740
Lahjoitusrahastojen pääomat	206	187
Muut toimeksiantojen pääomat	275	295
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 907	3 222
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	532 589	527 661
Saadut ennakot	0	226
Ostovelat	4	9
Muut velat	59 600	55 772
Siirtovelat	1 362	1 452
Laskennalliset verovelat	63 306	60 839
Pitkäaikainen vieras pääoma	656 861	645 960
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15 000	15 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 527	23 929
Saadut ennakot	3 768	3 676
Ostovelat	17 769	15 043

Muut velat	11 672	12 400
Siirtovelat	22 734	18 363
Lyhytaikainen vieras pääoma	101 470	88 412
VIERAS PÄÄOMA	758 331	734 371
VASTATTAVAA	1 033 291	1 020 137

Taseen tunnusluvut	Konserni	
	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	25,6	27,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	240,3	242,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	118 462	129 380
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	3 254	3 551
Lainakanta 31.12., 1 000 €	578 116	566 590
Lainakanta 31.12./asukas	15 881	15 549
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	586 762	576 273
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	15 968	15 815
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois.

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnuksen osoittaja merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kajaanin kaupungin tilikauden 1.1. – 31.12.2025 tulos liikelaitoksineen ennen poistoeroa, varauksia ja rahansiirtoja on 2 352 542,54 euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 1.1. – 31.12.2025 tuloksen 2 352 542,54 euroa käsittelystä seuraavaa:

Vähennetään poistoeroa	996 384,12
Vähennetään varauksia	1 143 910,23
Tuloksenkäsittelyerät yhteensä	2 140 294,35

Tilikauden ylijäämä 4 492 836,89 eur kirjataan taseen omaan pääomaan kohtaan *edellisten tilikausien yli-/alijäämä*.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kajaanin kaupungissa noudatettiin vuoden 2025 aikana vuosille 2023–2026 hyväksyttyä sopeuttamisohjelmaa. Alkuperäinen sopeuttamisohjelma on laadittu 2022 ja sitä on päivitetty kevään 2024 aikana.

Vuoden 2025 aikana saavutettiin 3,8 milj. euron säästöt sopeuttamisohjelman avulla. Suurimmat säästöt saavutettiin Teppanan koulun lakkauttamisella (0,6 milj. euroa), hulevesimaksun käyttöönotolla (0,4 milj. euroa), henkilöstömenoihin liittyvillä toimilla (0,8 milj. euroa) ja energiatehokkuuden parantamisella (0,2 milj. euroa).

Sopeuttamissuunnitelman toteuma ja arvio ohjelman toteutumisesta 31.12.2025

TOTEUMA 2025/ARVIO 2026	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	ARVIO 2026	Yht.
Konsernipalvelut	295 000	166 700	667 380	347 258	
Sivistystoimiala	26 800	273 159	1 531 048	830 671	
Ympäristötekniinen	21 300	219 970	1 007 160	371 500	
Koulutusliikelaitos	88 000	149 344	225 000	0	
Mamselli			295 000	75 000	
Vesi			59 250	119 068	
TOTEUMA YHTEENSÄ	431 100	809 173	3 784 838	1 743 497	6 768 608
<i>Tavoite yhteensä</i>	<i>897 875</i>	<i>833 143</i>	<i>3 841 576</i>	<i>1 697 021</i>	<i>7 269 615</i>

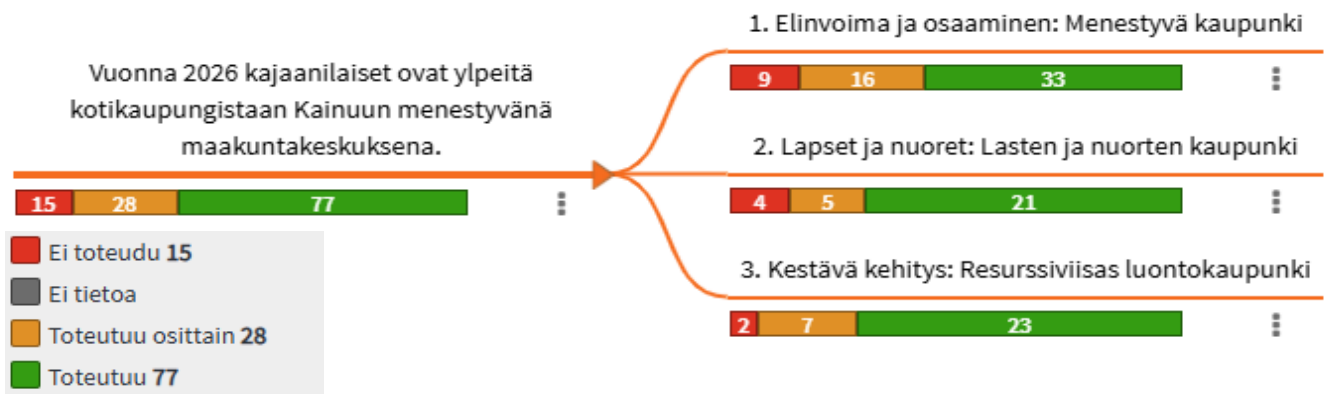
2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Kaupunkistrategian toteutuminen

Vuosi 2025 oli Kajaani – aikaa elämälle! -strategian kolmas toteutusvuosi. Strategiaa toteutetaan talousarvion sitovilla tavoitteilla, hankkeilla ja ohjelmilla.

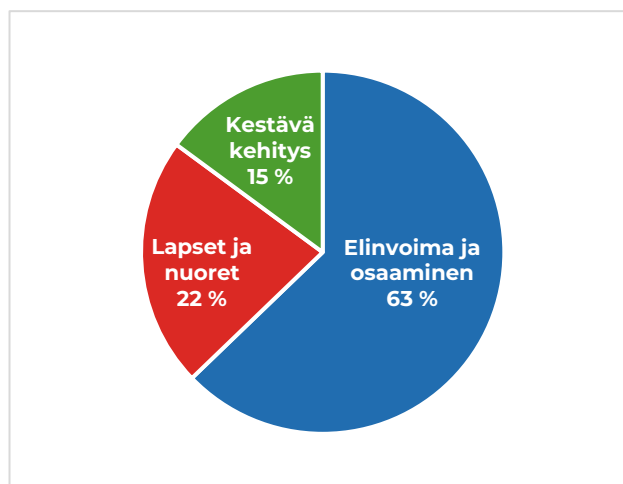
Strategiakartta

Strategiakartta kuvaa vuodelle 2025 asetettujen tavoitteiden toteutumista kokonaisuudessaan. Toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden tulokorteissa raportoidaan tarkemmin tavoitteiden toteutumisesta.

Strategiaa toteuttavat hankkeet

Strategiaa toteuttavia hankkeita on käynnissä tai päättämävaiheessa 94. Niistä elinvoimaa ja osaamista toteuttavia hankkeita 59, lapset ja nuoret teemaa toteuttavia 21 ja kestävää kehitystä toteuttavia 14. (Lähde: Laari-projektisalkku 29.1.2026).

Strategiaa toteuttavat ohjelmat

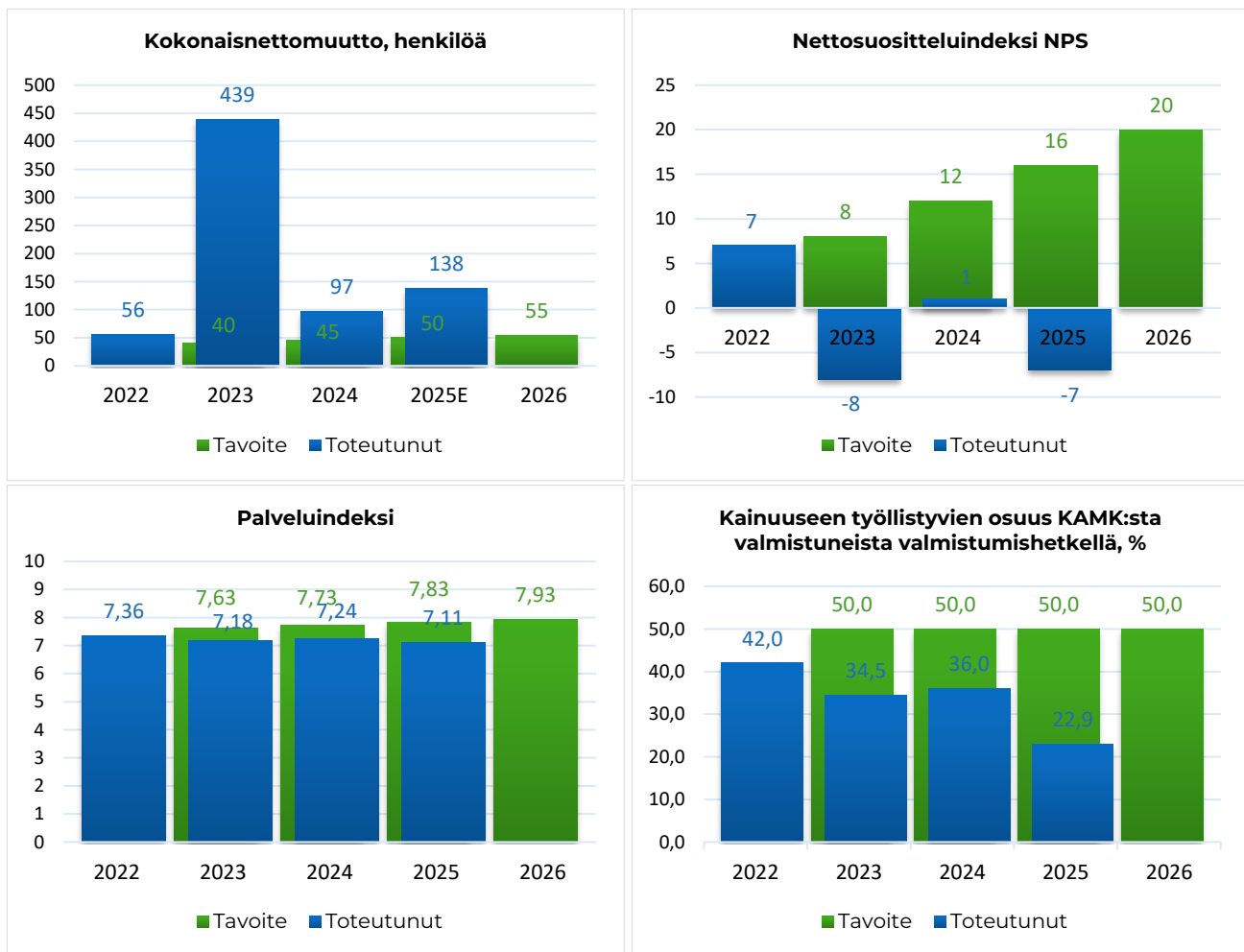
Omistajapoliittiset linjaukset, maankäyttöpoliittinen ohjelma, elinvoimaohjelma, hyvinvointisuunnitelma, kulttuuriohjelma, liikkumisohjelma ja henkilöstöohjelma toteuttavat strategiaa. Niiden toteutumisesta raportoidaan erikseen.

Menestyvä kaupunki

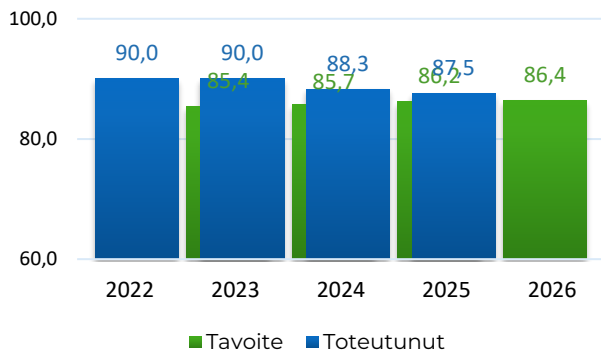
Raportointivastuu: kehitysjohtaja Risto Hämäläinen

Päämääränä vuonna 2026 on, että teemme uudistavaa elinvoimapolitiikka ja olemme houkutteleva kaupunki kasvavalle yritystoiminnalle. Haemme kestävä kasvua teknologiaosaamisesta ja sen soveltamisesta, tulevaisuuden palveluista, luontomme rikkauksista, matkailusta ja uusiutuvasta energiasta. Tasapainoisella taloudella varmistamme kaupungin elinvoiman. Helppo ja turvallinen arki luo hyvän elämän mahdollisuuksia kaikenikäisille kajaanolaisille ja erilaisille kotitalouksille. Kajaani on vetovoimainen kaupunki opiskelijoille, nuorille naisille ja perheille. Arvostamme alueemme osaajia, ja uusia osaajia muuttaa Kajaaniin kotimaasta sekä ulkomailta. Teemme yhteistyötä alueen muiden viestinviejien kanssa nostaaksemme Kajaanin pito- ja vetovoimatekijät esille. Laaja kulttuuritarjonta, monipuoliset harrastukset ja erilaiset asumisen mahdollisuudet lisäävät Kajaanin lumovoimaa. Kajaani on paras kaupunki tehdä monipaikkaista työtä.

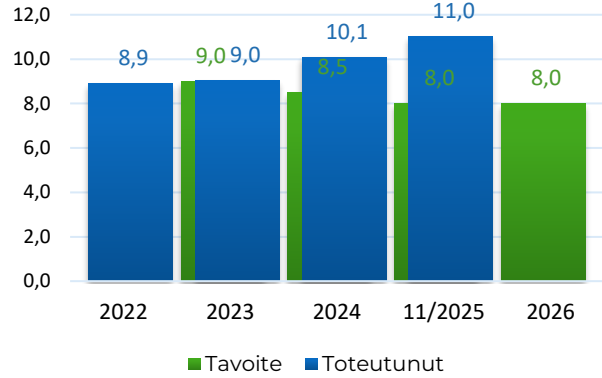
Strategisten mittareiden ja indikaattoreiden toteutuminen:

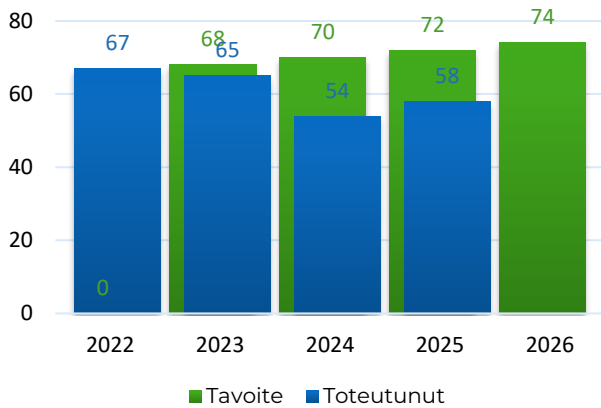
KAOsta valmistuneista arvio olevansa töissä, yrittäjä tai opiskelija heti valmistumisen jälkeen, %

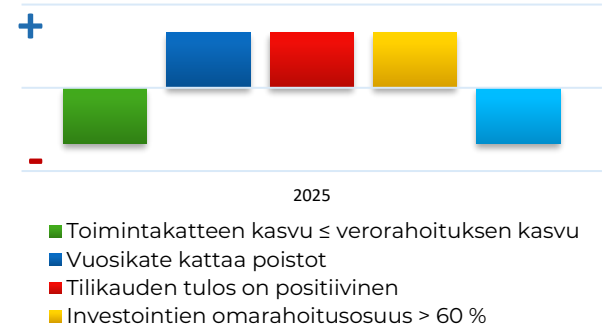
Työttömät työnhakijat keskim. vuodessa % työvoimasta

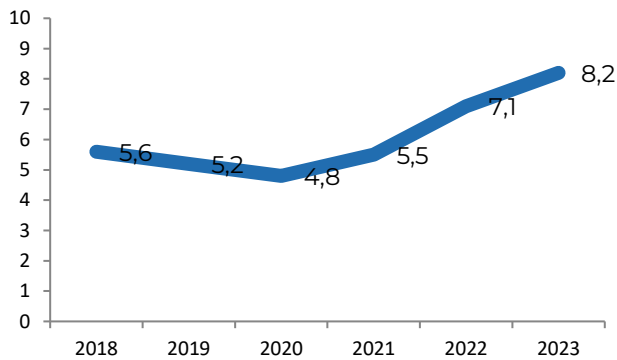
Hyte-kerroin

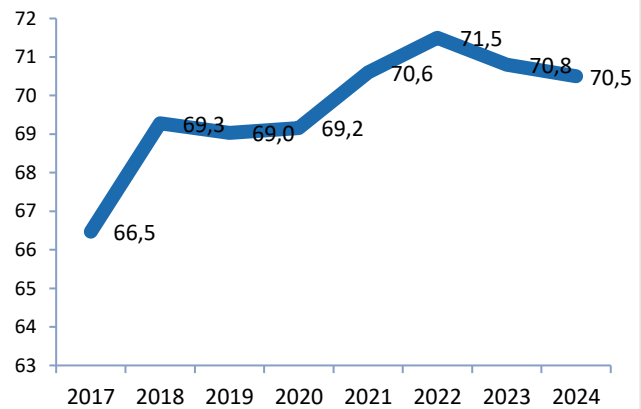
Talouden tunnusluvut

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

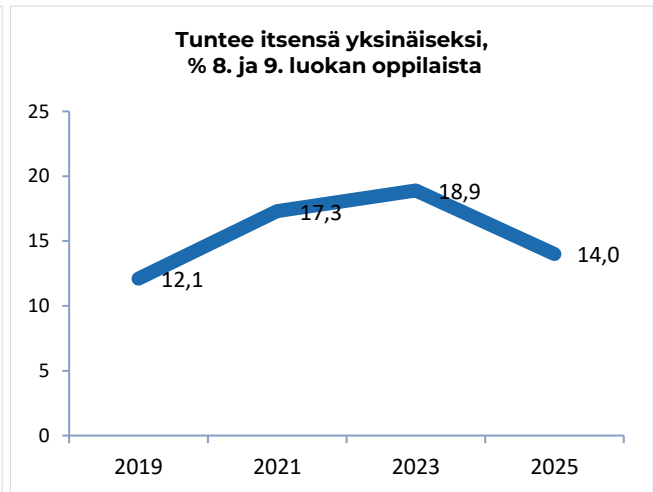
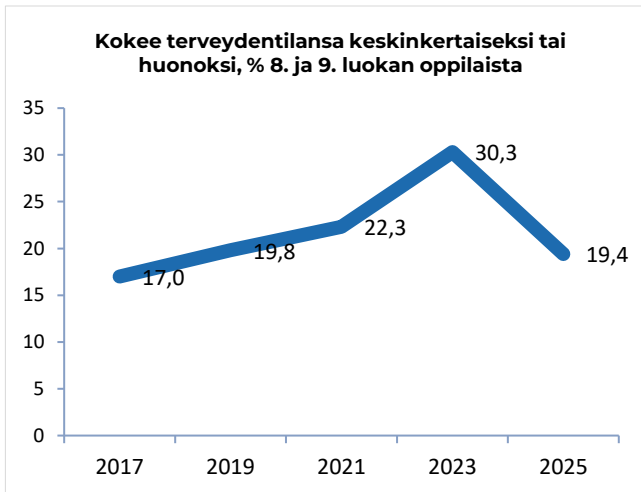
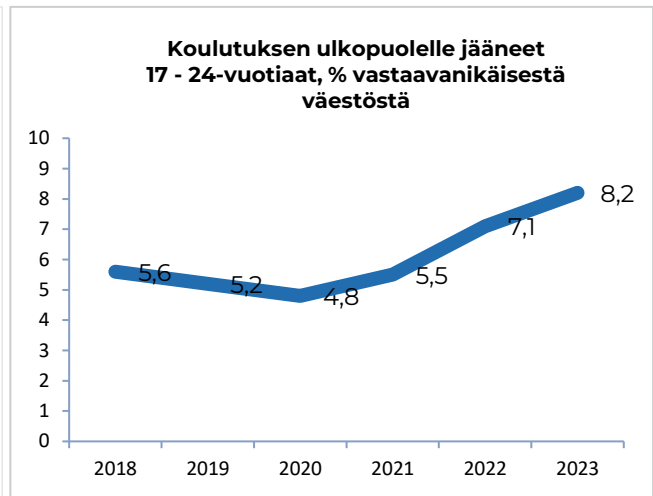
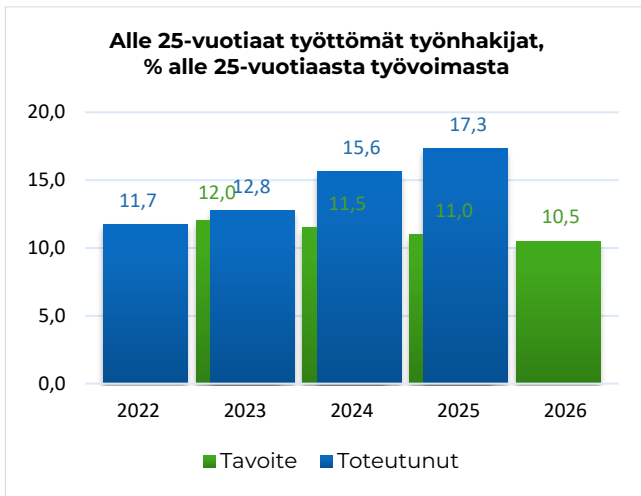

Työllisyysaste

Päämääränä vuonna 2026 on, että lasten sekä nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa ja heille rakentuu myönteinen suhde kotikaupunkiin. Tuemme lapsia ja nuoria hyvän elämän rakentamisessa ja huolehdimme heistä kasvun eri vaiheissa. Tarjoamme lapsille, nuorille ja lapsiperheille terveyttä, hyvinvointia ja kasvu edistävää tukea sekä oppimisympäristöjä. Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä kaikissa kasvuympäristöissä. Toimimme niin, ettei yksikään nuori syrjäytyisi. Lisäämme nuorten osallisuutta kuuntelemalla ja kuulemalla. Otamme nuoret mukaan heitä koskeviin asioihin. Rakennamme edellytyksiä nuorten kohtaamiselle, harrastusmahdollisuuksille ja tapahtumille.

Strategisten mittareiden ja indikaattoreiden toteutuminen:

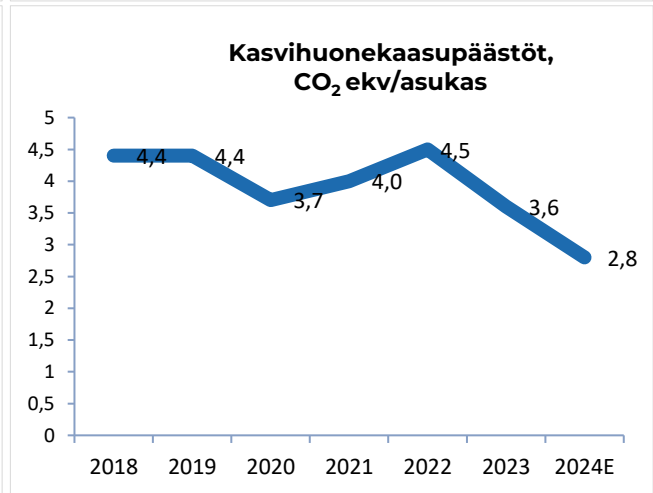
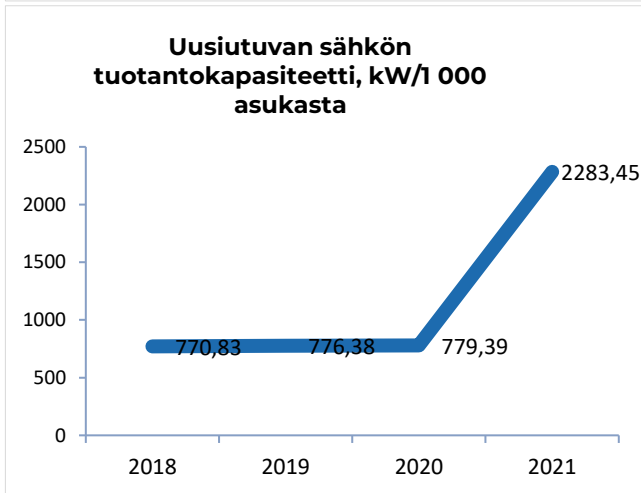
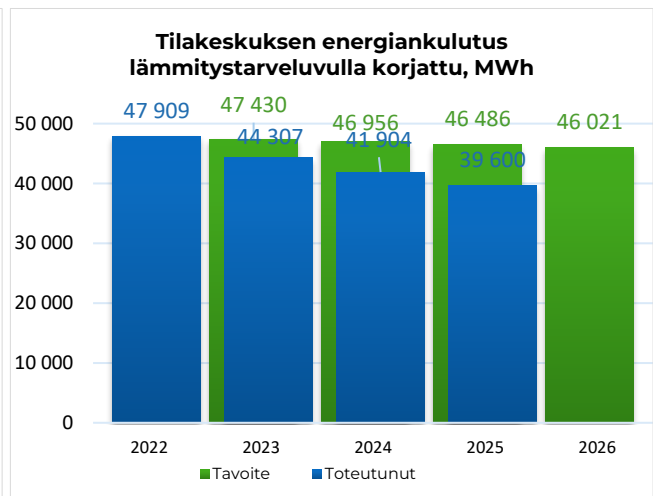
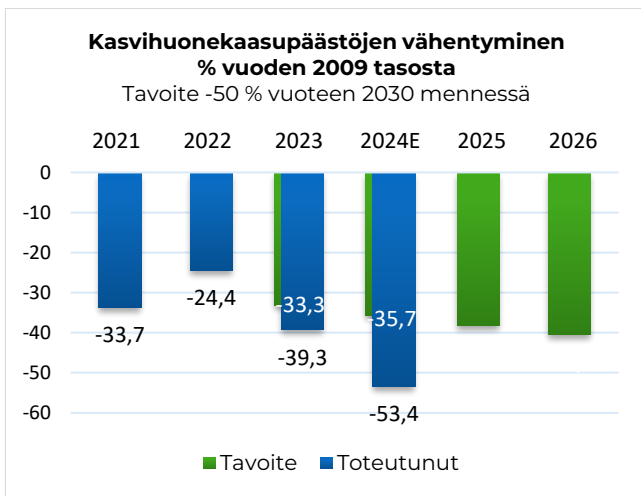
Kestävä kehitys

Resurssiviisas luontokaupunki

Raportointivastuu: tekninen johtaja Jussi Heikkinen

Päämääränä 2026 on, että käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia, kestävää kehitystä ja vihreää siirtymää edistävästi. Pidämme yhdessä huolta puhtaasta luonnostamme ja ympäristöstämme. Edistämme luonnon monimuotoisuutta, hillitsemme ilmastonmuutosta ja vähennämme päästöjämme. Kehitämme Kajaania maakuntakeskuksena, jossa on tiivis ja kaupunkimainen keskusta sekä elinvoimaiset kyläalueet. Hyödynnämme tehokkaasti olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, jotta voimme tarjota monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja asumiseen sekä liike- ja teollisuustoimintaan. Edistämme uusiutuvan energian tuotantoa ja käyttöä sekä kiertotaloutta. Käytämme tilojamme tehokkaasti ja parannamme energiatehokkuutta. Suosimme kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Teemme kestäviä hankintoja. Helposti saavutettavat taajamametsät, laajat metsäalueet sekä esteettömät lähivirkistysalueet lisäävät hyvinvointiamme.

Strategisten mittareiden ja indikaattoreiden toteutuminen:

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Investointiosan toteutuminen

Investointiosa 2025	Alkup. TA 2025	TA Muutokset	MTA 2025	Toteuma 2025	Jäljellä MTA
2919 Kajaani investoinnit	-16 250 000	-14 716 845	-30 966 845	-26 140 067	-4 826 778
29190 Investoinnit Kajaanin Kaupunki	-13 532 000	-14 287 000	-27 819 000	-22 916 122	-4 902 878
291900 Investointikustannuspaikat, kaupunki				-22 991	22 991
291901 Muut aineettomat hyödykkeet		-14 000 000	-14 000 000	-11 123 130	-2 876 870
291903 Rakennukset	-4 720 000	-770 000	-5 490 000	-5 379 686	-110 314
291904 Kiinteät rakenteet ja laitteet	-6 162 000	443 000	-5 719 000	-5 801 693	82 693
291906 Koneet ja kalusto	-1 150 000	40 000	-1 110 000	-588 622	-521 378
291907 Muut aineelliset hyödykkeet	-1 500 000	0	-1 500 000		-1 500 000
29191 Investoinnit Kajaanin Vesi liikelaitos	-2 500 000	-163 845	-2 663 845	-2 773 820	109 975
291910 Tietokoneohjelmistot	-27 000	-3 496	-30 496	-30 497	1
291913 Rakennukset				-29 442	29 442
291914 Kiinteät rakenteet ja laitteet	-2 433 000	-170 349	-2 603 349	-2 693 401	90 052
291916 Koneet ja kalusto	-40 000	10 000	-30 000	-20 481	-9 519
29194 Investoinnit Kajaanin kaupungin Koulutusliikelaitos	-218 000	-266 000	-484 000	-450 125	-33 875
291940 Investointikustannuspaikat, koulutusliikelaitos				20 061	-20 061
291943 Rakennukset					
291944 Kiinteät rakenteet ja laitteet	-25 000	-20 990	-45 990	-81 443	35 453
291946 Koneet ja kalusto	-193 000	-245 010	-438 010	-388 743	-49 267
Kaikki yhteensä	-16 250 000	-14 716 845	-30 966 845	-26 140 067	-4 826 778

Maan hankinta ja luovutus:

Kaupunki teki vuonna 2025 neljä erillistä tonttijakoa ja lohkoiki korttelialueilla seitsemässä toimituksessa yhdeksän tonttia. Yleisillä alueilla lohkomisia tehtiin kolme. Toimituksissa käsiteltiin 14 eri rasitetta ja kiinteistörekisterin ylläpitämiseksi tehtiin 9 muuta toimenpidettä. Maastomittausyksikkö suoritti 34 rakennuspaikan merkintää ja 295 rakennusten sijaintikatselmusta. Kantakarttaa tarkistettiin yhteensä 13 ha alueelta. Maaperäkairauksia suoritettiin 247 kappaletta. Paikkatietopalvelut möivät sähköisen verkkokaupan kautta aineistoja n. 6500 euron edestä. Kaupunki osti yhden omakotitontin ja yhden teollisuustontin. Lisäksi kaupunki sai lahjoituksena omakotitontin osan. Yhteensä maanhankintaan käytettiin n. 30 tuhatta euroa. Kaupunki möi neljä vuokratonttia niiden vuokraoikeudenhaltijoille sekä yhden rakentamattoman tontin Kajaaninjoen varresta XTX Finland Oy:lle yhteensä n. 0,18 miljoonan euron hintaan. Myyntivoittoa kertyi yhteensä 0,18 miljoonaa euroa. Tonttivaranto säilyi pitkälti ennallaan. Rakentamisen matalasuhdanteen takia muutamia varauksia purkautui varausajan päättyessä ja tontit palautuivat haettaviksi.

Vuoden aikana jatkettiin maankäyttösopimusneuvotteluja ja saatettiin päätöksentekoon Kauppakadun ja Välikadun kaavamuuksiin liittyvät sopimukset. Kauppapuiston sopimusneuvotteluissa edistyi hiukan ja Otanmäen datakeskuskaavan maankäyttösopimusneuvotteluissa edettiin pitkälle luonnosvaiheeseen.

Metsätalous:

Kajaanin kaupungin metsävuosi 2025 noudatteli toiminnallisuuden osalta pitkälti aiempia vuosia. Metsätoimiston vastuulla on ollut talous- ja taajamametsien (noin 6 000 ha) hoidon lisäksi yksityisteiden avustuksiin liittyvät asiat, peltojen vuokraus, metsästysvuokrasopimukset sekä metsästysluvat ja asemakaava-alueella tonttipuiden poistamiseen liittyvien kaatolupien myöntäminen. Metsätoimiston henkilöresurssit vahvistuivat huhtikuussa Timo Piston astuessa kaupunginmetsänhoitajan virkaan.

Talousmetsistä hakattiin pystykaupalla myydyistä ensiharvennus- ja harvennushakkuuleimikoista yhteensä 76 ha (ensiharvennus 15 ha ja harvennushakkuu 61 ha). Taajamametsistä ja tonttien hakkuista kertyneet puut myytiin

hankintakaupalla. Kokonaismäärä myydyn ainespuumäärän osalta vuonna 2025 oli 5 459 m³. Ainespuun lisäksi taajamametsistä korjattiin energiapuuta, joiden määrä todentuu vuonna 2026, jolloin metsätähteet haketetaan.

Metsänhoitotöistä taimikon varhaishoitoa ja taimikon harvennusta toteutettiin ostopalveluna yhteensä 82 ha (varhaisperkaus 51 ha ja taimikon harvennus 31 ha).

Metsiin liittyvistä valtuustoaloitteista metsien suojelua koskeva aloite eteni valmisteluun. Lisäksi käynnistettiin metsäasioiden strategiseen päätöksentekoon liittyvän metsäohjelman suunnittelu- ja valmistelutyö.

Toimintatuottoja oli budjetoitu vuodelle 2025 yhteensä 0,36 miljoonaa euroa. Toteutuneet tuotot olivat yhteensä 0,30 miljoonaa euroa. Toimintakuluja oli vastaavasti budjetoitu 0,18milj. euroa toteutuman ollessa 0,17milj. euroa.

Toiminnan tulos vuonna 2025 oli 0,13 milj. euroa. Budjetoidusta tulostavoitteesta 0,18milj. euroa jäätiin 0,05milj. euroa, mikä johtuu pääosin pienemmistä puunmyynti- ja vuokratuotoista kuin mitä oli budjetoitu.

Kaupungin metsiä hyödynnettiin laajasti moneen eri käyttötarkoitukseen vuoden 2025 aikana. Eri käyttömuotojen ja arvojen huomioiminen sekä yhteensovittaminen on myös jatkossa tärkeässä roolissa metsien hoidon ja käytön suunnittelussa.

Talorakennusinvestoinnit:

Talorakennusinvestoinneissa sitovana tavoitteena oli 5,49 miljoonaa euroa netto. Investointien toteutuma oli 5,38 miljoonaa euroa. Merkittävimpinä hankkeina valmistuivat uusi Männyntaimen päiväkotitoiminta ja Kaukametsän salin osittainen peruskorjaus. Nakertajan päiväkodin peruskorjaus ja kauppatorin huoltorakennuksen sekä esiintymiskatoksen rakentaminen aloitettiin syksyllä ja kesällä Vimpelinlaakson kampusalueen ulkoalueita parannettiin. Kahden aurinkovoimalan suunnittelu ja hankinta toteutettiin ja tuotannossa voimalat ovat keväällä 2026.

Kiinteät rakenteet ja laitteet:

Kiinteät rakenteet ja laitteet -osan investoinnit toteutuivat hyvin vuonna 2025. Kuurnaan rakennettiin Lukkarinkuja, joka mahdollistaa uuden asemakaavan mukaisen rivitalon rakentamisen. Asuntokatuja saneerattiin Nakertajassa, Vuolijoella ja Huuhkajanvaarassa sekä teollisuusalueen katuja Heinisuolla. Ketunpolku saneerattiin pihakaduksi. Kauppatorin infraa peruskorjattiin. Joukkoliikenteen pysäkki-infraan tehtiin 0,03 miljoonan euron investointi. Kesäniemeen rakennettiin esteetön uimapaikka. Pieniä katu- ja puistomuutostöitä tehtiin eri puolilla kaupunkia mm. leikkipuistojen ja kevyen liikenteen olosuhteiden parantamiseksi. Otanmäen sillan peruskorjaus lykkääntyy tulevaisuuteen, koska sillan omistajasta vallitsee edelleen epäselvyys. Kokonaisinvestoinnit toteutuivat 4,95 miljoonan euron suuruisina, kun alkuperäinen talousarviovaraus oli 5,03 miljoonaa euroa, ja muutettu talousarviovaraus 5,07 miljoonaa euroa, eli muutettu talousarvio alitettiin 0,12 miljoonaa euroa.

Irtaimistoinvestoinnit:

Peruskaupungin puolella mm. Kaukametsän salin näyttämötekniikkaan käytettiin 0,85 milj. euroa ja Männyntaimen päiväkodin ensikertaiseen kalustamiseen käytettiin 0,26 miljoonaa euroa. Koulutusliikelaitoksen osalta varattiin talousarvioon irtaininvestointeihin 0,48 miljoonaa euroa, joista toteutui 0,47 miljoonaa euroa.

Muut aineettomat hyödykkeet:

Kajaanin kaupungin investoinneissa on mukana Loiste Lämpöön sijoitettu SVOP- sijoitus 11,1 milj. euroa.

2.2.2 Konsernipalvelut

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Konsernipalvelut -toimialan vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion mukainen toimintakate oli -26,6 milj. euroa. Talousarvioon tehtiin tekninen muutos, kun Elinvoimapalvelut -tulosalueen alta siirrettiin Kaupunkitapahtumat -kustannuspaikka Sivistystoimialalle. Tämä muutti Konsernipalveluiden toimintakatetta ja muutetun talousarvion mukainen toimintakate oli -26,5 milj. euroa. Muita talousarviomuutoksia ei tilikauden aikana tehty.

Konsernipalveluiden toimintatuottojen toteuma vuodelta 2025 oli 6,4 milj. euroa eli 1,9 milj. euroa talousarviota suurempi. Toimintatuottojen toteumaan vaikutti 9.12.2025 Kirjanpitolautakunnan lausunto kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisten laskennallisten korvausten kirjaamisperusteesta. Lausunnon mukaan laskennalliset korvaukset on kirjattava tuloksi sille tilikaudelle, kun korvaus on saatu. Aiempien tilikausien osalta laskennallisista korvauksista mahdollisesti jäänyt ylijäämä on kirjattu taseeseen. Vuonna 2025 Kajaanin kaupunki sai laskennallisia korvauksia n. 2,5 milj. euroa ja kansainvälisten palveluiden kulut sisältäen kotoutumiskoulutukset olivat n. 1,3 milj. euroa. Yksi kotouttamiskoulutuksen ryhmä (n. 90 000 €) katettiin aiempina vuosina taseeseen kirjatusta varoista. Tuet ja avustukset -tiliryhmässä hanketuloja saatiin n. 0,2 milj. budjetoitua enemmän.

Toimintakulujen toteuma oli -29,2 milj. euroa (n. 1,7 milj. euroa budjetoitua pienempi kulu). ICT-kulut kokonaisuutena jäivät n. 0,6 milj. euroa talousarvioon varattua määrärahaa pienemmäksi. Koko kaupungin osalta ICT-palvelut ovat olleet myös sopeuttamistoimenpiteenä ja tavoitellut säästöt saavutettiin. Konsernipalvelut -toimialan koulutuksiin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä n. 0,3 milj. euroa.

Työvoimapalveluiden siirtyminen 2025 kaupungin toiminnaksi lisäsi kuntien vastuuta työttömyysetuuksista. Kunta rahoittaa työttömyysetuuksia jo 100 päivän työttömyyden jälkeen, kun aiemmin raja oli 300 päivää. Kajaanin rahoitusosuudeksi vuoden 2025 työttömyysetuuksista budjetoitiin 4,3 milj. euroa, mutta maksut toteutuivat lähes 0,5 milj. euroa suurempana, mikä vastaa valtakunnallista kehitystä. Toimintakulujen toteumaa talousarvioon nähden pienensi Kainuu-Koillismaa työllisyysalue, jonka menot jäivät budjetoitua pienemmiksi. Talousarvioon nähden Kajaanin kaupungin maksuosuus oli 0,3 milj. euroa pienempi kuin talousarvioon varattu määräraha.

Osana TE-palveluiden kokonaisuudistusta valtion maksama palkkatuki haavoittuvassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työllistämiseen päättyi yhteisellä päätöksellä Kainuu-Koillismaan kunnissa. Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kunnat ottivat palkkatuen sijaan yhteistyössä valmistellun kuntalisän käyttöön 1.1.2025 alkaen. Kuntalisää arvioitiin kuluvan vähintään saman verran kuin aiempina vuosina valtion myöntämää palkkatukea. Palvelun markkinointia ei ehditty alkuvuodesta tekemään, koska organisaatiouudistus vei resursseja. Työntantajat löysivät kuntalisän jo paremmin loppuvuodesta. Kajaanin kaupungilla budjetoitua kuntalisää vuodelta 2025 jäi käyttämättä n. 0,9 milj. euroa.

Konsernipalveluiden henkilöstömenojen toteuma oli 8,6 milj. euroa eli 0,7 milj. euroa budjetoitua pienempi.

Tilinpäätöksen yhteydessä kirjattiin pakollista varausta 1,45 milj. euroa Kainuun Voima Oy:n purkukustannuksiin liittyen ja 0,1 milj. euroa KaVon lämpövoiman ylläpitokustannuksiin. Lisäksi vanhaa pakollista varausta purettiin 0,7 milj. euroa ja Vuolijoen TK:n purkamiseen varauduttiin kirjaamalla 0,25 milj. euron pakollinen varaus tulevalle vuodelle.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksen, toimintakatteen toteumaksi vuodelta 2025 muodostui -22,8 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma-prosentti talousarvioon nähden oli 86,13 %.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat budjetin mukaisesti ja arvonalentumisia kirjattiin konsernipalvelut -toimialalle n. 0,1 milj. euroa.

Elinvoimapolitiittista investointivarausta käytettiin n. 1 milj. euroa vuonna 2025.

Elinvoimapalvelut: Elinvoimapalvelujen tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Datakeskusinvestoinnit etenivät, suuret kehityshankkeet jatkuivat hankesuunnitelmien mukaisesti. Monimuotoiset OPETOP koulutukset ovat olleet erittäin onnistuneita, mikä muodostaa vahvan perustan hakea niille jatkoa. Yleinen työllisyystilanne on heikentynyt koko maassa, mutta työllisyysalueista Kainuu-Koillismaan työttömyyskehitys oli kolmanneksi parasta ja laajan työttömyyden kehitys toiseksi parasta. Kainuu-Koillismaan työllisyysalue on maan viidenneksi suurin kuntien lukumäärässä mitattuna. Kainuu-Koillismaa pärjää kuitenkin valtakunnallisessa vertailussa hyvin, erityisesti palveluiden laadussa, asiakastyytyväisyydessä ja resurssien kohdentamisessa. TE-palvelujen siirto työllisyysalueella onnistui erittäin hyvin. Viestintä ja markkinointi valmisteli 375-juhlavuoden markkinoinnin ja oli mukana tapahtumien valmistelussa ja myös Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden valmistelussa.

Hallintopalvelujen tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Hallintopalvelujen johdossa tapahtui muutos, kun hallintojohtajan eläköityessä vuoden 2025 alussa hallintojohtajan ja kaupunginlakimiehen viroissa aloitti uusi henkilö. Hallintojohtaja, kaupunginlakimies hoitaa myös pysäköinninvalvojan virkatehtäviä. Huhtikuussa 2025 toimitettiin kunta- ja aluevaalit. Kaupungin uusia luottamushenkilöitä on perehdytetty

toimintaympäristöön ja toimintaa ohjaavaan lainsäädäntöön. Kaupungin hallintosääntöä on päivitetty useamman kerran kuluneen vuoden aikana.

Tietohallinnon prosesseja on kehitetty edelleen vuoden 2025 aikana. Myös tietosuoja ja tietoturva on kehitetty ja joulukuussa 2025 kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn tietoturva- ja tietosuojapolitiikan.

Kajaanin kaupunkistrategiaa 2027–2030 on valmisteltu vuoden 2025 aikana ja kaupunkistrategia on kaupunginvaltuuston käsiteltävänä helmikuussa 2026.

Hyvinvointialueen kanssa on toteutettu kevään 2024 aikana laaditun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyömallia, joka sisältää kolme eri tasoa: 1) vuosittaiset HYTE-neuvottelut, 2) työryhmät ja suunnitelmat sekä 3) arjen yhteistyö. Vuosittaisissa neuvotteluissa nähdään hyvinvoinnin ja terveyden sekä sen edistämistoimien kokonaistilanne. Työryhmät ovat rakenteita, jotka tekevät yhteistyöstä ja tiedon jakamisesta selkeää. Samaan suuntaan ohjaavat suunnitelmat ohjaavat arjen yhteistyötä.

Kajaanin kaupungin hyvinvointikertomus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2025. Hyvinvointisuunnitelman laadinta alkoi elokuussa 2025 ja tavoitteena on, että se on kaupunginvaltuuston käsiteltävänä huhtikuussa 2026.

Henkilöstöpalveluissa painopiste on ollut palvelussuhdeasioiden, työhyvinvointityön ja työsuojelun sekä henkilöstön kehittämisen perusprosesseissa ja niiden kehittämisessä. Tiivistä yhteistyötä on tehty HR-järjestelmä- ja palvelutuottajan (Sarastia) kanssa järjestelmien toiminnallisuksien ja perusprosessien kehittämisessä. Järjestelmätietojen oikeellisuus on tarkistettu ja raportointia kehitetty edelleen. Henkilöstöpalveluiden työntekijöiden tehtäväkuvat on tarkistettu ja valmistauduttu eläköitymisestä johtuviin henkilövaihdoksiin. Kaupungin esihenkilöitä on koulutettu esihenkilövalmennuksissa ja -koulutuksissa sekä säännöllisissä esihenkilöinfoissa esihenkilötyön perusteiden ja kaupungin yhteisten käytäntöjen osalta. Tiivistä yhteistyötä on tehty työkykyjohtamisen osalta KEVA:n ja työterveyshuollon kanssa. Työterveyshuollon palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta on seurattu ja valmistaudutaan seuraavaan työterveyspalveluiden hankinnan kilpailutukseen. Yhteistoiminta on ollut avointa ja tuloksellista.

Talouspalveluissa on raportoitu kaupungin taloustilanteesta sovitun mukaisesti, valvottu ja raportoitu talouden sopeuttamissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutumista. Organisaation talouden ja hankintojen osaamisen kehittymistä ja tulosvastuullisten henkilöiden roolin kehittymistä on tuettu järjestämällä koulutuksia suunnitelman mukaisesti. Sijoitussuunnitelma ja varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet on päivitetty vuoden 2025 aikana. Talouspalveluiden ylläpitämät talouden yleiset toimintaohjeet päivitettiin loppuvuodesta 2025.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tasapainoisella taloudella varmistamme kaupungin elinvoiman: talouden sopeuttamissuunnitelman toimeenpaneminen, ohjaus ja valvonta kaupunkitasoisesti	Talouden sopeuttamissuunnitelman euromääräisten tavoitteiden saavuttaminen.	Säästöt ohjelman mukaan v. 2025 3,8 milj. euroa	3,8 milj. euroa.	Toteutuu
Kajaanin koulutuskeskittymän kehittäminen vetovoimaiseksi kampukseksi, joka houkuttelee opiskelijoita sekä yrityksiä ja koulutusympäristöstä hyötyviä muita toimijoita.	Kajaanin kampus 2025-hankkeen toteuttaminen tavoitteena hankkeen jälkeen Suomen työelämälähtöisin kampus.	Kampushankesuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen, kampuskeskuksen työelämäyhteistyön ja opiskelijapalvelujen käyttö, yrityskäytössä olevien tilojen lisääminen, oppilaitosten yhteistyön lisääntyminen	Kampushanketta on toteutettu hankesuunnitelman mukaisesti. Kampusalueella toimii yhteensä 18 yritystä ja yhteisöä. EAKR-rahoitteinen Kampussydän-investointihanke on päättynyt, ja uudistetut tilat on otettu käyttöön ja niitä hyödynnetään eri tahojen toimesta. Ketunpolun muutostyöt on saatu päätökseen. Työelämäyhteistyötä on tehty aktiivisesti. Tieto 2 rakennuksen tilojen täyttöaste on yli 60 %. Tavoitteena on saavuttaa tilojen tulojen ja	Toteutuu

			kustannusten tasapaino vuoden 2026 aikana. KAMK ja KLL ovat tehneet yhteistyötä keskinäisesti.	
Kajaanin datakeskusekosysteemin laajentaminen ja alan liiketoiminnan kasvattaminen	Datakeskusoperaattorien ja datakeskusten ja niiden kumppanien sujuva sijoittuminen Kajaaniin	KDC2 - Kajaanin datakeskusekosysteemin jatkokehittäminen -hankkeen toteuttaminen, datakeskusten sijoittumisen tuki ja kumppanuuDET, datakeskusalaa koulutuksen ja TKI:n lisääminen sekä kaupungin oman datakeskusten tukihankeen palvelujen käyttö	XTX Marketsin 2. vaihe on rakenteilla. Borealis DC:n investointi valmistui. Googlen mahdollisen hankkeen osayleiskaavoitus ja asema-kaavoitus käynnistyivät. Kajaanin datakeskusekosysteemi rakentui. CSC:n KDC2 hanketta on toteutettu. KAO ja KAMK ovat toteuttaneet yhteistä alan osaamista tukevaa hankettaan. Datakeskustutkimuksen CDCR käynnistämishanke on saanut rahoituksen. Kaupungin datakeskusten tukihanke on ollut mukana sekä hukkalämmön hyödyntämistyössä että Google-yhteistyössä mm. Vuolijoki/Otanmäen asukas-yhteistyössä.	Toteutuu ■
Game City Kajaanin toteuttaminen tavoitteena pelialan liiketoiminnan kasvattaminen	Pelialan yritystoiminnan lisääntyminen	Start up -yritysten tukimallin toimivuus, pelialan tapahtumien kehittäminen, pelialan yrittäjyyden alkuvaiheen rahoitusratkaisujen etsiminen, KAMK:n pelialan GEMS-kehityshankkeen toteuttaminen	Keskeisin toimenpide oli Kainuu GEMS -hankkeen Kajaani Game Catalyst -ohjelman käynnistäminen ja vaikiinnuttaminen. Kokonaisuudessa oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 6 esihautomotiimiä, 3 hautomotiimiä ja 4 toimivaa yritystä. GEMS-hankeella on käytössä toimitilat Tieto 2 -rakennuksessa Kampuskeskuksessa. Tiloihin on rakennettu työpisteitä hautomoyritysten ja tiimien käyttöön sekä yhteinen työskentely-ympäristö pelikehitystä ja tiimityötä varten. Vuonna 2025 järjestettiin neljä Game Entrepreneurship Night -tapahtumaa sekä suuri Northern Game Summit -tapahtuma. Lisäksi toteutettiin yhteistyötä Taidekampuksen kanssa pelialan ja kulttuurikentän törmäyttämiseksi. Pelialan rahoituksen selvitystyössä on noussut esiin tarve alueelliselle pelialan rahastolle, joka tarjoaisi alkuvaiheen rahoituksia kasvun mahdollistamiseksi.	Toteutuu ■
Koulutustaso nousee ja koulutus on vetovoimaista ja vaikuttavaa.	Uudet korkeakoulutasoiset koulutusavaukset	Opetusalan tutkintoon/kelepoisuuteen johtavien koulutusten	Varhaiskasvatuksen, erityisopetuksen sekä uutena monialaisen luokanopettajan	Toteutuu ■

		jatkomahdollisuuksien selvittäminen, teknologia-alojen yliopistokoulutusten valmistelu	koulutuksen seuraavaa OPE-TOP-hanketta on valmisteltu syyskuksi 2027 yhdessä Oulun yliopiston kanssa ja neuvoteltu OKM:n rahoituksesta koulutuksille. Älykäs Kainuu -teknologia-alojen selvityshankkeessa on valmisteltu ensimmäiset koulutuskokonaisuudet keväälle 2026.	
Kajaanin Taidekampuksen luominen tukemaan kaupungin elinvoimaa ja mainetta	Kajaanin Taidekampuksesta tulee yksi keskeinen elementti lisäämään kaupungin vetovoimaa ja pitovoimaa, erityisesti nuorten osaajien parissa	Taidekampus -hankkeen toteuttaminen, Taidekampuksen hyödyntäminen mainetyössä sekä sopimuksellisuuksissa valtion kulttuurihallinnon kanssa	Hanketta toteutettiin hankesuunnitelman mukaisesti. Taidekampuksen kokonaiskävijämäärä vuoden aikana oli yli 12000. Tapahtumia, työpajoja ja esityksiä oli 254. Taidekampuksen Leikkimön kävijämäärä oli viime vuonna yli tuhat kävijää. Taidekampuksella vakituisia toimijoita oli viisi. Muita yhteistyökumppaneita, tapahtumajärjestäjiä oli yli kaksikymmentä. Työsuhteita Taidekampuksen vakituisilla toimijoilla oli yli 200 (vakituisia ja määräaikaista). Taidekampus on saanut erittäin paljon myönteistä tunnettuutta kansallisella taiteen ja kulttuurin kentällä ja myös muissakin yhteyksissä. Keskiuurten kaupunkien sopimuksellisuus valtion kanssa ei toteudu, mutta kaupunkiverkosto edistää asiaa kulttuurikiihdyttämöteemalla useiden eri tahojen kanssa.	Toteutuu osittain
Mahdollistetaan suurten, myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia tuovien tapahtumien kehittyminen ja lisääntyminen	Suurten tapahtumien aluetaloudellisten vaikutusten kasvu, lähtötaso 2024 selvityksen perusteella 1,3 milj. euroa.	Toimenpidesuunnitelma vuosille 2025–2027 Kajaanin suurten tapahtumien kehittämisen tukemiseksi ja lisääntymiseksi sekä niiden elinvoimaperusteiseksi rahoittamiseksi	Suurten tapahtumien kehittäminen koskee kaupungissa useita toimialoja ja kehittämistyö edellyttää onnistuakseen resursseja. Tavoitteena on ollut kehittämisen hankkeistaminen, mutta sopivaa rahoituskanavaa ei avautunut vuoden 2025 aikana. Vuonna 2025 keskityttiin valmistelemaan Kajaanin juhlavuoden sekä Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumia. Myös Taidekampus on lisännyt merkittävästi kaupungin kulttuuritapahtumia.	Toteutuu osittain
Kajaanin vetovoimatekijöiden sekä seudun ura- ja työmahdollisuuksien esiintäminen alueesta	Markkinoinnin ja viestinnän toimenpiteiden kohdentaminen Kajaanista kiinnostuneille tai potentiaalisesti kiinnostuville kohderyhmille.	Kajaanin kaupungin verkkosivustojen kävijämäärät kasvavat vuoden 2024 tasosta. Sosiaalisen median	Kajaanin kaupungin verkkosivustojen kävijämäärät ovat kasvaneet vuoden 2024 tasosta: kajaani.fi +3,4 %, visitkajaani.fi +18,4 %. Lisäksi	Toteutuu

kiinnostuneille yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa		kattavuus ylittää vuoden 2024 tason	vuonna 2025 tehtiin kokonaan uudet verkkosivustot www.kdce.fi sekä www.kaajaani375.fi. Sosiaalisen median kattavuus ylittää vuoden 2024 tason yli 50 %.	
Kaupungin kansainvälisten rekrytointi- ja asettautumispalvelujen tunnettuuden ja käytön lisääminen työnantajien parissa. KAMK:n ulkomaalaisten opiskelijoiden tukeminen paikkakunnalle asettautumisessa ja sitoutumisessa	Alkukartoituksen pakollisuus poistuu KAMK kv- opiskelijoilta 2024 vuoden lopussa. Kartoituksia tehdään vuonna 2025 opiskelijälähtöisesti. Asettautumispalveluiden jalkautumista kampukselle lisätään tammikuusta 2025 keran viikossa tapahtuvaksi	Uuden toimintamallin käyttöönotto ja jalkautuminen kampukselle viikoittain.	Opiskelija ja työntekijälähtöisiä asettautumiskeskusteluja on tehty. Asettautumispalvelut ovat jalkautuneet eri tapahtumiin, järjestäneet Tervetuloa Kajaanin tapahtumia ja pitäneet PopUp-neuvontapistettä KAMKlla.	Toteutuu
Opiskelijoiden sitouttaminen Kajaaniin: opiskelijamyönteisen Kajaanin toimenpiteet hakuvetoisuuden parantamiseksi, harjoittelu- ja opinäytetyöpaikkojen aktivointi, myös kansainvälisten opiskelijoiden osalta, muualla opiskelevien tavoittaminen	Kajaanissa opiskelleiden valmistuneiden työllistyminen alueelle, muualla opiskelevien kajaanilaislähtöisten opiskelijoiden kontaktointimäärät	Kajaanissa opiskelleiden työllistyminen alueelle yli 70 % valmistuneista, muualla opiskelevien kontaktointimäärä (ei aiempaa vertailulukua)	Koronan jälkeen lisääntyneen etä- ja hybridiopetuksen vuoksi sekä KAMK:n koulutuksen maantieteellisen laajentumisen takia aiempi vuosittainen valmistumisvaiheen kysely ei ole enää käyttökelpoinen mittari. Kainuussa opiskelleiden työllistymisestä Kainuuseen vuosi valmistumisen jälkeen saatava data on tuoreimmillaan vuodelta 2023. Sen mukaan työllistymisaste on vaihdellut vuosina 2019–2023 välillä 70–90 %. Muualla opiskelevien tavoittamiseen ei ole löydetty toimivaa työkalua.	Toteutuu osittain
Saavutettavuuden varmistaminen ja pitkäjänteinen parantaminen	Reittilentoliikenteen pitkäjänteinen jatkuminen. Savon radan nopeuksien ja sujuvuuden voimakas kehittäminen.	Markkinaehtoisen tai ostoliikenteen lentoliikenteen jatkumisen varmistaminen huhtikuusta 2026 alkaen. Savon radan parantamisen saaminen valtion väyläinvestointiohjelmiin.	Lentoliikenne jatkuu valtion ostoliikenteenä helmikuun 2028 loppuun. Toimenpiteet keskeyttämättömän liikenteen jatkumiseksi sen jälkeen on käynnistetty. Savon radalle kohdistuvat paransuunnitelmat ovat erittäin vähäisiä muuhun rataverkkoon verrattuna. Radan merkittävä parannus pyritään saamaan seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan	Toteutuu osittain
Kajaanilaisten työttömien työnhakijoiden aktivointi kohti avoimia työmarkkinoita, yrittäjyyttä ja opin- toja.	Työttömien osuus työvoimasta.	8,5 %	Kajaanin työttömien osuus työvoimasta oli keskimäärin tilaston mukaan 9,9 %. Koko maan keskiarvo oli 11,8 % (Tiedot päivitetty 5.1.2026, tilastot ajalta: 1.1-30.11.2025 Tilastokeskus)	Ei toteudu
	Työllistymiseen/yrittäjyyteen/opiskeluun päätyneiden työnhakijoiden määrä / kk	45/kk	Keskimäärin 91 asiakasta on saanut itse työpaikan kuu- kaudessa, aloittanut opinnot	Toteutuu

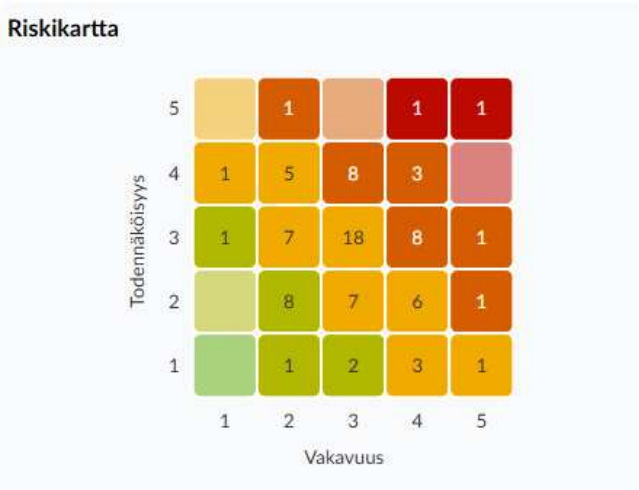
			tai aloittanut yrittäjänä. Yrittäjyyteen ja opiskeluihin päättäneitä työnhakujia ei tilastoida KEHA-keskuksen puolelta tarkasti, joten luku on todennäköisesti suurempi. Asiakkaan päättäessä työnhakunsa ei ole myöskään pakollista ilmoittaa syytä työnhakun päätymiselle. (Tiedot päivitetty 31.12.2025)	
	Kajaanilaisten % -virta yli 3 kk työttömyyteen, 6 kk työttömyyteen ja 12 kk työttömyyteen.	% -virta yli 3 kk työttömyyteen enintään 40 %, 6 kk työttömyyteen enintään 20 % ja 12 kk työttömyyteen enintään 10 %	Tavoitteeseen on ollut erittäin vaikeata päästä heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi. Työllisyystilanne on ollut vuoden 2025 aikana erittäin haasteellinen ihan valtakunnallisesti. Työnhakijavirta Kajaanissa yli 3 kk, 6kk ja 12 kk työttömyyteen oli tästä huolimatta alempi kuin koko maassa. Kajaanin työttömien virtaluvut 3 kk virta 45,9 % (vrt. 52,8 %), 6kk virta 29,1 % (vrt. 37,1 %) ja 12 kk virta 15,7 % (vrt. 20,8 %). (Tiedot päivitetty 31.12.2025)	Ei toteudu ☐
Yhteistyön lisääminen paikallisten työnantajien kanssa ja valtiolta siirtyvien yrityspalveluiden yhteensovittaminen kunnan omiin yrityspalveluihin ja työllisyyspalveluihin.	Yrityksissä olevien työkokeilu- ja harjoittelupaikkojen määrä.	Työllisyyspalveluille ilmoitettujen työkokeilu- ja harjoittelupaikkojen määrän kasvu 50 %.	Työkokeilupaikkoja on ollut runsaasti avoimina eri yrityksiin sekä kunnan omiin toimipisteihin. Näiden määrällinen tilastointi ja vertailu on mahdotonta, koska valtion asiakashallinnan järjestelmän uudistus toteutui keväällä 2025.	Toteutuu osittain ☐
	Työllistymistä edistävien uusien toimien käyttöönotto. (esim. uudistuneen työllistämisen kuntalisän käyttö yrityksissä ja puolisotyöpaikka palvelu tunnetaan kaupungin omana palveluna, joka auttaa työnantajia löytämään tekijöitä.)	Kajaanin kaupungin myöntämän kuntalisän talousarvioon hyväksytyn määräraharauksen käyttö 100 %. Onnistuneita kontakteja puolisotyöpaikka palvelun kautta vähintään 15/vuodessa.	Puolisotyöpaikka palvelua on markkinoitu ja laajennettu koskemaan kaikkia muuttajia alueelle. Palvelun nimi muutettiin muuttajan työpaikkapalveluksi vuoden aikana. Työllistyneitä henkilöasiakkaita on yhteensä palvelun kautta 13 henkilöä. Yrityskäyntejä on ollut yhteensä noin 60 yritystapaamista ja muita kontakteja vajaan 400 kappaletta. Palvelun jalkauttamista jatketaan ja tunnettavuuden tekemistä yrityskäynneillä ja tapahtumissa. Palvelun uutena kohderyhmänä ovat myös ammattikorkeakoulun vieraskieliset opiskelijat ja heidän puolisonsa.	Toteutuu osittain ☐

			Kuntalisä korvasi vuoden alussa valtion myöntämän palkkatuen koko työllisyysalueella. Kuntalisän käyttö on ollut odotettua vähäisempää. Markkinointia on tehty vuoden aikana runsaasti ja loppuvuodesta hakemusten määrä nousikin. Kuntalisään varattiin koko vuodelle 1,3 milj. euroa. Kuntalisää on myönnetty 30.12.2025 mennessä yhteensä noin 403 000 euroa ja määrärahoja jää käyttämättä noin 897 000 euroa. Vuodelle 2026 on jo myönnetty tukea yhteensä 219 000 euroa. (Tiedot päivitetty 2.1.2026)	
Vieraskielisten kajaanilaisten kotoutuminen ja aktivointi kohti avoimia työmarkkinoita, yrittäjyyttä ja opintoja.	Vieraskielisten työnhakijoiden % -virta yli 3 kk työttömyyteen, 6 kk työttömyyteen ja 12 kk työttömyyteen.	% -virta yli 3 kk työttömyyteen enintään 30 %, 6 kk työttömyyteen enintään 9 % ja 12 kk työttömyyteen enintään 3 %.	Vieraskielisten työllisyystilanne on heikentynyt yleisen työllisyystilanteen vuoksi. Vaikka tavoitteisiin ei päästy vuonna 2025, niin on tilanne verrattuna valtakunnalliseen tilanteeseen huomattavan paljon parempi Kajaanissa. 3 kk virtaluku 38,2 % (vrt. 52,4 %), 6kk virtaluku 21,8 % (vrt. 35,2 %) ja 12kk virtaluku 8,1 % (vrt. 18,3 %) (2.1.2026)	Ei toteudu
	Tehtyjen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointien ja kotoutumissuunnitelmien määrä.	Tavoitteena on, että 100 prosentille kotoutumispalveluiden asiakkaista on tehty palvelutarpeen arviointi ja suunnitelma kolmen kuukauden jälkeen asiakkuuden alkamisesta.	Kaikille asiakkaille on laadittu suunnitelma alle kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta pohjatuen palvelutarpeen arvioon. (Tiedot päivitetty 2.1.2026)	Toteutuu

Kestävä kehitys

Edistämme niin luonnon, ihmisten kuin taloudellistenkin resurssien kestävää käyttöä.	Vastuullisuuskriteerit hankinnoissa, kpl	Huomioidaan vähintään 10 hankinnassa	Vastuullisuuskriteereitä käytetty 11 hankinnassa. Kaikissa mukana 1) sosiaalisen vastuun kriteerit 2) taloudellisen vastuun kriteerit ja 3) ympäristövastuun kriteerit.	Toteutuu
--	--	--------------------------------------	---	---

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Kuva: Riskikartta, Konsernipalvelut -toimiala

Kohde	Riskialue	Riski	RL ↓	Tila	Hall. %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Elinvoimapalvelut > Työllisyyspalvelut	Strategiset riskit	Osaavan työvoiman saatavuus alueella	25	Arvioimatta	0 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Elinvoimapalvelut > Elinvoimapalvelut	Strategiset riskit	Työvoimapula	20	Arvioimatta	0 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Talouspalvelut > Talouspalvelut	Taloudelliset riskit	Verorahoituksen poikkeamat - erityisesti verotulojen kertymisen epävarmuus v. 2026	16	Seurannassa	100 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Elinvoimapalvelut > Elinvoimapalvelut	Operatiiviset riskit	Rekrytointi: Osaavan työvoiman saatavuus Kajaanissa	16	Seurannassa	0 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Talouspalvelut > Talouspalvelut	Taloudelliset riskit	Kaupunkikonsernin toimintaan, talouteen ja toimintaympäristön muutokseen liittyvät riskit	16	Seurannassa	0 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Elinvoimapalvelut > Elinvoimapalvelut	Strategiset riskit	Lentoliikenteen loppuminen Kajaaniin	15	Arvioimatta	0 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Hallintopalvelut > Tietohallinto > Tietohallinto	Operatiiviset riskit	Tietoturvaan liittyvä osaamisriski: Kaupungin henkilöstön osaamisvajasta aiheutuvat mahdolliset tietoturvapoikkeamat	12	Seurannassa	67 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Hallintopalvelut	Operatiiviset riskit	Rekrytointiriski: asiantuntijoiden saatavuus	12	Seurannassa	33 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Hallintopalvelut	Operatiiviset riskit	Vakavat tietoturva ja/tai tietosuojapoikkeamat	12	Arvioimatta	100 %
Kajaanin kaupunki > Konsernipalvelut > Talouspalvelut > Talouspalvelut	Strategiset riskit	Kajaanin kaupungin talous ei ole pitkällä aikavälillä tasapainossa	12	Seurannassa	100 %

Kuva: Konsernipalvelut -toimiala, 10 merkittävintä riskiä

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Kirjanpito ja maksuliikenne	Ostolaskujen sopimuksenmukaisuus tarkistetaan ja ostolaskujen alv-tarkastus toteutetaan vuosien 2023–2024 osalta. Käyttöomaisuus katselmoidaan ja kehittämistoimet linjataan katselmoinnin perusteella.	Puiteostosopimusten hankinta-arvojen mukainen toteutuminen tarkistettu ja alv-tarkastus toteutetaan kevään 2026 aikana. Käyttöomaisuuden sisäinen tarkastus toteutettu ja tunnistetuille kehityskohteille laadittu johdon toimenpidesuunnitelma.
Talousraportointi	Valtiokonttorille raportoitavien tietojen audit trail kuvataan yhdessä palveluntuottajan kanssa ja tietojen oikeellisuus varmistetaan.	Valtiokonttorin raportit toimitettu aikataulussa ja hyväksytään tarkastettuina palvelussa. Valtiokonttorin mahdollisiin havaintoihin & kontroleihin vastattu. Palveluntuottajan prosessikuvaukset käyty läpi vuoden 2025 aikana.
Hankkeiden (projektien) hallinnointi	Vuonna 2024 toteutetun sisäisen tarkastuksen mukaisia toimenpiteitä toteutetaan.	Sisäisen tarkastuksen mukaisia toimenpiteitä on edistetty. Toteutuneita ovat mm. hanketreffit, talousseurannan liittäminen Laariin ja Laarin toiminnallisuuksien kehittäminen. Syksyllä 2025 on alkanut hanketoiminnan toimintaohjeen laatiminen sekä toimintaohjetta tukevan hanketoiminnan käsikirjan rakentaminen intraan.

Henkilöstöasiat	Henkilöstöraportoinnin (HTV) tietojen oikeellisuus tarkistetaan sekä toteumatietojen ja talousarviotietojen yhdenmukaisuus varmistetaan.	Henkilöstöraportoinnin (HTV) tietojen oikeellisuus yhtäpitäväksi lähdeaineiston kanssa sekä toteumatietojen ja talousarviotietojen yhdenmukaisuus on varmistettu perusprosessien yhteydessä.
Tietohallinto ja tietoturva	<p>Tietoturvan osalta kehityksen pääpainopisteet ovat mm. Microsoft EDR tuotteen käyttöönotto ja tietoliikenteen tietoturvan parantaminen.</p> <p>Kustannustehokkuutta ja laatua parannetaan mm. palvelunhallintatuotteen käyttöönottamisella, laitemäärien optimoinnilla sekä lähituen ja lähitukiprosessin yhdenmukaistamisella.</p> <p>Palvelin- ja kapasiteettipalvelut sekä tulostuspalveluiden kilpailuttaminen ovat ajankohtaisia asioita.</p>	<p>Perustietotekniikka-, palvelin- ja kapasiteettipalvelut sekä tulostuspalvelut kilpailutukset on saatu valmiiksi suunnitellusti 06/2025. Sopimusneuvottelut ja migraatioprojektien suunnittelu 08-12/2025. Service desk siirto uudelle toimittajalle 12/2025. Lähituen siirto Kajaanin kaupungin vastuulle 12/2025. Kapasiteetin siirto valmiiksi Q1/2026. Kameravalvonnan ensimmäiset kohteet on asennettu 2026 ja ovat käytössä.</p> <p>Tietoliikenteen tietoturvan parantamiseen liittyvät tehtävät on käynnistetty ja projektit etenevät suunnitelmallisesti. Osaprojekteja jatkuu H1/2026 saakka.</p> <p>Microsoft EDR tuote on hankittu, käyttöönotto etenee suunnitellusti ja on valmistunut 06/2025. Arkaluontoisen tiedon tallennuspaikka ja prosessi sekä tiedon luokittelu ovat suunniteltu ja käyttöönotettu. Digiturvamallin laajempi käyttöönotto jatkuu vuoden 2026 aikana.</p> <p>Palvelunhallintatuote on hankittu ja käyttöönotto etenee suunnitellusti. Käyttöönotto Q1/2026 mennessä.</p> <p>Laitemääriä ja varastoa on optimoitu vastaamaan nykyisiä tarpeita. Lähituen ja lähitukiprosessin yhdenmukaistaminen etenee perustietotekniikka-, palvelin- ja kapasiteettipalveluiden uudistuksen myötä.</p>

Konsernipalvelut	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kaupunginhallitus ja kaupunginjohto	5,1	3,5	4,1
Hallintopalvelut	33	34,8	38,7
Henkilöstöpalvelut	16,2	15,3	16,4
Talouspalvelut	12,4	13	11,7
Elinvoimapalvelut	35,9	73,9	70,4
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	102,6	140,5	141,3

Talouden toteuma

Konsernipalvelut -toimiala

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Konsernipalvelut yhteensä						
Myyntitulot	3 720 569	-1 800	3 718 769	5 467 710	1 748 941	47,03%
Maksutulot	200	0	200	-372	-572	-286,16%
Tuet ja avustukset	558 997	0	558 997	761 161	202 164	36,17%
Muut toimintatulot	193 200	-6 200	187 000	170 702	-16 298	-8,72%
Toimintatulot	4 472 966	-8 000	4 464 966	6 399 200	1 934 234	43,32%
Henkilöstömenot	-9 302 034	52 313	-9 249 721	-8 591 992	657 729	-7,11%
Palvelujen ostot	-13 179 648	58 000	-13 121 648	-11 104 509	2 017 139	-15,37%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-98 920	0	-98 920	-223 141	-124 221	125,58%
Avustukset	-7 294 419	0	-7 294 419	-6 533 795	760 624	-10,43%
Muut toimintamenot	-1 166 926	0	-1 166 926	-2 741 226	-1 574 300	134,91%
Toimintamenot	-31 041 947	110 313	-30 931 634	-29 194 663	1 736 971	-5,62%
Toimintakate	-26 568 981	102 313	-26 466 668	-22 795 462	3 671 206	-13,87%
Poistot ja arvonalentumiset	-151 883	0	-151 883	-271 136	-119 253	78,52%
Muut laskennalliset kustannukset		0		4 425 843	4 425 843	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-26 720 864	102 313	-26 618 551	-18 640 755	7 977 796	-29,97%

Konsernin johto- ja demokraatiapalvelut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291100 Konsernin johto ja demokraatiapalvelut						
Myyntitulot		0		110	110	
Tuet ja avustukset	42 106	0	42 106	45 178	3 072	7,29%
Muut toimintatulot	67 700	0	67 700	27 827	-39 873	-58,90%
Toimintatulot	109 806	0	109 806	73 114	-36 692	-33,41%
Henkilöstömenot	-619 566	0	-619 566	-673 340	-53 775	8,68%
Palvelujen ostot	-3 083 949	0	-3 083 949	-2 656 575	427 374	-13,86%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 100	0	-4 100	-21 922	-17 822	434,68%
Avustukset	-427 000	0	-427 000	-409 655	17 345	-4,06%
Muut toimintamenot	-168 435	0	-168 435	-1 668 524	-1 500 089	890,60%
Toimintamenot	-4 303 050	0	-4 303 050	-5 430 016	-1 126 966	26,19%
Toimintakate	-4 193 244	0	-4 193 244	-5 356 902	-1 163 658	27,75%
Poistot ja arvonalentumiset	-29 456	0	-29 456	-19 638	9 818	-33,33%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-72 834	-72 834	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 222 700	0	-4 222 700	-5 449 373	-1 226 674	29,05%

Hallintopalvelut Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291101 Hallintopalvelut						
Myyntitulot	909 774	0	909 774	1 098 372	188 598	20,73%
Maksutulot		0		17	17	
Tuet ja avustukset	329 634	0	329 634	307 026	-22 608	-6,86%
Muut toimintatulot	114 500	0	114 500	135 539	21 039	18,37%
Toimintatulot	1 353 908	0	1 353 908	1 540 954	187 046	13,82%
Henkilöstömenot	-2 182 259	0	-2 182 259	-2 117 639	64 619	-2,96%
Palvelujen ostot	-4 839 525	0	-4 839 525	-4 088 236	751 289	-15,52%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 150	0	-16 150	-23 170	-7 020	43,47%
Avustukset		0		0	0	
Muut toimintamenot	-511 536	0	-511 536	-536 963	-25 427	4,97%
Toimintamenot	-7 549 470	0	-7 549 470	-6 766 009	783 461	-10,38%
Toimintakate	-6 195 562	0	-6 195 562	-5 225 055	970 507	-15,66%
Poistot ja arvonalentumiset	-122 427	0	-122 427	-251 498	-129 071	105,43%
Muut laskennalliset kustannukset		0		1 913 084	1 913 084	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 317 989	0	-6 317 989	-3 563 469	2 754 520	-43,60%

Henkilöstöpalvelut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291102 Henkilöstöpalvelut						
Myyntitulot	255 779	0	255 779	266 999	11 220	4,39%
Maksutulot	200	0	200	156	-45	-22,25%
Tuet ja avustukset	29 506	0	29 506	5 558	-23 948	-81,16%
Toimintatulot	285 485	0	285 485	272 713	-12 772	-4,47%
Henkilöstömenot	-1 137 806	0	-1 137 806	-1 134 218	3 589	-0,32%
Palvelujen ostot	-704 713	0	-704 713	-668 910	35 803	-5,08%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 870	0	-7 870	-5 700	2 169	-27,57%
Avustukset	-3 500	0	-3 500	-8 000	-4 500	128,57%
Muut toimintamenot	-62 805	0	-62 805	-68 418	-5 613	8,94%
Toimintamenot	-1 916 694	0	-1 916 694	-1 885 246	31 449	-1,64%
Toimintakate	-1 631 209	0	-1 631 209	-1 612 533	18 677	-1,14%
Muut laskennalliset kustannukset		0		1 556 516	1 556 516	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 631 209	0	-1 631 209	-56 017	1 575 193	-96,57%

Talous- ja hankintapalvelut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291103 Talous- ja hankintapalvelut						
Myyntitulot	422 077	0	422 077	422 079	2	0,00%
Tuet ja avustukset	3 299	0	3 299	3 966	667	20,22%
Muut toimintatulot		0			0	
Toimintatulot	425 376	0	425 376	426 045	669	0,16%
Henkilöstömenot	-897 790	0	-897 790	-826 413	71 377	-7,95%
Palvelujen ostot	-1 151 974	0	-1 151 974	-1 029 592	122 382	-10,62%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 050	0	-1 050	-1 565	-515	49,03%
Muut toimintamenot	-34 107	0	-34 107	-43 586	-9 479	27,79%
Toimintamenot	-2 084 921	0	-2 084 921	-1 901 156	183 765	-8,81%
Toimintakate	-1 659 545	0	-1 659 545	-1 475 111	184 434	-11,11%
Muut laskennalliset kustannukset		0		982 473	982 473	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 659 545	0	-1 659 545	-492 638	1 166 907	-70,31%

Elinvoimapalvelut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291104 Elinvoimapalvelut						
Myyntitulot	2 132 939	-1 800	2 131 139	3 680 151	1 549 012	72,68%
Maksutulot		0		-545	-545	
Tuet ja avustukset	154 452	0	154 452	399 433	244 981	158,61%
Muut toimintatulot	11 000	-6 200	4 800	7 335	2 535	52,82%
Toimintatulot	2 298 391	-8 000	2 290 391	4 086 374	1 795 984	78,41%
Henkilöstömenot	-4 464 613	52 313	-4 412 300	-3 840 382	571 918	-12,96%
Palvelujen ostot	-3 399 487	58 000	-3 341 487	-2 661 196	680 291	-20,36%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 750	0	-69 750	-170 784	-101 034	144,85%
Avustukset	-6 863 919	0	-6 863 919	-6 116 140	747 779	-10,89%
Muut toimintamenot	-390 043	0	-390 043	-423 735	-33 692	8,64%
Toimintamenot	-15 187 812	110 313	-15 077 499	-13 212 236	1 865 262	-12,37%
Toimintakate	-12 889 421	102 313	-12 787 108	-9 125 862	3 661 246	-28,63%
Muut laskennalliset kustannukset		0		46 604	46 604	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 889 421	102 313	-12 787 108	-9 079 258	3 707 850	-29,00%

2.2.3 Vuolijoen aluelautakunta

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Raportointivastuussa Sirpa Pöppönen, maaseutu- ja aluesihteri

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tapahtumien kehittäminen yhteishankkeilla	Hankkeiden määrä	2–3 kpl	Tuettu järjestäjien hankintoja: Koskikartanon esiintymislava. Otanmäen maauimalan terrassin esiintymislava.	Toteutuu
Tuetaan yhteisöjen elinvoimaa avustuksilla	Toiminta-, ylläpito- ja latuavustusten määrä	10–20 kpl	Kylien toiminta-avustuksia jaettiin 7 kylälle. Kylälatuavustuksia jaettiin kolmelle kylälle. Ylläpitoavustuksia jaettiin Vuolijoen moottoripajalle ja Vuottolahden retkiliusteluradalle.	Toteutuu
Vuolijoen entisen yleisurheilukentän kehittämishanke	Uusia toimintoja	5 kpl	Hanke on edennyt suunnittelussa.	Ei toteudu
Järjestetään EA, järjestysmies ja hygieniapassikoulutuksia	Koulutusten määrä	3–5 kpl	Koulutukset siirtyvät vuoden 2026 puolelle.	Ei toteudu

Lapset ja nuoret

Kannustetaan lapsia ja nuoria osallisuuteen jakamalla nuori vaikuttaja -stipendit.	Nuori vaikuttaja -stipendit on jaettu	3 kpl		Ei toteudu
Järjestetään yhdistysyhteistyöllä kerhotoimintaa nuorisotiloihin	Kerhojen määrä	6 kpl	Otanmäen omarahoitteinen monikulttuurinen perhekerho aloitti marraskuussa. Suunnittelussa yhdistysveitoisia kerhoja 3.	Toteutuu
Lisätään yhdistysyhteistyöllä nuorten kesätyöpaikkoja	Kesätyöpaikkojen määrä	5 kpl	Yhdistysten omarahoitteisia nuorten kesätyöpaikkoja oli Kosken kyläyhdistyksellä Otanmäen kyläyhdistyksellä	Toteutuu

			Vuolijoen kyläyhdistyksellä	
Jatketaan moottoripajan ylläpitotukea ja kehittämistä.	Valtakunnallisiin kilpailuihin osallistuminen ja kerhotoiminta	5 kpl	Moottoripajalla toimii harastamisen Suomen mallin kerho ja talkootyöllä toteutettu tyttöjen kerhopäivä.	Toteutuu
Edistetään urheilutalon ja maauimalan käyttöasteen nousemista tapahtumilla ja hankkeilla	Tapahtumien, kerhojen ja tilaisuuksien määrä	5 kpl	Tapahtumia järjestettiin 3 Kerhotoimintaan toteutui 1 Kerhotoiminnan suunnittelussa 3	Toteutuu

Kestävä kehitys

Toteutetaan tarvelähtöistä hanketyötä, jossa arvioidaan ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset	Hankkeiden määrä	1–5 kpl	Tuettu hankeprosessissa - Retkiluisteluradan kehittämisinvestointihanketta (toteutus alkanut) - Perukanpuron ennallistamissuunnitelmahanketta (toteutus alkaa 2026) - Ounasjokisuun ruoppaus-hanke on aluelautakunnan rahoitushaussa, toteutus siirtyy v. 2027 kevääseen	Toteutuu
Hankkeiden ylläpito- ja vuokrasopimukset varmistavat toiminnan jatkumisen	Sopimusten määrä	1–5 kpl	Voimassa olevia ylläpitosopimuksia 3 kpl.	Toteutuu
Uusien ihmisten osallistuminen tapahtumien järjestelyihin turvaa toiminnan jatkuvuuden	Uusien osallistuneiden määrä	10 kpl		Toteutuu
Ostopalvelut hankitaan toimialueen yrityksiltä ja yhteisöiltä	Ostopalvelusopimusten määrä	1–5 kpl	Voimassa olevia ostopalvelusopimuksia 1	Toteutuu
Järjestetään yhteistyö- ja suunnittelupalaverit etäyhteisöllä	Palavereiden määrä	12–30 kpl	Suunnittelupalavereita 18 Hankepalavereita oli 11 Vuolijoen kylien yhteinen kokous 1	Toteutuu

Talouden toteuma

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
291300 Vuolijoen aluelautakunta						
Henkilöstömenot	-15 432	0	-15 432	-17 430	-1 998	12,95%
Palvelujen ostot	-106 326	0	-106 326	-68 814	37 512	-35,28%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0			0	
Avustukset	-17 000	0	-17 000	-50 398	-33 398	196,46%
Muut toimintamenot	-2 000	0	-2 000	-70	1 930	-96,50%
Toimintamenot	-140 758	0	-140 758	-136 713	4 045	-2,87%
Toimintakate	-140 758	0	-140 758	-136 713	4 045	-2,87%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-2 322	-2 322	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-140 758	0	-140 758	-139 035	1 723	-1,22%

2.2.4 Sivistystoimiala

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Sivistystoimialan vuoden 2025 talousarvion alkuperäinen toimintakate oli -83,2 milj. euroa. Talousarvioon tehtiin tekninen muutos, kun Elinvoimapaalvelut -tulosalueen alta siirrettiin Kaupunkitapahtumat -kustannuspaikka Sivistystoimialalle. Tämä muutti Sivistyspalvelujen toimintakatetta ja muutetun talousarvion mukainen toimintakate oli -83,3 milj. euroa. Muita talousarviomuutoksia ei tilikauden aikana tehty.

Sivistystoimialan toimintakate alitti talousarvion noin 1,9 milj. euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen oli noin 2,1 milj. euroa alle talousarvion. Tilinpäätöksen mukainen toimintakatte toteuma oli -81,4 milj. euroa ja tilikauden tulos -82,0 milj. euroa. Toimintakate toteutui perusopetuksessa 97,2 %, varhaiskasvatuksessa 98,7 %, kulttuuri- ja nuorisopalveluissa 97,3 % ja sivistystoimen hallinnossa 96,7 %. Toimialan toimintakate kasvoi maltillisesti edellisestä vuodesta, 1,4 %. Perusopetuksen osuus toimintakatteesta on 51 %, varhaiskasvatuksen 34 %, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden 14 % ja hallinnon 1 %.

Toimintatuottoja kertyi noin 5,2 milj. euroa ja toteutuivat noin 0,995 milj. euroa talousarviota paremmin. Toimintatuottoja kasvattivat mm. arvioitua suuremmat kotikuntakorvaustulot ja ELY-korvaukset. Vuoteen 2024 verrattuna toimintatuotot olivat 1,9 % suuremmat.

Toimintakulut yhteensä olivat noin 86,7 milj. euroa ja toteutuivat noin 0,9 milj. euroa talousarviota pienempinä. Henkilöstökulut toteutuivat liki talousarvion mukaisesti, 99,7 %, ollen 53,8 milj. euroa. Palvelujen ostot, aine- ja tarvikeostot sekä avustusmenot toteutuivat talousarviota pienempinä ja muissa toimintakuluissa budjetti ylittyi. Aine- ja tarvikeostoissa mm. kalustokustannukset ja avustuserämenot lasten kotihoidontuen sekä hoitorahan kustannukset olivat arvioitua pienemmät. Palvelujen ostoissa mm. varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut ja työvoiman vuokraus toteutuivat merkittävästi talousarviota pienempinä, mutta talousarvion ylitystä tuli mm. siivous- ja puhtaanapitopalvelu-, kotikuntakorvaus- ja työterveyshuollon kuluissa. Muissa toimintakuluissa talousarvio ylittyi tila-, kone- ja laitevuokrien osalta. Toimintakuluissa kasvu edelliseen vuoteen oli 1,4 %.

Poistoja kertyi noin 0,54 milj. euroa ja käyttöomaisuutta alas kirjattiin n. 25.000 euroa. Investointimenot vuonna 2025 kohdistuivat päiväkotit Männyntaimen ensikertaiseen kalustamiseen ja Kaukametsän salin esitystekniikan uudistamiseen, yhteensä n. 1,11 milj. euroa.

Sivistystoimialan hallinto

Sivistystoimialan hallinnon tehtävänä on tukea muun sivistystoimialan työtä. Talousarvio sisältää mm. Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuurin jäsenmaksun, joka vuoden 2025 osalta on toteutunut suunnitellusti. Oulun kulttuurisäätiö, Oulun kaupungin sekä Vuolle Settlementti ovat keväällä 2025 aloittaneet yhteisen ESR+ -ryhmähankkeen "Vapaaehtoistoiminnalla yhdenvertaiseen osallisuuteen", jonka toteutusalueena Oulu2026-alue: Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kunnat keskittyen Ouluun ja Kajaaniin. Hanke on osa Kajaanin kaupungin osallistumista Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkiin ja tähän on varattu omarahoitusosuus.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tuottaa laadukkaat varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut kuntalaisille. Varhaiskasvatuksen painopistealueet ovat osallisuus, kansainvälisyys ja arviointi, joita on edistetty toiminnassa.

Sopeuttamissuunnitelmassa linjatut toimenpiteet on toteutettu suunnitellusti: avoimen varhaiskasvatuksen perhekerho ja lasten leikkikerhot lakkautettiin 31.5.2025. Varhaiskasvatuksen hallinnosta jätettiin täyttämättä yksi eläköitymisen takia vapautunut toimi. Lisäksi kunnallisen varhaiskasvatuksen kaksi tilapäistä toimipaikkaa lakkautettiin 31.7.2025, toinen Kisatieltä ja toinen Koulukadulta. Tämä mahdollistui lasten määrän vähentymisestä.

Kelpoisen henkilöstön saatavuuden eteen on tehty toimenpiteitä tehostamalla avointen työpaikkojen markkinointia mm. osallistamalla kasvatus- ja opetusalan messuille ja koulutustapahtumiin sekä oppilaitosten opiskelijatapahtumiin yhteistyössä perusopetuksen kanssa tammikuussa 2025.

Perusopetus

Perusopetuksen kattoteemana oli Yhteinen koulumme. Kattotavoitteen tarkoituksena oli yhtenäistää perusopetuksen yksiköiden toimintaa ja tavoitteita. Lukuvuoden 2025–26 päätavoitteita olivat oppilaitosturvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä oppimisen tuen uudistus ja toimintakulttuuri.

Voimaan tulleet perusopetusta koskevat lakimuutokset toteutettiin koko perusopetuksessa yhtenäisesti.

Perusopetus on tarjonnut laadukkaan opetuksen lisäksi monipuolista erikoisluokkatoimintaa ja koko Kainuulle sairaalaopetusta.

Suunnittelukaudella toteutettiin perusopetukseen kohdistuvat sopeuttamistoimet hallitusti. Jormuan koulu lakkautettiin 1.8.2025 sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Oppilaat siirtyivät Kuluntalahden kouluun.

Yleisopetukseen integroitiin merkittävä määrä S2-oppilaita valmistavasta opetuksesta. Kelpoisen henkilöstön saatavuus oli haastavaa. Luokanopettajien ja osittain aineenopettajien saatavuus oli vielä hyvä. Erityisopetuksen kelpoisen henkilöstön saatavuus oli erittäin haastavaa. Arvioiduista riskeistä on vuonna 2025 toteutunut rekrytointiin liittyvä riski, koska kaikkiin tehtäviin ei saatu rekrytoitua kelpoisia henkilöitä. Materiaali- ja käyttökustannusten nousun takia oppilaskohtainen rahoitus ei kattanut toimintamenoja. Riskien arvioinnissa riskiluku tältä osin kasvoi.

Oppimisen tuen uudistus on otettu käyttöön.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Kirjasto

Kirjaston toiminnallinen vuosi sisälsi useita yksiköiden ja palveluiden poikkeuksellisia kiinnioita. Toukokuussa kaikki kirjastot olivat suljettuina, koska Sotkamon kunnankirjasto liittyi Kainet-kirjastoihin. Tätä isoa alueellista kehitysaskelta oli tavoiteltu pitkään. Kaikki lähikirjastot olivat talouden sopeuttamistoimenpiteenä kesäsuolen vuoksi kiinni heinäkuun ja kirjastoauto koko kesän. Lisäksi kirjastoauton palvelut pienennettiin yhteen vuoroon osana sopeuttamista. Käyttötilastoissa poikkeussulut ja sopeuttamiset näkyivät heikentävästi fyysisissä lainauksissa, joita tuli kirjastoissa 512 531 kpl eli 2,5 % vähemmän edellisvuoteen verrattuna sekä fyysisissä käynneissä, joita tuli 234 415 kpl eli 1,7 % vähemmän. Kokonaisuutena vuosi oli tilastollisesti vahva ottaen huomioon pitkät kiinniot ja sopeutukset.

Kajaani liittyi vuoden alusta valtakunnalliseen E-kirjastoon, jossa voidaan ensimmäistä kertaa yksilöidä tarkasti kuntakohtaiset käyttäjät kirjaston e-palveluilla. Tammikuussa kajaanilaisia E-kirjaston käyttäjiä oli 1 028 kpl ja joulukuussa jo 2 085 kpl. Kajaanilaiset lainasivat e-kirjoja 3 494 ja e-äänikirjoja 9 388 kertaa. E-lehtien kokonaislatausmäärä oli 64 895 kertaa.

Neuvolayhteistyötä syvennettiin lukusepteillä. Lähikirjastojen nallekiertue kansainvälisen nallepäivän merkeissä sai paljon positiivista palautetta ja yleisöä. Pääkirjaston 40-vuotissynttäreitä vietettiin syyskuussa juhlavasti.

Kuntalaisten tarve varattaville tiloille näkyi varausmäärien kasvussa, yhteensä 2 010 varausta eli 24 % kasvu edellisvuoteen. Lisäksi pääkirjaston vapaasti käytettävässä Konttaamo-tilassa oli 8 114 kävijää eli 9 % kasvu. Kokoelman suhteen valmistautuminen pääkirjaston peruskorjaukseen eteni suunnitellusti ja poistoja tehtiin 23 655 kpl eli kokoelma pieneni noin 6 %. Hubbletteja käytettiin 2 559 kertaa pääkirjastolla ja Lehtikankaan kirjastossa.

Kainuun Museo

Sopeuttamissuunnitelman mukaisesti Kainuun Museo on vähentänyt vuosittaisten näyttelyidensä määrää ja muuttanut aukioloaikojaan tänä vuonna. Toimenpide ei vaikuttanut kävijämäärään vaan museossa vieraili vuoden aikana 13 001 museovierasta, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Museon jo pitkään jatkunut kokoelmien muutto ja uudelleenjärjestely kokoelmatiloissa ei toteutunut suunnitellulla tavalla, mikä näkyy kuljetuspalveluiden ja kalusteiden hankintamenojen tilapäisenä säästönä, mistä syystä sopeuttamistavoite ylitettiin. Muutto jatkuu 2026 vuoden ajan ja sen tavoitteena on esineturvallisuuden lisääminen ja yhdestä tilasta luopuminen.

Kainuun Museo huolehtii alueellisista viranomaistehtävistä sekä museotoiminnan edistämisestä Kainuussa Museoviraston kanssa sovitulla tavalla. Maakunnan vilkas, pääasiassa elinkeinolähtöinen alueiden käyttö on lisännyt maankäytön asiantuntija- ja viranomaislausuntojen määrää, ajoittaen ruuhkauttavalla tavalla.

Kajaanin taidemuseo

Taidemuseon aukioloaikojen muutos on toteutunut suunnitellusti ja sopeuttamissuunnitelman mukaiset viikonloppuvalvojat aloittivat 11.1.2025 työnsä. Kävijöitä museolla oli 11 915. Hiilijalanjäljen mittaaminen siirtyy sopeutumissuunnitelman ja hallintokokeilun mukaisen henkilöresurssien uudelleen suuntaamisen vuoksi vuosille 2026–2027, jolloin myös kestävyysnäkökulmaa laajennetaan taiteen kokonaiskestävyyden tarkasteluun. Sopeutumissuunnitelman tavoite ei henkilökuntamenoissa kokonaan toteutunut, koska hallintokokeilun myötä museolle palkattiin määräaikainen amanuenssi.

Kainuun Museon ja Kajaanin taidemuseon hallintokokeilu

Kainuun museon ja Kajaanin taidemuseon toimintaa ja taloutta sopeutetaan valtionosuusleikkauksia vastaavasti. Vuodelle 2025 leikkaukset olivat Kainuun Museon osalta 4736 euroa ja Kajaanin taidemuseon osalta 9699 euroa. Museoita koskeva selvitystyö valmistui kevään aikana ja sivistyslautakunta hyväksyi yhden johtajan hallintokokeilun (1.8.2025-28.2.2026). Seurantaryhmä arvioi kokeilun vaikutuksia joulukuussa 2025 ja päätyi esittämään museoiden hallinnollista ja toiminnallista yhdistämistä 1.2.2026 alkaen.

Kaukametsän opisto

Kaukametsän opisto sai valtionosuusrahoitusta vuodelle 2025 avoimeen kansalaisopisto-opetukseen 9 809 opetustunnin verran (561 797 €) ja luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien opetukseen 491 opetustunnin verran (49 336 €). Avointa kansalaisopisto-opetusta järjestettiin 9 813 tuntia ja luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien opetusta 491 tuntia. Kaukametsän opiston netto-opiskelijamäärä oli 3 577 opiskelijaa vuonna 2025. Opiskelijoista 17 % oli uusia opiskelijoita. Monet opiskelijoista osallistuivat vuoden aikana useammalle kurssille. Maksuttomia yleisöluentoja järjestettiin 34 kpl, joissa osallistujia oli yhteensä 1 315. Luennoista suuri osa järjestettiin yhdessä erilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi Kaukametsän opisto järjesti tilauskursseja maksupalvelutoimintana mm. Kajaanin vastaanottokeskukseen.

Vuonna 2024 voimaan tullut vapaan sivistystyön valtionosuusrahoituksen leikkaus supisti Kaukametsän opiston toimintaa ja aiheutti edelliseen vuoteen verrattuna laskua myös kurssimaksutuotoissa sopeuttamissuunnitelman mukaisesta kurssimaksujen korottamisesta huolimatta. Opetustarjonta säilyi kuitenkin edelleen monipuolisena.

Kaukametsän opisto aloitti OPH:n rahoittaman Aktiiviseksi kansalaiseksi kestäväen elämäntavan koulutusten avulla -hankkeen. Hankkeen puitteissa toteutettiin kevätlukukauden aikana uraohjausta ja työnhakuvalmennusta työllisyyspalvelujen asiakkaille. Lisäksi Opetushallitus myönsi Kaukametsän opistolle vapaan sivistystyön opintoteliavustusta 13 800 €, joka käytettiin tiettyjen kohderyhmien (maahanmuuttajat, työttömät, eläkkeellä olevat, peruskoulun jälkeistä koulutusta vailla olevat, oppimisvaikeuksia kokevat) kurssimaksujen alentamiseen. Kaukametsän opisto osallistui harrastustoiminnan järjestäjänä Suomen harrastamisen malliin.

Joustava perusopetus toimi Kaukametsän opiston tiloissa.

Musiikkiopisto

Kainuun musiikkiopiston laajan oppiainevalikoiman piirissä opiskeli vuoden aikana 989 oppilasta. Kajaanin lisäksi opetusta annettiin Hyrynsalmella, Paltamossa, Puolangalla, Ristijärvellä, Suomussalmella ja Vaalassa. Opetusta järjestettiin myös Otanmäessä. Opetustunteja toteutettiin yhteensä 24 038. Musiikkiopistolla on kiinteä valtionosuustuntimäärä 24 034 tuntia vuodessa (1 256 096 € vuonna 2025). Kainuun musiikkiopisto järjesti 77 kpl musiikki- ja tanssitapahtumia, joissa yleisöä kävi yhteensä 5 100. Kaukametsän salin remontin takia tapahtumia ja yleisöä oli hieman tavallista vähemmän.

Sivistyslautakunta hyväksyi teatteritaiteen perusopetuksen opetussuunnitelman 23.5.2025, ja teatteritaiteen perusopetus aloitettiin Kainuun musiikkiopistossa syyslukukaudella 2025 kolmella lasten ja nuorten teatteriryhmällä. Yhteistyötä tehtiin Seminaarin Taidekampus -hankkeen kanssa.

Oppilasmaksutuotot toteutuivat suunnitellusti ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Kainuun musiikkiopisto sai Opetushallitukselta rahoitusta "Jousiorkesteritoiminnan kehittäminen Kainuun musiikkiopistossa" -hankkeeseen 20 944 €. Hanke aloitettiin syyslukukaudella 2025.

Musiikkiopisto koordinoi yhdessä perusopetuksen kanssa Kajaanin kulttuurikasvatussuunnitelman laatimista, joka valmistui alkuvuoden 2025 aikana ja jonka sivistyslautakunta hyväksyi 26.3.2025.

OKKA-säätiö myönsi Kainuun musiikkiopistolle Kestävän kehityksen sertifikaatin 20.5.2025.

Teppanan päiväkodin eskariryhmä ja kaksi valmistavan opetuksen luokkaa toimivat musiikkiopiston tiloissa.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut -nimi korvasi vuoden alusta kulttuuri- ja kongressipalvelut -nimen, kun kulttuuri- ja kongressipalveluihin siirrettiin elinvoimapuolelta kaupunkitapahtumien organisointi- ja tuotantovastuu. Myös resurssit siirtyivät mukana. Tämä lisäsi kustannuksia sivistystoimialalla 102 313 €.

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden toiminta on toteutunut suunnitellusti. Sopeuttamisohjelman mukaisesti lippujen hintoja on nostettu sekä oman tuotannon konserteissa että Kajaanin Runoviikolla. Tuotannot on pyritty tekemään kustannustehokkaasti. Säästöjä on haettu mm. tekniikan kuluista ja ostopalveluista.

Säästötoimien vaikutukset ovat jääneet pieniksi, koska saliremontin vaikutukset toimintaan ovat olleet huomattavat. Kaukametsän ison konserttisalin mekaniikka-, sähkö- ja iv-remontti toteutui 03/25–08/25. Salissa ei ollut tilaisuuksia 20.2.-30.7.2025 välisenä aikana. Tämä vähensi lipputuloloja ja vuokratuloja. Remontti vaikutti myös Runoviikon tuloihin ja kustannuksiin, koska suurin esitystila oli pois käytöstä. Se pienensi myös kävijämääriä sekä Runoviikolla että Kaukametsässä yleisesti.

Muutokset toimintaympäristössä, kuten erillisten iltavahtimestareiden poistuminen ja kaupunkitapahtumien yhdistyminen kulttuuripalveluihin, on vaatinut uusien toimintatapojen opettelua. Synergiaetuja on havaittu etenkin kaupunkitapahtumien toteuttamisessa, kun niissä on voitu hyödyntää Kaukametsän henkilökuntaa ja tekniikkaa.

Teatteri

Kajaanin kaupunginteatteri esitti kaikkiaan 178 esitystä vuoden 2025 aikana. Näistä Teatteritalossa 78, Sissilinnassa 51 ja kiertueella 49. Katsojia omilla esityksillä oli yhteensä 17362, mikä on melkein vastaava määrä kuin edellisellä vuotena. Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuotta osana oleva esitys ja hanke Taidetta ei tervaa! - käynnistyi yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston teatteritaiteen tutkinto-ohjelma Näтын kanssa. Teatteri vieraili Espoon teatterissa huhti-toukokuussa esityksellä Anna Liisa, jossa sen näki kokonaiskatsojamäärään mukaanluetut 2730 katsojaa.

Sopeuttamissuunnitelman mukaisesti teatterin aulapalveluhenkilökuntaa vähennettiin, käsiohjelmat pysyvät maksullisina, palveluja tuotettiin yhteismarkkinointia lisättiin ja alueteatteritoiminnan tuotantoja pienennettiin. Tämän lisäksi markkinointiuudistusta jatkettiin. Pääsylipputulot olivat vuonna 2025 311.979 € ja kasvoivat edellisestä vuodesta 87.051 €.

Syksystä 2025 alkaen teatterin väliaikatarjoilun järjesti ulkopuolinen kahvilayrittäjä.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö toteutui suunnitellusti ja nuorisopalvelut tarjosivat yhteisöllisyyden kokemuksia ja kohtaamisen mahdollisuuksia nuorisotiloilla, kerhotoiminnassa, tapahtumissa ja kouluilla tehtävässä nuorisotyössä. Alueellisessa nuorisotyössä nuorten kohtaamisia oli yhteensä 37 276.

Ohjaamo on tavoittanut kevätkaudella yhteensä 2 601 kävijää. Etsivässä nuorisotyössä asiakkuuksia on ollut 246 ja Starttipajan valmennukseen osallistui 24 nuorta. Ohjaamotoiminnan kehittämiseksi nuorisopalvelujen, työllisyyspalveluiden ja hyvinvointialueen yhteistyötä on tiivistetty ja Ohjaamon uusi viestintämateriaali valmistui kesäkuussa.

Sopeuttamisohjelman mukaisesti Ohjaamon ulkopuolisesta vuokratilasta luovuttiin 31.12.2024 ja Ohjaamo siirtyi kaupungin omiin tiloihin kaupungintalolle. Vuoden 2025 alusta henkilöstöä vähennettiin 1,5 HTV verrattuna vuoteen 2024. Tieto-, neuvonta- ja viestintätehtävät järjestettiin uudelleen ja nuorisotilojen aukioloaikoja vähennettiin 22,5 tuntia viikossa. Nuorisotilojen vapaita aikoja tarjottiin aktiivisesti muiden toimijoiden käyttöön. Kesätyöseteleitä myönnettiin 31 kpl vähemmän kuin edellisvuonna.

Tilavaruuksissa sekä leiri- ja retki-ilmoittautumisissa otettiin käyttöön verkkokauppa, joka paransi palvelun saavutettavuutta ja sujuvoitti asiointia. Vuokrausten määrä kasvoi ja vuokratulot kaksinkertaistuivat edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisopassia pilotoitiin Keskuskoululla ja helmikuusta alkaen sen käyttömahdollisuus laajennettiin kaikille Kajaanin 7–9 luokkalaisille.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Kaukametsän kongressi- ja kulttuuripalveluiden kävijämäärät pysyvät hyvällä tasolla.	Tapahtumien kävijämäärä (ostetut liput, osallistuneet asiakkaat).	Konsertteihin, tapahtumiin, seminaareihin ja kokouksiin osallistujia 40 000. Kajaanin Runoviikolla osallistujia 8 000.	Runoviikon kävijämäärä oli 6977. Kaukametsän tilaisuuksien kävijämäärä 26 172 (ilman Runoviikkoa).	Toteutuu osittain

Perusopetuksen avoimna oleviin tehtäviin valitaan kelpoisia henkilöitä.	Valittujen henkilöiden kelpoisuus.	Jokaiseen työpaikkaan on kelpoisia, sopivia hakijoita siten, että avoimet tehtävät voidaan täyttää kelpoisilla hakijoilla.	Kaikkiin erityisopettajien avoimna olleisiin tehtäviin ei ollut kelpoisia hakijoita. Kaikista erityis- ja erityisluokanopettajista 75 % on kelpoisia.	Toteutuu osittain
Perusopetuksen ryhmäkoot pysyvät opetuksen laadun kannalta tarkoituksenmukaisina.	Opetusryhmäkoko (koulujen keskiarvo).	Keskimääräisiä opetusryhmäkokoja tarkastellaan tapauskohtaisesti. Maltillinen ryhmäkokojen kasvu sallitaan sellaisissa tilanteissa, joissa lähtötaso on selkeästi pienempi.	Ryhmäkokojen keskiarvot olivat lukuvuonna 2024–25: Vuosiluokat 1–2: 15,9, vuosiluokat 3–4: 18, vuosiluokat 5–6: 20 ja vuosiluokat 7-9: 18,5. Syyslukukaudella 2025 muutokset ovat olleet vähäisiä.	Toteutuu
Perusopetuksen tuntikehys pysyy opetuksen laadun kannalta riittävänä.	Opetustunnit/ryhmä.	Opetustuntien määrä/ryhmä säilyy vähintään vuoden 2024 tasolla eikä vähene. Jakotuntien määrää tarkastellaan tapauskohtaisesti.	Tuntikehys ei pienentynyt vaan kasvoi oppimisen tuen uudistuksen lakisääteisten vaatimusten vuoksi.	Toteutuu
Kajaanin kaupunginteatteri - alueteatterin kävijämäärä kasvaa.	Katsojamäärä (myytyt liput ja kävijämäärä).	Kajaanin kaupunginteatterin Sissilinnan 95 esitykseen osallistuu 7000 katsojaa, Kajaanin kaupunginteatterin teatteritalon 80 esitykseen osallistuu 12000 katsojaa, Kajaanin kaupunginteatterin alueteatterin esitykseen osallistuu 10000 katsojaa.	Sissilinnan ja alueteatterin 88 esitykseen osallistui 4341 katsojaa. Teatteritalon 90 esityksessä - mukaan lukien Espoon teatterissa esitetty Anna Liisa - kävi 12 459 katsojaa.	Toteutuu osittain
Kainuun musiikkiopiston valtionosuustuntimäärä toteutuu.	Toteutuneet valtionosuustunnit.	Toteutunut tuntimäärä vähintään 24 034 tuntia.	Valtionosuustunteja toteutui 24 038.	Toteutuu
Kaukametsän opiston valtionosuustuntimäärä toteutuu.	Toteutuneet valtionosuustunnit.	Tunnit toteutuneet vuodelle 2025 myönnetyn VOS-tuntimäärän mukaisesti (9 809 tuntia avoin kansalaisopisto-opetus + 491 tuntia lukutaitokoulutus).	Avoimen kansalaisopisto-opetuksen tunteja toteutui 9 813 ja lukutaitokoulutuksen tunteja toteutui 491.	Toteutuu
Nuorisopalveluiden kävijämäärä pysyy hyvällä tasolla.	Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuvien nuorenmäärä.	Alueellisen nuorisotyön kävijämäärätavoite 35 000.	Vuoden 2025 kävijämäärä oli 37 276 henkilöä.	Toteutuu
Varhaiskasvatukseen saadaan kelpoisia hakijoita.	Jokaiseen varhaiskasvatuksen avoimeen paikkaan on kelpoisia hakijoita.	Jokaiseen työpaikkaan on kelpoisia, sopivia hakijoita siten, että avoimet tehtävät voidaan täyttää kelpoisilla hakijoilla.	Rekrytoinnit ajalla 1.1.-31.12.2025 Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: hakijoista kelpoisia 58 %, valituista kelpoisia 100 % Varhaiskasvatuksen apulaisjohtajat: hakijoista kelpoisia	Toteutuu osittain

			79 %, valituista kelpoisia 100 % Varhaiskasvatuksen opettajat: hakijoista kelpoisia 28 %, valituista kelpoisia 64 % Varhaiskasvatuksen erityisopettajat: hakijoista kelpoisia 12 %, valituista kelpoisia 33 %	
--	--	--	---	--

Lapset ja nuoret

Kaukametsän kulttuuripalveluissa järjestetään ohjelmaa myös lapsille ja lapsiperheille osana perustoimintaa, Kajaani tanssii -tapahtumaa ja Kajaanin Runoviikkoa.	Järjestettyjen tapahtumien (konsertti tai muu esitys) määrä. Osallistujamäärä tapahtumissa.	Kolme konserttia/tapahtumaa vuodessa/ Lapsia ja nuoria 1000 Kajaani tanssii -tapahtuma: lapsia ja nuoria 550 Kajaanin Runoviikko: Kolme esitystä lapsille, osallistujina lapsia ja nuoria 200	Lapsille ja nuorille on järjestetty kolme tapahtumaa, joissa yhteensä 813 kävijää. Kajaani Tanssii -tapahtumaan osallistui n. 600 lasta ja nuorta. Runoviikolla oli kolme esitystä ja yksi työpaja lapsille ja nuorille. Osallistujia oli yhteensä 92.	Toteutuu osittain
Perusopetus: Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan lainmukainen toteuttaminen.	Yhteisöllisten opiskeluhoitoryhmien kokoontumiskerrat.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu kouluittain vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontui suunnitellusti.	Toteutuu
Perusopetus: Koulua käymättömien oppilaiden (poissaoloja yli 300 tuntia lukukaudessa) määrän vähentäminen.	Poissaolojen seuranta.	Koulua käymättömien oppilaiden määrä vähenee.	Koulua käymättömien oppilaiden määrä väheni tilastoluokissa 150–200 tuntia, 200–250 tuntia ja 250–300 tuntia. Tilastoluokissa 300–350 tuntia ja yli 350 tuntia oppilaiden määrä kasvoi. Kokonaisuudessaan poissaolojen määrä väheni.	Toteutuu osittain
Kajaanin kaupunginteatteri - alueteatteri esittää vuoden 2025 aikana teatteriesityksiä kaikille ikäryhmille 4-vuotiaasta 18-vuotiaaseen.	Teatteriesitysten määrä (esitykset nuoret: Fucking Åmål, lapset ja nuoret: Veljeni Leijonamieli, pienet lapset: pienten lasten esitys syksyllä 2025).	Esitykset nuoret: Fucking Åmål 10 kpl, lapset ja nuoret: Veljeni Leijonamieli 15 kpl, pienet lapset: pienten lasten esitys syksyllä 2025 40 kpl. Katsojamäärä (lapset, nuoret) yhteensä 4000.	Fucking Åmal esitettiin 10 kertaa ja sen näki 636 katsojaa. Veljeni Leijonamieli esitettiin 9 kertaa ja sen näki 1564 katsojaa. Tyrmiinan tyrmäys esitettiin 29 kertaa ja sen näki 1111 katsojaa. Katsojamäärät lapset ja nuoret yhteensä oli 3311.	Toteutuu osittain
Kaukametsän opisto kehittää lasten ja nuorten kurssitarjontaa.	Lapsille ja nuorille toteutuneet kurssit.	Lapsille ja nuorille toteutuu kurseja vähintään neljällä ainealueella.	Lasten ja nuorten kurseja toteutui kolmella ainealueella: liikunta, kuvataide ja musiikki.	Toteutuu osittain

Kainuun musiikkiopisto tarjoaa elämyksellisiä kulttuuri-kokemuksia lapsille ja nuorille.	Toteutuneiden tapahtumien määrä ja yleisömäärä.	Yleisömäärä vähintään 6 000.	Vuonna 2025 tapahtumien yleisömäärä yhteensä 5 100 (Kaukametsän salin remontti vaikutti keväällä 2025).	Toteutuu osittain
15–29-vuotiaille nuorille annetaan oikea-aikaista tukeheidän asioidensa selvittämiseksi.	Ohjaamon, etsivän nuorisotyön ja Starttipajan toiminnassa olevien nuorten määrä.	200 etsivän nuorisotyön ja Starttipajan asiakasta.	270 etsivän nuorisotyön (246) ja Starttipajan (24) asiakasta.	Toteutuu
Vuonna 2024 aloitettu Kaajanin kulttuurikasvatussuunnitelma laaditaan valmiiksi yhteistyössä kulttuuripalvelujen, perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan toimijoiden kanssa.	Valmis kulttuurikasvatussuunnitelma.	Kulttuurikasvatussuunnitelma etenee sivistyslautakunnan käsiteltäväksi.	Kulttuurikasvatussuunnitelma on hyväksytty 26.3.2025.	Toteutuu
Kannustamme lapsia ja nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen.	Nuorisovaltuuston aloitteiden, kannanottojen ja muun aktiivisuuden määrä.	10	Nuorisovaltuuston aktiivisuus toteutui vuoden aikana 18 toimintona, joihin sisältyi aloitteita, kannanottoja, lausuntoja, lehtikirjoituksia sekä tapahtumien järjestämistä.	Toteutuu
Kaupunginkirjasto innostaa lapsia ja nuoria lukemaan.	Lasten ja nuorten kirjallisuuden lainaus.	Lasten ja nuorten kirjallisuuden lainauksen osuus kirjainoista vähintään 50 %.	Lasten ja nuorten kirjallisuuden lainauksen osuus 52 % kaikista kirjainoista.	Toteutuu
Varhaiskasvatuksessa perheet saavat varhaiskasvatuspaikan haluamaltaan alueelta.	Varhaiskasvatuspaikka löydytty perheen hakemuksella toivomalta alueelta.	Yli 85 % perheistä saa varhaiskasvatuspaikan haluamaltaan alueelta.	Ajalla 1.1.-30.6.2025 tehdyistä varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkapäätöksistä 95 % tehtiin huoltajan esittämien hakutoiveiden mukaisesti ja ajalla 1.7.-31.12.2025 tehdyistä varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkapäätöksistä 87 % tehtiin huoltajan esittämien hakutoiveiden mukaisesti.	Toteutuu
Taidemuseon taidekasvatusyhteistyö koulujen ja päiväkotien kanssa jatkuu. Kulttuurikasvatussuunnitelmassa on uusia avauksia.	Ryhmien kävijämäärä ja opastusten sekä tapahtumien määrä.	Kävijämäärä ja tapahtumien määrä säilyvät ennallaan henkilökuntavähennyksistä huolimatta.	Taidemuseon kokonaiskävijämäärä oli 11 915, mikä ylitti edellisen vuoden kävijämäärän 9505. Ryhmäkäyntien (149kpl) osuus oli 1928 kävijää. Lisäksi Taidemuseo järjesti 101 tapahtumaa. Niissä oli yhteensä 1872 osallistujaa. Lapsikävijöitä (0–18 v) oli kokonaisuudessaan 2059. Lasten ja nuorten osuus ryhmäkäynneistä oli	Toteutuu

			merkittävä: yhteensä 90 ryhmää, joissa osallistujia oli yhteensä 1268.	
			Edellisen vuoden ryhmäkäyntien osallistujien määrään 1206 verrattuna vuoden 2025 tavoitteet toteutuivat.	

Kestävä kehitys

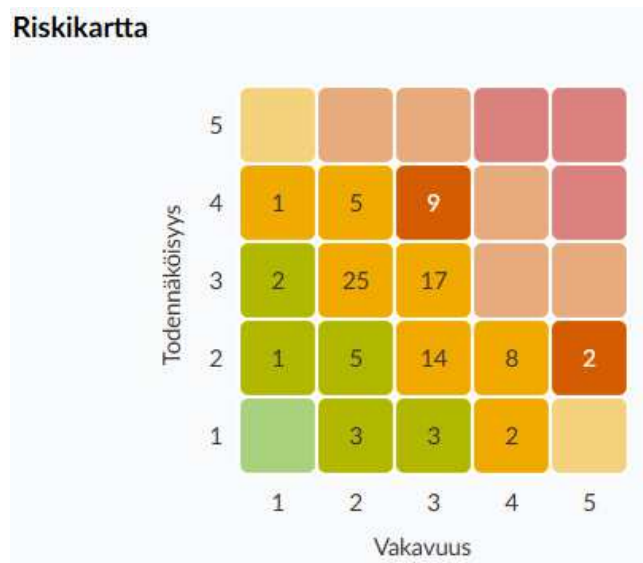
Kajaanin Runoviikon osalta jatketaan vuonna 2024 käynnistettyä Sustainable travel Finland -sertifiointiprosessia.	Prosessin eteneminen.	Vuoden 2025 lopussa prosessi valmis.	Prosessi on aloitettu, mutta se ei ole edennyt resurssipulan vuoksi.	Toteutuu osittain
Perusopetus: Kierrättämistä laajennetaan.	Koulujen määrä, joissa on lajitteluastiat.	Kaikissa kouluissa lajitteluastiat.	Kaikille kouluille ei ole v. 2025 toimitettu kierrätysastioita jätekatoksiin.	Toteutuu osittain
Kajaanin kaupunginteatteri käyttää Teatterin vihreää kirjaa (teattereille suunnattu ekologinen opas ja sertifiointijärjestelmä).	Kajaanin kaupunginteatterin tilojen ja kulkuneuvojen käyttö- ja täyttöaste. Esitystuotannon tarvikkeet, niiden määrä & laatu.	Tilojen käyttöasteen seuranta, lkm. Esitysten tarvikkeiden ja tuotantoratkaisujen ja hankintojen seuranta.	Teatterin tilojen ja kulkuneuvojen käyttö- ja täyttöastetta seurataan viikoittain. Tilat ovat olleet jatkuvassa käytössä ja kulkuneuvojen käytössä on huomioitu ekologiset, taloudelliset ja työn tehokkuuden näkökulmat. Hankinnoissa käytetään mahdollisimman paljon olemassa olevaa ja käytettyä, lisäksi huolehditaan kierrättämisestä ja jätteiden lajittelusta.	Toteutuu
Kaupunginkirjasto kehittää esinelainausa kuntalaisille.	Esinelainojen lukumäärä.	Esineiden lainaus kasvaa edellisvuodesta.	Esineiden lainaus kasvoi 77 % edellisvuodesta.	Toteutuu
Kainuun musiikkiopistossa jatketaan vuonna 2024 käynnistettyä OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifiointiprosessia.	Sertifikaatti myönnetty/ei myönnetty.	Sertifikaatti myönnetään.	Sertifikaatti on myönnetty 20.5.2025.	Toteutuu
Kaukametsän opisto järjestää OPH:n hankerahoituksella aktiivisia kestävän elämäntavan koulutuksia haavoittuvassa asemassa oleville kohderyhmille.	Toteutuneiden koulutusten määrä.	Vähintään viisi koulutusta toteutuu vuonna 2025.	Vuonna 2025 toteutunut yhteensä seitsemän koulutusta mm. työllisyyspalvelujen asiakkaille.	Toteutuu
Taidemuseo: työ hiilijalanjäljen mittaamiseksi alkaa.	Toteutunut suunnitelma.	Suunnitelma valmis ja henkilökunnan kouluttaminen aloitettu.	Tavoitteen toteuttaminen siirtyy aika- ja henkilöstöressurssien vuoksi vuodelle 2026.	Ei toteudu

Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan kierrättämistä lasten kanssa.	Seurataan kierrätysastioiden määrää lapsiryhmissä.	Kaikissa varhaiskasvatusryhmissä on kierrätysastiat lasten käytössä.	Kierrätysastiat ovat kaikkien kunnallisten päiväkotien lapsiryhmien käytettävissä.	Toteutuu ■
--	--	--	--	---------------

Riskienhallinta

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kuva: Riskikartta, Sivistystoimiala

Kohde	Riskialue	Riski	R.. ↓
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	Operatiiviset riskit	Rekrytointiriski: Avoimiin tehtäviin ei saada rekrytoitua kelpoisia henkilöitä.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	Taloudelliset riskit	Oppilaskohtaiset kulut nousevat yleisen kustannustason nousuun nähden liikaa.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	Operatiiviset riskit	Henkilöstön työhyvinvoinnin heikkeneminen.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	Taloudelliset riskit	Oppimateriaalien hintojen noustessa oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat käytettävissä olevia määrärahoja suuremmaksi: tarve ja resurssi eivät kohtaa.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	Operatiiviset riskit	Avainhenkilöriski. Suunnittelemattomat poissaolot.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Varhaiskasvatus	Operatiiviset riskit	Rekrytointiriski: Kelpoisen varhaiskasvatuksen henkilöstön riittävyys	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Varhaiskasvatus	Operatiiviset riskit	Henkilöstön työhyvinvoinnin heikkeneminen	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Kulttuuri- ja nuorisopalvelut > Kirjastopalvelut > Kirjastopalvelut	Vahinkoriskit	Väkivallan uhkatilanteet ja turvallisuusriskit henkilökunnalle ja asiakkaille.	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Kulttuuri- ja nuorisopalvelut > Kaukametsä > Musiikkiopisto > Kainuun Musiikkiopisto	Operatiiviset riskit	Avainhenkilöiden ennakoimattomat poissaolot	12
Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	Vahinkoriskit	Kiinteistöön kohdistuu onnettomuus, esim. tulipalo, vesivahinko tai ilkivalta, joka estää rakennuksen käytön, (ml. sisäilmaongelmat).	10

Kuva: Sivistystoimiala, 10 merkittävintä riskiä

Sisäinen valvonta

Valvonnankohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Talousraportointi	Sopeuttamisohjelman toimien toteutumisen tarkastelu	Tulosalueet ja tulosyksiköt ovat toteuttaneet sopeuttamisohjelman toimia valtuuston linjausten mukaisesti. Täsmällisten arvioiden tekeminen toteutuneista euromääräisistä säästöistä ei ole kaikissa tapauksissa yksinkertaista. Osa sopeuttamisohjelman toimista on vaikuttanut negatiivisesti kuntalaisilta saatuun palautteeseen tai henkilöstön työhyvinvointiin.
Päätöksentekoprosessi	Päätöksentekoprosessien oikeellisuus uudistetun hallintosäännön näkökulmasta	Hallintosääntöä on uudistettu useita kertoja erityistä johtuneiden päivitystarpeiden vuoksi. Muutuneessa tilanteessa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että päätöksentekoprosesseissa otetaan huomioon muuttuneet määräykset.
Henkilöstöasiat	Rekrytointien ja palvelussuhteiden tarkastelu	Sivistystoimialalla on toteutettu yhteistyössä henkilöstöpalveluiden ja ammattijärjestöjen kanssa palvelussuhteiden tarkastelua. Tarkastelussa on kiinnitetty huomiota mm. määräaikaisuuden perusteisiin

		ja ohjeistettu kiinnittämään asiaan erityistä huomiota uusia rekrytointeja tehtäessä. Sivistystoimialalla on aloitettu henkilöstösuunnitelman laadinta, jossa pääpaino on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstösuunnittelun ennakkoinnissa ja valmistautumisessa lasten ja nuorten määrän vähenemiseen.
--	--	---

Sivistystoimiala	TP 2024	TP 2025
Sivistystoimialan hallinto	1	1,3
Varhaiskasvatus	384,6	361,7
Perusopetus	460,4	456,8
Nuorisopalvelut	23,3	21,8
Kirjasto, Kainuun museo, Taidemuseo ja Teatteri	92,7	94
Kaukametsä (Kaukametsä opisto, Musiikkiopisto, Kulttuuri ja kongressipalvelut)	71	69,6
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	1033	1005,2

Talouden toteuma

Sivistystoimiala yhteensä

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
2914 Sivistystoimiala						
Myyntitulot	986 800	1 800	988 600	1 584 592	595 992	60,29%
Maksutulot	1 760 750	0	1 760 750	2 028 894	268 144	15,23%
Tuet ja avustukset	1 223 970	0	1 223 970	1 310 599	86 628	7,08%
Muut toimintatulot	251 990	6 200	258 190	302 870	44 680	17,31%
Toimintatulot	4 223 510	8 000	4 231 510	5 226 955	995 445	23,52%
Henkilöstömenot	-53 971 461	-29 185	-54 000 646	-53 816 362	184 283	-0,34%
Palvelujen ostot	-17 756 836	-58 000	-17 814 836	-17 239 525	575 311	-3,23%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 966 024	-22 675	-1 988 699	-1 760 046	228 653	-11,50%
Avustukset	-1 306 900	0	-1 306 900	-1 060 055	246 845	-18,89%
Muut toimintamenot	-12 457 120	-453	-12 457 573	-12 779 342	-321 769	2,58%
Toimintamenot	-87 458 341	-110 313	-87 568 654	-86 655 331	913 323	-1,04%
Toimintakate	-83 234 831	-102 313	-83 337 144	-81 428 376	1 908 768	-2,29%
Poistot ja arvonalentumiset	-747 947	0	-747 947	-567 124	180 823	-24,18%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-3 538 902	-3 538 902	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-83 982 778	-102 313	-84 085 091	-85 534 402	-1 449 311	1,72%

Sivistystoimialan hallinto

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
291400 Sivistystoimialan hallinto						
Tuet ja avustukset	688	0	688	328	-360	-52,35%
Toimintatulot	688	0	688	328	-360	-52,35%
Henkilöstömenot	-147 062	0	-147 062	-152 105	-5 043	3,43%
Palvelujen ostot	-350 492	0	-350 492	-333 478	17 014	-4,85%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 750	0	-1 750	-1 431	319	-18,23%
Muut toimintamenot	-24 754	0	-24 754	-19 303	5 451	-22,02%
Toimintamenot	-524 058	0	-524 058	-506 317	17 741	-3,39%
Toimintakate	-523 370	0	-523 370	-505 989	17 381	-3,32%
Muut laskennalliset kustannukset		0		457 972	457 972	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-523 370	0	-523 370	-48 017	475 353	-90,83%

Varhaiskasvatus

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
29141 Varhaiskasvatus						
Myyntitulot	105 000	0	105 000	227 363	122 363	116,54%
Maksutulot	655 800	0	655 800	739 174	83 374	12,71%
Tuet ja avustukset	180 077	0	180 077	191 859	11 782	6,54%
Muut toimintatulot	2 710	0	2 710	41 170	38 460	1419,19%
Toimintatulot	943 587	0	943 587	1 199 566	255 979	27,13%
Henkilöstömenot	-16 384 804	0	-16 384 804	-16 881 426	-496 622	3,03%
Palvelujen ostot	-8 158 515	0	-8 158 515	-7 849 429	309 086	-3,79%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-284 461	0	-284 461	-208 015	76 446	-26,87%
Avustukset	-1 109 000	0	-1 109 000	-889 017	219 983	-19,84%
Muut toimintamenot	-3 012 957	0	-3 012 957	-3 025 682	-12 726	0,42%
Toimintamenot	-28 949 736	0	-28 949 736	-28 853 568	96 168	-0,33%
Toimintakate	-28 006 149	0	-28 006 149	-27 654 002	352 147	-1,26%
Poistot ja arvonalentumiset	-143 700	0	-143 700	-65 851	77 849	-54,17%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-1 304 825	-1 304 825	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-28 149 849	0	-28 149 849	-29 024 678	-874 829	3,11%

Perusopetus

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
29142 Perusopetus						
Myyntitulot	708 300	0	708 300	1 204 638	496 338	70,07%
Maksutulot	113 050	0	113 050	297 483	184 433	163,14%
Tuet ja avustukset	485 972	0	485 972	512 455	26 483	5,45%
Muut toimintatulot	40 480	0	40 480	58 152	17 672	43,66%
Toimintatulot	1 347 802	0	1 347 802	2 072 728	724 926	53,79%
Henkilöstömenot	-28 698 413	23 128	-28 675 284	-28 187 535	487 749	-1,70%
Palvelujen ostot	-7 825 164	0	-7 825 164	-7 657 410	167 754	-2,14%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 109 108	-22 675	-1 131 783	-1 045 739	86 045	-7,60%
Avustukset		0			0	
Muut toimintamenot	-6 662 096	-453	-6 662 549	-6 908 618	-246 069	3,69%
Toimintamenot	-44 294 781	0	-44 294 781	-43 799 303	495 478	-1,12%
Toimintakate	-42 946 979	0	-42 946 979	-41 726 575	1 220 404	-2,84%
Poistot ja arvonalentumiset	-348 193	0	-348 193	-267 188	81 005	-23,26%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-2 035 270	-2 035 270	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-43 295 172	0	-43 295 172	-44 029 033	-733 860	1,70%

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
29143 Kulttuuri- ja nuorisopalvelut						
Myyntitulot	173 500	1 800	175 300	152 592	-22 708	-12,95%
Maksutulot	991 900	0	991 900	992 237	337	0,03%
Tuet ja avustukset	557 233	0	557 233	605 957	48 724	8,74%
Muut toimintatulot	208 800	6 200	215 000	203 548	-11 452	-5,33%
Toimintatulot	1 931 433	8 000	1 939 433	1 954 333	14 900	0,77%
Henkilöstömenot	-8 741 183	-52 313	-8 793 496	-8 595 297	198 199	-2,25%
Palvelujen ostot	-1 422 665	-58 000	-1 480 665	-1 399 208	81 457	-5,50%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-570 705	0	-570 705	-504 862	65 843	-11,54%
Avustukset	-197 900	0	-197 900	-171 038	26 862	-13,57%
Muut toimintamenot	-2 757 313	0	-2 757 313	-2 825 739	-68 426	2,48%
Toimintamenot	-13 689 766	-110 313	-13 800 079	-13 496 143	303 936	-2,20%
Toimintakate	-11 758 333	-102 313	-11 860 645	-11 541 810	318 836	-2,69%
Poistot ja arvonalentumiset	-256 054	0	-256 054	-234 085	21 969	-8,58%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-656 780	-656 780	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 014 387	-102 313	-12 116 699	-12 432 674	-315 975	2,61%

2.2.5 Ympäristötekeminen toimiala

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Vuosi 2025 oli ympäristötekemiselle lautakunnalle talouden hallinnan, energiapolitiikan edistämisen, infrastruktuurin kehittämisen ja kaupunkirakenteen ylläpidon kannalta merkittävä toimintavuosi. Keskeisiä teemoja olivat uusiutuvan energian hankkeiden eteneminen, toimialan talouden seuranta ja merkittävien yleis- ja asemakaavojen valmistelu ja käsittely. Lautakunnan päätöksenteolla tuettiin kaupungin pitkän aikavälin tavoitteita ja ohjattiin toimialaa kohti tehokasta ja kestävää palvelutuotantoa.

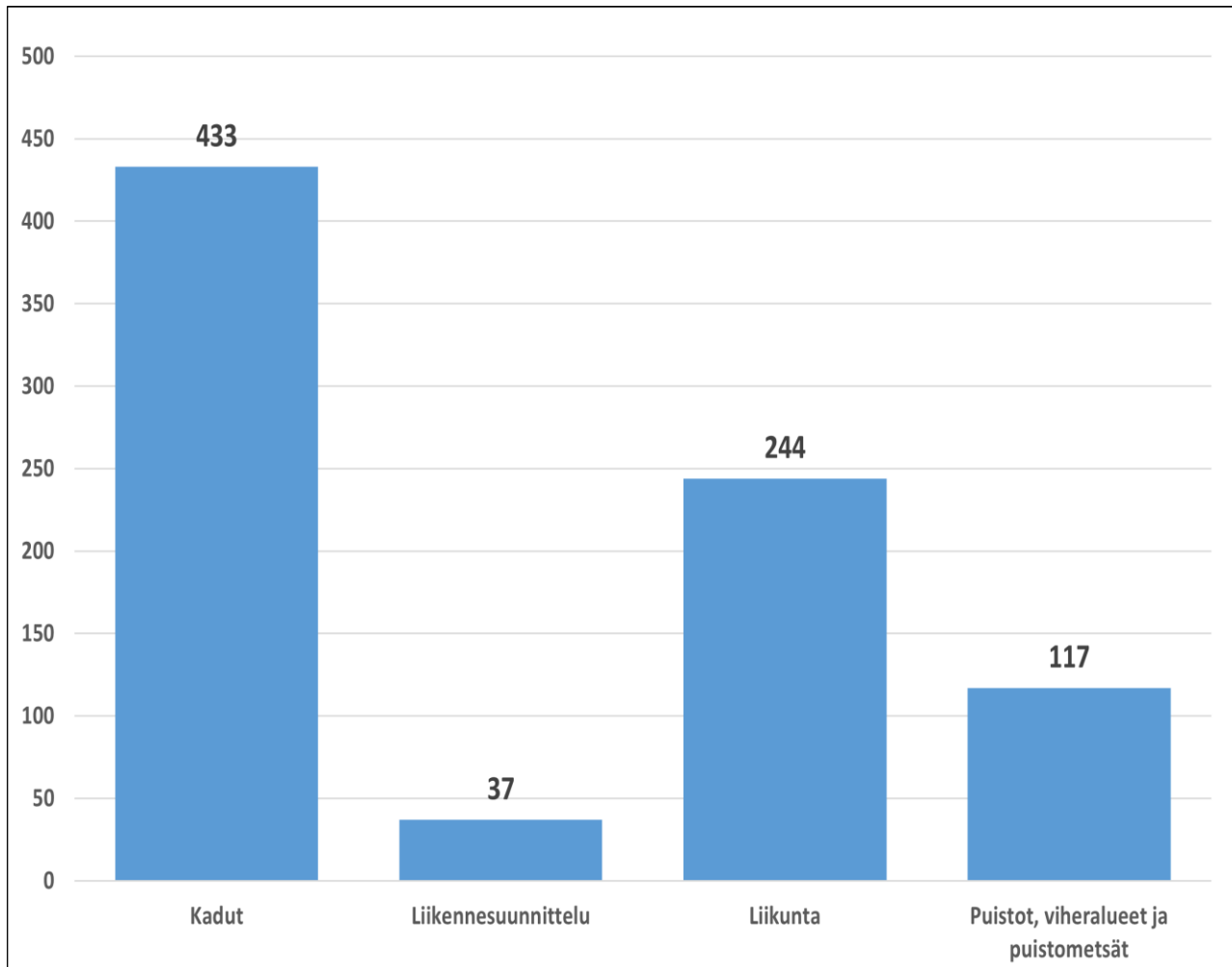
Ympäristötekeminen lautakunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2025. Kokouksissa käsiteltiin 119 asiaa. Ympäristötekeminen lautakunta muun muassa käsitteli metsien toimintakertomuksen, päätti hulevesimaksun taksasta, käsitteli kaavoitusasioita sekä suunnittelutarveratkaisuja, käsitteli yksityisteiden perusparannus ja kunnossapito avustukset, käsitteli laajasti erilaisia maksuja, taksoja ja hinnastoja, käsitteli torisäännöt sekä mikroliikennelupaehdot, käsitteli valtuusto- ja kuntalaisaloitteita, vuokrasi, myi ja osti maa-alueita, seurasi talouden toteuma- ja investointiraportointia, käsitteli tilinpäätöksen 2024 sekä talousarvion 2026 ja -suunnitelman vuosille 2027-2028.

Ympäristötekemisen lautakunnan lupajaoston nimi muuttui lupa- ja valvontalautakunnaksi hallintosäännön voimaantulon yhteydessä 1.6.2025. Lupa- ja valvontalautakunnan keskeiset lupapäätökset, valvontaohjelmien päivitykset ja vaikuttavat lausunnot vahvistivat kaupungin kykyä ohjata ympäristönsuojelua, rakentamista ja maankäytön kestävää kehitystä.

Ympäristötekemisen lautakunnan lupajaosto ja lupa- ja valvontalautakunta kokoontui vuonna 2025 11 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin 76 asiaa. Ympäristötekemisen lautakunnan lupajaosto ja lupa- ja valvontalautakunta muun muassa päätti ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelmasta, käsitteli ympäristölupia, maa-aineslupia, poikkeamislupia ja maastoliikenneluvan, antoi lausuntoja sekä käsiteli Kajaanin ja Sotkamon ilmanlaadun seurantasuunnitelman vuosille 2026–2029.

Ympäristötekemisen toimialan toimintakate vuodelta 2025 oli 2,743 miljoonaa euroa, mikä ylitti talousarvion 1,654 miljoonalla eurolla. Toimialan toimintatuotot olivat 31,075 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ylittyivät talousarvioon nähden 0,497 miljoonalla eurolla. Maksutuottojen puolella rakennusvalvonnan toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,185 miljoonalla eurolla, hulevesimaksutuottoja toteutui 0,377 miljoonalla eurolla. Henkilöstömenot alittuivat 0,899 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden. Keskeisenä selittävä tekijänä oli henkilötövuosikertymän suunniteltua matalampi toteutuminen, mitä osaltaan kompensoitiin työvoiman vuokrauksella. Palvelujen ostomenot olivat 8,912 miljoonaa euroa, mikä ylitti talousarvion n. 0,920 miljoonalla eurolla. Esimerkiksi alueiden kunnossapitopalveluihin panostettiin suunniteltua enemmän. Aineet, tarvikkeet & tavarat tiliryhmän lämmitys ja sähkömenoissa jäi talousarviomäärärahasta käyttämättä 0,532 miljoonaa euroa. Muut toimintakulut toteutuivat hyvin talousarvion mukaisesti. Toimialan investoinnit yhteensä olivat 10,659 miljoonaa euroa. Toimialan talousarviotavoitteesta 12,669 miljoonaa euroa, joka sisälsi myös maa- ja vesialueisiin budjetoidun 1,5 miljoonan euron määrärahan, jäi käyttämättä 2,010 miljoonaa euroa. Maa- ja vesialueisiin ei käytetty investointimäärärahaa vuonna 2025.

Palautejärjestelmän käyttöä on kehitetty yhdessä Kajaanin kaupungin asiakaspalvelun kanssa tiiviisti usean vuoden ajan. Oheisessa kaaviossa on esitetty saapuneiden ja käsiteltyjen palautteiden lukumäärä katujen, liikennesuunnittelun, liikuntapaikkojen sekä puistojen, vihervaluiden ja puistometsien osalta. Merkittävin osa palautteista kohdistuu katuihin, yhteensä 443 kappaletta (430 vuonna 2022, 504 vuonna 2023, 557 vuonna 2024). Kokonaisuudessaan Kajaanin kaupungin palautejärjestelmään saapui palautteita vuonna 2025 1314 kappaletta (vuonna 2022 1463 kappaletta, vuonna 2023 1456 kappaletta, vuonna 2024 1499 kappaletta), joista ympäristötekemiselle toimialalle 831 kappaletta.

Kuva: Saapuneiden ja käsiteltyjen palautteiden lukumäärä v. 2025

Maankäyttö- suunnittelu- ja viranomaistoiminnot

Tulosalueen toimintakate oli 1,293 miljoonaa euroa. Talousarvio ylitettiin 0,639 miljoonalla eurolla. Keskeisimpiä talousarvion ylitystä selittäviä tekijöitä olivat mm. maksutuotoissa rakennusvalvonnan toimintatuotot suurista rakennuskohteista. Uutena maksutuottona otettiin käyttöön hulevesimaksu, mistä tulosalueen osuus oli 0,105 miljoonaa euroa. Toimintakulujen puolella henkilöstömenoissa talousarvioon nähden alitusta 0,173 miljoonaa euroa. Tämä johtui pääosin pidempiaikaisista poissaoloista, joihin ei tehty korvaavia rekrytointeja sekä palvelujen ostomenojen asiantuntijamenoissa alitusta talousarvioon 0,130 miljoonaa euroa. Yksitysteiden peruskorjausavustukset toteutuivat 0,054 miljoonaa euroa alle talousarvion. Valmistus omaan käyttöön toteutui 0,1 miljoonan euron arvosta.

Kunnallistekniikka ja liikunta

Tulosalueen perustehtävät ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat hiukan talousarviota paremmin. Käyttötalouden toimintakate oli -9,294 miljoonaa euroa, eli säästöä onnistuttiin saamaan 0,178 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna. Toimintatuotot olivat 3,065 miljoonaa euroa, missä mm. hulevesimaksutuottojen osuus oli n. 0,271 miljoonaa euroa. Muita tukia ja avustustuottoja saatiin 0,187 miljoonaa euroa talousarviota enemmän. Muut tuottokertymät vastasivat muilta osin pääpiirteissään talousarvion lukuja. Valmistus omaan käyttöön toteutui lähes talousarvion mukaisesti, 0,273 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osalta poikkeama talousarvioon oli melko suuri, eli säästöä tuli 0,516 miljoonaa euroa (14 %). Palvelujen ostomenot ylittyivät talousarvioon nähden, yleisten alueiden kunnossapitopalveluihin jouduttiin panostamaan arvioitua enemmän. Aineet, tarvikkeet & tavarat tiliryhmässä mm. poltto- ja voiteluainemenoja saatiin säästöä aikaiseksi.

Investoinnit: Kiinteät rakenteet & laitteet investoinnit olivat 4,949 miljoonaa euroa. Euromääräisesti merkittävin kohde oli Kauppatorin kiinteät rakenteet. Koneet & kalusto investoinnit olivat 0,329 miljoonaa euroa. Molempien käyttöomaisuusryhmien sitova tavoite yhteensä oli 5,664 miljoonaa euroa, toteuma 5,278 miljoonaa euroa.

Tilakeskus

Tulosalueen perustehtävät ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota paremmin. Käyttötalouden toimintakate toteutui noin 0,786 miljoonaa euroa talousarviota paremmin. Hyvä toimintakate johtui toimintakulujen alitumisesta. Toimintakulut alittuivat noin 0,730 miljoonaa euroa energia- ja henkilöstökulujen osalta. Vuoden 2025 lämmitystarve oli 13 % normaalivuotta edullisempi. Energian käyttö ja kustannukset pienentyivät mm. edullisen lämmitystarpeen, rakennuskannan vähentämisen, energiansäästötoimien sekä onnistuneen sähkön oston ja oman tuotannon johdosta. Kaupungin rakennuksissa on vuoden 2025 loppuun mennessä otettu käyttöön seitsemän aurinkovoimalaa, joiden tuotto oli lähes 400 000 kWh vuonna 2025.

Kaupungin rakennuskantaa vähennettiin purkamalla yksi rakennus 6 564 m², uutta tilaa rakennettiin 1 060 m². Kokonaisuutos oli - 5 504 m², -2,3 % ja tältä osin tavoite - 1 % toteutui.

Investoinnit: Talonrakennusinvestoinneissa sitovana tavoitteena oli 5,490 miljoonaa euroa netto. Investointien toteutuma oli 5,380 miljoonaa euroa. Merkittävimpinä hankkeina valmistuivat uusi Männyntaimen päiväkotit ja Kaukametsän salin osittainen peruskorjaus. Nakertajan päiväkodin peruskorjaus ja Kauppatorin huoltorakennuksen sekä esiintymiskatoksen rakentaminen aloitettiin syksyllä ja kesällä Vimpelinlaakson kampusalueen ulkoalueita parannettiin. Kahden aurinkovoimalan suunnittelu ja hankinta toteutettiin ja tuotannossa voimalat ovat keväällä 2026.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Kaupunkitapahtumat.	Tapahtumien järjestäminen ja niihin liittyvät tukitoimet.	Järjestetään ja/tai mahdollistetaan Kauppatorilla useita markkinatapahtumia vuoden 2025 aikana.	Kauppatorilla järjestettiin Helmimarkkinat ja Pietari Brahen -markkinat. Kauppatorin kunnostaminen käynnistyi kesäkuun alussa.	Toteutuu osittain

Lapset ja nuoret

Edistetään juniorirannekkeen myynti- ja käyttöasetta	Osto- ja käyttöasteen seuranta	Rannekkeen ostoaste vähintään 15 % ikäluokasta 7–18 v ja käyttöaste vähintään 2krt/kk/ranneke.	Liiku Kajaanissa -juniorirannekke on 2025 ollut 15,2 %:lla juniori-ikäluokasta. Juniorirannekettä on käytetty keskimäärin 2,7 kertaa kuu-kaudessa per ranneke. Liiku Kajaanissa -seniorirannekke on 2025 ollut 11,7 %:lla seniori-ikäluokasta. Seniorirannekettä on käytetty keskimäärin 4,9 kertaa kuu-kaudessa per ranneke. Liiku Kajaanissa -työikäisten ranneke on 2025 ollut käytössä noin 6,8 % työikäisten ikäluokasta. Tässä ryhmässä laskennasta ei ole kokonaisuudessaan huomioitu e-rannekkeen omistajia. Rannekkeita on käytetty keskimäärin 3,1 kertaa kuukau-udessa per ranneke.	Toteutuu
Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja	Kerhotarjonta ja osallistujamäärät, seuranta	Pyritään pitämään kerhojen ja osallistujien lukumäärä aiempien vuosien tasolla, yli	Määrärahojen vähennyk- sestä huolimatta kerhotoi- mintaa pystyttiin	Toteutuu

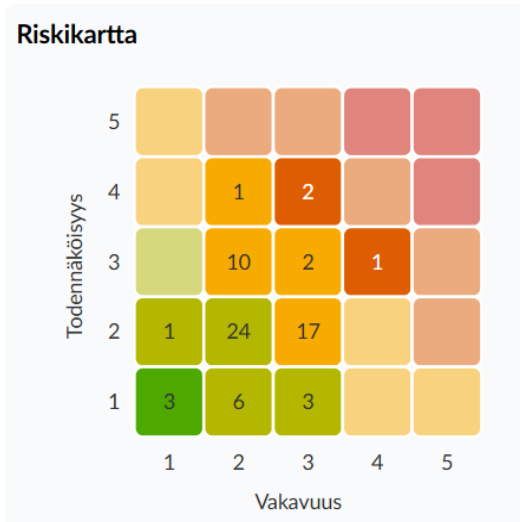
nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.		55 kerhoa ja yli 700 osallistujaa.	tarjoamaan suunniteltua enemmän toimintaa optiimilla. Vuoden aikana toteutui yhteensä 83 kerhoa, joihin osallistui yhteensä noin 900 lasta.	
---	--	------------------------------------	---	--

Kestävä kehitys

Aurinkovoimalatuotannon suunnittelua ja toteutusta siihen soveltuviin kohteisiin. Kohteet valikoituvat asiantuntija- ja suunnittelutyön perusteella ja toteutukset ajoittuvat koko strategiakaudelle 2023–2026.	Aurinkovoimaloiden lukumäärä tai yhteenlaskettu kokonaisteho kWp.	Yksi uusi aurinkovoimala tai kokonaisteholtaan 100 kWp aurinkosähkötuotantoa.	Aurinkovoimalahankinnat ja käyttöönotto on toteutettu kaupungintalolle sekä Taito 1 rakennukseen. Voimaloiden kokonaisteho on yhteensä 110 kWp.	Toteutuu
Energiatohokkuuden parantaminen kaupungin kiinteistöissä.	Energiankulutuksen vähentäminen.	Lämmitystarveluvulla korjattu energiankulutus (normeerattu kulutus) vähenee 1 % vuodessa.	Kaupungin rakennusten kaukolämmön normeerattu kulutus oli 41 904 MWh vuonna 2024 ja 39 600 MWh vuonna 2025. Kaukolämmön kulutus väheni 2 304 MWh (- 5,5 %). Sähkön ominaiskulutus oli 15,9 kWh/m ³ vuonna 2024 ja 15,5 kWh/m ³ vuonna 2025 (- 2,5 %). Rakennusten sähkön osto väheni n. 800 000 kWh, omaa aurinkovoimatuotantoa toteutui n. 400 000 kWh.	Toteutuu
Hoidettujen nurmialueiden muuttaminen niitty tai ketyypiseksi alueeksi kokonaan tai osittain.	Nurmen leikkuun vähentäminen vähintään yhdeltä alueelta.	Tunnistettu vähintään yksi alue ja muutos toteutettu kokeiluluontoisesti kevyillä resursseilla.	Hoidettujen nurmialueiden rajauksia on muutettu ja alueiden reunoille on jätetty niittymäisiä alueita.	Toteutuu
Valmistellaan kaupungin metsistä soveltuva metsien suojelukohde.	Metsän suojelun toteutumisen.	Metsän suojeluprosessi meillä.	Hanke viivästynyt rekrytointihaasteiden vuoksi.	Toteutuu osittain

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kuva: Riskikartta, Ympäristötekniinen toimiala

Kohde	Riskialue	Riski	RL ↓
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Tilakeskus	Taloudelliset riskit	Hyödykehintariski. Materiaalikustannusten kasvu ja saatavuus. Energian hinnan ja palvelukustannusten kasvu.	12
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Tilakeskus	Taloudelliset riskit	Tyhjiksi tai vajaakäytölle jäävät tilat.	12
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala	Vahinkoriskit	Henkilö- ja omaisuusriskien todennäköisyyttä lisäävät ilmastonmuutos, äkilliset luonnonilmiöt, kuten rankkasateet ja myrskyt.	12
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala	Vahinkoriskit	Kaupungin vastuulle lankeava ympäristövahingon jälkitorjuntatehtävä (öljyvahingot).	9
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala	Vahinkoriskit	Työtaturmat	9
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistulosalue	Strategiset riskit	Rakentamisen ja tonttien kysyntä laskee, jolloin toimintatuotot eivät kata menoja.	8
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistulosalue	Operatiiviset riskit	Tietojärjestelmien toimintahäiriöt saattavat aiheuttaa haasteita työ tekemiseen ja päätöksentekoon.	6
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistulosalue	Operatiiviset riskit	Salassa pidettävien tietojen vuotaminen tietomurron seurauksena.	6
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistulosalue	Taloudelliset riskit	Rakennuslupamaksujen tai kiinteistötoimitusten taksojen nousupaine rakentamisen hiljentyessä.	6
Kajaanin kaupunki > Ympäristötekkninen toimiala > Maankäyttö-, suunnittelu- ja viranomaistulosalue	Operatiiviset riskit	Toiminnan ulkopuoliselle aiheutettu henkilö- tai omaisuusvahinko	6

Kuva: Ympäristötekkninen toimiala, 10 merkittävintä riskiä

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Henkilöstöasiat	Pienenevät resurssit toimialalla voivat aiheuttaa tilapäisiä ylikuormitustilanteita henkilöstössä, joita on syytä pyrkiä tunnistamaan ja ennalta ehkäisemään. Esimerkiksi ei välttämättömien rutiinimaisiksi muodostuneiden tehtävien tai työtapojen poisoppiminen.	Palvelut on pystytty tuottamaan kohtuullisesti. Henkilöstön kuormittuminen näkyy päivittäisessä toiminnassa.

Ympäristötekniinen toimiala	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Ympäristötekniinen hallinto	1	1,5	1
Maankäyttö, suunnittelu ja viranomaistoiminnat	38,2	38	38,7
Kunnallistekniikka ja liikunta	71,6	73,5	62,6
Tilakeskus	41,9	44,0	41,5
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	152,7	157	143,7

Talouden toteuma

Ympäristötekniinen toimiala

Yhteensä 2915	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Ympäristötekniinen toimiala						
Myyntitulot	1 498 550	0	1 498 550	1 389 476	-109 074	-7,28%
Maksutulot	1 337 400	0	1 337 400	1 934 654	597 254	44,66%
Tuet ja avustukset	116 257	0	116 257	301 706	185 449	159,52%
Muut toimintatulot	27 625 851	0	27 625 851	27 449 031	-176 820	-0,64%
Toimintatulot	30 578 058	0	30 578 058	31 074 867	496 809	1,62%
Valmistus omaan käyttöön	575 007	0	575 007	560 297	-14 710	-2,56%
Henkilöstömenot	-8 942 057	0	-8 942 057	-8 043 488	898 569	-10,05%
Palvelujen ostot	-7 991 996	0	-7 991 996	-8 912 000	-920 004	11,51%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 463 665	0	-8 463 665	-7 496 272	967 393	-11,43%
Avustukset	-255 000	0	-255 000	-201 248	53 752	-21,08%
Muut toimintamenot	-4 411 990	0	-4 411 990	-4 239 358	172 632	-3,91%
Toimintamenot	-30 064 708	0	-30 064 708	-28 892 365	1 172 343	-3,90%
Toimintakate	1 088 357	0	1 088 357	2 742 799	1 654 442	152,01%
Poistot ja arvonalentumiset	-11 968 730	0	-11 968 730	-16 544 883	-4 576 153	38,23%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-884 618	-884 618	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 880 372	0	-10 880 372	-14 686 702	-3 806 330	34,98%

Ympäristötekniinen hallinto

Yhteensä 29150 Ympäristötekniinen hallinto	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Tuet ja avustukset	687	0	687	358	-329	-47,88%
Toimintatulot	687	0	687	358	-329	-47,88%
Henkilöstömenot	-169 485	0	-169 485	-175 496	-6 011	3,55%
Palvelujen ostot	-221 090	0	-221 090	-173 788	47 302	-21,40%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 850	0	-1 850	-1 895	-45	2,42%
Muut toimintamenot	-14 424	0	-14 424	-3 411	11 013	-76,35%
Toimintamenot	-406 849	0	-406 849	-354 590	52 259	-12,84%
Toimintakate	-406 162	0	-406 162	-354 232	51 930	-12,79%
Muut laskennalliset kustannukset		0		354 232	354 232	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-406 162	0	-406 162	0	406 162	-100,00%

Ympäristötekniinen maankäyttö-, suunnittelu ja viranomaistulosalue

Yhteensä 29151 Maankäyttö-, suunnittelu ja viranomaisto	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Myyntitulot	354 350	0	354 350	319 312	-35 038	-9,89%
Maksutulot	440 900	0	440 900	684 372	243 472	55,22%
Tuet ja avustukset	13 494	0	13 494	17 594	4 100	30,38%
Muut toimintatulot	3 562 800	0	3 562 800	3 648 947	86 147	2,42%
Toimintatulot	4 371 544	0	4 371 544	4 670 225	298 681	6,83%
Valmistus omaan käyttöön	57 500	0	57 500	100 310	42 810	74,45%
Henkilöstömenot	-2 551 505	0	-2 551 505	-2 378 384	173 121	-6,79%
Palvelujen ostot	-730 219	0	-730 219	-613 640	116 579	-15,96%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 925	0	-34 925	-51 986	-17 061	48,85%
Avustukset	-205 000	0	-205 000	-150 748	54 252	-26,46%
Muut toimintamenot	-253 212	0	-253 212	-282 520	-29 308	11,57%
Toimintamenot	-3 774 861	0	-3 774 861	-3 477 278	297 583	-7,88%
Toimintakate	654 183	0	654 183	1 293 257	639 073	97,69%
Poistot ja arvonalentumiset	-206 882	0	-206 882	-116 461	90 421	-43,71%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-208 456	-208 456	
Tehtävän kokonaiskustannukset	447 301	0	447 301	968 339	521 038	116,48%

Ympäristötekniinen kunnallistekniikka ja liikunta tulosalue

Yhteensä 29152 Kunnallistekniikka ja liikunta	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Myyntitulot	1 144 200	0	1 144 200	1 026 898	-117 302	-10,25%
Maksutulot	896 500	0	896 500	1 250 282	353 782	39,46%
Tuet ja avustukset	90 617	0	90 617	277 568	186 951	206,31%
Muut toimintatulot	448 416	0	448 416	509 843	61 427	13,70%
Toimintatulot	2 579 733	0	2 579 733	3 064 592	484 859	18,79%
Valmistus omaan käyttöön	247 507	0	247 507	273 288	25 781	10,42%
Henkilöstömenot	-3 703 125	0	-3 703 125	-3 187 467	515 658	-13,92%
Palvelujen ostot	-3 543 851	0	-3 543 851	-4 750 601	-1 206 750	34,05%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 238 900	0	-1 238 900	-1 092 960	145 940	-11,78%
Avustukset	-50 000	0	-50 000	-50 500	-500	1,00%
Muut toimintamenot	-3 762 819	0	-3 762 819	-3 550 158	212 661	-5,65%
Toimintamenot	-12 298 695	0	-12 298 695	-12 631 685	-332 991	2,71%
Toimintakate	-9 471 455	0	-9 471 455	-9 293 806	177 649	-1,88%
Poistot ja arvonalentumiset	-4 345 906	0	-4 345 906	-5 923 749	-1 577 843	36,31%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-415 337	-415 337	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-13 817 361	0	-13 817 361	-15 632 892	-1 815 531	13,14%

Ympäristötekniinen tilakeskus tulosalue

Yhteensä 29153 Tilakeskus	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama%
Myyntitulot		0		43 265	43 265	
Tuet ja avustukset	11 459	0	11 459	6 186	-5 273	-46,02%
Muut toimintatulot	23 614 635	0	23 614 635	23 290 241	-324 394	-1,37%
Toimintatulot	23 626 094	0	23 626 094	23 339 692	-286 402	-1,21%
Valmistus omaan käyttöön	270 000	0	270 000	186 699	-83 301	-30,85%
Henkilöstömenot	-2 517 942	0	-2 517 942	-2 302 141	215 801	-8,57%
Palvelujen ostot	-3 496 836	0	-3 496 836	-3 373 971	122 865	-3,51%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 187 990	0	-7 187 990	-6 349 431	838 559	-11,67%
Muut toimintamenot	-381 535	0	-381 535	-403 268	-21 733	5,70%
Toimintamenot	-13 584 303	0	-13 584 303	-12 428 811	1 155 492	-8,51%
Toimintakate	10 311 791	0	10 311 791	11 097 580	785 789	7,62%
Poistot ja arvonalentumiset	-7 415 942	0	-7 415 942	-10 504 673	-3 088 731	41,65%
Muut laskennalliset kustannukset		0		-615 057	-615 057	
Tehtävän kokonaiskustannukset	2 895 849	0	2 895 849	-22 149	-2 917 999	-100,76%

2.2.6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta peruskaupungin osalta

Käyttötalouden sitovuustaso on toimintakate/toimiala/netto ja investointien sitovuustaso on nettomenot.

Kaupunki ilman liikelaitoksia	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1-12 2025	Poikkeama
1000 €			
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Konsernipalvelut - toimiala	-26 467	-22 795	3 671
Liikelaitosten avustukset (KLL)	-34 534	-34 739	-204
Vuolijoen aluelautakunta	-141	-137	4
Sivistyslautakunta	-83 337	-81 428	1 909
Ympäristötekniinen lautakunta	1 088	2 743	1 653
Toimintakate	-143 391	-136 357	7 034
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	86 147	84 017	-2 130
Valtionosuudet	53 986	53 693	-293
Korkotuotot	100	162	62
Muut rahoitustuotot	11 653	19 717	8 064
Korkokulut	-1 996	-1 296	700
Muut rahoituskulut	-139	-3 770	-3 631
Tuloslaskelmaosa yhteensä	149 751	152 523	2 772
SATUNNAISET TUOTOT	0	0	0
INVESTOINTIOSA (netto)			
Kaupunginhallitus	0	-11 123	-11 123
Sivistyslautakunta	-1 150	-1 111	39
Ympäristötekniinen lautakunta	-12 659	-10 659	2 000
Investointien luovutustulot-voitto		185	185
Investointiosa yhteensä (netto)	-13 809	-22 708	-8 899
RAHOITUSOSA			
Vuosikate	6 472	16 166	9 694
Satunnaiset tuotot	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-160	-194	-34
Investointien rahavirta	-13 022	-22 738	-9 716
Antolainainauksen muutokset	0	151	151
Antolainasaamisten lisäys	0	-4	-4
Antolainasaamisten vähennys	0	155	155
Lainakannan muutokset	4 671	-5 969	-10 640
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 250	19 250	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 579	-14 579	-0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-10 640	-10 640
Muut maksuvalmiuden muutokset	-900	5 176	6 076
Rahoitusosa yhteensä	3 771	-643	-4 414
YHTEENSÄ / VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-2 939	-7 410	-4 471

3 Tilinpäätöslaskelmat

Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

Kaupungin liikelaitosten tuloslaskelmat, rahoituslaskelmat ja taseet on yhdistelty **kaupungin vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin rivi riviltä. Tilinpäätöslaskelmissa kaupungin ja liikelaitosten väliset sisäiset erät on eliminoitu kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.**

3.1 Tuloslaskelma

Kaupungin ja liikelaitosten tuloslaskelma

ulkoiset tuotot ja kulut, keskinäiset erät eliminoitu

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	17 173 446,73	13 634 759,69
Maksutuotot	3 856 883,10	3 183 427,33
Tuet ja avustukset	3 918 623,21	4 791 945,24
Muut toimintatuotot	9 610 404,85	9 765 369,94
Toimintatuotot	34 559 357,89	31 375 502,20
Valmistus omaan käyttöön	560 296,64	557 372,81
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-81 202 689,91	-78 212 095,86
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 950 825,77	-15 698 286,13
Muut henkilösivukulut	-2 479 879,66	-2 116 407,55
Palvelujen ostot	-33 549 027,86	-34 936 342,05
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-14 773 592,47	-15 380 082,74
Avustukset	-7 883 758,14	-5 342 454,80
Muut toimintakulut	-8 472 499,59	-6 993 464,02
Toimintakulut	-164 312 273,40	-158 679 133,15
TOIMINTAKATE	-129 192 618,87	-126 746 258,14
Verotulot	84 017 338,27	85 403 562,89
Valtionosuudet	53 692 503,00	50 201 541,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	161 695,79	93 192,38
Muut rahoitustuotot	18 905 856,85	17 352 187,20
Korkokulut	-1 296 251,11	-1 536 197,04
Muut rahoituskulut	-3 775 935,70	-3 171 975,20
Rahoitustuotot ja -kulut	13 995 365,83	12 737 207,34
VUOSIKATE	22 512 588,23	21 596 053,09
Poistot ja arvonalentumiset		

Suunnitelman mukaiset poistot	-15 157 065,10	-15 294 780,79
Arvonalentumiset	-5 002 980,59	-3 027 250,59
Poistot ja arvonalentumiset	-20 160 045,69	-18 322 031,38
TILIKAUDEN TULOS	2 352 542,54	3 274 021,71
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	996 384,12	-11 356 006,39
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 143 910,23	10 847 689,07
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	499,92
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 492 836,89	2 766 204,31

3.2 Rahoituslaskelma

Kaupungin ja liikelaitosten rahoituslaskelma
keskinäiset erät eliminoitu

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	22 512 588,23	21 596 053,09
Tulorahoituksen korjaukset	-194 416,87	-411 972,12
	22 318 171,36	21 184 080,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-27 487 560,47	-16 992 080,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 320 703,83	104 703,36
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	205 392,13	201 752,28
	-25 961 464,51	-16 685 625,11
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 643 293,15	4 498 455,86
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-9 411,92
Antolainasaamisten vähennykset	154 605,70	154 605,70
	154 605,70	145 193,78
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 250 000,00	18 900 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 579 365,15	-14 172 165,15
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 779 240,36	-11 116 089,20
	-2 108 605,51	-6 388 254,35
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-34 402,38	35 040,87
Saamisten muutos	-776 495,56	2 189 559,85
Korottomien velkojen muutos	-1 001 439,30	-3 110 543,67
	-1 812 337,24	-885 942,95
Rahoituksen rahavirta	-3 766 337,05	-7 129 003,52

Rahavarojen muutos	-7 409 630,20	-2 630 547,66
Rahavarat 31.12.	173 722 423,15	181 132 053,35
Rahavarat 1.1.	181 132 053,35	183 762 601,01
Rahavarojen muutos	-7 409 630,20	-2 630 547,66

3.3 Tase

Kaupungin ja liikelaitosten tase keskinäiset erät eliminoitu

TASE

VASTAAVAA

31.12.2025

31.12.2024

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	30 496,50	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	46 641,02	331 333,40
Ennakkomaksut	1 058 609,84	1 005 479,84

Aineettomat hyödykkeet

1 135 747,36   **1 336 813,24**

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	35 296 934,63	35 376 613,13
Rakennukset	134 969 095,37	138 642 401,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	73 476 368,16	72 113 988,47
Koneet ja kalusto	6 527 743,42	7 629 928,58
Muut aineelliset hyödykkeet	1 136 289,58	1 136 289,58

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1 220 503,63   2 596 564,51

Aineelliset hyödykkeet

252 626 934,79   **257 495 785,69**

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	74 136 173,91	63 086 235,37
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	5 288 672,90	5 443 278,60
Muut saamiset	1 052 630,50	1 052 630,50

Sijoitukset

80 477 477,31   **69 582 144,47**

PYSYVÄT VASTAAVAT

334 240 159,46

328 414 743,40

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Lahjoitusrahastojen varat	194 974,84	161 898,75
---------------------------	------------	------------

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

194 974,84   **161 898,75**

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	289 083,30	346 899,97
Muut saamiset	0,00	11 199,60
Pitkäaikaiset saamiset	289 083,30	358 099,57
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 924 713,59	4 106 581,30
Lainasaamiset	1 315 165,79	212 422,37
Muut saamiset	996 619,86	984 173,11
Siirtosaamiset	4 962 974,13	4 634 183,97
Lyhytaikaiset saamiset	11 199 473,37	9 937 360,75
Saamiset	11 488 556,67	10 295 460,32
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	170 901 860,25	181 015 756,49
Rahoitusarvopaperit	170 901 860,25	181 015 756,49
Rahat ja pankkisaamiset	2 820 562,90	116 296,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT	185 210 979,82	191 427 513,67
VASTAAVAA	519 646 114,12	520 004 155,82
VASTATTAVAA		
	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	142 754 108,45	142 754 108,45
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	181 355 085,91	178 588 881,60
Tilikauden yli-/alijäämä	4 492 836,89	2 766 204,31
OMA PÄÄOMA	328 602 031,25	324 109 194,36
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	16 626 142,19	17 622 526,31
Vapaaehtoiset varaukset	12 273 481,71	13 417 391,94
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	28 899 623,90	31 039 918,25
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	5 860 815,57	5 876 629,50
PAKOLLISET VARAUKSET	5 860 815,57	5 876 629,50

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	205 610,35	186 881,57
Muut toimeksiantojen pääomat	167 830,70	187 885,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	373 441,05	374 767,34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	86 354 826,41	82 422 707,36
Muut velat	8 890 441,43	9 678 357,11
Siirtovelat	1 362 244,27	1 452 211,02
Pitkäaikainen vieras pääoma	96 607 512,11	93 553 275,49
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15 000 000,00	15 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 317 880,95	15 671 727,07
Lainat muilta luotonantajilta	4 340 974,27	10 027 852,71
Saadut ennakot	959 946,72	1 077 131,11
Ostovelat	9 718 701,53	9 883 862,14
Muut velat	2 420 695,55	1 959 275,34
Siirtovelat	11 544 491,22	11 430 522,51
Lyhytaikainen vieras pääoma	59 302 690,24	65 050 370,88
VIERAS PÄÄOMA	155 910 202,35	158 603 646,37
VASTATTAVAA	519 646 114,12	520 004 155,82

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	159 454 136,84	149 930 493,73
Toimintakulut	-261 854 629,19	-239 920 764,25
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	603 097,43	409 053,52
TOIMINTAKATE	-101 797 394,92	-89 581 217,00
Verotulot	83 245 017,66	83 892 695,57
Valtionosuudet	71 289 631,54	66 883 412,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 225 712,68	2 710 457,24
Muut rahoitustuotot	14 308 207,78	13 015 279,91
Korkokulut	-13 270 291,27	-15 463 883,86
Muut rahoituskulut	-8 145 853,54	-2 553 798,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 882 224,35	-2 291 945,62
VUOSIKATE	46 855 029,93	58 902 945,42
Poistot ja arvonalentumiset		

Suunnitelman mukaiset poistot	-45 969 148,73	-41 909 407,33
Arvonalentumiset	-5 022 980,76	-3 027 250,59
Poistot ja arvonalentumiset	-50 992 129,49	-44 936 657,92
TILIKAUDEN TULOS	-4 137 099,56	13 966 287,49
Tilinpäätössiirrot	44 558,48	70 414,37
Tilikauden verot	-255 865,67	-182 459,58
Laskennalliset verot	-2 474 067,52	-2 824 704,36
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-4 253,67	8 788,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 826 727,94	11 038 325,95

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	46 855 029,93	58 902 945,42
Tilikauden verot	-255 865,67	-182 459,58
Tulorahoituksen korjaukset	1 473 158,13	-1 337 441,30
	48 072 322,38	57 383 044,54
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-93 077 943,44	-49 956 863,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 408 585,27	104 703,36
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 200 426,79	2 198 680,37
	-90 468 931,38	-47 653 479,85
Toiminnan ja investointien rahavirta	-42 396 609,00	9 729 564,69
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	101 064,89
Antolainasaamisten vähennykset	29 638,57	27 710,79
	29 638,57	128 775,68
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 494 050,51	21 268 177,68
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20 720 926,04	-21 468 821,28
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 247 448,09	-10 569 285,94
	11 525 676,38	-10 769 929,54
Oman pääoman muutokset	-4 041 900,00	-2 994 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-34 400,19	35 022,24
Vaihto-omaisuuden muutos	1 498 017,66	-479 091,19
Saamisten muutos	7 055 253,29	-1 528 320,91
Korottomien velkojen muutos	9 550 459,97	-12 083 987,51
	18 069 330,73	-14 056 377,38

Rahoituksen rahavirta	25 582 745,68	-27 691 531,24
Rahavarojen muutos	-16 813 863,32	-17 961 966,55
Rahavarat 31.12.	187 008 550,81	203 822 414,14
Rahavarat 1.1.	203 822 414,14	221 784 380,69
Rahavarojen muutos	-16 813 863,32	-17 961 966,56

KONSERNITASE

VASTAAVAA

	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10 484 428,76	9 237 374,91
Konserniliikearvo	4 260 685,40	5 325 856,52
Muut pitkävaikutteiset menot	3 290 344,27	3 749 810,21
	1 058 609,84	1 005 479,84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	19 094 068,27	19 318 521,48
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	42 449 869,48	42 419 001,65
Rakennukset	242 282 512,26	250 613 517,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	374 373 667,81	363 778 817,54
Koneet ja kalusto	26 698 979,66	33 020 281,58
Muut aineelliset hyödykkeet	1 143 975,16	1 143 975,16
	59 061 149,85	15 532 905,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet	746 010 154,21	706 508 499,44
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	5 644 223,09	5 180 036,66
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	26 188 177,92	26 507 469,44
Muut saamiset	1 057 346,30	1 086 984,87
Sijoitukset	32 889 747,31	32 774 490,97
PYSYVÄT VASTAAVAT	797 993 969,79	758 601 511,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 426 698,71	2 740 442,90
Lahjoitusrahastojen varat	194 974,84	161 898,75
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 621 673,55	2 902 341,65

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Vaihto-omaisuus**

Aineet ja tarvikkeet 3 777 885,12 5 275 902,78

Vaihto-omaisuus 3 777 885,12 5 275 902,78

Saamiset**Pitkäaikaiset saamiset**

Lainasaamiset 250 172,57 250 172,57

Laskennalliset verosaamiset 295 481,59 302 993,75

Muut saamiset 3 140 792,97 3 812 141,56

Siirtosaamiset 198 781,35 631 894,95

Pitkäaikaiset saamiset 3 885 228,47 4 997 202,83

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset 22 262 037,44 17 427 996,44

Lainasaamiset 0,00 12 000 000,00

Muut saamiset 7 982 268,59 4 692 478,71

Siirtosaamiset 8 758 991,95 10 417 013,14

Lyhytaikaiset saamiset 39 003 297,98 44 537 488,29

Saamiset 42 888 526,46 49 534 691,12

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin 170 901 860,25 181 015 756,49

Muut arvopaperit 2 379 114,25 925 722,86

Rahoitusarvopaperit 173 280 974,50 181 941 479,35

Rahat ja pankkisaamiset

13 727 576,31 21 880 934,79

VAIHTUVAT VASTAAVAT

233 674 962,39 258 633 008,03

VASTAAVAA

1 033 290 605,73 1 020 136 861,58

VASTATTAVAA

31.12.2025

31.12.2024

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma 142 754 108,45 142 754 108,45

Muut omat rahastot 2 446 760,91 2 441 319,39

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 125 288 424,49 118 341 998,53

Tilikauden yli-/alijäämä -6 826 727,94 11 038 325,95

OMA PÄÄOMA 263 662 565,91 274 575 752,33

VÄHEMMISTÖOSUUDET

147 594,16

143 340,49

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset 9 242 705,31 7 824 252,62

PAKOLLISET VARAUKSET	9 242 705,31	7 824 252,62
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 426 735,03	2 740 477,03
Lahjoitusrahastojen pääomat	205 610,35	186 881,57
Muut toimeksiantojen pääomat	274 869,92	294 924,99
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 907 215,30	3 222 283,59
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	532 589 062,44	527 661 181,59
Saadut ennakot	0,00	226 265,07
Ostovelat	4 217,14	9 221,48
Muut velat	59 599 962,27	55 771 708,44
Siirtovelat	1 362 244,27	1 452 211,02
Laskennalliset verovelat	63 305 500,23	60 838 944,87
Pitkäaikainen vieras pääoma	656 860 986,36	645 959 532,47
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15 000 000,00	15 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 526 931,08	23 929 135,55
Saadut ennakot	3 768 400,88	3 676 278,30
Ostovelat	17 768 775,86	15 043 445,93
Muut velat	11 671 636,13	12 399 681,76
Siirtovelat	22 733 794,72	18 363 158,52
Lyhytaikainen vieras pääoma	101 469 538,68	88 411 700,07
VIERAS PÄÄOMA	758 330 525,04	734 371 232,54
VASTATTAVAA	1 033 290 605,73	1 020 136 861,58

4 Liitetiedot

Kajaanin kaupungin liikelaitokset – Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos, Kajaanin Mamselli ja Kajaanin Vesi on yhdistetty kaupungin tuloslaskelmaan, rahoituslaskelmaan ja taseeseen rivi riviltä. Tilinpäätöksen liitetiedot sisältävät kaupungin tiedot liikelaitoksineen, keskinäiset erät eliminoituina. Liikelaitosten erillistilinpäätökset on esitetty kokonaisuudessaan luvussa 5.

Tilinpäätöksen liitetiedot on laadittu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2025 tarkistaman kunnan tilinpäätöksen liitetietojen yleisohjeen mukaisesti. Tilinpäätöksen liitetietojen numerointi vastaa yleisohjeen liitetietonumerointia.

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät:
  - Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.
  - Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.
  - Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
  - Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.
  - Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
  - Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.
  - Tilinpäätökseen ei sisälly ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja tai muita sitoumuksia
2. Tuloslaskelman ja taseen esitystavat ovat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaiset.
3. Tilikausien tietojen vertailussa tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:
  - Kainuu-Koillismaa työllisyysalue aloittanut toimintansa 1.1.2025. Kajaanin kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana. Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen henkilöstömenojen osuus on noin 1,2 miljoonaa euroa ja henkilöstömenot kokonaisuudessaan näkyvät vastuukunnan henkilöstömenoina. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Kajaani vastuukuntana laskuttaa jäsenkunta kaikista työllisyysalueen toimintamenoista. Laskutus näkyy toimintatuotoissa yhteistoimintakorvauksena.
  - Kaivosvero kannettiin ensimmäisen kerran vuoden 2024 aikana ja sitä saatiin vuoden 2025 aikana 1,0 milj. euroa.
  - Hulevesimaksu otettiin käyttöön vuoden 2025 aikana. Hulevesimaksujen tuotot olivat vuonna 2025 yhteensä noin 0,38 milj. euroa.
  - Toimintatuottojen toteumaan vaikutti 1,2 milj. euroa 9.12.2025 Kirjanpitolautakunnan lausunto kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisten laskennallisten korvausten kirjaamisperusteesta. Lausunnon mukaan laskennalliset korvaukset on kirjattava tuloksi sille tilikaudelle, kun korvaus on saatu. Aiempien tilikausien osalta laskennallisista korvauksista mahdollisesti jäänyt ylijäämä on kirjattu taseeseen.

- Investoinneissa on mukana Loiste Lämpöön sijoitettu SVOP- sijoitus 11,1 milj. euroa.

4. Vuoden 2024 tilinpäätöksen liitetiedot ovat säilyneet ennallaan.

5. Taseen Edellisten tilikausien yli-/alijäämä jatkuu taseesta suoraan laskettuna. Taseen yksittäiset erät eivät sisällä useisiin tase-eriin kuuluvia olennaisia eriä.

6. Taseen ulkopuoliset liitetieto: Johdannaissopimusten arvostus- ja muut laskentaperiaatteet

1) Kuvaus riskienhallinnan tavoitteista ja strategiasta

Varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan markkinakorkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Kajaanin kaupunki käyttää koronvaihtosopimuksia ja korko- optiosopimuksia tai muita vastaavia suojaavia johdannaissopimuksia. Suojausjaksoja tehtäessä huomioidaan lainasalkun nykyinen ja arvioitu tuleva lainakanta. Johdannaissopimuksia ei tulisi normaalioloissa ulottaa yli 30 vuoden päähän nykyhetkestä, ellei tälle ole painavaa perustetta.

Kajaanin kaupungin lainasalkun suojausasteen tulee aina olla 30 % - 70 % välillä. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kaupungin korkonäkemykset ja vallitseva markkinatilanne.

2) Suojattavan erän määrittäminen

Kajaanin kaupungin lainasalkun arvo on 31.12.2025 121 milj. euroa.

3) Suojaavat instrumentit

Koronvaihtosopimukset 31.12.2025						
Sopimuksen tyyppi	Nimellismäärä 31.12.2022	aloituspvm	päättyispvm	Kajaani maksaa (%)	Kajaani saa (%)	lisätieto
Koronvaihtosopimus	30 000 000	13.3.2017	13.3.2035	1,19 %	3 kk euribor	kynnys 5,0 %
Koronvaihtosopimus	35 000 000	1.6.2019	1.6.2037	1,67 %	6 kk euribor	kynnys 4,5 %
Koronvaihtosopimus	10 000 000	1.10.2021	3.4.2029	1,64 %	6 kk euribor	kynnys 5,0 %
Koronvaihtosopimus	5 000 000	13.11.2020	13.11.2030	6 kk euribor	0,056 %	Kiinteä vaihtuvaksi
Koronvaihtosopimus	5 000 000	13.11.2020	13.11.2030			Toteutustaso 0,00 % (myyty korkolattia)
Koronvaihtosopimus	10 000 000	12.5.2025	10.11.2039	-2,41 %	6 kk euribor	muuttuu 5/2029

4) Suojaavuuden arviointi

Kajaanin kaupungin lainasalkun suojausaste 31.12.2025 on 86,6 % (2024: 89,6 %). Lainasalkku on suojattu kattavasti korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla ja vaihtuvakorkoisten lainojen lisäksi lainasalkku sisältää viisi kiinteäkorkoista lainaa. Lainasalkun suojausaste on yli suojausasteen suositellun tason 30–70 %, koska velkamäärän kasvua on pyritty hillitsemään ja edullisia kiinteäkorkoisia lainoja on nostettu. Koronvaihtosopimuksista osa on kynnyksellisiä koronvaihtosopimuksia, jotka muuttuvat vaihtuvakorkoiksi, mikäli vastaanotettava korko nousee yli kynnyksarvon. Sopimukset ovat tällä hetkellä hyviä Kajaanille. Suojaavuus toimii, mikäli korkotasot pysyvät alle kynnyksarvon, mutta mikäli korko nousee yli kynnyksen, niin kaupungin korkokustannukset kasvavat merkittävästi. Kynnyksellisiin koronvaihtosopimuksiin sisältyy siis korkoriskiä. Korkojen kehitystä seurataan aktiivisesti ja koronvaihtosopimuksia muokataan, mikäli markkinakorkojen ennusteet ja kehitys edellyttävät toimenpiteitä.

5) Muut tiedot

Vuonna 2025 tehtiin muutos pitkäaikaiseen, vuodelle 2043 ulottuvaan koronvaihtosopimukseen ja korkositoumusta ajallisesti lyhennettiin. Muokattu koronvaihtosopimus on 10 milj. euron pääomalla ja kiinteällä -2,41 % korolla 5/2029 saakka ja 30 milj. euron pääomalla ja kiinteällä 1,23 % korolla 11/2035 ja 1,53 % korolla 11/2039 saakka.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu konsernitilinpäätöksen yleisohjeen 2021 mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupungin tytäryhteisöt konserniin kuuluvine yhtiöineen: Kajaanin Teknologikeskus Oy, Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan palvelukeskus, Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari, As Oy Sammonkaari Pietari, Loiste Oy, Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy, Edukai Oy, Kajaanin Energiatuotanto Oy ja Kainuun Voima Oy.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä: Kainuun liitto ja Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi.

Konsernitilinpäätös ja sen liitetiedot on laadittu tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien tilinpäätösten yhdistelmänä. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu. Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu tytäryhteisöjen omasta pääomasta omaksi eräkseen konsernitaseeseen. Poistot on oikaistu tytäryhteisöjen tilinpäätöksiin vastaamaan Kajaanin kaupungin poistosuunnitelmaa.

Kajaanin kaupunki omistaa Loiste Lämpö Oy:stä suoraan 45 % ja Loiste konsernin kautta 27,56 % eli yhteensä 72,56 %. Loiste Lämpö Oy on yhdistelty konserniin Loiste -konsernin kautta.

4.1.3 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	12 066 795,48	8 912 438,44	4 134 272,37	2 657 394,66
Opetus- ja kulttuuripalvelut	8 961 467,06	10 252 475,13	8 629 020,68	8 874 878,89
Työllisyyspalvelut	1 243 066,88	0,00	1 243 066,88	0,00
Yhdyskuntapalvelut	126 428 533,72	121 458 256,85	20 552 997,96	19 843 228,65
Muut palvelut	10 754 273,71	9 307 323,31	0,00	0,00
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>159 454 136,84</i>	<i>149 930 493,73</i>	<i>34 559 357,89</i>	<i>31 375 502,20</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan tulovero	63 996 613,64	66 253 602,80	63 996 613,64	66 253 602,80
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 674 838,00	7 319 235,72	7 674 838,00	7 319 235,72
Kiinteistövero	10 553 519,78	10 319 857,05	11 325 840,39	11 830 724,37

Kaivosmineraalivero	1 020 046,24	0,00	1 020 046,24	0,00
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>83 245 017,66</i>	<i>83 892 695,57</i>	<i>84 017 338,27</i>	<i>85 403 562,89</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	19 607 107,00	11 595 616,00	19 607 107,00	11 595 616,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	<i>12 534 732,00</i>	<i>12 709 212,00</i>	<i>12 534 732,00</i>	<i>12 709 212,00</i>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman valtionosuuksien tasausta)	7 072 375,00	-1 113 596,00	7 072 375,00	-1 113 596,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	48 546 432,54	49 569 676,46	30 949 304,00	32 887 805,00
Verotulomenetysten kompensaatio	3 136 092,00	5 718 120,00	3 136 092,00	5 718 120,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>71 289 631,54</i>	<i>66 883 412,46</i>	<i>53 692 503,00</i>	<i>50 201 541,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	6 000 694,67	5 216 997,15
Muiden palvelujen ostot	27 548 333,19	29 719 344,90
<i>Kaupungin palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>33 549 027,86</i>	<i>34 936 342,05</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Kajaanin kaupungilla ei ole ilmoitettavaa tämän liitetiedon osalta.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset	20–40 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15–30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3–5 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet, luonnonvarat		käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

12. Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset 1.1.	331 746,06	314 628,10	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	25 676,94	17 117,96	0,00	0,00
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset 31.12.	357 423,00	331 746,06	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	7 492 506,56	8 318 915,03	5 876 629,50	6 171 629,50
Lisäykset tilikaudella	3 287 603,00	205 000,00	1 800 000,00	205 000,00
Vähennykset tilikaudella	-1 894 827,25	-1 031 408,47	-1 815 813,93	-500 000,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	8 885 282,31	7 492 506,56	5 860 815,57	5 876 629,50

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	178 602,94	116 972,12	178 602,94	116 972,12
Rakennusten luovutusvoitot	10 843,33	0,00	0,00	0,00
Osakkeiden luovutusvoitot	31 403,12	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	18 640,00	2 125,15	0,00	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>239 489,39</i>	<i>119 097,27</i>	<i>178 602,94</i>	<i>116 972,12</i>
Muut toimintakulut				
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

14. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	4 058 100,00	3 006 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	605 564,74	134 575,95
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	22 108,39	22 622,55
<i>Yhteensä</i>	<i>4 685 773,13</i>	<i>3 163 198,50</i>

15. Erittely poistoeron muutoksista

Kajaanin kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

4.1.4 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

16. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Kajaanin kaupungilla ei ole ilmoitettavaa tämän liitetiedon osalta.

17. Arvonkorotukset

Kajaanin kaupungilla ei ole ilmoitettavaa tämän liitetiedon osalta.

18. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävai- kutteiset me- not	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Kaupunki				
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	331 333,40	1 005 479,84	1 336 813,24
Lisäykset tilikauden aikana	30 496,50	0,00	53 130,00	83 626,50
Tilikauden poisto	0,00	-174 609,38	0,00	-174 609,38
Arvonlennukset	0,00	-110 083,00	0,00	-110 083,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 496,50	46 641,02	1 058 609,84	1 135 747,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 496,50	46 641,02	1 058 609,84	1 135 747,36

Aineelliset hyödykkeet

Kaupunki	Maa-ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	35 376 613,13	138 642 401,42	72 113 988,47	7 629 928,58	1 136 289,58	2 596 564,51	257 495 785,69
Lisäykset tilikauden aikana	33 025,17	4 563 880,62	9 347 486,52	487 615,12	0,00	1 901 926,54	16 333 933,97
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-55 000,00	-538 067,02	0,00	0,00	-727 636,81	-1 320 703,83
Vähennykset tilikauden aikana	-6 727,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 727,73
Siirrot erien välillä	0,00	2 419 029,93	131 320,68	0,00	0,00	-2 550 350,61	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-7 618 658,43	-5 805 313,85	-1 558 483,44	0,00	0,00	-14 982 455,72
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-105 975,94	-2 982 558,17	-1 773 046,64	-31 316,84	0,00	0,00	-4 892 897,59
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 296 934,63	134 969 095,37	73 476 368,16	6 527 743,42	1 136 289,58	1 220 503,63	252 626 934,79
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 296 934,63	134 969 095,37	73 476 368,16	6 527 743,42	1 136 289,58	1 220 503,63	252 626 934,79

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	3 015 321,13	3 015 321,13	1 086 624,33	1 083 317,56
Muut maa- ja vesialueet	39 434 548,35	39 403 680,52	34 210 310,30	34 293 295,57
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>42 449 869,48</i>	<i>42 419 001,65</i>	<i>35 296 934,63</i>	<i>35 376 613,13</i>

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kaupunki	Osakkeet kon- serniyhtiöt	Osakkeet omis- tusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	61 137 885,88	379 442,04	612 100,57	956 806,88	63 086 235,37
Lisäykset	11 070 000,00	0,00	0,00	0,00	11 070 000,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-20 061,46	-20 061,46
Hankintameno 31.12.	72 207 885,88	379 442,04	612 100,57	936 745,42	74 136 173,91
Kirjanpitoarvo 31.12.	72 207 885,88	379 442,04	612 100,57	936 745,42	74 136 173,91

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Kaupunki	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 518 790,52	977 118,58	6 495 909,10
Vähennykset	-154 605,70	0,00	-154 605,70
Siirrot erien välillä	101 064,89	-101 064,89	0,00
Hankintameno 31.12.	5 465 249,71	876 053,69	6 341 303,40
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 465 249,71	876 053,69	6 341 303,40

19.-21. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin		
		omistus-osuus %	omistus-osuus %	osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Kajaanin Teknologiakeskus Oy	0185384-9	100	100	10 254 232,98	9 807 259,99	278 608,96
Loiste konserni	2553594-1	50,1	50,1	-37 524 890,35	269 549 399,31	1 202 172,75
Koy Kajaanin Lohtajan palvelukeskus	0784594-6	74,8	74,8	450 335,00	23 440,11	16 879,68
Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari	0185799-7	100	100	5 421 841,07	47 760 037,11	-897 280,87
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	2553600-4	100	100	9 615 762,45	5 420 561,64	1 239 697,36
Edukai Oy	1560488-6	100	100	2 268 519,20	109 546,95	-68 130,25
Kajaanin Energiatuotanto Oy	3113768-3	100	100	14 849 270,30	3 251 559,86	-8 595 750,21
Kainuun Voima Oy	0626023-3	50	100	14 021 406,37	11 139 274,84	-168 396,36
AsOy Kajaanin Sammonkaaren Pietari	3228808-8	0	100	9 422 332,64	11 039,19	-535,14
Kuntayhtymät						
Kainuun liitto	2496992-4	48,88	48,88	1 271 443,71	225 754,28	86 009,88
Kainuun jätehuollon ky Eko-Kymppi	1744356-1	42,79	42,79	671 347,77	2 564 359,98	-61 939,55
Osakkuusyhteisöt						
Loiste Lämpö Oy	0883545-9	45,00	72,56			
<i>Loiste Lämpö on Loiste Oy:n tytär ja yhdistellään Loiste-konsernin kautta</i>						
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kajaanin Palvelutalosaatiö	0791333-9					
Vuokatin säätiö sr	0195200-3					
Yhteensä				30 721 601,14	349 862 233,30	-6 972 917,43

22. Saamisten erittely

Saamiset tytäryhteisöiltä	Kaupunki			
	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset	289 083,30	460 287,22	346 899,97	564 069,45
Lainasaamiset	0,00	1 315 165,79	0,00	212 422,37
Siirtosaamiset	0,00	3 906,19	0,00	117 919,50
Yhteensä	289 083,30	1 779 359,20	346 899,97	894 411,32

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset	0,00	12 602,25	0,00	2 329,31
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>12 602,25</i>	<i>0,00</i>	<i>2 329,31</i>

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Myyntisaamiset	0,00	4 290,81	0,00	4 353,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>4 290,81</i>	<i>0,00</i>	<i>4 353,00</i>

Saamiset yhteensä 289 083,30 1 796 252,26 346 899,97 901 093,63

23. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Siirtyvät korot	0,00	0,00	3 906,19	4 547,87
Verosaamiset	155 337,52	242 856,14	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	36 971,93	18 540,59	33 199,10	17 743,35
Kelan korvaus työterveyshuollosta	472 422,73	526 780,90	469 244,79	523 805,92
Ennakkomenot	1 286 941,40	1 234 900,45	1 281 060,31	1 233 543,29
Valtion tuet ja avustukset	271 711,16	262 831,31	271 711,16	262 831,31
Muut tuet ja avustukset	361 881,52	386 119,29	335 063,14	386 119,29
Projektisaamiset	2 856 354,87	3 251 368,81	55 000,00	113 371,63
Hankeavustussaamiset	845 478,46	153 300,02	766 486,73	72 369,54
Vuokrasaamiset	37 455,86	40 954,42	37 455,86	40 954,42
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	0,00	0,00	719 447,15	113 371,63
Laskuttamaton myynti	785 806,24	1 599 989,94	785 806,24	1 599 989,94
Muut siirtosaamiset	1 648 630,26	2 699 371,28	204 593,46	265 535,78
Muut pitkäaikaiset siirtosaamiset	198 781,35	631 894,95	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>8 957 773,30</i>	<i>11 048 908,09</i>	<i>4 962 974,13</i>	<i>4 634 183,97</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**24. Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	142 754 108,45	142 754 108,45	142 754 108,45	142 754 108,45
Peruspääoma 31.12.	142 754 108,45	142 754 108,45	142 754 108,45	142 754 108,45
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	0,00	499,92	0,00	499,92
Siirrot rahastosta	0,00	-499,92	0,00	-499,92
Vararahaston pääoma 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	1 503 230,57	1 503 230,57	0,00	0,00

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	1 503 230,57	1 503 230,57	0,00	0,00
Muu oma rahasto 5 1.1.	438 088,83	241 778,27	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-44 558,48	-69 914,45	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	50 000,00	766 225,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 5 31.12.	443 530,35	438 088,83	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 1.1.	500 000,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	500 000,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 6 31.12.	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 446 760,91	2 441 319,39	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	129 380 324,49	122 102 223,54	181 355 085,91	178 588 881,60
Siirrot erien välillä	-50 000,00	-766 225,00	0,00	0,00
Vähemmistön osingon palautus	-4 041 900,00	-2 994 000,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	125 288 424,49	118 341 998,53	181 355 085,91	178 588 881,60
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 826 727,94	11 038 325,95	4 492 836,89	2 766 204,31
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>263 662 565,91</i>	<i>274 575 752,33</i>	<i>328 602 031,25</i>	<i>324 109 194,36</i>

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kaupunki	
	2025	2024
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	181 355 085,91	178 588 881,60
Tilikauden yli-/alijäämä	4 492 836,89	2 766 204,31
Kertynyt poistoero 31.12.	16 626 142,19	17 622 526,31
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	12 273 481,71	13 417 391,94
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>214 747 546,70</i>	<i>212 395 004,16</i>

25. Erittely poistoerosta

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2025	2024
Laskennallisten verovelkojen muutos	-88 780,00	-225 300,00
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-1 001 940,96	11 350 449,55
Varausten lisäys (-)	2 995 500,00	3 979 589,65
Varausten vähennys (+)	-3 695 510,23	-13 700 778,72
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	47 111 557,57	45 707 597,08
Poistoero	-16 659 230,77	-17 661 171,73
Vapaaehtoiset varaukset	-32 758 624,08	-33 458 634,31

26. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	475 213 624,72	465 970 301,84	32 331 102,18	31 433 727,36
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>475 213 624,72</i>	<i>465 970 301,84</i>	<i>32 331 102,18</i>	<i>31 433 727,36</i>

27. Joukkovelkakirjalainat

	Kaupunki	
	2025	2024
Kuntatodistyslaina	5 000 000,00	15 000 000,00
- korko v. 2025 2,05 %		
Kuntatodistyslaina	10 000 000,00	
- korko v. 2025 2,06 %		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>15 000 000,00</i>	<i>15 000 000,00</i>

28. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset	357 423,00	331 746,06	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	8 885 282,31	7 492 506,56	5 860 815,57	5 876 629,50
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>9 242 705,31</i>	<i>7 824 252,62</i>	<i>5 860 815,57</i>	<i>5 876 629,50</i>

29. Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	4 340 974,27	0,00	10 027
Saadut ennakot	0,00	18 018,82	0,00	852,71
Ostovelat	0,00	864 198,76	0,00	0,00
Muut velat	131 710,30	0,00	118 487,06	974 009,50
				0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>131 710,30</i>	<i>5 223 191,85</i>	<i>118 487,06 *</i>	<i>11 001</i>

* Korjattu 2024 vertailuvuoden yhteensä-summat vastaamaan yhteenlaskettuja lukuja.

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä

Ostovelat	0,00	11 414,20	0,00	9 235,84
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>11 414,20</i>	<i>0,00</i>	<i>9 235,84</i>

30. Sekkitililimiitti

	Kaupunki	
	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	10 000 000,00	8 907 638,08

31. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut	51 396 426,47	50 842 531,94	5 380 823,63	5 299 180,61
Muut velat	8 203 535,80	4 929 176,50	3 509 617,80	4 379 176,50
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>59 599 962,27</i>	<i>55 771 708,44</i>	<i>8 890 441,43</i>	<i>9 678 357,11</i>

32. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Verojaksotukset	176 730,75	51 892,30	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	911 602,16	794 374,66	69 441,87	143 080,34
Lomapalkkajaksotukset	12 434 498,89	12 113 534,10	9 898 234,73	9 734 200,30
Korkojaksotukset	951 479,09	1 350 949,63	470 042,10	587 176,11
Tuloennakot	44 385,00	26 524,43	44 385,00	26 524,43
Muut siirtovelat	8 215 098,83	4 025 883,41	1 062 387,52	939 541,33
Muut pitkäaikaiset	1 362 244,27	1 452 211,02	1 362 244,27	1 452 211,02
<i>Yhteensä</i>	<i>24 096 038,99</i>	<i>19 815 369,54</i>	<i>12 906 735,49</i>	<i>12 882 733,53</i>

4.1.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot****33. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet****Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin**

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	50 011 229,11	56 477 040,81	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	165 893 153,52	201 359 092,52	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>165 893 153,52</i>	<i>201 359 092,52</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	8 651 724,08	8 984 482,72	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>8 651 724,08</i>	<i>8 984 482,72</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

34.–36. Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Yrityskiinnitykset	618 000 000,00	618 000 000,00	0,00	0,00

Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	963 595 884,91	953 065 884,91	0,00	0,00
Talletukset	3 116 971,06	15 795 941,96	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>1 584 712 855,97</i>	<i>1 586 861 826,87</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

37. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Toimitilojen vuokravastuut	3 145 056,72	2 305 314,00	2 457 947,00	2 305 314,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	18 766,72	31 977,87	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	3 163 823,44	2 337 291,87	2 457 947,00	2 305 314,00
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 339 564,55	1 208 381,23	1 326 085,00	1 192 640,00
Leasingvastuut yhteensä	5 482 011,34	7 345 758,75	4 604 243,27	6 231 940,98 *
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 562 621,47	2 633 892,94	2 153 398,75	2 264 874,49
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitus-leasingvastuut				
<i>Yhteensä</i>	<i>8 645 834,78</i>	<i>9 683 050,62</i>	<i>7 062 190,27</i>	<i>8 774 671,76</i>

* Oikaistu vuonna 2024 ilmoitettu virheellinen leasingvastuun summa vertailutietoon.

38.–39. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	67 795 703,41	66 959 703,41
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	25 908 456,24	28 804 853,64
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 494 000,00	5 994 000,00	6 494 000,00	5 994 000,00
Jäljellä oleva pääoma	1 407 892,90	1 662 419,17	1 407 892,90	1 662 419,17

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	338 419 194,00	315 564 208,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	433 171,00	338 631,00

40. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Muut sopimusvastuut	40 000,00	89 000,00	0,00	0,00
Kajaanin koulutusliikelaitoksen hankkeiden omarahoitusvastuu	385 232,00	385 232,00	385 232,00	385 232,00
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>385 232,00</i>	<i>385 232,00</i>	<i>385 232,00</i>	<i>385 232,00</i>
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu	13 654 004,13	13 524 331,10	13 047 307,84	12 765 105,35
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n hankkeiden omarahoitusvastuu	28 107 421,60	25 099 655,51	0,00	0,00
Johdannaisopimukset				
Korkojohdannaiset				
Nimellisarvo	112 500 000,00	113 500 000,00	90 000 000,00	90 000 000,00
Markkina-arvo	-21 257 520,74	-17 067 935,06	-24 246 191,69	-19 164 674,54
Hyödykejohdannaiset				
Sähkö muu	400 880,64	-681 756,68	0,00	0,00

4.1.6 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

41. Henkilötyövuodet 31.12.

	Kaupunki	
	2025	2024
Yleishallinto	90	100 *
Opetus- ja kulttuuritoimi	1325	1374 *
Työllisyyspalvelut	54	5 *
Yhdyskuntapalvelut	162	171 *
Muut palvelut, ateria- ja puhtaanapito	147	159 *
<i>Yhteensä</i>	<i>1 778</i>	<i>1 809</i>

* Muutettu jaottelu tehtävälueittain vuoden 2025 jaon mukaiseksi

42. Henkilöstökulut

	Kaupunki	
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	99 633 395,34	96 026 789,54
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>99 633 395,34</i>	<i>96 026 789,54</i>

43. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2025	2024
Kajaanin Kokoomus ry	5 813,87	3 994,50
Keskustan Kajaanin Kunnallisjärjestö ry	10 823,75	8 983,00
Vasemmistoliiton Kajaanin kunnallisjärjestö ry	8 495,75	6 416,00
Kristillisdemokraatit, Kajaanin kunnallisjärjestö	521,26	613,50
Kajaanin sosiaalidemokraatit ry	7 882,50	4 792,00
Kainuun Vihreät ry	3 860,50	2 862,00
Kajaanin Seudun Perussuomalaiset ry	24,00	346,50

Kajaanin Perussuomalaiset ry	3 039,25	3 370,00
Kuhmon Perussuomalaiset ry	45,00	
Keskustan Kainuun Piiri ry	847,00	1 536,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>41 352,88</i>	<i>32 913,50</i>

44. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki	
	2025	2024
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	48 035,00	48 805,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	0,00	5 350,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>48 035,00</i>	<i>54 155,00</i>

4.1.7 Kirjanpitokirjat ja tositelajit 2025

KIRJANPITOKIRJAT

Tilinpäätös ja toimintakertomus
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

TOSITELAJIT

Kirjanpito

TOSITELAJIT	TAPAHTUMA
AKT	Aktivoinnit
ALV	ALV-maksuajo
AS	Alkusaldo
ML	Matkalaskut
MU	Muistiotositteet
KOM2	KOM kirjaukset kirjanpito
PA	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
RA	Rahoituslaskelman ulkopuolinen
TE	TE-maksatus
VY1 - VY5	Vaiheen 1–5 vyörytysten tositenumero
VYP	Vyörytysten peruutusosite
XAS	Kirjanpidon konversio
ZJA	Automaattisen raportoinnin jaksotustositteet
TIM	Timmi
17	Ceepos sare
17C, 17CP	Ceepos korttitilitykset
17P	Pusatec sare
CK	Ceepos kirjanpito
JA	Jamix

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

MRP	M-Reporting	Sähköisessä järjestelmässä
PSA	Pusatec	Sähköisessä järjestelmässä
Myyntireskontra		
AMK	Manuaaliset kohdistukset	Sähköisessä järjestelmässä
AMS	Manuaaliset suoritukset	Sähköisessä järjestelmässä
HYV	Hyvitysten palautus	Sähköisessä järjestelmässä
KL	Korkolasku	Sähköisessä järjestelmässä
LT	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat päätösite	Sähköisessä järjestelmässä
PSU	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
VII	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
XMY	Myre-konversio	Sähköisessä järjestelmässä
10-99	Laskulajit 10-99	Sähköisessä järjestelmässä
Ostoreskontra		
JA	Jaksotustosite	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
PSO, PSOP	Ostolaskut liittymä	Sähköinen arkistointi
EVA, EVAKA	Ostolaskut liittymä	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus		
KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KOS	Käyttöomaisuustosite	Sähköisessä järjestelmässä
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten vaikutus kaupungin tilikauden tuloksen muodostumiseen 2025

Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

Ajopäivämäärä ja aika (UTC):12.2.2026 14.14.16

Kajaanin kaupunki

	Kunnan tuloslaskelmaosa toteumisvertailussa 1-12/2025	Liikelaitosten tuloslaskelmaosa 1-12/2025	Eliminointi- ja oikaisukirjaukset		Kunnan tuloslaskelma tilinpäätöksessä 1-12/2025
			Kunta	Liikelaitos	
Toimintatuotot	26 971 731	56 789 548	-4 756 894	-44 445 027	34 559 358
Myyntituotot	7 126 558	20 228 682	-491 117	-9 690 677	17 173 447
Maksutuotot	3 816 393	46 635	-6 145		3 856 883
Tuet ja avustukset	2 372 127	36 285 437		-34 738 941	3 918 623
Muut toimintatuotot	13 656 653	228 793	-4 259 633	-15 409	9 610 405
Valmistus omaan käyttöön	560 297				560 297
Toimintakulut	-163 888 720	-49 625 474	43 313 813	5 888 107	-164 312 273
Henkilöstökulut	-70 469 272	-29 164 123			-99 633 395
Palvelujen ostot	-35 797 269	-7 806 505	8 404 574	1 650 172	-33 549 028
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 479 268	-5 459 422	165 098		-14 773 592
Avustukset	-42 583 099	-39 600	34 738 941		-7 883 758
Muut toimintakulut	-5 559 811	-7 155 823	5 200	4 237 935	-8 472 500
Toimintakate	-136 356 693	7 164 074	38 556 919	-38 556 919	-129 192 619
Verotulot	84 017 338				84 017 338
Kunnan tulovero	63 996 614				63 996 614
Kiinteistövero	11 325 840				11 325 840
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 674 838				7 674 838
Muut verotulot	1 020 046				1 020 046
Valtionosuudet	53 692 503				53 692 503
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	19 607 107				19 607 107
Muut valtionosuudet	34 085 396				34 085 396
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	14 812 541	-817 176	-827 636	827 636	13 995 366
Korkotuotot	161 696				161 696
Muut rahoitustuotot	19 717 192	16 301	-827 636		18 905 857
Korkokulut	-1 296 251				-1 296 251
Muut rahoituskulut	-3 770 095	-833 477		827 636	-3 775 936
Vuosikate	16 165 690	6 346 898	37 729 283	-37 729 283	22 512 588
Poistot ja arvonalentumiset	-17 383 143	-2 765 851			-20 160 046
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 380 162	-2 765 851			-15 157 065
Arvonalentumiset	-5 002 981				-5 002 981
Tilikauden tulos	-1 217 453	3 581 048	37 729 283	-37 729 283	2 352 543
Tilinpäätössiirrot + (-)	1 752 595	820 798		-433 099	2 140 294
Poistoeron lisäys (vähennys)	608 684	387 700			996 384
Poistoeron vähennys	608 684	387 700			996 384
Varausten lisäys (vähennys)	1 143 910				1 143 910
Varausten vähennys	1 143 910				1 143 910
Rahastojen lisäys (vähennys)		433 099		- 433 099	
Rahastojen vähennys		433 099		-433 099	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	535 142	4 401 846	37 729 283	-37 729 283	4 492 837

Liikelaitosten vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen

Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden rahoituksen muodostumiseen

Ajopäivämäärä ja aika (UTC):
8.3.2026 13.19.19

Kajaanin kaupunki

	Kunnan osarahoituslaskelma	Liikelaitosten rahoituslaskelma	Eliminointikirjaukset		Kunnan rahoituslaskelma tilinpäätöksessä
	1-12/2025	1-12/2025	Kunta	Liikelaitokset	1-12/2025
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	16 165 690	6 346 898	37 729 283	-37 729 283	22 512 588
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-194 417				-194 417
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-23 037 849	-4 449 711			-27 487 560
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115 000	1 205 704			1 320 704
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	185 331	20 061			205 392
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 766 246	3 122 953	37 729 283	-37 729 283	-3 643 293
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-4 092		4 092		0
Antolainasaamisten vähennykset	154 606				154 606
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 250 000				19 250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 579 365				-14 579 365
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 640 124	-20 345 623	3 860 883	20 345 623	-6 779 240
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos					0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-14 341	-20 061			-34 402
Vaihto-omaisuuden muutos					0
Saamisten muutos	20 569 896	18 930 801	-20 345 623	-19 931 570	-776 496
Korottomien velkojen muutos	-15 380 009	-1 688 026	14 097 162	1 969 433	-1 001 439
Rahoituksen rahavirta	-643 428	-3 122 909	-2 383 486	2 383 486	-3 766 337
Rahavarojen muutos	-7 409 674	44	35 345 798	35 345 798	-7 409 630
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	173 676 956	45 467			173 722 423
Rahavarat 1.1.	181 086 630	45 423			181 132 053
	-7 409 674	44			-7 409 630

5.1.1.Kajaanin Vesi -liikelaitos tilinpäätös 2025

1 Toimintakertomus

1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus

Kajaanin Vesi -liikelaitos suoritti toimintavuonna 2025 vesihuoltolaitoksen perustehtävän menestyksekkäästi. Syksyllä 2022 voimakkaasti vähentynyt myyntivolyymi on vuosien 2024 ja 2025 aikana tasaantunut, mikä näkyy talousarviota suurempana liikevaihtona ja käyttömaksutuloina. Liikelaitoksen kulut, erityisesti materiaalit ja palvelut, toteutuivat talousarviota pienempinä, joten taloudellinen tulos oli hyvä.

Hyvä taloudellinen tulos ja vakaa talous edesauttaa vesihuoltolaitosta ylläpitämään sen hallitseman kriittisen infrastruktuurin omaisuudenhallintaa eli pitämään sen toimintakuntoisena säännöllisillä vuosittaisilla, riittävän suurilla ja oikein kohdennetuilla saneerausinvestoinneilla. Vuoden 2026 alusta uusiutunut vesihuoltolainsäädäntö (vesihuoltolaki ja -asetus) velvoittaa vesihuoltolaitoksen nykyistä monipuolisempaan ja tarkemmin suunniteltuun omaisuudenhallintaan sekä siihen liittyvään 20 vuotta kattavaan talous- ja investointisuunnitelmaan, jonka toteuttaminen vaatii talouden ja erityisesti investointien suunnittelussa yhteistyön tiivistämistä entisestään kaupungin kanssa. Toinen ajankohtainen ja uudistuneessa vesihuoltolainsäädännössä nykyistä tarkemmin ohjeistettu aihealue on varautuminen, johon Kajaanin Vedenkin on jatkossa panostettava entistä enemmän.

Vakaata taloutta tarvitaan myös vuonna 2026 kansalliseen lainsäädäntöön tulevan jätevesidirektiivin tulevaisuudessa kiristyvien ja uusia puhdistusvaatimuksia jätevedenpuhdistukselle tuovien vaatimusten täyttämiseksi tarvittavien investointien rahoittamiseksi. Tähän on jo osaltaan varauduttu vuonna 2024 valmistuneella jätevedenpuhdistamon yleissuunnittelulla. Sen sisältämät uusinvestoinnit ajoittuvat oletettavasti 2030-luvun jälkimmäiselle puoliskolle. Tulevia energiansäästövaatimuksia toteutetaan jo vuonna 2025 rakennetulla käsitellyn jäteveden lämmöntalteenottolaitoksella.

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen vuoden 2025 tulos oli hyvä. Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat täysin tai osittain. Asiakkaat olivat palautteen ja vähäisten reklamaatioiden mukaan pääsääntöisesti tyytyväisiä vesihuoltopalveluihin. Kiitos tuloksista kuuluu tehtäviinsä omistautuneelle ja niissä onnistuneelle henkilökunnalle.

1.2 Liikelaitoksen hallinto

Vuosi 2025 oli liikelaitoksena toimineen Kajaanin Vesi -liikelaitoksen 21. toimintavuosi, 17. toimintavuosi Kuntalain (410/2015) säännösten mukaisena liikelaitoksena nykyisellä nimellään ja samalla Kajaanin kunnallisen vesihuollon 104. toimintavuosi.

Kajaanin Vesi -liikelaitos päättää itsenäisesti toimintaansa liittyvistä asioista. Liikelaitoksen toimielinten vastuista ja tehtävistä säädetään Kuntalaissa (410/2015) ja liikelaitoksen tehtävistä määrätään myös kaupungin hallintosäännössä ja Kajaanin Vesi -liikelaitoksen toimintasäännössä.

Liikelaitoksen toiminnasta, kehittämisestä ja tuottavuudesta vastaa Kajaanin kaupunginhallituksen alainen Kajaanin Vesi -liikelaitoksen johtokunta yhteistyössä liikelaitoksen johtajan kanssa kaupunginvaltuuston määrittämien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kaupunki toteuttaa omistajaohjaustaan omistajapoliittisten linjausten ja ohjelman sekä liikelaitoksen johtokunnan kautta.

Johtokuntaan kuuluu viisi kaupunginhallituksen valitsemaa varsinaista jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginhallitus valitsee yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Lisäksi kaupunginhallitus nimeää johtokuntaan läsnäolo- ja puheoikeudella oman edustajansa sekä vastaavat oikeudet omaavan henkilöstön edustajan Kajaanin Vesi -liikelaitoksen henkilöstön esityksestä. Johtokunta kokoontui vuonna 2025 neljä kertaa.

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen johtokunta 1.1.- 9.6.2025:

Jäsenet:	Henkilökohtaiset varajäsenet:
Heikkinen Janne, pj.	Laurila Jani
Arffman Pasi, vpj.	Koskelo Sakari
Haataja Jani	Heikkilä Ville
Stricker Rea	Karjalainen Suvi
Tartia-Jalonen Aila	Törrö Leena
Keränen Silja, kaupunginhallituksen edustaja	
Halonen Jarmo, henkilökunnan edustaja	Hyttinen Jarmo

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen johtokunta 10.6.-31.12.2025:

Jäsenet:	Henkilökohtaiset varajäsenet:
Tartia-Jalonen Aila, pj.	Laurila Sonja
Hyvärinen Markku, vpj.	Heikkinen Mika
Ikonen Teemu	Heikkinen Henri
Lokka Jarmo	Kettunen Mika
Pääkkönen Kia	Wuetter Maria
Kilpeläinen Pasi, kaupunginhallituksen edustaja	
Halonen Jarmo, henkilökunnan edustaja	Hyttinen Marko

Kajaanin Vesi -liikelaitosta, sen sisäistä hallintoa ja kehittämistä johti tilivelvollisena viranhaltijana vuonna 2025 Kajaanin Veden johtaja Juha Nurminen apunaan johtoryhmä. Liikelaitoksen johtajan valitsee kaupunginhallitus ja johtoryhmän kokoonpano määritellään toimintasuunnitelmassa. Johtoryhmän tehtävänä on tukea johtajaa liikelaitoksen toiminnan kehittämisessä ja johtamisessa sekä johtokunnan käsittelemien asioiden valmistelussa. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii liikelaitoksen johtaja ja jäseninä tulosyksiköiden päälliköt verkostopäällikkö ja käyttöpäällikkö sekä henkilöstön keskuudestaan valitsema edustaja. Johtokunnan puheenjohtajalla on osallistumisoikeus johtoryhmän kokouksiin ja Kajaanin Veden asioita hoitava kaupungin controller osallistuu asiantuntijana johtoryhmän kokouksiin. Vuonna 2025 johtoryhmä kokoontui kymmenen kertaa

1.3 Taloudellinen kehitys

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli 0,223 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Tilikauden tulokseen vaikutti voimakkaimmin 0,1 miljoonaa euroa talousarviota suurempana toteutunut liikevaihto, jossa merkittävimpänä tekijänä oli noin 0,3 % vuodesta 2024 kasvanut myynti ja sen seurauksena lähes 0,1 miljoonaa euroa talousarviota suuremmat käyttömaksutulot. Käyttökustannukset, erityisesti materiaalit ja palvelut 0,13 miljoonaa euroa, jäivät talousarviota pienemmiksi, koska yllättävät putki- ja laiterikot olivat minimaalisia sekä kustannusten kasvu oli arvioitua pienempää. Kajaanin Vesi -liikelaitoksen tuloutus kaupungille oli suunnitellusti noin 0,785 miljoonaa euroa ja 2,773 miljoonan euron suuruiset korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit katettiin tulorahoituksella.

Vuoden 2026 alusta uudistuvan vesihuolto- ja muun lainsäädännön mukanaan tuomat vaatimukset korjausvelan hallintaan, tiukentuviin lupa-, energia-/hiilineutraalisuus-, laatutaso-, palvelutaso- sekä varautumisvaatimuksiin pitävät jatkossakin yllä kasvavia investointi- ja kustannuspaineita. Vaikka myyntivolyyymi onkin parin viime vuoden aikana pysynyt suhteellisen vakaana, jopa pientä kasvua, kohdistuu asiakkailta perittäviin maksuihin jatkossa kustannuspaineita. Vesihuollon maksuja valtakunnallisesti vertailtaessa Kajaanin Vesi -liikelaitoksen hinnat ovat toistaiseksi kilpailukyisiä.

1.4. Olennaiset tapahtumat

Kajaanin Vesi -liikelaitos tuotti vuonna 2025 talousarvion palvelulinjauksien mukaisesti perustehtävään keskittyen yksinkertaistettuna kahta tuotetta: talousvesi- ja jätevesihuoltopalveluja sekä niihin liittyviä volyymiltaan vähäisiä lisä- ja sivupalveluja. Lisäksi kaupungin ympäristötökniselle toimialalle tuotettiin vähäisessä määrin huleveden viemäröinnin ylläpitoa tukevia palveluita. Talousvettä laskutettiin 1.872.565 m³ ja jätevettä 1.762.615 m³, joista tukkumyyntinä vesihuolto-osuuskunnille ja -yhtymille 156.489 m³ talousvettä ja 124.118 m³ jätevettä. Laskutettavan talous- ja jäteveden määrä kasvoi 0,3 % vuodesta 2024 (talousvesi +0,6 %, jätevesi -0,01 %). Laskutettavan talous- ja jäteveden määrä omalla toiminta-alueella kasvoi edellisestä vuodesta noin 0,4 % (talousvesi +0,5 %, jätevesi +0,3 %). Tappiollinen (toimintakulut, ei pääomakuluja kattava) tukkumyynti vesihuolto-osuuskunnille ja -yhtymille väheni noin 0,9 % vuodesta 2024 (talousvesi +2,2 %, jätevesi -

4,4 %). Myyntivolyymien viime vuosien voimakas vähenemisen jälkeinen maltillinen kasvu on käytännössä pysähtynyt ja myynti on pysynyt ennallaan. Päätuotteiden laadussa ja palvelun keskeytymättömyydessä ei ollut merkittäviä poikkeamia.

Asiakastietojärjestelmään vietiin vuoden 2025 lopussa 7.192 käyttöpaikan eli 96,8 % asennettujen mittareiden tai 95,2 % käyttöpaikkojen mittarilukematiedoista etäluentaa hyödyntäen ja olivat siten pelkästään mitattuun kulutukseen perustuvan laskutuksen piirissä. Sähköistä laskutusta käytti vuoden 2025 lopussa 4.514 käyttäjää, mikä on 59,8 % käyttöpaikoista. Kajaanin Vesi -liikelaitos lähetti vuonna 2025 kaikkiin 31.193 laskua.

Vuonna 2025 vesihuoltoverkostoja saneerattiin noin 5,2 km, joista noin 3,3 km (63,5 %) aukikaivamattomia menetelmiä käyttäen. Vesihuoltoverkoston saneerauksista noin 1,9 km, eli kaikki auki kaivamalla suoritettavat saneeraukset, toteutettiin yhteishankkeina Ympäristöteknisen toimialan katusaneerauksen kanssa. Vuotovesiä vähentävänä toimenpiteenä saneerattiin 52 jätevesirunkokaivoa. Uusia vesihuoltoverkostoja ei rakennettu vuoden 2025 aikana. Kahden jätevesipumppaamon sisäiset putkistot venttiileineen sekä sähkö- ja automaatiojärjestelmät saneerattiin.

Peuraniemen jätevedenpuhdistamon saneerauksen ja toiminnan tehostamisen vuonna 2024 valmistuneen yleissuunnitelmaa toteuttaen rakennettiin vuonna 2025 käsitellyn jäteveden lämmöntalteenottojärjestelmä. Tulevaisuudessa kiristyvien puhdistusvaatimusten vuoksi toteutettavat arviolta noin 20 miljoonan euron uusinvestoinnit ajoittunevat tämänhetkisen arvion mukaan 2030-luvun jälkimmäiselle puoliskolle. Jätevedenpuhdistamon saneerausinvestointien tarve on vuosittain 200.000–300.000 euroa.

Kajaanin Vesi -liikelaitos täytti sille asetetut toiminnalliset tavoitteet täysin tai osittain vuonna 2025. Talousveden laadun tarkkailemiseksi otetuista 62 näytteestä kaikki täyttivät talousvedelle asetetut terveydelliset laatuvaatimukset ja -suositukset ensimmäisellä näytteenotokerralla. Suunnittelemattomia palvelun keskeytyksiä oli viisitoista kappaletta ja keskeytysten keskimääräinen asiakasaika oli noin 6 minuuttia/asiakas/vuosi. Jätevedenpuhdistamo täytti kaikki sille neljännesvuosikeskiarvoina asetetut lupavaatimukset, vaikka viemäriverkoston ylivuotoja oli noin 100 m³ (0,004 % käsitellystä jätevedestä) Otanmäen varoaltaalta.

Reklamaatioita, palautteita ja vahingonkorvausvaatimuksia oli toiminnan volyymin nähden vähän. Kajaanin Vesi -liikelaitos sai vuonna 2025 reklamaatioita tai palautteita neljä kappaletta, jotka koskivat kolisevaa kaivonkantaa, aiheutonta tonttijohdon sulkumaksua, Kajaanin Veden asiakaslehden jakelua ja häiriöviestintäjärjestelmän toimivuutta. Kajaanin Vesi -liikelaitokselle osoitettiin vuonna 2025 kolme runkoviemärin tulvimisesta kiinteistöön aiheutuneiden vahinkojen korvauksia koskevaa vahingonkorvausvaatimusta, kokonaisarvoltaan 5.494,74 € (sis. alv 25,5 %). Yksi vahingonkorvausvaatimus hylättiin aiheettomana, joten vahingonkorvauksia vuoden 2025 vahingoista maksettiin 3.255,29 € (sis. alv 25,5 %) Lisäksi vuonna 2025 maksettiin loppuosa 7.947,92 € (sis. alv 25,5 %) vuonna 2024 tapahtuneesta viemäri vahingosta.

1.5. Liikelaitoksen henkilöstö

Kajaanin Vesi -liikelaitoksella oli vuonna 2025 henkilöstöä 19,2 henkilötyövuosina mitattuna. Taloussihteerin työpanosta myytiin kaupungin konsernihallinnolle noin 0,6 henkilötyövuotta eli vesihuoltoon käytettiin noin 18,6 henkilötyövuotta. Harjoittelijoita on käytetty mm. vuotovesien hallitsemiseksi suoritettuihin runkokaivosaneeraustarpeen priorisointiin ja jätevedenpuhdistamo- ja jätevedenpumppaamotiimin sekä vedenhankinnan ja säiliöiden ylläpidon avustaviin tehtäviin. Vuoden 2025 alusta Kajaanin Veden palveluksessa alussa työsuhteensa aloitti yksi uusi työntekijä, joka korvasi vuoden 2024 lopussa eläköityneen henkilön. Muita henkilömuutoksia ei ollut. Kajaanin Vesi -liikelaitoksen henkilöstön keski-ikä vuoden 2025 lopussa oli noin 53,6 vuotta.

Lähinnä Hallinto-tulosyksikössä on toteutettu säännöllisesti kaupungin etätyöohjeistuksen mukaista hybridityömallia.

Kevään 2025 virkistysaamupäivänäpäivänä 22.5. virkistettiin elokuvissa. Syksyn virkistysaamupäivä jouduttiin yhteensattumien vuoksi siirtämään vuodelle 2026.

1.6. Ympäristöasiat

Kajaanin Vesi -liikelaitoksen vastuulla olevista tehtävistä ympäristöpanostuksiin kuuluviksi luetaan pohjavedensuojelua varten tehdyt toimenpiteet lähinnä vedenhankinnassa (mm. pohjavesimittaukset ja -analyysit). Jätevesihuolto on huomioitu ympäristöpanostuksena käytännössä kokonaisuudessaan sisältäen viemäriverkoston käytön ja kunnossapidon, jätevesien puhdistuksen, lietteen käsittelyn sekä näihin liittyvät tutkimukset, analyysit ja ympäristöluvan velvoittavat vesiensuojeluun ja kalatalouteen liittyvät tutkimukset ja maksut sekä jätevesihuollon investoinnit. Ympäristötuotoiksi on luettu jäteveden käyttö- ja perusmaksut.

Viemärointi sekä jäteveden- ja lietteenkäsittely ovat kustannuksiltaan Kajaanin kaupungin merkittävien ympäristöpanostus. Kajaanin Vesi -liikelaitos käytti vuonna 2025 ympäristötekijöihin käyttötaloudestaan noin 3,4 miljoonaa euroa ja pysyviin vastaaviin sisältyy aktivoituja pitkävaikutteisia ympäristömenoja noin 14,6 miljoonaa euroa. Ympäristötuotot olivat noin 5,2 miljoonaa euroa.

Vuonna 2025 Kajaanin Vesi -liikelaitos täytti kaikki ympäristöluvassa neljännesvuosikeskiarvoina annetut puhdistusvaatimukset jätevedenpuhdistuksen suhteen. Pohjavedenoton ottomäärän kaikkien kuukausittaisen (yhteensä 96 kpl/v) seurantapisteen tulokset täyttivät lupamäärausten ehdot.

1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat

Talousarvioon 2025 on kirjattu Kajaanin Vesi -liikelaitoksen keskeisimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit, joiden toteutumista on arvioitu yhdenmukaisesti kaupunkikonsernissa osavuositraportissa 1.1.-30.6.2025 sekä tässä tilinpäätöksessä. Vuonna 2025 talousarviossa mainituista merkittävimmistä riskeistä ei realisoitunut mikään, ellei mukaan lasketa osittain vieläkin hieman tappiollista tukkumyyntiä, joka erillisen ohjelman mukaisesti saatetaan omakustanteiseksi vuoden 2027 alusta lukien. Riski vesihuoltoinfrastruktuuriin vaikuttamisesta on pysynyt korkeana vuoden 2025 aikana. Riskiarvion riskejä ja riskiluokkia on vuoden 2025 aikana päivitetty tilanteen muutosten mukaisesti.

Vuoden 2025 talousarviossa on huomioitu kaupungin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjelmistoa hyödyntäen vuosittain päivitettävät strategisten, taloudellisten ja vahinkoriskien riskiarviot. Operatiivisia ja toiminnallisia riskejä on vuonna 2025 päivitetty erillisellä vesihuollon riskienhallintaohjelmistolla. Varautumista tehostettiin mm. fyysisen infrastruktuurin valvontaa, hälytyksiä ja lukituksia tehostamalla. Tarve varautumisen ja kohteiden suojaamisen tehostamiseen on edelleen kasvava.

1.8. Kajaanin Vesi -liikelaitoksen vesihuoltopalveluiden hintataso, tehokkuus, laatu ja kannattavuus

Kajaanin Vesi -liikelaitos päivitti hinnastoaan vuoden 2025 alusta. Käyttömaksuja korotettiin kokonaisvaikutukseltaan noin 2,0 %. Korotuksissa huomioitiin vesihuoltopalveluiden tuotantokustannuksissa tapahtuneet muutokset, ylijäämävaatimuksen kasvu sekä jätevedenpuhdistamon saneerausinvestointiin varautuminen. Seuraavaan taulukkoon on koottu Vesihuoltolain 20 c §:n mukaisesti Kajaanin Vesi -liikelaitoksen hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2021–2025.

KAJAANIN VESI -LIIKELAITOS TUNNUSLUKUJA					
Tunnusluvut 31.12.	2021	2022	2023	2024	2025
Verkostoon pumpattu vesimäärä (m ³ /a)	2 479 393	2 365 089	2 160 024	2 249 321	2 279 475
Laskutettu vesimäärä (m ³ /a)	2 011 458	1 888 260	1 824 124	1 860 894	1 872 565
Käsiteltäväksi johdettu jätevesimäärä (sis.ohitukset) (m ³ /a)	3 573 805	3 296 408	3 253 957	3 200 991	2 509 834
Laskutettu jätevesimäärä (m ³ /a)	1 898 253	1 774 431	1 743 688	1 762 782	1 762 615
Vesijohtoverkoston liittynyt asukasmäärä (as)	32 484	32 175	32 330	32 361	32 156
Jätevesiviemäriverkoston liittynyt asukasmäärä (as)	29 917	29 606	29 772	29 804	29 668
Vesijohtorunkoverkoston pituus (km)	527,0	527,0	527,6	527,6	527,3
Jätevesirunkoverkoston pituus (km)	265,0	265,0	263,6	263,6	263,6
Laatuvaatimukset täyttävä talousvedenlaatu %	100,0	98,7	100,0	97,2	100
Laskuttamattoman talousveden osuus (tai hukkavesi) %	18,9	20,2	15,6	17,3	18,6
Vesijohtoverkoston uusitumisaika v	148,9	135,8	396,7	173,6	155,1
Putkirikkojen määrä vesijohtoverkosto/verkostopituus (kpl/km vuosi)	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02
Veden ominaiskäyttö, Kotitalouksien veden käyttö (l/as/vrk)	156,0	147,0	141,9	144,6	146,2
Jätevedenpuhdistuksen lupaehtojen täytyminen %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Puhdistamattoman jäteveden ohitukset %	0,31	0,31	0,39	0,61	0,00
Laskuttamattoman jäteveden osuus %	46,9	46,2	46,4	45,5	29,8
Jätevesijohtoverkoston uusitumisaika v	116,2	284,6	181,8	209,2	151,6
Investoinnit yhteensä (€)	2 684 601	2 944 286	2 351 561	2 736 227	2 773 820
Omistajatuloutus (€)	1 200 000	1 200 000	1 200 000	785 636	785 636
Käyttömaksu, talousvesi, €/m ³ (sis. alv)	1,40	1,48	1,60	1,62	1,68
Käyttömaksu, jätevesi, €/m ³ (sis. alv)	2,53	2,59	2,68	2,92	2,97
Toiminnan tuotot/toiminnan kulut %	222,7	209,3	211,6	203,9	207,9
Käytön ja ylläpidon omakustannushinta, €/m ³	0,90	0,94	1,02	1,10	1,10
Tuloutus suhteessa liikevaihtoon %	15,7	16,0	15,6	9,7	9,7
Investoinnit/poistot	1,43	1,45	1,16	1,44	1,5
Investointien tulorahoitus %	110	93	122	123	128
Omistajan tuki investointikustannuksiin/kokon.investoinnit %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	7,7	6,8	6,2	7,52	7,46
Omakotitalon vertailuhinta, VVY:n laskentaperusteella, €/m ³	5,38	5,53	5,76	5,98	6,15

2 Talousarvion toteutumisvertailu

2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko 4 % (785 636 €)	4 % (785 636 €)	Toteutuu
Investoinnit	Vuosittaiset normaalit korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit katetaan tulorahoituksella.	Investointimenot n. 2,8 miljoonaa euroa ja katettu tulorahoituksella.	Toteutuu

Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Toimitusvarmuus	Vedenjakelun suunnitelmattomat käyttökatkokset, tuntia/asukas/vuosi	0,05	0,10	Toteutuu osittain
Talousveden laatu	Laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävä vedenlaatu, % virallisen valvonnan näytteistä	100	100 % (62/62 kpl)	Toteutuu

Kestävä kehitys

Jäteveden ympäristökuorman minimointi	Jätevedenpuhdistamon lupa-arvojen saavuttamisaste, %	100	100 % (32/32 kpl)	Toteutuu
Jäteveden ympäristökuorman minimointi	Ohitusindeksi, Jätevedenpuhdistamon ohitusten osuus, %	0	0 %	Toteutuu
Talousveden ylimääräisen pumppauksen (ja käsittelyn) minimointi	Laskuttamattoman talousveden osuus pumputusta vedestä, %	17,5	18,6 %	Toteutuu osittain
Jäteveden ylimääräisen pumppauksen ja käsittelyn minimointi	Vuotoveden osuus jäteve- sistä, %	40	29,8 %	Toteutuu

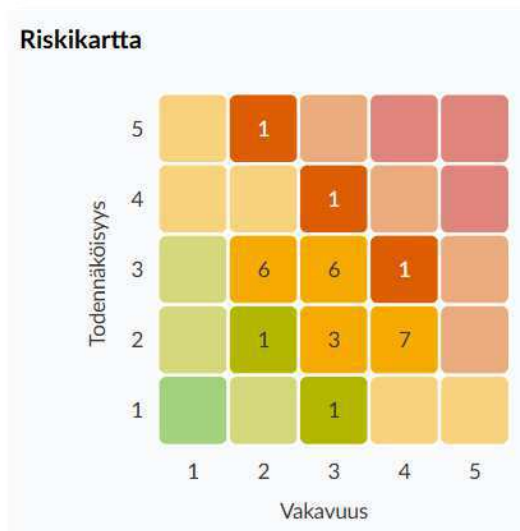
Lapset ja nuoret

Harjoittelupaikkojen ja oppimismahdollisuuksien tarjoaminen	Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja, htv/vuosi	0,9	1,2	Toteutuu
---	--	-----	-----	---

2.2 Riskien hallinta

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kuva: Riskikartta

Kohde	Riskialue	Riski	R ↓
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Vahinkoriskit	Vesihuollon fyysiseen infrastruktuuriin tahallinen vaikuttaminen	12
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Operatiiviset riskit	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus.	12
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Taloudelliset riskit	Kajaanin veden palveluja myydään tappiolla tai ilman katetta.	10
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Strategiset riskit	Laajennetaan vastuu- tai toiminta- aluetta ilman riittävää ennako valmistelua.	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Vahinkoriskit	Yllättävät luonnonilmiöt (myrskyt ja rankkasateet).	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Taloudelliset riskit	Myyntivolyymien vähentyminen josta seuraa tulojen supistuminen.	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Strategiset riskit	Liian laaja (/suppea) perustehtävän määrittely.	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Taloudelliset riskit	Hintariski: Materiaalin tai ostopalvelun hinnan nousu	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Strategiset riskit	Lietteen jatkokäsittelyn kustannustason kohtuuton nousu.	9
Liikelaikokset > Kajaanin vesi	Vahinkoriskit	Vesilaitoksen kriittisen rakennuksen vaurioituminen tulipalossa.	8

Kuva: Kajaanin Vesi -liikelaitos, 10 merkittävintä riskiä

2.3 Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Sopimushallinta	Asiakassopimusten ajantasaisuuden tarkistaminen: allekirjoitettu sopimus liitoslausuntoineen.	14 kpl (0,2 % käyttöpaikoista) asiakkaista, on kontaktoimatta. Molempien osapuolten allekirjoitus puuttuu 47 asiakassopimuksesta (0,6 %).
Talousraportointi	Talousraportointi johtokunnan jäsenille kuukausittain, käsittely johtoryhmässä ja johtokunnassa.	Toteutunut.
Henkilöstöasiat	Kehityskeskustelut käyty kesäkuun loppuun mennessä.	100 % kehityskeskusteluista käyty.

Kajaanin Vesi	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	19,1	18,9	19,2

2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa

Tuloslaskelma

Talousarvion toteutumisvertailu / tuloslaskelmaosa

sisältää sisäiset sekä ulkoiset tuotot ja kulut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	8 228 582,00	0,00	8 228 582,00	8 328 585,63	100 003,63	1,22%
Liiketoiminnan muut tuotot	5 051,00	0,00	5 051,00	4 818,05	-232,95	-4,61%
Materiaalit ja palvelut	-2 687 592,00	0,00	-2 687 592,00	-2 559 142,18	128 449,82	-4,78%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 214 350,00	0,00	-1 214 350,00	-1 156 819,86	57 530,14	-4,74%
Palvelujen ostot	-1 473 242,00	0,00	-1 473 242,00	-1 402 322,32	70 919,68	-4,81%
Henkilöstökulut	-1 325 678,59	0,00	-1 325 678,59	-1 332 124,68	-6 446,09	0,49%
Poistot ja arvonalentumiset	-1 965 339,00	0,00	-1 965 339,00	-1 975 412,61	-10 073,61	0,51%
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 965 339,00	0,00	-1 965 339,00	-1 975 412,61	-10 073,61	0,51%
Liiketoiminnan muut kulut	-115 260,00	0,00	-115 260,00	-117 562,01	-2 302,01	2,00%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 139 763,41	0,00	2 139 763,41	2 349 162,20	209 398,79	9,79%
Rahoitustuotot ja -kulut	-785 636,00	0,00	-785 636,00	-771 746,83	13 889,17	-1,77%
Korkotuotot		0,00			0,00	
Muut rahoitustuotot		0,00		13 894,17	13 894,17	
Korvaus peruspääomasta	-785 636,00	0,00	-785 636,00	-785 636,00	0,00	0,00%
Muut rahoituskulut		0,00		-5,00	-5,00	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	1 354 127,41	0,00	1 354 127,41	1 577 415,37	223 287,96	16,49%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 354 127,41	0,00	1 354 127,41	1 577 415,37	223 287,96	16,49%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 354 127,41	0,00	1 354 127,41	1 577 415,37	223 287,96	16,49%

Investointiosa

Investointiosan toteutumisvertailu				
	Alkup. TA koko vuosi	MTA koko vuosi	Toteuma kum	Jäljellä MTA
Rakennukset				
Talonrakennus uushankinta	0	0	-29 441,89	29 441,89
Tietokoneohjelmistot				
Tietokoneohjelmistot	-27 000,00	-30 496,00	-30 496,50	0,50
Vesilaitos rakentaminen				
Talousvesiverkoston rakentaminen	-12 000,00	-80 000,00	-3 906,77	-76 093,23
Vedenottamot rakentaminen	-70 000,00	-35 000,00	-47 124,42	12 124,42
Vesisäiliöt rakentaminen	-30 000,00	-31 417,00	-12 518,82	-18 898,18
Vesilaitos saneeraus				
Talousvesiverkoston saneeraus	-1 356 000,00	-1 249 485,00	-1 268 098,03	18 613,03
Vedenottamot saneeraus	-30 000,00	-32 433,00	-33 674,48	1 241,48
Vesisäiliöt saneeraus				
Viemärlaitos rakentaminen				
Jätevesiverkoston rakentaminen	-18 000,00	-14 956,00	0,00	-14 956,00
Viemärlaitos saneeraus				
Jätevesiverkoston saneeraus	-274 000,00	-267 728,00	-348 355,36	80 627,36
Jätevedenpumppaamot saneeraus	-75 000,00	-67 330,00	-68 424,00	1 094,00
Jätevedenpuhdistamot saneeraus	-568 000,00	-825 000,00	-911 298,75	86 298,75
Koneet ja kalusto yhteensä	-40 000,00	-30 000,00	-20 481,40	-9 518,60
Investoinnit yhteensä	-2 500 000,00	-2 663 845,00	-2 773 820,42	109 975,42

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Liikevaihto	8 328 585,63		8 123 505,00	
Liiketoiminnan muut tuotot	4 818,05		19 155,58	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 156 819,86		-1 184 885,38	
Palvelujen ostot	-1 402 322,32	-2 559 142,18	-1 390 060,27	-2 574 945,65
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 090 590,84		-1 046 795,41	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-208 228,03		-200 380,12	
Muut henkilösivukulut	-33 305,81	-1 332 124,68	-28 374,39	-1 275 549,92
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 975 412,61	-1 975 412,61	-1 896 243,23	-1 896 243,23
Liiketoiminnan muut kulut				
		-117 562,01		-143 656,53
Liikeylijäämä (-alijäämä)	2 349 162,20		2 252 265,25	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot			933,02	
Muut rahoitustuotot	13 894,17		13 762,36	
Korvaus peruspääomasta	-785 636,00		-785 636,00	
Muut rahoituskulut	-5,00	-771 746,83		-770 940,62
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	1 577 415,37		1 481 324,63	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 577 415,37		1 481 324,63	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 577 415,37		1 481 324,63	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,46	7,52		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,46	7,52		
Voitto, %	18,94	18,24		

Tunnuslukujen selitykset

Sijoitetun pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + muille maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) / (oma pääoma + sijoitettu koroll. Vierapääoma + poistoero ja vap.eht. Varaukset)

Kunnan sijoittama pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) / (oma pääoma + lainat kunnalta + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen varauksia / liikevaihto)

3.2 Rahoituslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 349 162,20		2 252 265,25	
Poistot ja arvonalentumiset	1 975 412,61		1 896 243,23	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-771 746,83		-770 940,62	
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	3 552 827,98	0,00	3 377 567,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 255 219,56		-2 772 327,78	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	481 399,14	-2 773 820,42	36 100,86	-2 736 226,92
Toiminnan ja investointien rahavirta		779 007,56		641 340,94
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	1 326 705,46		-2 489 378,44	
Saamisten muutos	-12 202,63		-146 006,59	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 969 432,71		1 420 907,29	
Korottomien velkojen muutos	-123 999,07	-778 928,95	486 233,46	-728 244,28
Rahoituksen rahavirta		-778 928,95		-728 244,28
Rahavarojen muutos		78,61		-86 903,34
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	30 658,24		30 579,63	
Rahavarat 1.1.	30 579,63	78,61	117 482,97	-86 903,34

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	2017	626
Investointien tulorahoitus, %	128,08	123,44
Kassan riittävyys, pv	1,39	1,48
Quick ratio	3,43	1,99
Current ratio	3,43	1,99

Tunnuslukujen selitykset

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus %

= $100 * (\text{yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{poistot ja arvonalentumiset} - \text{tuloverot}) / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulo-rahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuslaskennan välinen yhdystilin esitetään taseryhmässä *Saamiset kunnalta*, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja.

Quick ratio

= $(\text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken.

Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikki: alle 0,5

Current ratio

= $(\text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Current ratio eli käyttö-pääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen.

Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1

3.3 Tase

VASTAAVAA	1-12/2025	1-12/2024	VASTATTAVAA	1-12/2025	1-12/2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	31 899 681,76	31 101 273,95	A OMA PÄÄOMA	32 466 655,81	30 889 240,44
I Aineettomat hyödykkeet	30 496,50	0,00	I Peruspääoma	19 640 900,81	19 640 900,81
1. Aineettomat oikeudet	30 496,50	0,00	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 248 339,63	9 767 015,00
3. Ennakkomaksut	0,00		V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 577 415,37	1 481 324,63
II Aineelliset hyödykkeet	31 723 442,38	30 955 531,07	E VIERAS PÄÄOMA	6 621 937,04	8 715 368,82
1. Maa- ja vesialueet	288 208,75	284 901,98	I Pitkäaikainen	4 527 295,98	4 441 561,19
2. Rakennukset	4 749 926,04	4 165 986,64	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	237 493,79	233 402,02
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 882 760,89	24 606 662,52	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	4 289 802,19	4 208 159,17
4. Koneet ja kalusto	766 501,70	914 287,31	II Lyhytaikainen	2 094 641,06	4 273 807,63
6. Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	36 045,00	983 692,62	6. Saadut ennakot	0,00	121,41
III Sijoitukset	145 742,88	145 742,88	7. Ostovelat	418 788,59	699 454,39
4. Muut saamiset	145 742,88	145 742,88	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	1 084 927,98	3 058 452,46
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 188 911,09	8 503 335,31	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	378 043,55	283 407,53
II Saamiset	7 158 252,85	8 472 755,68	10. Siirtovelat	212 880,94	232 371,84
Lyhytaikaiset saamiset	7 158 252,85	8 472 755,68	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>39 088 592,85</u>	<u>39 604 609,26</u>
1. Myyntisaamiset	2 340 211,17	2 323 823,60			
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 818 041,68	6 144 747,14			
4. Muut saamiset	0,00	0,00			
5. Siirtosaamiset	0,00	4 184,94			
IV Rahat ja pankkisaamiset	30 658,24	30 579,63			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>39 088 592,85</u>	<u>39 604 609,26</u>			

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	83,06	77,99
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,46	107,03
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	12 826	11 248
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Taseen tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste %

= 100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko omapääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= 100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

3.4 Tilikauden tuloksen käsittely

Kajaanin Vesi- liikelaitoksen johtokunta allekirjoittaa Kajaanin Vesi- liikelaitoksen tilinpäätöksen 2025 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 1 577 415,37 euroa kirjataan Kajaanin Vesi- liikelaitoksen taseeseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämättilille.

Kajaanin Vesi- liikelaitoksen johtokunta esittää Kajaanin Vesi- liikelaitoksen tilinpäätöksen 2025 Kajaanin kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kajaanin kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Alle 10.000 euron hankinnat pois lukien vesi- ja jätevesimittarit, on kirjattu vuosikuluksi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot

	2025	2024
Käyttömaksut	6 521 606,03	6 282 907,91
Perusmaksut	1 635 404,88	1 621 045,63
Muut Palvelut	171 574,72	219 551,46
Liikevaihto	8 328 585,63	8 123 505,00
Liiketoiminnan muut tuotot	3 623,93	7 918,14
Avustukset	1 194,12	11 237,44
Tuotot yhteensä	8 333 403,68	8 142 660,58

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua Kajaanin kaupungin poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistoaika vuotta	Poisto- menetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmat		3 tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet		5 tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		5 tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	15 - 40	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 30	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet, luonnonvarat		Käytön mukainen poisto

Tuloutus kaupungille

	2025	2024
Peruspääoman korko	785 636,00	785 636,00
Yhteensä	785 636,00	785 636,00

4.3 Taseen liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat 31.12.2025

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Sijoitukset	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Muut saamiset	
Poistamaton hankintameno 1.1		284 901,98	4 165 986,64	24 606 662,52	914 287,31	983 692,62	145 742,88	31 101 273,95
Lisäykset tilikauden aikana	30 496,50	3 306,77	29 441,89	3 171 493,00	20 481,40	0,00		3 255 219,56
Rahoitusosuudet tilikaudella				-481 399,14		0,00		-481 399,14
Vähennykset tilikauden aikana								0,00
Siirrot erien välillä		0,00	831 012,56	116 635,06		-947 647,62		0,00
Tilikauden poisto			-276 515,05	-1 530 630,55	-168 267,01			-1 975 412,61
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 496,50	288 208,75	4 749 926,04	25 882 760,89	766 501,70	36 045,00	145 742,88	31 899 681,76
Arvonkorotukset / alennukset								0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 496,50	288 208,75	4 749 926,04	25 882 760,89	766 501,70	36 045,00	145 742,88	31 899 681,76

Maa- ja vesialueiden erittely

	2025	2024
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	185 769,01	182 462,24 *
Muut maa- ja vesialueet	102 439,74	102 439,74
Maa- ja vesialueet yhteensä	288 208,75	284 901,98

*Korjattu vuoden 2024 vertailuluvun summa vastaamaan kiinteistöjen liittymismaksuja.

Vaihtuvat vastaavat 31.12.2025

Saamisten erittely

	2025	2025	2024	2024
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset	0,00	304 673,82	0,00	297 182,32
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00		0,00	
Yhteensä	0,00	304 673,82	0,00	297 182,32
Saamiset kunnalta				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	4 818 041,68	0,00	6 144 747,14
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	4 818 041,68	0,00	6 144 747,14
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	2 035 537,35	0,00	2 026 641,28
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	4 184,94
Yhteensä	0,00	2 035 537,35	0,00	2 030 826,22
Saamiset yhteensä	0,00	7 158 252,85	0,00	8 472 755,68

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kela, korvaus työterveyshuollosta	0,00	4 184,94
yhteensä	0,00	4 184,94

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely

	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	19 640 900,81	19 640 900,81
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	19 640 900,81	19 640 900,81
Edellisten tilikausien ylijäämä	11 248 339,63	9 767 015,00
Tilikauden ylijäämä	1 577 415,37	1 481 324,63
yhteensä	32 466 655,81	30 889 240,44

Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	85 120,36	0,00	64 786,51
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat		0,00		0,00
Yhteensä	0,00	85 120,36	0,00	64 786,51
Velat kuntayhtymille				
Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	17,57
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	17,57
Velat kunnalle				
Lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	237 493,79	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	237 493,79	0,00	0,00	0,00
Velat muille				
Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	121,41
Ostovelat	0,00	333 668,23	0,00	634 650,31
Muut velat	4 289 802,19	378 043,55	4 441 561,19	283 407,53
Siirtovelat	0,00	1 297 808,98	0,00	3 290 824,30
Yhteensä	4 289 802,19	2 009 520,76	4 441 561,19	4 209 003,55
Vieras pääoma yhteensä	4 527 295,98	2 094 641,12	4 441 561,19	4 273 807,63

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lomapalkkajaksotus	212 007,76	197 046,74
Siirtovelat yhteensä	212 007,76	197 046,74

4.3.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2025	2024
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	72 642,54	82 452,00
Myöhemmin maksettavat	67 183,61	50 786,33
Yhteensä	139 826,15	133 238,33

4.3.4 Ympäristöasiat

	2025	2024
Ympäristötuotot		
Viemärlaitoksen tuotot	5 203 074,29	5 094 404,35
Ympäristökulut		
Viemärlaitoksen kulut	-3 418 952,01	-3 336 499,77
Ympäristö netto	1 784 122,28	1 757 904,58

Pysyviin vastaaviin sisältyviä aktivoituja pitkävaikutteisia ympäristömenoja, tasearvo 31.12.

	2025	2024
Maa-alueet		
Jätevedenpuhdistamon maa-alue	51 983,36	51 983,36
Rakennukset		
Viemärlaitoksen rakennukset	2 870 959,60	2 180 243,72
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Viemärlaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	11 678 760,33	10 984 686,93
Aktivoidut ympäristökulut yhteensä	14 601 703,29	13 216 914,01

4.3.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2025	2024
Henkilöstön määrä 31.12.		
Yhteensä (htv2)	19,20	19,10
Henkilöstökulut		
Tuloslaskelman henkilöstökulut		
Maksetut palkat	1 090 819,89	1 048 159,08
Henkilöstökorvaukset	-229,05	-1 363,67
Palkat ja palkkiot yhteensä	1 090 590,84	1 046 795,41
Eläkekulut	208 228,03	200 380,12
Muut henkilösivukulut	33 305,81	28 374,39
Tuloslaskelman henkilöstökulut yhteensä	1 332 124,68	1 275 549,92
Aktivoidut henkilöstökulut yhteensä	0,00	0,00

5 Kirjanpito kirjajat ja tositelajit

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

TOSITELAJIT

Kirjanpito

	TAPAHTUMA
AKT	Aktivoinnit
ALV	ALV-maksuajo
AS	Alkusaldo
ML	Matkalaskut
MU	Muistiotositteet
KOM2	KOM kirjaukset kirjanpito
PA	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
RA	Rahoituslaskelman ulkopuolinen
VY1 - VY5	Vaiheen 1 - 5 vyörytysten tositenumero
VYP	Vyörytysten peruutusosite
XAS	Kirjanpidon konversio
ZJA	Automaattisen raportoinnin jaksotustosite
INW	Inworks vesilaskutus
CK	Ceepos kirjanpito

Myyntireskontra

AMK	Manuaaliset kohdistukset
AMS	Manuaaliset suoritukset
HYV	Hyvitysten palautus
KL	Korkolasku
LT	Luottotappiokirjaus
MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat maksutosite
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat päätöstitteet
PSU	Perintä toimeksiantoliittymä
VII	Viitesuoritukset
XMY	Myre-konversio
10 - 99	Laskulajit 10-99

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Ostoreskontra

JA	Jaksotustosite	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä

6 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kajaanissa _____ Helmikuun 26. päivänä _____ 2026

Johtokunta:

Aila Tartia-Jalonen, puheenjohtaja

_____
Markku Hyvärinen, varapuheenjohtaja

Teemu Ikonen

_____
Jarmo Lokka

Kia Pääkkönen

Juha Nurminen, liikelaitoksen johtaja

5.1.2.Kajaanin Mamselli -liikelaitos tilinpäätös 2025

1 Toimintakertomus

1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus

Kajaanin Mamselli-liikelaitoksen 17. toimintavuodessa näkyi tiedossa oleva, lapsimäärän vähenemisestä johtuva maltillinen asiakasmäärän lasku. Tilikauden 2025 liikevaihto oli 12,084 miljoonaa euroa, laskua edellisestä vuodesta 3,25 % / 0,406 miljoonaa euroa. Mamselli ei tehnyt asiakashintojen yksikkökohtaisia korotuksia vuodelle 2025.

Tilikauden ylijäämätavoite ylitettiin 0,367 miljoonalla eurolla. Ylijäämä selittyi eri tasolla tehdystä prosessien kehittämistyöstä sekä tiukasta kulukurista.

Toiminnallisena tavoitteena ollut vastuullisuutta tukevien kokeilujen ja toimintamallien edistäminen yhdessä konsernin sisäisten asiakkaiden kanssa toteutui erinomaisesti. Yhteisessä tekemisessä teemoina olivat esimerkiksi lasten ja nuorten osallistaminen, uusien ravitsemussuosittusten jalkauttaminen, prosessien tehostaminen sekä huoltovarmuus.

Henkilöstön pito- ja vetovoimatavoitteet toteutuivat myös ennakoitua paremmin. Mamsellilaisten vaihtuvuus toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa oli vain 3,39 %. Mamsellissa avoimena olleisiin, toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin haki keskimäärin noin 17,83 henkilöä.

Asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa keskeisin voimavara ja mahdollistaja on ollut ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö. Henkilöstön taidot ja sitoutuminen toiminnan kehittämiseen ovat korostuneet erityisesti, kun olemme joutuneet reagoimaan laskeviin asiakasmääriin ja vaihteleviin palvelutarpeisiin.

Asiakaspalautteiden perusteella asiakkaat ovat edelleen tyytyväisiä Mamsellin tuotteisiin ja palveluihin, vaikka olemme joutuneet toteuttamaan talouden sopeuttamistoimia, mitkä ovat näkyneet myös asiakkaille. Jatkossa resurssien kohdentamisessa tulee aiempaa huolellisemmin arvioida mahdollisten sopeuttamistoimien pidempiaikaisia vaikutuksia asiakaskäyttäytymiseen ja sitä kautta lasten ja nuorten tasapainoiseen kasvuun ja kehittymiseen.

1.2 Liikelaitoksen hallinto

Liikelaitos toimii tulosvastuullisesti ja päättää itsenäisesti toimintaansa liittyvistä asioista. Liikelaitoksen toimielinten vastuista ja tehtävistä säädetään kuntalaissa (410/2015) ja liikelaitoksen tehtävistä määrätään Kajaanin kaupungin hallintosäännössä. Liikelaitoksella on johtokunta, joka toimii Kajaanin kaupunginhallituksen alaisena ja jonka kautta kaupunki toteuttaa omistajaohjaustaan. Liikelaitoksen johtokunta vastaa liikelaitoksen toiminnasta, kehittämisestä ja tuottavuudesta yhteistyössä liikelaitoksen johtajan kanssa kaupunginvaltuuston määrittämien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä tuottovaatimuksen mukaisesti.

Johtokuntaan kuuluu kuusi (6) kaupunginhallituksen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginhallitus valitsee jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Yksi jäsenistä edustaa tuotteiden ja palveluiden käyttäjiä. Johtokunnan jäsen ei saa olla sidoksissa Kajaanin Mamsellin kanssa kilpaileviin yrityksiin. Lisäksi johtokunnan kokouksessa on yhdellä henkilökunnan edustajalla läsnäolo- ja puheoikeus. Kajaanin Mamselli-liikelaitoksen johtokunta kokoontui vuoden 2025 aikana viisi kertaa.

KAJAANIN MAMSELLI -LIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA 9.6.2025 saakka	
Jäsenet 6 varsinaista jäsentä	Henkilökohtaiset varajäsenet 6 henkilökohtaista jäsentä
Patronen Kaija, puheenjohtaja	Kemppainen Ritva
Niiranen Lauri, varapuheenjohtaja	Partanen Onni
Ikäheimo Tommi	Romppainen Mikko
Korhonen Piritta	Juntunen Heini
Kuvaja Karoliina	Pääkkönen Kia
Karppinen Tarja, palveluiden käyttäjien edustaja	Räsänen Anita
Ahtonen Tuuli, henkilökunnan edustaja	Kettunen Sini
Ohtonen Helena, kaupungin hallituksen edustaja	

KAJAANIN MAMSELLI -LIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA 10.6.2025 alkaen	
Jäsenet 6 varsinaista jäsentä	Henkilökohtaiset varajäsenet 6 henkilökohtaista jäsentä
Heikkinen Mika, puheenjohtaja	Hyvärinen Markku
Kyllönen Jonna, varapuheenjohtaja	Karjalainen Fanni
Korhonen Vesa	Viinikainen Sami
Leiviskä Niina	Hanslin Anita
Snicker Miika	Huusko Mikko
Polvinen Kaisa, palveluiden käyttäjien edustaja	Vuorinen Maija
Ahtonen Tuuli, henkilökunnan edustaja	Kettunen Sini
Karoliina Kuvaja, kaupungin hallituksen edustaja	

Liikelaitoksen sisäistä hallintoa ja kehittämistä hoitaa liikelaitoksen johtaja Tuija Vuorinen apunaan johtoryhmä. Liikelaitoksen johtajan valitsee kaupunginhallitus ja johtoryhmän liikelaitoksen johtaja. Johtoryhmän tehtävänä on tukea johtajaa liikelaitoksen toiminnan kehittämisessä sekä asioiden valmistelussa. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi liikelaitoksen johtaja ja jäsenenä johtokunnan puheenjohtaja, controller, asiakkuustiimien tiimiesimiehet (kaksi tiimiesimiestä) sekä henkilökunnan edustaja, jonka henkilöstö valitsee keskuudestaan. Johtoryhmä kokoontui vuonna 2025 yksitoista kertaa.

1.3 Taloudellinen kehitys

Kajaanin Mamselli- liikelaitos saavutti liikelaitokselle vuodelle 2025 asetetut sitovat taloudelliset tavoitteet. Liikelaitoksen tilikauden 2025 ylijäämäksi kirjattiin 0,382 miljoonaa euroa. Talousarvion 2025 ylijäämätavoite ylitettiin selvästi huolimatta liikevaihdon 0,406 miljoonan euron kutistumisesta sekä Mamsellin hinnoittelupäätöksestä olla korottamatta asiakashintoja vuodelle 2025. Liikevaihdon lasku (talousarvioon 2025 ja edellisvuoteen nähden) selittyi ateria- ja puhtaanapitopalveluissa ateriämäärien (lapsimäärien) pienentymisenä sivistyksen ateriapalveluissa (perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa) ja 2. asteen koulutuksessa ateriämäärien pienentymisenä. Puhtaanapitopalveluiden kohteissa tapahtui myös muutoksia.

Taloudellisesti onnistunutta tilikautta 2025 selitti liikevaihdon laskusta huolimatta, toimintamenojen kutistuminen. Mamselli tarkasteli vuodelle 2025 toiminnan henkilömitoituksia, mikä tarkoitti henkilöstömenojen laskua vuodesta 2024 yhteensä 0,228 miljoonaa euroa. Materiaalit ja palvelut tiliryhmän elintarvikemenot alittuivat selvästi tarjottujen ateriämäärien jäätyä arvioitua pienemmäksi. Mamsellin toimintavuotta 2025 kuvasi toiminnan kriittinenkin tarkastelu talouden ollessa kaikessa toiminnassa keskiössä.

1.4. Olennaiset tapahtumat

Mamsellin kolmesta tuotantokeittiöstä tuotettiin vuoden aikana erilaisia ruoka-annoksia noin 1,73 miljoona kappaletta, missä laskua edelliseen vuoteen on noin 11700 annosta. Ateriamäärän laskun taustalla on laskevat asiakasmäärät.

Asiakkaiden tekemät palveluverkkoratkaisut näkyivät siivottavien neliöiden määrän maltillisen laskuna. Mamsellilaiset vastasivat noin 154 000 m² puhtaanapidosta kaupungin eri yksiköissä, missä lasku edelliseen vuoteen noin 2000 m².

Mamsellin liikevaihto laski kaikissa asiakkuuksissa. Liikevaihto jäi talousarviosta 0,170 M€. Laskevista asiakasmääristä huolimatta Mamselli onnistui tekemään erinomaisen tuloksen, 0,382 M€. Tuloksessa merkittävin selittävä tekijä on henkilöstömitoituksen kriittinen tarkastelu. Kriittistä tarkastelua oli mahdollistamassa tiivis vuoropuhelu henkilöstön ja asiakkaiden kanssa sekä asiakkaiden tekemät omat palveluprosessimuutokset. Kampusalueella ateriamyyntiä piristi Kampuskeskuksen toiminnan aktivoituminen.

Ateriapalvelutuotannossa Mamsellissa osallistettiin aikaisempia vuosia aktiivisemmin asiakkaita tuotevalikoiman kehittämiseen. Kajaanilaiset lapset ja nuoret saivat mukavaa positiivista näkyvyyttä osallistuttuaan itse suunnittelemissaan resepteillä Euroopan parasta kasvisruokakilpailuun. Kouluruokakilpailu on osa Oulun kaupungin virallista kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa.

Eritysruokavalioiden liittyviä riskejä pienennettiin merkittävästi, kun keittiö Lounatuuli muutettiin elokuussa pähkinättömäksi keittiöksi.

1.5. Liikelaitoksen henkilöstö

Mamsellin henkilövahvuus oli vuonna 2025 147,4 HTV, jossa laskua edelliseen vuoteen -11,8 HTV:tta. Henkilötyövuosien laskun taustalla on Mamsellin systemaattinen prosessien kehittämistyö sekä asiakkaiden tekemät palveluverkko- ja palvelukonseptimuutokset. HTV:n vähennyksissä hyödynnettiin eläköitymisiä.

Työntekijöistä 143 henkilöä (85,1 %) on toistaiseksi voimassa olevissa palvelussuhteissa ja 25 henkilöä määräaikaisissa palvelussuhteissa. Määräaikaisia työntekijöitä on tarvittu akuuttiin työvoimapulaan (esim. sairauspoissaolot) sekä muiden keskeytysten sijaisuuksiin. Työvoimavuokrauksella on lisäksi täydennetty tilapäistä henkilöstövajetta.

Vanhuseläkkeelle jäi kymmenen (10) henkilöä. Toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin rekrytoitiin vuoden aikana yhteensä viisi (5) henkilöä.

Mamselli liikelaitoksen tilikauden 2025 henkilöstömenot olivat kokonaisuudessaan n. 5,510 miljoonaa euroa, mistä sivukulut vähennettynä palkkojen ja palkkioiden osuus oli n. 4,485 miljoonaa euroa. Henkilötyövuosikohtainen henkilöstömeno oli 37 382 euroa. Henkilötyövuosikohtainen henkilöstömeno kohosi kunta-alan sopimuskorotusten takia.

Sairauspoissaolopäivät olivat vuonna 2025 28,9 kalenteripäivää/HTV, missä kasvua edelliseen vuoteen 2,44 kalenteripäivää/HTV. Sairauspoissaolot muodostuivat pääsääntöisesti pitkistä yli 30 päivän sairauspoissaoloista TULES-vaivojen ja muiden sairauden oireiden (työterveyden ulkopuolelta myönnetty sairauspoissaolot ja esihenkilön luvan poissaolot) vuoksi. Mamsellissa jatkettiin tiivistä yhteistyötä kaupungin henkilöstöpalveluiden ja työterveyshuollon kanssa sairauspoissaoloja ehkäisevien toimien kehittämiseksi sekä hyödyntäen työn muokkausta ja työaikajärjestelyjä.

Mamsellin työntekijöiden keski-ikä on pysynyt samana vuodet 2024 ja 2025, ollen 47,3 vuotta.

Kaupungin loppuvuodesta henkilöstölle järjestämän työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella mamsellilaiset ovat varsin tyytyväisiä työhyvinvointiin vaikuttaviin asioihin. Erityisen tyytyväinen henkilöstö on esihenkilön ja työntekijän väliseen luottamukselliseen ilmapiiriin, selkeisiin työtehtävien sisältöihin ja tavoitteisiin sekä asiakaspalautteiden säännölliseen keräämiseen. Kehittämiskohteiksi on tunnistettu käytettävissä olevan työajan riittävyys, työn tarjoamat kehitysmahdollisuudet sekä koko organisaation johtamistapa.

1.6. Ympäristöasiat

Mamsellissa on jatkettu kansallisten ravitsemussuositusten mukaisesti asiakkaiden kannustamista kasvispainotteisempaan ruokailuun. Kajaanin kouluissa kaikilla kouluasteilla on tarjolla kaksi lounasvaihtoehtoa. Lounastarjontaan on lisätty kaikissa asiakasryhmissä myös lämpimiä kasviksia. Kasvisproteiinien käyttöä lihan rinnalla on lisätty asteittain.

Mamsellin ateriapalveluissa pyritään vähentämään ruokahävikkiä ja kannustetaan tähän työhön myös asiakkaita. Biojätteen määrää seurataan päivittäin kaikissa yksiköissä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Vuoden aikana biojätteen kokonaismäärä on laskenut noin 3 % (2000 kg). Syömäkelpoisen biojätteen määrä on kasvanut edellisestä vuodesta noin 2 %. Syömäkelpoisen biojätteen määrän lievän kasvun

taustalla on kasvisten tarjonnan lisääminen sekä kahden lounasvaihtoehdon tuominen kaikkien koulujen ja oppilaitosten lounasvalikoimaan. Määrän lievä kasvu oli ennakoitavissa ja ymmärrettävää uusien makutottumusten opettelemisessa. Ylijäämäruokaa lahjoitettiin Kaajanin Päiväkeskukselle 989 kg, missä laskua edelliseen vuoteen noin 336 kg.

Puhtaanapidossa ympäristöasioita on edistetty edellisten vuosien tapaan tuottamalla palvelua todellisten palvelutarpeiden mukaisesti sekä edistetty jätteiden kierrättämistä ja lajittelua yhdessä asiakkaiden kanssa. Puhtaanapidon aineiden, välineiden ja koneiden hankinnoissa huomioidaan ympäristönäkökulmat.

1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat

Mamsellissa merkittävimäksi toiminnalliseksi riskiksi on tunnistettu henkilöstön jaksaminen. Henkilöstön jaksamista tukevia toimia on suunniteltu ja toteutettu yhdessä esihenkilöiden ja työterveyshuollon kanssa.

Merkittävimäksi strategiseksi riskiksi on tunnistettu yhden tai useamman merkittävän asiakkuuden menettäminen. Riskin hallintatoinena Mamsellissa on jatkettu tiivistä vuoropuhelua asiakkaiden kanssa asiakkaille sopivien, kustannustehokkaiden palveluiden turvaamiseksi.

Taloudellisten riskien riskiluku on pienentynyt kaikissa osa-alueissa. Mamselli on toimillaan osoittanut kykenevänsä ketterästi toimien sopeutumaan muuttuvaan toimintaympäristöön.

Mamsellissa toteutui vuoden 2025 aikana seitsemän riskiä, joista kuusi on aiheuttanut toiminnalle erittäin lieviä tai lieviä vaikutuksia ja yksi toteutunut riski kohtalaisia vaikutuksia. Riskit on käsitelty asianmukaisesti ja näihin on suunniteltu ja toteutettu tarvittavat ennaltaehkäisevät toimet.

2 Talousarvion toteutumisvertailu

2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa liikelaitoksen johtaja

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Peruspääoman korko	4 % (12 000 €)	Mamselli saavutti tavoitteen.	Toteutuu
Tilikauden ylijäämä ennen varauksia	> 0 euroa		

Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Palvelutuotannon toteutuminen kilpailukykyisesti, omakustannehintaan	Kulurakenteiden toteutuminen tavoitteiden mukaisesti	Asiakaskohtaiset vuositavoitteet saavutetaan		Toteutuu
Vaikutetaan positiivisesti Mamsellin henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöihin	Pito- ja vetovoimatavoitteiden saavuttaminen	Pitovoima 5 % Vetovoima 3,59	Pitovoima 3,39 % Vetovoima 17,83	Toteutuu

Lapset ja nuoret

Asiakastyytyväisyyden säännöllinen mittaaminen	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-4	Käyttäjäasiakkaat 3,05 Sopimusasiakkaat 3,05	Käyttäjäasiakkaat 3,10 Sopimusasiakkaat 3,35	Toteutuu
--	--	---	---	---

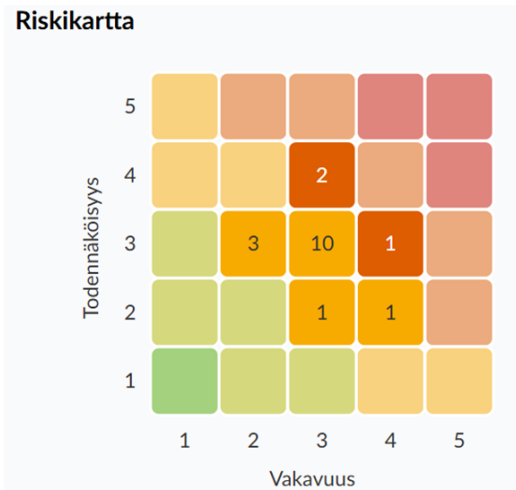
Kestävä kehitys

Kestävää kehitystä tukevien toimintamallien edistäminen yhdessä asiakkaiden kanssa	Toimialakohtaiset vastuullisuutta tukevat toimintamallit/ kokeilut	Toimintamallien/ kokeilujen edistäminen on toteutunut asiakaskohtaisten suunnitelmien mukaisesti	Asiakkaiden kanssa on toteutettu vastuullisuutta tukevia kehitystoimia. Keskeisiä teemoja ovat olleet lasten ja nuorten osallistaminen sekä huoltovarmuuden edistäminen.	Toteutuu
--	--	--	---	---

2.2 Riskien hallinta

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kohde	Riskialue	Riski	RL
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Operatiiviset riskit	Osaavan henkilöstön saatavuus	12
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Operatiiviset riskit	Henkilöstön jaksaminen	12
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Strategiset riskit	Mamselli menettää yhden tai useamman merkittävän asiakkuuden	12
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Strategiset riskit	Kilpailukyvyyn heikentyminen	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Taloudelliset riskit	Tuotteiden ja palveluiden hinnoittelu ei vastaa kustannuksia.	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Taloudelliset riskit	Kustannusrakenne ei josta kysynnän muutoksiin.	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Taloudelliset riskit	Kaupungin talous ei ole pitkällä tähtäimellä tasapainossa.	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Vahinkoriskit	Keittiön kriittisten tuotantolaitteiden ja koneiden rikkoutuminen	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Vahinkoriskit	Asiakkaalle tai henkilökunnalle aiheutuu henkilöturvallisuutta vaarantava vahinko	9
Liikelaikokset > Kajaanin mamselli	Taloudelliset riskit	Asiakstarpeiden nopeat ja ennakoimattomat muutokset	9

2.3 Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Sopimushallinta	Sopimusasiakirjojen tallentaminen tiedonohjaussuunnitelman ja sovittujen vastuiden mukaisesti.	Sopimushallinta ajan tasalla
Tietohallinto ja tietoturva	Palvelussuhteen muutoksissa esihenkilöt huolehtivat tarvittavat laite- ja käyttöoikeusmuutokset. Käyttöoikeuslistojen ajantasaisuus tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa.	Tarvittavat käyttöoikeus- ja laitemuutokset on pyritty tekemään. Työn tueksi tarkoitettuja käyttöoikeuslistoja ei ole toimitettu.
Kirjanpito ja maksuliikenne	Esihenkilöt tarkistavat talousraportit kuukausittain ja ilmoittavat epäselvyyksistä tai virheistä controlleerille. Controller pitää kuukausittain tiimien talouspalaverit.	Toimittu sovittujen toimenpiteiden mukaisesti
Kirjanpito ja maksuliikenne	Kassojen tarkastukset tehdään vuosisuunnitelman mukaisesti. Lipaskassat lasketaan päivittäin dokumentoidusti	Kassojen tarkastukset on toteutettu suunnitellusti. Lipaskassoista on luovuttu.
Henkilöstöasiat	Esihenkilöt kirjaavat työyksiköissä tapahtuneet läheltä piti tilanteet ja toteutuneet riskit säännöllisesti Graniteen. Läheltä piti tilanteet ja toteutuneet riskit käsitellään tiimien kk-palavereissa säännöllisesti. Henkilöstön kouluttaminen kaupungin riskienhallinnan työkaluihin.	Toteutuneet riskit käsitellään kuukausipalavereissa. Läheltä piti tilanteiden kirjaamisessa vielä kehitettävää.

Kajaanin Mamselli	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	159	148	147

2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa

Tuloslaskelma

Talousarvion toteutumisvertailu / tuloslaskelmaosa

sisältää sisäiset sekä ulkoiset tuotot ja kulut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	12 253 901,00	0,00	12 253 901,00	12 084 023,37	-169 877,63	-1,39%
Liiketoiminnan muut tuotot	179 498,00	0,00	179 498,00	176 148,25	-3 349,75	-1,87%
Materiaalit ja palvelut	-5 702 590,00	0,00	-5 702 590,00	-5 512 983,61	189 606,39	-3,32%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 447 058,00	0,00	-2 447 058,00	-2 169 660,14	277 397,86	-11,34%
Palvelujen ostot	-3 255 532,00	0,00	-3 255 532,00	-3 343 323,47	-87 791,47	2,70%
Henkilöstökulut	-5 746 026,58	0,00	-5 746 026,58	-5 510 065,03	235 961,55	-4,11%
Liiketoiminnan muut kulut	-958 582,00	0,00	-958 582,00	-843 486,07	115 095,93	-12,01%
Liiketylijäämä (-alijäämä)	26 200,42	0,00	26 200,42	393 636,91	367 436,49	1402,41%
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-11 968,96	31,04	-0,26%
Korkotuotot		0,00			0,00	
Muut rahoitustuotot		0,00		110,71	110,71	
Korvaus peruspääomasta	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-12 000,00	0,00	0,00%
Muut rahoituskulut		0,00		-79,67	-79,67	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	14 200,42	0,00	14 200,42	381 667,95	367 467,53	2587,72%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	14 200,42	0,00	14 200,42	381 667,95	367 467,53	2587,72%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 200,42	0,00	14 200,42	381 667,95	367 467,53	2587,72%

Investointiosa

Ei raportoitavaa tilikaudelta vertailutietoineen

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Liikevaihto	12 084 023,37		12 490 038,95	
Liiketoiminnan muut tuotot	176 148,25		243 961,59	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2 169 660,14		-2 286 498,43	
Palvelujen ostot	-3 343 323,47	-5 512 983,61	-3 455 813,36	-5 742 311,79
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 485 207,00		-4 671 700,42	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-887 805,19		-938 726,75	
Muut henkilösivukulut	-137 052,84	-5 510 065,03	-127 873,23	-5 738 300,40
Liiketoiminnan muut kulut	-843 486,07		-921 554,70	
Liikeylijäämä (-alijäämä)	393 636,91		331 833,65	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot			536,51	
Muut rahoitustuotot	110,71		13,66	
Korvaus peruspääomasta	-12 000,00		-12 000,00	
Muut rahoituskulut	-79,67	-11 968,96	-249,38	-11 699,21
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	381 667,95		320 134,44	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	381 667,95		320 134,44	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	381 667,95		320 134,44	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,25	3,42		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,25	3,42		
Voitto, %	3,16	2,56		

Tunnukslukujen selitykset

Sijoitetun pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + muille maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) /
(oma pääoma + sijoitettu koroll. Vierapääoma + poistoero ja vap.eht. Varaukset)

Kunnan sijoittama pääoman tuotto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maks. korkokulut + korvaus peruspo:sta) /
(oma pääoma + lainat kunnalta + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto %

= 100 * (yli-alijäämä ennen varauksia / liikevaihto)

3.2 Rahoituslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	393 636,91		331 833,65	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-11 968,96		-11 699,21	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	381 667,95	0,00	320 134,44
Investointien rahavirta				
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>381 667,95</u>		<u>320 134,44</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-8 790 337,70		7 179 023,54	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-8 790 337,70	0,00	7 179 023,54
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	8 491 403,83		-7 589 349,51	
Saamisten muutos	-9 027,14		19 745,79	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Korottomien velkojen muutos	-73 493,26	8 408 883,43	2 591,57	-7 567 012,15
Rahoituksen rahavirta		<u>-381 454,27</u>		<u>-387 988,61</u>
Rahavarojen muutos		213,68		-67 854,17
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	13 174,82		12 961,14	
Rahavarat 1.1.	12 961,14	213,68	80 815,31	-67 854,17

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUYUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5	1 601	1 168
Investointien tulorahoitus, %		
Laskennallinen lainanhoitokate		0,29
Lainanhoitokate		
Kassan riittävyys, pv	0,40	0,38
Quick ratio	5,32	1,47
Current ratio	5,32	1,47

Tunnuslukujen selitykset

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

$= 100 * (\text{yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{poistot ja arvonalentumiset} - \text{tuloverot}) / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdytili esitetään taseryhmässä *Saamiset kunnalta*, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja.

Quick ratio

$= (\text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken.

Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikki: alle 0,5

Current ratio

$= (\text{vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen.

Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1

3.3 Tase

VASTAAVAA	1-12/2025	1-12/2024	VASTATTAVAA	1-12/2025	1-12/2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	0,00	0,00	A OMA PÄÄOMA	5 054 546,14	4 672 878,19
II Aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00	I Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
4. Koneet ja kalusto	0,00	0,00	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 372 878,19	4 052 743,75
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	381 667,95	320 134,44
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 223 608,55	14 705 771,56	E VIERAS PÄÄOMA	1 169 062,41	10 032 893,37
II Saamiset	6 210 433,73	14 692 810,42	II Lyhytaikainen	1 169 062,41	10 032 893,37
Lyhytaikaiset saamiset	6 210 433,73	14 692 810,42	3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	8 790 337,70
1. Myyntisaamiset	15 497,87	8 838,03	7. Ostovelat	220 795,50	217 894,81
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	6 096 062,52	14 587 466,35	8. Korottomat velat		0,00
4. Muut saamiset	35 593,04	36 296,44	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	68 590,06	62 709,02
5. Siirtosaamiset	63 280,30	60 209,60	10. Siirtovelat	879 676,85	961 951,84
IV Rahat ja pankkisaamiset	13 174,82	12 961,14	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 223 608,55	14 705 771,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 223 608,55	14 705 771,56			

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	81,22	31,78
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9,54	78,79
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4 755	4 373
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	8 790
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €		
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Taseen tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste %

= 100 * (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko omapääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= 100 * (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

3.4 Tilikauden tuloksen käsittely

Kajaanin Mamselli- liikelaitoksen johtokunta allekirjoittaa Kajaanin Mamselli- liikelaitoksen tilinpäätöksen vuodelta 2025 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 381 667,95 euroa kirjataan Kajaanin Mamselli liikelaitoksen taseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämä tilille.

Kajaanin Mamselli- liikelaitoksen johtokunta esittää Kajaanin Mamselli- liikelaitoksen tilinpäätöksen Kajaanin kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on aktivoitu välittömään hankintamenuon.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina pysyvien vastaavien taloudellisen pitoajan perusteella.

Alle 10.000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot tehtävälueittain

	2025	2024
Ateriapalvelut	5 611 215,28	5 810 372,83
Puhtaanapitopalvelut	3 415 175,84	3 521 542,26
Hallinto		
yhteensä	9 026 391,12	9 331 915,09

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet:

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua Kajaanin kaupungin poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten hyödykkeiden hankintamenuosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineelliset hyödykkeet	Vuotta
Muut koneet ja kalusto	5

Tuloutus kaupungille

	2025	2024
Peruspääoman korko	12 000,00	12 000,00
Yhteensä	12 000,00	12 000,00

4.3 Taseen liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat 31.12.2025

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	0,00	0,00

Vaihtuvat vastaavat 31.12.2025

Saamisten erittely

	2025 Pitkäaikaiset	2025 Lyhytaikaiset	2024 Pitkäaikaiset	2024 Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset	0,00	4 614,00	0,00	3 140,07
Yhteensä	0,00	4 614,00	0,00	3 140,07
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset kunnalta				
Lainasaamiset	0,00	236 234,14	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	5 859 828,38	0,00	14 587 466,35
Yhteensä	0,00	6 096 062,52	0,00	14 587 466,35
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	10 883,87	0,00	5 697,96
Muut saamiset	0,00	35 593,04	0,00	36 296,44
Siirtosaamiset	0,00	63 280,30	0,00	60 209,60
Yhteensä	0,00	109 757,21	0,00	102 204,00
Saamiset yhteensä	0,00	6 210 433,73	0,00	14 692 810,42

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kela, korvaus työterveyshuollosta	55 935,00	53 983,00
Kela, ateriatuki	5 933,85	4 870,50
Muut erät	1 411,45	1 356,10
yhteensä	63 280,30	60 209,60 *

*Korjattu vuoden 2024 vertailuluvun summa vastaamaan siirtosaamia.

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoman erittely

	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	300 000,00	300 000,00
Peruspääoma 31.12.	300 000,00	300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	4 372 878,19	4 052 743,75
Tilikauden ylijäämä	381 667,95	320 134,44
yhteensä	4 754 546,14	4 372 878,19 *

*Korjattu vuoden 2024 vertailuluvun summa vastaamaan oman pääoman erittelyä.

Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kunnalle				
Muut velat		0,00		8 790 337,70
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	8 790 337,70
Velat muille				
Ostovelat	0,00	220 795,50	0,00	217 894,81
Muut velat	0,00	59 469,47	0,00	56 207,49
Siirtovelat	0,00	888 797,44	0,00	968 453,37
Yhteensä	0,00	1 169 062,41	0,00	1 242 555,67
Vieras pääoma yhteensä	0,00	1 169 062,41	0,00	10 032 893,37

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lomapalkkavelkajaksotukset	872 455,46	956 284,47
Yhteensä	872 455,46	956 284,47

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2025	2024
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	16 137,05	17 615,72
Myöhemmin maksettavat	11 285,11	43 316,34
Yhteensä	27 422,16	60 932,06

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2025	2024
Henkilöstön määrä 31.12.		
Yhteensä (htv2)	147,4	159,2
Henkilöstökulut		
Tuloslaskelman henkilöstökulut		
Maksetut palkat	4 584 155,26	4 770 451,68
Henkilöstökorvaukset	-98 948,26	-98 751,26
Palkat ja palkkiot yhteensä	4 485 207,00	4 671 700,42
Eläkekulut	887 805,19	938 726,75
Muut henkilösivukulut	137 052,84	127 873,23
Tuloslaskelman henkilöstökulut yhteensä	5 510 065,03	5 738 300,40
Aktivoidut henkilöstökulut yhteensä	0,00	0,00

5 Kirjanpitokirjat ja tositelajit

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

TOSITELAJIT

Kirjanpito

AKT
ALV
AS
ML
MU
KOM2
PA
Pankki
RA
VY1 - VY5
VYP
XAS
ZJA
17
CK
JA

TAPAHTUMA

Aktivoinnit
ALV-maksuajo
Alkusaldo
Matkalaskut
Muistiotositteet
KOM kirjaukset kirjanpito
Palkat
Pankkitositteet
Rahoituslaskelman ulkopuolinen
Vaiheen 1 - 5 vyörytysten tositenumero
Vyörytysten peruutusosite
Kirjanpidon konversio
Automaattisen raportoinnin jaksotustosite
Ceepos sare
Ceepos kirjanpito
Jamix

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Myyntireskontra

AMK
AMS
HYV
KL
LT

Manuaaliset kohdistukset
Manuaaliset suoritukset
Hyvitysten palautus
Korkolasku
Luottotappiokirjaus

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat päätöstitite	Sähköisessä järjestelmässä
PSU	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
VII	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
XMY	Myre-konversio	Sähköisessä järjestelmässä
10 - 99	Laskulajit 10-99	Sähköisessä järjestelmässä
Ostoreskontra		
JA	Jaksotustositte	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
Käyttöomaisuus		
KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä

6 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kajaanissa

_Helmikuun_26__päivänä___ 2026

Johtokunta:

Mika Heikkinen, puheenjohtaja

Jonna Kyllönen, varapuheenjohtaja

Niina Leiviskä

Vesa Korhonen

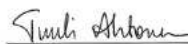

Miika Snicker

Kaisa Polvinen

Tuuli Ahtonen

Tuija Vuorinen, liikelaitoksen johtaja

5.1.3 Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos tilinpäätös 2025

1. Toimintakertomus

1.1 Liikelaitoksen va. johtajan katsaus

Kainuun ammattiopistosta (KAO) valmistui vuoden aikana 1 151 koko tutkinnon suorittanutta ammattilaista tavoitteen ollessa 1 100. Suoritettuja tutkinnon osia oli yhteensä 8 851, kun tavoite oli 8 300. Kajaanin lukiosta sai valkolakkinsa 181 ylioppilasta, kun tavoite oli 154 ylioppilastutkintoa.

Käytimme saamamme rahoituksen tehokkaasti opetukseen ja ohjaukseen. Ammatillisen koulutuksen toteutusta saatiin tasa-painotettua huomioiden KAO:lle kohdistunut 1,5 miljoonan rahoitusleikkaus. Tilinpäätöksen ylijäämäinen tulos osoittautui kuitenkin odotettua suuremmaksi. Arviomme mukaan rahoitusleikkauksesta aiheutunut jarrutus menojen hillitsemiseksi ns. jäi päälle suuremmassa mittakaavassa kuin tarve edellytti.

Kainuun alueen kehitysnäkymät ovat hyvät mm. meneillään ja suunnitteilla olevien investointien vuoksi. Työvoiman kysyntä on pysynyt valtakunnallisesti tarkastellen hyvällä tasolla. Väestönkehitys kuitenkin haastaa meitä työvoiman saatavuudessa nuorten ikäluokkien pienetessä ja väestön vanhetessa. 70–80 % alueemme työelämän osaajatarpeista kohdistuu ammatillisen koulutuksen osajiin. Tarvitsemme keinoja vastata joustavasti, nopeasti ja osuvasti alueemme osaamis- ja koulutustarpeisiin. Alueellamme on suuri tarve edistää koulutuksen ja työelämän välistä kohtaantoa sekä saada osaavaa työvoimaa työelämän tarpeisiin.

Ennakointina nuorten määrän vähenemiseen ja väestön vanhenemiseen sekä reagoitina ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähenemiseen on käynnistetty alustavaa keskustelua edellytyksistä järjestää ammatillista koulutusta vastuullisesti ja laadukkaasti nykyisellä tutkintovalikoiman laajuudella. On myös keskusteltu tarpeista ja valmiuksista kokeilla uudenlaisiakin koulutuksen toteutustapoja työelämän osaamistarpeisiin vastaamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti alkuvuodesta oppilaitoksille hakeutumisen ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauskokeiluun. Toiminnanohjauksen kokeilu on osa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaista ammatillisen koulutuksen uudistamista ja se toteutetaan ajalla 1.1.2026 – 31.12.2033. Kokeilun tavoitteena on vahvistaa ammatillisen koulutuksen laatua, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta sekä lisätä koulutuksen järjestäjän, hallinnon ja alueen välistä vuoropuhelua ja mahdollistaa yhteisen tilannekuvan luominen. Samalla kevennetään järjestämislupasäätelyä. Kainuun ammattiopisto hakeutui kokeiluun, muttei tullut siihen valituksi. Kaikkiaan kokeiluun valittiin 40 koulutuksenjärjestäjää 85:sta hakemuksensa jättäneistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti kokeiluun valittavista järjestäjistä Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) toteuttaman hakijoiden arvioinnin ja pisteytyksen pohjalta.

Mm. toiminnanohjauskokeilun ulkopuolelle jäämisestä johtuen korostuu jatkossakin tärkeys huolehtia Kainuun ammattiopiston edunvalvonnasta osallistumalla laajaan verkostoyhteistyöhön paitsi alueellisella, niin myös kansallisella tasolla. Tätä kehitystä osaltaan vahvistaa Kainuun ammattiopiston rehtorin valituksi tuleminen Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry:n hallituksen jäseneksi hallituksen varapuheenjohtajana vuodesta 2026 lähtien.

Kainuun ammattiopistossa valmistauduttiin ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistukseen, joka astuu voimaan 1.1.2026. Uudistus muuttaa rahoitusmallia painottamalla jatkossa tutkintojen suorittamista, työllistymistä ja jatko-opintoihin siirtymistä laskennallisen perusrahoituksen ja kokonaisopiskelijavuosikertymän sijaan. Rahoitusperusteiden uudistuksella luodaan koulutuksen järjestäjille kannusteet ja ohjausmekanismit, joilla koulutustarjonta suuntautuu nykyistä paremmin työelämän ja väestön osaamistarpeiden mukaisesti. Rahoituksen suuntaamisessa tulee painottumaan oppivelvollisten ja muiden vailla ensimmäistä ammatillista tutkintoa olevien kouluttaminen. Aikuisten (ei-maksuttomien) opiskelijoiden kouluttamiseen tulee enimmäismäärä, joka varmistui vuodelle 2026 Kainuun ammattiopiston osalta lukemaan 1232.

Osana voimaanastunutta TE-uudistusta Kainuun ammattiopisto vastasi maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen toteuttamisesta Kajaanissa ja Kuusamossa. Kajaanissa kotoutumiskoulutukseen osallistui vuoden aikana 174 opiskelijaa. 30 % kotoutumiskoulutuksen Kajaanissa päättäneistä jatkoi opintojaan Kainuun ammattiopiston tutkinto-opinnoissa. 16 % jatkoi opintojaan jossain muussa oppilaitoksessa. 18 % työllistyi. Kuusamossa opiskelee 23 opiskelijaa huhtikuun 2026 loppuun asti.

Lukiokoulutusta koskeva oppimisen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025. Uudistuksen seurauksena lukiolaisten oikeus oppimisen tukeen vahvistuu ja oikeus erityisopetukseen täsmentyy. Kajaanin lukiossa on varattu taloudellista resurssia oppimisen tuen kehittämiseen ja tuen toteuttamiseen.

Oppilaitosturvallisuuden panostamisen merkitys nousi tärkeänä teemana molemmissa oppilaitoksissa. Lukiossa sekä opiskelijoille että henkilöstölle toteutettiin mm. paloturvallisuuden liittyvää koulutusta. Opiskelijoiden turvallisuusviikko toteutettiin lukiossa yhteistyökumppaneiden kanssa marraskuussa. Lukion henkilöstö sai koulutusta mm. aggressiivisesti käyttäytyvän henkilön kohtaamiseen.

Kajanin lukio on yhdessä muiden musiikkilukioiden kanssa laatimassa musiikkilukioiden yhteistä strategiaa. Strategiatyö jatkuu edelleen vuonna 2026.

Liikelaitoksen johdossa tapahtui alkuvuodesta muutos liikelaitoksen johtajan irtisanouduttua ja siirryttyä muihin tehtäviin. Kaupunginhallitus päätti nimetä tytäryhtiö Edukai Oy:n toimitusjohtajan hoitamaan liikelaitoksen johtajan virkaa väliaikaisesti 1.4.2025 alkaen.

Kaupunginhallitus päätti myös käynnistää keväällä koulutusliikelaitoksen organisaatiomuutosta tarkastelevan valmistelun. Valmistelun lopputulemana kaupunginvaltuusto päätti 30.9.2025 kaupunginhallituksen esityksestä lakkauttaa koulutusliikelaitoksen 31.12.2025 siten, että liikelaitoksen muodostaneet oppilaitokset Kainuun ammattiopisto ja Kajaanin lukio siirtyivät omiksi tulosalueikseen kaupungin sivistystoimialalle sivistyslautakunnan alaisuuteen 1.1.2026 alkaen.

Organisaatiomuutokseen valmistautuminen leimasi vuotta etenkin hallinnon tasolla. Toisaalta henkilöstölle kohdistetun kyselyn ja kuulemistilaisuuden perusteella kävi ilmi, että tuleva muutos mietitytti henkilöstöä laajemminkin. Viesti henkilöstölle on kuitenkin ollut, ettei liikelaitoksen lakkautumisella ole vaikutusta opetukseen eli opiskelijoiden ja opettajien toimintaan.

Kiitän koulutusliikelaitoksen koko henkilökuntaa arvokkaasta työpanoksesta, jonka olette antaneet toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden hyväksi kuluneena vuotena ja pidemminkin aikaan koulutusliikelaitoksen puitteissa.

Anne Huotari va. johtaja

1.2 Liikelaitoksen hallinto

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos kuuluu kaupungin konserniin. Kajaanin kaupunki vastaa järjestämislupansa mukaisesti ammatillisen ja lukiokoulutuksen organisoinnista omalla alueellaan, sekä ammatillisen koulutuksen suuntaamisesta Kainuun ja Koillismaan (Kuusamo) elinkeino- ja työelämän tarpeisiin. Kajaanin kaupunki päättää siitä, millaisia oppilaitoksia tai toimipisteitä se ylläpitää.

Kajaanin kaupungin hallintosäännön mukaan koulutusliikelaitos hoitaa ja vastaa toisen asteen koulutuksen lainsäädännössä ja järjestämislupapäätöksissä koulutuksen järjestäjälle sekä kuntalaissa kunnallisille liikelaitoksille määrätystä tehtävistä.

Kajaanin kaupunki ylläpitää koulutuksenjärjestäjänä kahta oppilaitosta, jotka ovat koulutusliikelaitoksen tulosalueita. Kajaanin lukio toteuttaa lukiokoulutusta ja Kainuun ammattiopisto ammatillista koulutusta. Kainuun ammattiopiston toimipaikat ovat Kajaaniin lisäksi Kuusamossa, Vantaalla ja Vuokatissa.

Kuva: Koulutusliikelaitoksen organisaatio ja johto 1.8.2024 -31.3.2025.

Kuva: Koulutusliikelaitoksen organisaatio ja johto 1.4.2025 alkaen.

Kainuun ammattiopiston tulosityksiköiden päälliköt ovat 1.8.2025 alkaen:

- Hyvinvointi ja liikunta: koulutuspäällikkö Raisa Ilkko
- Luonto, matkailu, ravintola ja catering: koulutuspäällikkö Renne Sänisalmi
- Tekniikka: koulutuspäällikkö Osmo Moilanen
- Teknologia: koulutuspäällikkö Jori Kortetjärvi
- Opiskelijapalvelut: opintoasiainpäällikkö Liisa Härmä
- Kuusamo: koulutuspäällikkö Minna Kettunen
- Palvelualat: koulutuspäällikkö Osmo Rimpiläinen
- Työelämäpalvelut: asiakkuuspäällikkö Mirva Manninen
- Oppimisen tuki ja yhteiset koulutukset: koulutuspäällikkö Satu Help

Kajaanin lukion apulaisrehtorina toimii lehtori Saara Kupiainen.

Koulutusliikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunta. Kajaanin kaupunginhallitus päättää koulutusliikelaitoksen johtokunnan asettamisesta. Johtokunta toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa. Johtokunta edistää, ohjaa ja valvoo koulutusliikelaitoksen toimintaa. Koulutusliikelaitoksen johtokunta vastaa hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Johtokunnan esittelijänä toimii liikelaitoksen johtaja tai hänen estyneenä ollessa hänen tehtävään määräämänsä henkilö. Liikelaitoksen johdon muodostavat johtokunta, liikelaitoksen johtaja ja tulosalueiden johtajat/rehtorit (lukio ja ammatillinen koulu).

Vaalikauden 2023–2025 johtokunnan jäsenet

Johtokunnan jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään kuusi (6) nimeää Kajaanin kaupunki, kaksi (2) Kuusamon kunta ja yhden (1) yhdessä Kuhmo ja Suomussalmi, jotka vaihtavat varsinaisen ja varajäsenen paikkoja toimikauden vaihtuessa.

Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksellä 20.06.2023 § 134 vaalikaudella 2023–2025 toimi seuraavista jäsenistä ja varajäsenistä koostuva johtokunta.

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Raimo Tornberg, pj (Kajaani)	Paavo Niemelä (Kajaani)
Anne Koski-Heikkinen, varapj (Kuusamo)	Tomi Meriläinen (Kuusamo)
Elina Kempainen (Kuusamo)	Hannu Ervasti (Kuusamo)
Valtteri Arffman (Kajaani)	Jyrki Lesonen (Kajaani)
Piritta Korhonen (Kajaani)	Peppiina Hakkarainen (Kajaani)
Juho Leinonen (Kajaani)	Jaakko Perhovaara (Kajaani)
Pirra Keränen (Kajaani)	Leena Törrö (Kajaani)
Johanna Saarivaara (Kajaani)	Senni Kela (Kajaani)
Terttu Huttu-Juntunen (Suomussalmi)	Tuomas Huotari (Kuhmo)
Minna Keränen, henkilöstön edustaja (Kajaani)	Eira Piipponen (Kajaani)
Auli Halonen, kh:n edustaja (Kajaani)	

Vaalikauden 2025–2027 johtokunnan jäsenet

Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksellä 12.8.2025 § 168 vaalikaudella 2025–2027 toimii seuraavaista jäsenistä ja varajäsenistä koostuva johtokunta. Johtokunnan esittelijänä toimii koulutusliikelaitoksen va. johtaja Anne Huotari.

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Sami Viinikainen, pj. (Kajaani)	Pertti Määttä
Anne Koski-Heikkinen, varapj. (Kuusamo)	Kati Savolainen
Aila Alasalmi	Helena Ahonen
Jouni Lämpsä	Jari Karjalainen
Nina Kähkönen	Heidi Määttä
Antti Leinonen	Mikko Huusko
Eija Hakkarainen	Mikko Romppainen
Taisto Määttä (Kuusamo)	Heino Ervasti (Kuusamo)
Riikka Heikkinen (Kuhmo)	Jonna Kinnunen (Suomussalmi)
Minna Keränen, henkilöstön edustaja	Eira Piipponen ja Anna Leinonen
Raimo Piirainen, kh:n edustaja (KH 10.6.2025)	

Johtokunta kokoontui kahdeksan (8) kertaa vuoden aikana.

1.3. Taloudellinen kehitys

Koulutusliikelaitoksen tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 2 442 762,70 euroa.

Koulutusliikelaitoksen saama valtionosuus oli suurin tuloerä, yhteensä 34,7 milj. euroa. Tästä Kainuun ammattiopiston (KAO:n) osuus oli yhteensä 30,0 milj. euroa. Ammatilliseen koulutukseen oli vuoden 2025 aikana mahdollista hakea Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) varainhoitovuoden 2025 aikana jaettavaksi jätettyä perusrahoitusta. Tällä lisäsuoritepäätöksellä KAO sai loppuvuodesta yhteensä 139 459 euroa. Tämä kohdentui perusrahoituksena tavoitteellisiin opiskelijavuosiin. Kokonaisuudessaan KAO:n valtionosuus pieneni edellisestä vuodesta n. 1,4 milj. euroa (4,53 %).

Kajaanin lukion lopullinen valtionosuuskertymä oli 4,7 milj. euroa. Lukion valtionosuus kasvoi edelliseen vuoteen nähden n. 0,3 milj. euroa (6,56 %).

Koulutusliikelaitoksen liikevaihto oli n. 6,8 milj. euroa. Tämä sisältää erilaisia myyntituottoja sekä suurimpana eränä koulutusliikelaitoksen sisäisten tukipalvelujen vyörytystulot 4,3 milj. euroa. Liikevaihdon ulkoiset tuotot olivat yhteensä 1,9 milj. euroa. Ulkoinen tuotto kasvoi 130 520 euroa (7,36 %) edelliseen vuoteen nähden. Muiden tuottojen toteuma sisältää hanketuloja, avustuksia ja tukia sekä muita pienempiä toimintatuottoja. Niiden kokonaistoteuma oli 1,6 milj. euroa ja osuus pieneni edellisestä vuodesta 23,48 %. Hanketulojen osuus vaihtelee vuosittain riippuen voimassa olevista hankkeista.

Koulutusliikelaitoksen kustannuksista aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän toteuma oli 2,1 milj. euroa. Kustannukset pienivät edellisestä vuodesta n. 6 %. Palvelujen ostojen toteuma oli 10 milj. euroa, jossa laskua edelliseen vuoteen 4,6 %. Toteuma sisältää koulutusliikelaitoksen sisäisten tukipalvelujen vyörytysmenot 4,3 milj. euroa. Tukipalvelujen vyörytysmenot laskivat 0,5 % (n. 22 000 euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelujen ostot ilman sisäisiä vyörytyksiä olivat 5,6 milj. euroa ja laskivat n. 10 % vuoteen 2024 verrattuna.

Henkilöstökulut vuonna 2025 olivat yhteensä 22,3 milj. euroa. Henkilöstömenot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,52 % eli n. 1 milj. euroa. Henkilötyövuosia (HTV2) kertyi 321,5 (vuonna 2024: 342,8). Muutosta vertailuvuoteen HTV2:ssa oli 21,3. Vuoden 2025 palkankorotukset toteutettiin kunnallisten alojen palkkaohjelman mukaisesti.

Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä n. 6,2 milj. euroa. Tästä vuokramenojen osuus on 96,8 % (toimitilavuokrat, leasingvuokrat ja muut vuokrat).

Koulutusliikelaitoksen poistojen määrä pieneni edelliseen vuoteen nähden n. 19 %. Poistojen toteuma oli 790 438,05 euroa. Edellisen tilinpäätöksen (2024) yhteydessä käyttöomaisuutta oli alaskirjattu n. 0,2 milj. euron arvosta, mikä pienensi vuoden 2025 ja tulevien vuosien poistopohjaa. Kalustoinvestointien ja investointihankkeiden toteuma oli 0,47 milj. euroa.

Koulutusliikelaitoksen varsinaisen toiminnan tulos (liikelylijäämä/-alijäämä) on 1 655 424,17 euroa ylijäämäinen. Tulos ennen varauksia on 1 621 964,40 euroa. Saatu rahoitus on käytetty tehokkaasti opetukseen ja ohjaukseen. Ammatillisen koulutuksen toteutus saatiin tasapainotettua huomioiden KAO:lle kohdistunut valtionosuuden rahoitusleikkaus. Tilinpäätöksen ylijäämäinen tulos osoittautui odotettua suuremmaksi. Koulutusliikelaitoksen johdon mukaan rahoitusleikkauksesta aiheutunut jarrutusmenojen hillitsemiseksi ns. jäi päälle suuremmassa mittakaavassa kuin tarve edellytti.

Koulutusliikelaitoksen johtokunnan hyväksymän kehittämisrahaston käyttösuunnitelman mukaisesti kehittämisrahastoa käytettiin vuoden aikana 433 098,59 euroa. Poistoero (387 699,71 euroa) ja rahaston vähennys (433 098,59 euroa) ovat tulospäätökseltään positiivisia ja parantavat tilikauden tulosta yhteensä 820 798,30 euroa.

Vuoden 2026 rahoituspäätös julkaistiin joulukuussa 2025. Päätöksen mukaan Kainuun ammattiopiston rahoitus vuonna 2026 on n. 30 milj. euroa.

1.4. Olennaiset tapahtumat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Hallinnollisella tasolla vuotta sävytti liikelaitoksen lakkautumisen valmistelut. Kajaanin kaupungin valtuustoryhmien puheenjohtajat linjasivat huhtikuussa, että Kajaanin kaupungin organisaatorakenteiden tarkastelu aloitetaan keväällä 2025 ja ensimmäisessä vaiheessa tarkastellaan koulutusliikelaitoksen organisaatiomuutos. Kaupunginhallitus päätti koulutusliikelaitoksen organisaatiomuutokseen tähtäävän tarkastelun aloittamisesta toukokuussa.

Organisaatorakenteiden tarkastelua varten perustettiin valmistelutyöryhmä, joka työskenteli tiiviisti kevästä alkusyksyyn saakka. Valmistelun lopputulemana oli selvitys, joka kaupunginhallituksen kautta eteni kaupunginvaltuuston käsittelyyn syyskuun lopussa. Kaupunginvaltuusto päätti 30.9.2025 lakkauttaa koulutusliikelaitoksen 31.12.2025 mennessä siten, että Kainuun ammattiopisto (KAO) ja Kajaanin lukio siirtyvät omiksi tulosalueikseen kaupungin sivistystoimialalle sivistyslautakunnan alaisuuteen 1.1.2026 alkaen. Lisäksi valtuusto päätti, että Kainuun ammattiopiston asioiden osalta varmistetaan yhteys elinkeinojaostoon. Valtuusto hyväksyi myös kokouksessa esitetyn ponnin, joka mukaan kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa huomioidaan koko koulutusketjun toimivuus ja yhteistyön tiivistämisen mahdollisuudet erityisesti ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja Kajaanin ammattikorkeakoulun kesken.

Loppusyksyn ajan kaupunkikonsernissa tehtiin valmisteluja organisaatiomuutoksen käynnistymiseksi 1.1.2026. Tärkeimmät valmistelut koskivat hallintosääntöön tehtäviä päivityksiä sekä oppilaitosten hallinnon resurssien varmistamista jatkossakin.

Kajaanin lukio

- Kajaanin lukio osallistui valtakunnallisille musiikkilukiopäiville Lahdessa toukokuussa
- Toteutettiin opiskelijoiden turvallisuusviikko yhteistyössä mm. Mieli Ry:n, poliisin, Liikenneturva, SPR ja HVA:n kanssa.
- Aloitettiin lukion luokkien kalusteiden uudistaminen. Vuonna 2025 opiskelijakalusteet uusittiin yhteensä kymmeneen luokkaan. Rahoitus tähän oli varattu Koulutusliikelaitoksen kehittämisrahastosta. Kalusteiden uudistus jatkuu seuraavana vuonna.
- Osallistuttiin suurten lukioiden verkoston, musiikkilukioiden verkoston ja Verkostosta laatua seutulukioihin –hankkeen muodostaman verkoston kokoontumisiin mm. Oulussa, Riihimäellä ja Vantaalla.

Kainuun ammattiopisto, KAO

- Valmistauduttiin ammatillisen koulutuksen tulevan vuoden 2026 voimaan astuvaan rahoitusuudistukseen.
- Jatkettiin toiminnan kehittämistä ja yhdenmukaistamista koko oppilaitoksen tasolla mm. pedagogiset prosessit, oppimisen tuen kokonaisuudistus ja tiimitoiminta.
- Kotoutumiskoulutusten toteuttamisvastuu siirtyi Kainuun ammattiopistolle osana TE2024 uudistusta sekä Kajaanissa että Kuusamossa.
- Osallistuttiin Turun Taitaja 2025-kisoihin, Finaaliin pääsi viisi opiskelijaa, neljässä eri lajissa. Kisoista saatiin menestystä ja yksi mitalisija.
- KAO:n Logistiikkakeskuksella järjestettiin avoimet ovat 16.5.2025 ja samassa yhteydessä juhlittiin Kainuun ammattiopiston 40-vuotiaasta logistiikka-alan koulutusta.
- KAO:n metsäala palkittiin Kainuun Pro metsä- palkinnolla 9.6.2025. Palkinnon myönsi Kainuun metsäneuvosto.
- Perinteiset Maalaismarkkinat järjestettiin Seppälän toimipisteessä 12.-13.9.2025 opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistyönä.
- Osallistuttiin talvilajien maailmancup Ruka Nordic- tapahtumaan Rukalla 28.-30.11.2025 yli 100 Kuusamon yksikön opiskelijan ja opettajan voimin.

Tarjottiin KLL:n oppilaitosten opiskelijoille

- Amatillisia opintoja lukiolaisille
  - Yrittäjyyspolku, yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp. Neljä opiskelijaa.
- Lukio-opintoja ammattiopiston opiskelijoille
  - Kaksoistutkinto 35 opiskelijaa
  - Aineopiskelijoita 3 henkilöä

- Toteutettiin yhteinen valmennus, joka valmisti ammattikorkeakoulujen yleiseen valintakokeeseen. Valmennusta markkinoitiin KAO:n ja Kajaanin lukion opiskelijoille sekä vuosina 2023 ja 2024 valmistuneille (ns. jälkiohjausvelvoite). Valmennukseen osallistui 10 henkilöä.

1.5. Liikelaitoksen henkilöstö

Henkilöstömäärä

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen henkilöstövahvuus vuonna 2025 oli yhteensä 321,5 (2024: 342,8) HTV2:a Edelliseen tilinpäätökseen verraten HTV2 väheni 21,3. Talousarvioon 2025 HTV2 määräksi oli arvioitu 321,7 joten HTV2 toteutui suunnitellusti.

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2025 palvelussuhteiden luonteiden mukaan oli 336 henkilöä (2024: 378 henkilöä). Henkilöstöstä toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työskenteli 289 henkilöä (86 %), määräaikaisessa palvelussuhteessa 47 henkilöä (14 %). Virkasuhteessa työskenteli 265 ja työsuhteessa 71 henkilöä.

Palvelussuhteista 287 oli kokoaikaista, 18 osa-aikaista ja 8 sivutoimista. Lisäksi omasta pyynnöstä osa-aikaisena työskenteli 7 henkilöä, osa-aika-/ja osatyökyvyttömyyseläkkeellä 10 henkilöä, osittain varhennetulla eläkkeellä 1 henkilöä ja osittaisella hoitovapaalla 5 henkilöä.

Palveluksessa olevan henkilöstön sukupuolijakauman mukaan koulutusliikelaitoksessa työskenteli 188 naista (56 %) ja 147 miestä (44 %). Henkilöstön keski-ikä oli 50,63 vuotta (2024: 50,1 vuotta). OVTES:n työehtosopimusalan piirissä työskenteli 263 henkilöä, KVTES:n sopimusallalla 72 henkilöä ja teknisellä sopimusallalla 1 henkilö.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 18,2 milj. euroa (56 607 €/HTV2) ja kokonaisuudessaan henkilöstökulut sivukuluihin olivat 22,3 milj. euroa (2024: 23,38 milj. euroa). Vuoden aikana eläköityi kahdeksan henkilöä.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen koulutuspäiviä kertyi yhteensä 363 kalenteripäivää (2024: 457 pvä). Henkilöstön osaamisen investoinnin kokonaiskustannukset olivat 221 904 euroa (2024: 358 518 euroa). Henkilöstön omaehtoista koulutusta on tuettu kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Osaamisen kehittäminen

Helmikuussa 2025 järjestettiin koulutusliikelaitoksen koko henkilöstön henkilöstöiltapäivä. Henkilöstöiltapäivän teemoina olivat radikaalisoitumisen ja ääriilikkeiden tunnistaminen sekä oppimisen tuen uudistukset ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa. Henkilöstölle järjestettiin iltapäivässä näistä teemoista asiantuntijaluennot.

Jyväskylän ammatillinen opettajakorkeakoulu toteutti syksystä 2024 alkaen Opetushallituksen rahoituksella koulutusliikelaitoksen esihenkilöille Konduktööristä kuljettajaksi -koulutuksen. Koulutuksessa kehitettiin oppilaitoksen johtamisen uutta arkea, esihenkilötyötä ja yhteisjohtamista. Koulutus päättyi keväällä 2025.

Kainuun ammattiopiston henkilöstöä on osallistunut sisäisesti järjestettyihin koulutuksiin ja ulkoisten yhteistyökumppaneiden järjestämiin koulutuksiin. Sisäisessä koulutuskalenterissa on tarjottu koulutuksia ammatillisen koulutuksen keskeisiin teemoihin liittyen: mm. aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, henkilökohtaistaminen, opinto- ja uraohjaus, vuosityöaika sekä koulutuksia vastuullisuuteen, viestintään ja henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointiin liittyen. KAO:n henkilöstö on osallistunut digikahviloihin ja digityöpajoihin, joita on tarjottu sekä digiteemaisten hankkeiden että KAO:n digimentoreiden toimesta. Tekoäly on ollut vuoden 2025 keskeisin teema.

KAO:lla on lisenssi Ammatillaisen kädenjälki -verkkoalustalle ja Kauppakamarin KoulutusOnline -palveluun. Ammatillaisen Kädenjälki -verkkoalustalla on voinut suorittaa Johdanto kestävään kehitykseen -verkkokurssin. KoulutusOnline-palvelu tarjoaa videokoulutuksia useista eri teemoista.

Yhteistyökumppaneiden ja eri hankkeiden järjestämissä koulutuksissa on henkilöstöä osallistunut mm. mielenhyvinvoinnin koulutukseen, yrittäjyysteemaisiin koulutuksiin sekä kokonaisarkkitehtuurikoulutukseen. Myös muita ulkopuolisten tarjoajien ja eri

hankkeiden tarjoamia koulutuksia on ollut. Henkilöstö on suorittanut oman substanssiosaamisen kehittämiseksi ylemmän ammattikorkeakoulun opintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Henkilöstöä on osallistunut työssä tarvittaviin kortti- ja passikoulutuksiin, ensiapukoulutuksiin ja muihin käytännön opetusasioihin liittyviin alakohtaisiin substanssikoulutuksiin.

Kajaanin lukion opettajat ovat osallistuneet vuoden aikana yhteisesti oppimisen tuen ja pedagogiikan kehittämiseen liittyvään koulutukseen. Koulutus oli osa Kuhmon yhteislukion kanssa järjestettyä Oppimisen tukea Kainuussa –hanketta. Sekä henkilöstölle että opiskelijoille on järjestetty mm. alkusammutuskoulutukset ja muuta turvallisuuteen liittyvää koulutusta. Lisäksi opettajat ovat osallistuneet aktiivisesti omien ainejärjestöjensä järjestämiin koulutuksiin. Henkilöstö on osallistunut myös esimerkiksi Ylioppilastutkintolautakunnan ja eri hankkeiden järjestämiin koulutuksiin. Oma sisäistä koulutusta on järjestetty mm. ylioppilaskokeen koejärjestelmän uudistukseen liittyen.

Työhyvinvointi

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksessa huolehditaan hyvin lakisääteisestä työhyvinvointi- ja työsuojelutoiminnasta sekä tuetaan omaehtoista työhyvinvointia monipuolisesti. Sairauspoissaolotyöpäivien määrä lisääntyi ollen keskimäärin 12,15 työpäivää/HTV (v. 2024 9 työpäivää). Sairauspoissaoloja oli 3905 kalenteripäivää (2024: 3084 kalenteripäivää). Sairauspoissaolosten määrä nousi 27 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauspoissaolopäivien kasvu johtui pitkälti yksittäisten pitkien yli 30 päivän sairauspoissaolosten kasvusta. Sairauslomien palkkakustannukset vuonna 2025 olivat 406 409 euroa. Työhyvinvointia on tuettu henkilöstökerhon toimintojen avulla sekä liikunta- ja kulttuurietu ePassilla. Henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää työnantajan liikuntatiloja harrastus- ja virkistyskäyttöön. Koulutusliikelaitoksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä työterveyshuollon kanssa sairauspoissaolosten ennaltaehkäisemiseksi ja ennaltaehkäisyn kehittämiseksi.

1.6. Ympäristöasiat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Koulutusliikelaitoksen toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, mikä luo pohjan taloudelliselle, tehokkaalle ja vaikuttavalle toiminnalle opetuksessa, työelämäyhteistyössä ja tukipalveluissa. Visionne mukaan olemme vastuullisen tulevaisuuden tekijä, mikä viitoittaa kestäväan kehityksen mukaista toimintaa pitkällä aikavälillä.

Kainuun ammattiopisto, KAO

KAO:lla on Opetus-, kasvatus- ja koulutusalojen OKKA-säätiön kestäväan kehityksen sertifikaatti. Kolmen vuoden välein uusittavan sertifikaatin uusimiseen vaadittavat toimenpiteet tehtiin KAO:lla vuoden 2025 aikana. Osallistavaan prosessiin sisältyi vuoden aikana kaikkien koulutusalojen itsearviointit, opiskelijoiden arviointi oppilaitoksen kestävyysasioista, tulevaisuusskenaariotyökentely sekä ulkoinen auditointi. Prosessin yhteydessä KAO:lle tehtiin vuoden lopussa uusi kestäväan kehityksen kehittämissuunnitelma vuosille 2026–2028. Kehittämissuunnitelmaan kirjattiin kehittämistoimenpiteitä opetuksen ja oppimisympäristöjen, toimintakulttuurin sekä johtamisen ja strategian sarjoilta.

Kajaanin lukio

- Lukio on valmistautunut Okka-säätiön kestäväan kehityksen sertifiointiin. Kestäväan kehityksen kehittämissuunnitelmaa on työstetty loppuun ja sertifiointia haetaan tammikuussa 2026.
- Kestäväan kehityksen teemoja käsitellään jatkuvasti eri oppiaineissa, ja Kajaanin lukio tekee sidosryhmäyhteistyötä kestäväan kehityksen osalta muun muassa Kajaanin Mamsellin kanssa.
- Lukiolla kestäväan kehityksen teemat huomioidaan laadunarvioinnissa ja lukuvuosittaisissa

1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat

Graniteen kirjattujen merkittävimpien riskien tunnistaminen ja hallintakeinot

2.3.1. Operatiivinen riski, riskiluku 16: Organisaatiossa etenkin johdon ja asiantuntijoiden varahenkilöjärjestelmä on haavoittuvainen. Osaaminen ja vastuut ovat yksittäisten ihmisten varassa.

- Riskin syiden kuvaus: Organisaation koon, monialaisuuden ja historian myötä on olemassa toimia, joille ei ole varahenkilöä.

- Hallintakeino: Liikelaitoksen keskinäisen yhteistyön vahvistaminen ja varahenkilöiden nimeäminen.

2.1.1. Strateginen riski, riskiluku 16: Kainuun ja Koillismaan väestökehitys vaikuttaa toimintaedellytyksiä heikentävästi.

- Riskin syiden kuvaus: Pitkällä aikavälillä asiakasmäärien lasku saattaa vaikuttaa toimintaedellytyksiin ja mahdollisesti itsenäisenä ja monialaisena koulutuksenjärjestäjänä toimimiseen. Esim. yhteishaun paikat eivät täyty kaikilla KAO:n kaikilla aloilla ja Kajaanin lukion musiikkilinjalla väestökehityksen vuoksi.
- Hallintakeino: 1.) Väestönkehitys vaikuttaa merkittävästi toisen asteen koulutuksen toteuttamiseen. Uudistetaan oppivelvollisten ja ei-oppivelvollisten koulutusten toteutustapoja, jotta voidaan vastata taloudellisesti ja vaikuttavasti yksilöiden, työelämän ja toimintaympäristön osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Samalla huomioidaan, mitä koulutuksia toteutamme ja mitä emme. 2.) Kehitetään ja sopeutetaan toimintaa, väestökehitys on aika hyvin ennakoitavissa.

2.3.1. Operatiivinen riski, riskiluku 16: Oppilaitosten kokonaisturvallisuuden hallinta vaatii kehittämistä.

- Riskin syiden kuvaus: Oppilaitosten turvallisuusasioissa, mm. suunnitelmat, toimintaohjeet, resurssit ja työkalut, on paljon päivitettävää ja selvitettävää.
- Hallintakeino: Turvallisuustyöryhmän toiminta on uudelleen organisoitu syksyllä 2025. Työturvallisuuskoordinaattorin resurssi on lisätty talousarvioon 2026 kehittämistoimenpiteenä

Muut merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät riskiarvioiteineen on kuvattu kohdassa 2.2. Riskienhallinta.

2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa liikelaitoksen johtaja

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko 4 % (30 000 €)	30 000 €.	Toteutuu
Tilikauden ylijäämä ennen varauksia	> 0 euroa	1,6 milj. euroa.	Toteutuu

Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Koulutusliikelaitos on vahva toimija Kainuussa, Kajaanissa, Koillismaalla ja Vantaalla.	KAO: Yhteishaun ensisijaiset hakijat	KAO: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 520	Vuonna 2025 ensisijaisia hakijoita 627 Lähde Vipunen, Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku Huom. Vipusen luvut näytetään kolmella jaollisena tässä raportissa.	Toteutuu
Koulutusliikelaitos on vahva toimija Kainuussa, Kajaanissa, Koillismaalla ja Vantaalla.	KAO: Jatkuvan haun hakijamäärä	KAO: Jatkuvan haun kautta hakeneita henkilöitä >1800	Vuonna 2025 on hakijoita ollut 1754 (hetu on tiedossa). Näiden lisäksi n. 80 hakemusta, ilman hetua, mutta oletettavasti eri henkilöitä muiden tietojen perusteella. Vertailun vuoksi vuonna 2024 hakijoita oli 1996 (hetu tiedossa) Kaiken kaikkiaan 2025 hakemuksia on tullut 2389 kappaletta. Ilman hetu-tietoa tulleet hakemukset ovat n. 95 % ulkomaalaisia.	Toteutuu
Koulutusliikelaitos on vahva toimija Kainuussa, Kajaanissa, Koillismaalla ja Vantaalla.	Lukio: Yhteishaun ensisijaiset hakijat	Lukio: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 180	213 Lähde Vipunen, Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku	Toteutuu

			Huom. Vipusen luvut näytetään kolmella jaollisena tässä raportissa.	
Koulustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta.	KAO: Suoritettuja koko tutkintoja	KAO: Koko tutkinnon suorituksia on 1100 (saman verran kuin arvio vuodelle 2024).	Vuonna 2025 tutkintoja yhteensä 1151 Vertailun vuoksi vuonna 2024 tutkintoja yhteensä 1171 Lähde: Vipunen, Rahoitusperusteraportti: Tutkinnot, tutkinnon osat ja painotetut pisteet (Live)	Toteutuu
Koulustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta.	KAO: Suoritettuja tutkinnon osia	KAO: Suoritettuja tutkinnon osia 8300	Vuonna 2025 tutkinnon osia yhteensä 8851 Vertailun vuoksi vuonna 2024 tutkinnon osia yhteensä 9270 Lähde: Vipunen, Rahoitusperusteraportti: Tutkinnot, tutkinnon osat ja painotetut pisteet (Live)	Toteutuu
Koulustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta.	Lukio: Ylioppilastutkinnon suorittaneet	Lukio: Ylioppilastutkinnon suorittaneita on 154 (Saman verran kuin arvio vuodelle 2024)	Ylioppilaita valmistui vuonna 2025 181 ylioppilasta.	Toteutuu
Ammatillista koulutusta toteutetaan työelämälähtöisesti.	KAO: Työpaikkaohjaajien palautteiden keskiarvo	KAO: Työpaikkaohjaajien palautteiden keskiarvo > 4.0 asteikolla 1–5	4,3 Lähde: KAO:n Työelämäpalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
Ammatillista koulutusta toteutetaan työelämälähtöisesti.	KAO: Työpaikkakyselyiden keskiarvo	KAO: Työpaikkakyselyiden keskiarvo > 4.0 asteikolla 1–5	4,2 Lähde: KAO:n Työelämäpalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.	KAO: päättökyselyn opiskelijan arvio tilanteesta valmistumisen jälkeen	KAO: Valmistunut opiskelija arvioi olevansa toisen palveluksessa, opiskelija tai yrittäjä opintojen jälkeen > 90 %	87,5 % Vastausprosentti kyselyssä 60 % Lähde: KAO:n Opiskelijapalautte PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Ei toteudu
Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.	Lukion opiskelijoiden sijoittuminen valmistumisen jälkeen	Lukio: Valmistuneista on töissä tai jatko-opinnoissa useampi kuin 83 % (Tiedot saadaan noin 2 vuoden viiveellä)	84,2 % Lähde: Vipunen, Ylioppilastutkinnon suorittaneiden	Toteutuu

			työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen	
			Vuonna 2023 valmistuneiden tilanne 1.v tutkinnon jälkeen (tuorein tieto)	
KLL ja KAMK tekevät yhteistyötä opiskelijoiden ja alueen työelämän osaamistarpeiden täyttämiseksi.	KLL-KAMK yhteistyön määrä	KLL-KAMK yhdessä sovittujen strategisten painopisteiden toimenpiteet etenevät suunnitelman mukaan.	Mm. yhteishankkeet sekä koulutusalojen yhteistyö mahdollistavat luontevan yhteistyön oppilaitosarjen tasolla. Yhteishankkeita on käynnistynyt mm. teknologia-, datakeskus ja sotealaan liittyen. KLL osallistuu myös Kampus 2025 -hankkeeseen. Johto pitää yhteyttä keskustellen ja sopien muusta yhteistyöstä aina tarpeen mukaan.	Toteutuu

Lapset ja nuoret

Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	KAO: Opiskelijoiden päättökyselyn kysymys suositellusta (0–10)	KAO: Opiskelijoiden päättökyselyn suositellisitko kysymyksen keskiarvo > 8,5 asteikolla 0–10	8,8 Lähde: KAO:n Opiskelijajalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin lukiota muille -kysymys	Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin lukiota muille keskiarvo > 4,5	Keskiarvo 4,26.	Ei toteudu
Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	KAO: Katsotaan eronneeksi %	KAO: Katsotaan eronneeksi % on pienempi kuin 11,2 % (Pienempi kuin tavoite vuonna 2024)	Vuonna 2025 opiskeluoikeudesta eroamisia 9,4 % Vuonna 2024 11,4 % Lähde Vipunen, Ammatillisesta koulutuksesta eronneet, koulutusta vaihtaneet ja keskeyttäneet Eronnut määrä jaettuna kokonaismäärällä. Huom! Eronnut tässä yhteydessä tarkoittaa, että opinto-oikeus on päättynyt "Katsotaan eronneeksi"- tilaan. Opiskelija on voinut jatkaa KAO:lla esim. toisessa tutkinnossa. Sama henkilö voi erota vuoden aikana myös useaan kertaan.	Toteutuu
Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Lukio: Katsotaan eronneeksi %	Lukio: Katsotaan eronneeksi % on pienempi vuositasolla kuin 12,4 % (Koko Suomen lukio-opiskelijoiden eroprosentti)	6,1 % (Koko suomen lukioioiden vastaava luku 9,9 %)	Toteutuu

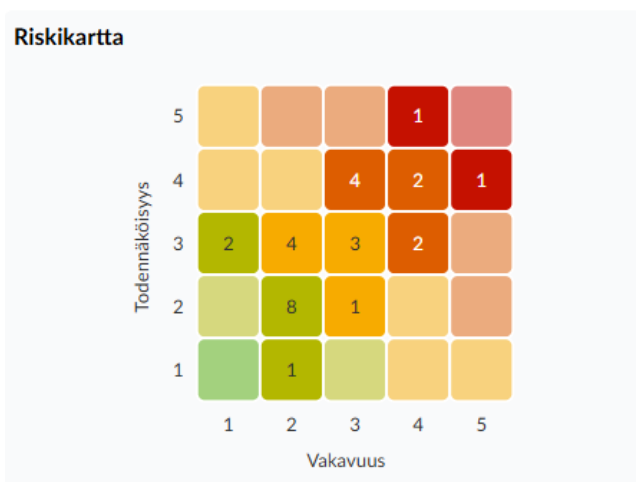
			<p>Vertailun vuoksi 2024 4,4 % (Koko suomen lukioiden vastaava luku 11,0 %)</p> <p>Lähde: Vipunen, Lukiokoulutuksesta eronneet, koulutusta vaihtaneet ja keskeyttäneet</p> <p>Eronnut määrä jaettuna kokonaismäärällä. Huom! Eronnut tässä yhteydessä tarkoittaa, että opinto-oikeus on päättynyt. Opiskelija on voinut jatkaa uudestaan lukiolla. Sama henkilö voi erota vuoden aikana myös useaan kertaan.</p>	
--	--	--	--	--

Kestävä kehitys

Koulutusliikelaitos toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	KAO: Keke-sertifiointi toimii kattavasti arjessa	KAO: Keke-toiminta etenee kehittämissuunnitelman mukaan (OKKA-säätiö)	Etenee kehittämissuunnitelman mukaan.	Toteutuu ■
Koulutusliikelaitos toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	Lukio: Keke-sertifiointi vaikiinnutetaan arkeen	Lukio: Lukio on sertifioitu ja toiminta on alkanut kehittämissuunnitelman mukaan (OKKA-säätiö)	Sertifiointi etenee, sertifikaattia haetaan vuonna 2026.	Ei toteudu ☐

2.2 Riskienhallinta

20 - 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 - 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 - 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 - 3	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Kuva: Riskikartta, Koulutusliikelaitos

10 merkittävintä riskiä

☐ Kohde	Riskialue	Riski	R ↓	Tila	Hall. %	Toteutuneet riskit
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Työn vaatavuudet kasvavat, mikä voi aiheuttaa osalle henkilöstöä jaksamisen haasteita.	20	Seurannassa 0 %		
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset heilahtelut.	20	Seurannassa 0 %		2 kpl
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Tietohallinnon uudelleen organisoimien vaikutukset kokonaisuuden hallintaan ja kustannuksiin.	16	Seurannassa 25 %		2 kpl
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.1.1. Strategiset riskit	Osaavan työvoiman saatavuus.	16	Seurannassa 0 %		2 kpl
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.4.1. Vahinkoriskit	Uhkaavat tilanteet sisäisten tai ulkoisten henkilöiden taholta.	12	Seurannassa 50 %		Ulkopuolinen henkilö yritti varastaa omaisuutta ja käyttäytyi häiritsevästi.
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Organisaation johdon varahenkilöjärjestelmä on haavoittuvainen. Osaaminen ja vastuut ovat yksittäisten ihmisten varassa.	12	Seurannassa 0 %		Liikelaitoksen johdosta puuttuu henkilöitä.
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.1.1. Strategiset riskit	Kainuun ja Koillismaan väestökehitys.	12	Seurannassa 0 %		
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Kiinteistöjen määrä ja käyttöaste ei ole taloudellisesti kannattavalla tasolla.	12	Seurannassa 0 %		
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Asuntoloiden kuntoon liittyvien korjausinvestointien laukeaminen	12	Seurannassa 25 %		Omistaja ei ole päättänyt OPPI3:n käytöstä tulevaisuudessa. Asuntolatoiminta on tärkeä osa koulutuksen järjestämistä. Asuntolapaikan saanti vaikuttaa oleellisesti oppivelvollisen tulemiseen KAO:lle. Tilanne koskettaa osittain myös lukiota.
☐ Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	2.1.1. Strategiset riskit	Alueen työvoimapulaan vastaaminen.	12	Seurannassa 0 %		

2.3 Sisäinen valvonta

Valvonnassa kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Sopimushallinta	<p>Sopimusten ja niihin liittyvien käytäntöjen läpikäymistä vakiinnutetaan edelleen (esim. valmistelu, sopimusajat, liitteet).</p> <p>Sopimusten toteutumista seurataan säännöllisesti ja sopimukseen merkitään kilpailutuksen yhteydessä arvioitu kokonaisarvo.</p>	<p>Toteutunut pääpiirteissään suunnitelman mukaisesti. Tarkoituksenmukaiseksi käytännöksi on osoittautunut, että kaikkia sopimuksia tarkastellaan systemaattisesti kerran vuodessa ja sopimukseen tallennettuina hälytysajankohtina. Sopimuksen toteumista seurataan arjen toiminnassa.</p> <p>Liikelaitoksen lakkautumiseen liittyen on tarkasteltu sopimukset ja tehty ilmoitukset organisaatiomuutoksesta sopimusosapuolille.</p>

	<p>Sopimushallintaa katselmoidaan kokonaisuutena esihenkilökokouksessa vähintään neljännesvuositain.</p> <p>Arjen ostotoiminta on tulosvastuullista.</p>	
Taloussuunnittelu	<p>Talouden suunnittelu perustuu opiskelijamäärien sekä valtionosuuksien ja liiketoiminnan muiden tuottojen arviointiin talousraportoinnin, ennakointitiedon ja valtion talousarvioesityksen perusteella. Suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon palvelutuotanto, opiskelija- ja työelämälähtöinen koulutustarjonta, koulutusliikelaitoksen oppilaitosten ja tytäryrityksen yhteistyö, kaupunkikonserniyhteistyö sekä tarvittavat kehittämis- ja tehostamistoimet. Toimintaa kehitetään edelleen rullavaksi.</p>	<p>Toteutunut pääpiirteissään suunnitelman mukaisesti. Talousarvion toteutumista suunnitelman mukaan on seurattu kuukausittain.</p>
Talousraportointi	<p>Johtavat viranhaltijat seuraavat vastuualueensa talouden toteutumista arjessa niin, että tulosvastuullisuus ja tilivelvollisuus toteutuvat yhä paremmin. Koulutusliikelaitoksen taloutta ja tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittain johtoryhmän kokouksissa. Mahdolliset poikkeamat selvitetään, niihin puututaan ja tehdään tarvittavat suunnan korjaustoimet ennakoivalla otteella. Taloudesta raportoidaan johtokunnan kokouksissa. Näiden toteutumisen edellytyksenä ovat toimivat taloushallinto- ja HR- järjestelmät.</p>	<p>Toteutunut pääpiirteissään suunnitelman mukaisesti. Etenkin toisella vuosipuoliskolla on pyritty varmistumaan siitä, että kaikki tarpeiden mukaiset perustellut toimet toteutetaan talousarvion mahdollisimalla tavalla.</p>
Hankkeiden (projektien) hallinnointi	<p>Koulutusliikelaitoksen hanketoimintaa rahoitetaan rakennerahasto-ohjelmilla, EU-erillisohjelmilla ja yhteisöaloitteilla, Kainuun maakunnan kehittämisrahalla, valtionavustuksilla, muilla kansallisilla rahoituksilla sekä omarahoitusosuudella. Hankkeet hallinnoidaan kaupunkikonsernin LAARI-järjestelmässä kokonaisuutena. Hanketuloutukset huolehditaan kuukausittain maksatushakemusten ja hanketöiden toteutumisen perusteella.</p> <p>Koulutusliikelaitoksen sisäiseen kehittämiseen käytetään vuonna 2025 kehittämisrahastoa. Tavoitteena on toiminnan, pedagogiikan sekä työelämäyhteistyön ja asiakkuuksien johtamisen kehittäminen sekä opiskelijoiden ja opetushenkilöstön hyvinvoinnin vahvistaminen.</p> <p>Ohjataan, seurataan ja raportoidaan koulutusliikelaitoksen hanketoiminnan ja kehittämisrahaston käyttösuunnitelman toteutumista ydinjohtoryhmässä, johtoryhmässä ja johtokunnassa.</p>	<p>Toteutunut suunnitelman mukaisesti.</p>
Päätöksentekoprosessi	<p>Kajaanin kaupungin hallintosääntö ja KLL:n toimintasääntö sekä toimintaa ohjaavat asiakirjat ja prosessikuvaukset ohjaavat ja sujuvoittavat laadukasta päätöksentekoa. Seurataan ja arvioidaan päätöksentekoprosessin toimivuutta vähintään puolivuositain johtoryhmässä. KLL:n johtaja raportoi havainnoista ja tarpeen mukaisista kehittämistoimista johtokunnalle.</p>	<p>Toimintasäännön sisältöä on tarkasteltu johtoryhmässä useamman kerran.</p> <p>Koulutusliikelaitoksen lakkautumisen valmistelussa hallintosääntö ja toimintasääntö ovat olleet keskeisesti tarkastelun kohteena, jotta toimivaltakysymykset tulevat asianmukaisesti huomioiduksi myös uudessa organisaatiossa.</p>

		IMS-järjestelmään on huolehdittu ajantasaiset prosessikuvaukset keskeisimmistä prosesseista Kainuun ammattiopiston osalta.
--	--	--

Kajaanin kaupungin Koulutusliikelaitos	TP 2024	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	342,8	321,5

2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa

Tuloslaskelma

Talousarvion toteutumisvertailu / tuloslaskelmaosa

sisältää sisäiset sekä ulkoiset tuotot ja kulut

Nimi	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	2025	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	7 012 979,00	0,00	7 012 979,00	6 769 665,60	-243 313,40	-3,47%
Liiketoiminnan muut tuotot	1 747 857,00	0,00	1 747 857,00	1 618 407,27	-129 449,73	-7,41%
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	34 534 497,00	0,00	34 534 497,00	34 738 941,00	204 444,00	0,59%
Materiaalit ja palvelut	-12 196 126,35	-157 380,00	-12 353 506,35	-12 109 474,17	244 032,18	-1,98%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 992 101,00	-157 380,00	-2 149 481,00	-2 145 647,15	3 833,85	-0,18%
Palvelujen ostot	-10 204 025,35	0,00	-10 204 025,35	-9 963 827,02	240 198,33	-2,35%
Henkilöstökulut	-23 278 642,43	0,00	-23 278 642,43	-22 321 933,55	956 708,88	-4,11%
Poistot ja arvonalentumiset	-947 903,00	0,00	-947 903,00	-790 438,05	157 464,95	-16,61%
Suunnitelman mukaiset poistot	-947 903,00	0,00	-947 903,00	-790 438,05	157 464,95	-16,61%
Arvonalentumiset		0,00			0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-6 361 660,00	0,00	-6 361 660,00	-6 249 743,93	111 916,07	-1,76%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	511 001,22	-157 380,00	353 621,22	1 655 424,17	1 301 802,95	368,13%
Rahoitustuotot ja -kulut	-32 500,00	0,00	-32 500,00	-33 459,77	-959,77	2,95%
Muut rahoitustuotot	3 000,00	0,00	3 000,00	2 296,41	-703,59	-23,45%
Muille maksetut korkokulut		0,00			0,00	
Korvaus peruspääomasta	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-30 000,00	0,00	0,00%
Muut rahoituskulut	-5 500,00	0,00	-5 500,00	-5 756,18	-256,18	4,66%
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	478 501,22	-157 380,00	321 121,22	1 621 964,40	1 300 843,18	405,09%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	478 501,22	-157 380,00	321 121,22	1 621 964,40	1 300 843,18	405,09%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	488 758,68	-266 000,00	222 758,68	387 699,71	164 941,03	74,04%
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	485 000,00	248 380,00	733 380,00	433 098,59	-300 281,41	-40,94%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 452 259,90	-175 000,00	1 277 259,90	2 442 762,70	1 165 502,80	91,25%

Investointiosa

Investoinnit Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Valittu vuosi: 2025

Valittu kuukausi: 12

Investointi	Toteuma kum	Alkup TA	Muutettu TA	Jäljellä MTA	Tot % MTA
2919830006 Osakkeiden myynti	20 061,46			-20 061	
291944110_00005 Teollisen pintakäsittelyn käyttöönotto, autopuolen maalauska	-23 277,06	-25 000	-25 000	-1 723	93,1%
291946110_00006 Skoda sähköauto LTO-234	-51 401,45	-55 000	-55 000	-3 599	93,5%
291946710_00026 Energiapuun korjuun osaamista Kainuuseen/investointi	-182 593,70		-185 010	-2 416	98,7%
291944110_00007 Tuulivoima- ja aurinkoenergia-alan uusi oppimisympäristö ja	-54 834,15		-20 990	33 844	261,2%
291946710_00027 Teknologia kehitty/investointi	-50 449,02		-60 000	-9 551	84,1%
291946710_00018 Vaakatasoleikkuri	-28 472,51	-30 000	-30 000	-1 527	94,9%
291946710_00019 Henkilönostin, saksilavanostin	-14 400,00	-15 000	-15 000	-600	96,0%
291946710_00024 Aurinko- ja tuulienergiajärjestelmän oppimisympäristö	-20 926,80	-20 000	-20 000	927	104,6%
291946710_00020 Läpivalaisulaitteisto	-26 900,00	-30 000	-30 000	-3 100	89,7%
291946710_00021 Maalausvälineiden puhdistuskone	-13 600,00	-13 000	-13 000	600	104,6%
291944110_00008 Seppälän metsäkoneiden ajoharjoitteluympäristö/invest2	-3 332,12			3 332	
291946710_00023 Kuorma-auto		-30 000	-30 000	-30 000	
Yhteensä	-450 125,35	-218 000	-484 000	-33 875	93,0%

Investointeihin vuodelle 2025 varattu 484 000 euroa. Kalustoinvestointien ja investointihankkeiden toteuma oli noin 470 000 euroa. Lisäksi tilikaudella myytiin käyttömaisuuteen kuulunut asunto-osake. Investointiosan kokonaistoteuma oli 450 125,35 euroa.

Yksi investointihanke ylitti vuodelle 2025 investointiosaan varatun määrärahan. Kyseinen hanke, Tuulivoima- ja aurinkoenergia-alan uusi oppimisympäristö -investointihanke jatkuu vuodelle 2026. Yritysrahoitusosuus ko. hankkeeseen tulee vuodelle 2026.

Yhteensä kolme investointihanketta jatkuu seuraavalle tilikaudelle eli näitä ei ole aktivoitu vuonna 2025.

- Tuulivoima- ja aurinkoenergia-alan uusi oppimisympäristö -investointihanke
- Teknologia kehitty/investointi
- Energiapuun korjuun osamaista Kainuuseen/investointi.

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

	1-12/2025		1-12/2024	
Liikevaihto		6 769 665,60		6 155 302,79
Liiketoiminnan muut tuotot		1 618 407,27		2 075 702,45
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		34 738 941,00		35 871 388,75
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2 145 647,15		-2 287 143,11	
Palvelujen ostot	-9 963 827,02	-12 109 474,17	-10 639 136,50	-12 926 279,61
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-18 199 247,34		-19 096 249,22	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 559 378,95		-3 773 779,74	
Muut henkilösivukulut	-563 307,26	-22 321 933,55	-509 159,06	-23 379 188,02
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-790 438,05		-978 338,75	
Arvonalentumiset		-790 438,05	-193 815,63	-1 172 154,38
Liiketoiminnan muut kulut		-6 249 743,93		-6 402 427,69
Liikelylijäämä (-alijäämä)		1 655 424,17		222 344,29
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	2 296,41		2 360,53	
Muille maksetut korkokulut			0,75	
Korvaus peruspääomasta	-30 000,00		-30 000,00	
Muut rahoituskulut	-5 756,18	-33 459,77	-3 411,04	-31 049,76
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		1 621 964,40		191 294,53
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		1 621 964,40		191 294,53
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		387 699,71		484 857,51
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		433 098,59		191 047,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2 442 762,70		867 199,76
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,91	1,04		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,91	1,04		
Voitto, %	23,96	3,11		

3.2. Rahoituslaskelma

	1–12/2025	1–12/2024		
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 655 424,17		222 344,29	
Poistot ja arvonalentumiset	790 438,05		1 172 154,38	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-33 459,77		-31 049,76	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	2 412 402,45	0,00	1 363 448,91
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 194 491,50		-858 349,93	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	724 304,69		68 602,50	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-470 186,81	0,00	-789 747,43
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 942 215,64		573 701,48
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-11 555 285,48		11 555 285,48	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-11 555 285,48	0,00	11 555 285,48
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-20 061,46		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	10 113 460,80		-12 290 255,00	
Saamisten muutos	-979 538,86		24 269,17	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,02	
Korottomien velkojen muutos	478 899,40	9 592 759,88	136 758,57	-12 129 227,24
Rahoituksen rahavirta		-1 962 525,60		-573 941,76
Rahavarojen muutos		-20 309,96		-240,28
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 633,95		1 882,45	
Rahavarat 1.1.	1 882,45	-248,50	2 122,75	-240,30
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		2025	2024	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €		7630	6931	
Investointien tulorahoitus, %		513,07	172,64	
Kassan riittävyys, pv		0,01	0,02	
Quick ratio		5,96	2,10	
Current ratio		5,96	2,10	

3.3 Tase

VASTAAVAA	1-12/2025	1-12/2024	VASTATTAVAA	1-12/2025	1-12/2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	5 342 000,97	5 682 313,67	A OMA PÄÄOMA	19 699 800,35	17 690 136,24
I Aineettomat hyödykkeet	829 294,22	1 009 863,51	I Peruspääoma	750 000,00	750 000,00
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	III Muut omat rahastot	2 191 838,91	2 624 937,50
2. Pitkävaikutteiset menot	829 294,22	1 009 863,51	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	14 315 198,74	13 447 998,98
II Aineelliset hyödykkeet	4 504 296,75	4 643 978,70	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 442 762,70	867 199,76
1. Maa- ja vesialueet		0,00	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 269 274,51	3 656 974,22
2. Rakennukset	2 201 433,12	2 313 509,76	1. Poistoero	3 269 274,51	3 656 974,22
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	231 773,74	209 062,45	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	108 397,83	92 097,38
4. Koneet ja kalusto	1 783 213,02	2 107 945,87	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	108 397,83	92 097,38
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	287 876,87	13 460,62	3. Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	
III Sijoitukset	8 410,00	28 471,46	E VIERAS PÄÄOMA	4 007 915,77	15 084 301,85
1. Osakkeet ja osuudet	8 410,00	28 471,46	II Lyhytaikainen	4 007 915,77	15 084 301,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	108 397,83	72 035,92	3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	11 555 285,48
2. Lahjoitusrahastojen varat	108 397,83	72 035,92	6. Saadut ennakot	380 734,92	457 492,10
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 634 989,66	30 769 160,10	7. Ostovelat	1 729 843,86	1 132 676,97
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä		0,00
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	476 934,45	468 419,00
II Saamiset	21 633 355,71	30 767 277,65	10. Siirtovelat	1 420 402,54	1 470 428,30
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	11 199,60	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>27 085 388,46</u>	<u>36 523 509,69</u>
4. Muut saamiset	0,00	11 199,60			
Lyhytaikaiset saamiset	21 633 355,71	30 756 078,05			
1. Myyntisaamiset	564 101,76	703 156,05			
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	19 327 411,51	29 440 872,31			
4. Muut saamiset	216 501,71	164 269,16			
5. Siirtosaamiset	1 525 340,73	447 780,53			
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 633,95	1 882,45			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>27 085 388,46</u>	<u>36 523 509,69</u>			

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	86,01	59,19
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	8,41	33,17
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	16 758	14 315
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0	11 555
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €		
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

3.4 Tilikauden tuloksen käsittelyt

Kajaanin kaupunginvaltuusto päätti 30.9.2025 § 69 lakkauttaa Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen 31.12.2025 mennessä siten, että Kainuun ammattiopisto (KAO) ja Kajaanin lukio siirtyvät omiksi tulosalueikseen kaupungin sivistystoimialalle sivistyslautakunnan alaisuuteen 1.1.2026 alkaen.

Kajaanin sivistyslautakunta allekirjoittaa koulutusliikelaitoksen viimeisen tilinpäätöksen vuodelta 2025 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 2 442 762,70 kirjataan koulutusliikelaitoksen taseeseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämätilille. Sivistyslautakunta esittää tilinpäätöksen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Organisaatiomuutoksen takia koulutusliikelaitoksen tase tullaan yhdistelemään 1.1.2026 alkaen peruskaupungin taseeseen.

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on aktivoitu hankintameno, josta on vähennetty poistot ja rahoitusosuudet. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina pysyvien vastaavien taloudellisen pitoajan perusteella. Alle 10 000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenojen mukaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoja ei ole oikaistu.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot	2025	2024
Liikevaihto		
Muu liikevaihto	6 769 665,60	6 155 302,79
Liitetoiminnan muut tuotot:		
EU-tuet	630 600,11	436 846,87
Muut tuet ja avustukset	741 303,78	1 306 818,09
Muut tuotot	246 503,38	332 037,49
Tuet ja avustukset kunnalta	34 738 941,00	35 871 388,75
Liikevaihto ja muut tuotot yhteensä	43 127 013,87	44 102 393,99

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet:

Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–40 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	15–25 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5–10 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet	3–5 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet, raskaskalusto	7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5–7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet, maarakennuskoneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3–5 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusteet	5–7 vuotta	tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Tuloutus kaupungille	2025	2024
Peruspääoman korko	30 000,00	30 000,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2025	2024
Muut toimintatuotot/myyntivoitot	0,00	0,00
Muut hyödykkeet	0	0
Myyntivoitot yhteensä	0	0

4.3. Taseen liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	Muut pitkävaik. menot	Rakennukset	Muut kiinteät rakent. ja laitt.	Kuljetusvälineet	Muut koneet ja kalusto	Enn.maksut ja keskener.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 009 863,51	2 313 509,76	209 062,45	565 404,49	1 542 541,38	13 460,62	5 653 842,21
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	23 277,06	51 401,45	104 299,31	1 015 513,68	1 194 491,50
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	3 332,12	0,00	0	-727 636,81	-724 304,69
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	13 460,62	0,00	0,00	-13 460,62	0,00
Tilikauden poisto	-180 569,29	-112 076,64	-17 358,51	-127 631,33	-352 802,28	0,00	-790 438,05
Arvonalennus	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	829 294,22	2 201 433,12	231 773,74	489 174,61	1 294 038,41	287 876,87	5 333 590,97

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä
	konserniyhteisöt	ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	8 410,00	20 061,46	28 471,46
Vähennykset	0,00	-20 061,46	-20 061,46
Hankintameno 31.12.	8 410,00	0,00	8 410,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 410,00	0,00	8 410,00

	Kotipaikka	Omistusosuus	Liikelaitoksen osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappio
Tytäryhteisöosakkeet					
Edukai Oy	Kajaani	100 %	8 410,00		
Muut asunto-osakkeet					
Asunto Oy Erätie 12–14 D 41	Kajaani	100 %	20 061,46		

Vaihtuvat vastaavat

Saamisten erittely

	2025	2025	2024	2024
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	35 762,59	0,00	124 075,11
Lainasaamiset		0,00		
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	35 762,59	0,00	124 075,11
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset kunnalta				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	19 327 411,51	0,00	29 440 872,31
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	19 327 411,51	0,00	29 440 872,31
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	528 339,17	0,00	579 080,94
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	216 501,71	11 199,60	164 269,16
Siirtosaamiset	0,00	1 525 340,73	0,00	447 780,53
Yhteensä	0,00	2 270 181,61	11 199,60	1 191 130,63
Saamiset yhteensä	0,00	21 633 355,71	11 199,60	30 756 078,05

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2025	2024
Projektisaamiset/EU-hankkeet	824 039,64	319 526,29
Muut erät	701 301,09	128 254,24
Muut siirtosaamiset yhteensä	1 525 340,73	447 780,53

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	2025	2024
Peruspääoma 31.12	750 000,00	750 000,00
Kehittämisrahasto 1.1.	2 624 937,50	2 815 985,22
Vähennykset tilikaudella	-433 098,59	-191 047,72
Kehittämisrahasto 31.12	2 191 838,91	2 624 937,50
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	14 315 198,74	13 447 998,98
Tilikauden yli-/alijäämä	2 442 762,70	867 199,76
Oma pääoma yhteensä 31.12.	19 699 800,35	17 690 136,24

Erittely poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista	2025	2024
Poistoero	3 269 274,51	3 656 974,22

Vieras pääoma	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	20 853,54	0,00	30 630,79
Yhteensä	0,00	20 853,54	0,00	30 630,79
Velat kunnalle				
Lainat	0,00	0,00		11 555 285,48
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	11 555 285,48
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	380 734,92	0,00	457 492,10
Ostovelat	0,00	1 708 990,32	0,00	1 102 046,18
Muut velat	0,00	476 934,45	0,00	468 419,00
Siirtovelat	0,00	1 420 402,54	0,00	1 470 428,30
Yhteensä	0,00	3 987 062,23	0,00	3 498 385,58
Vieras pääoma yhteensä	0,00	4 007 915,77	0,00	15 084 301,85

Siirtovelkojen olennaiset erät	2025	2024
Lomapalkkajaksotus	1 407 463,58	1 393 128,97
Muut erät	12 938,96	77 299,33
Muut siirtovelat yhteensä	1 420 402,54	1 470 428,30

4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2025	2024
Leasing-vastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	747 678,55	907 328,56
Myöhemmin maksettavat	858 977,32	1 087 212,16
	1 606 655,87	1 994 540,72
Projektivastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	473 669,00	385 232,00
Myöhemmin maksettavat	87 166,00	283 064,00
	560 835,00	668 296,00
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	557 307,00	401 519,00
Myöhemmin maksettavat	74 353,00	110 038,00
	631 660,00	511 557,00

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2025	2024
Henkilöstön määrä 31.12.		
yhteensä htv2	321,5	342,8
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	22 321 933,55	23 379 188,02
Henkilöstökuluja aktivoitu	0,00	0,00

4.6 Toimeksiantojen pääomat

	2025	2024
Stipendirahastot		
Kajaanin lukion stipendirahasto	107 129,60	88 179,15
Kainuun ammattiopiston stipendirahasto	1 268,23	3 918,23
Yhteensä	108 397,83	92 097,38

5. Kirjanpito- ja tositelajit

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA		
KIRJANPITOKIRJAT		SÄILYTYSTAPA
Tasekirja		Sidottu kirja
Päiväkirja		Sähköinen arkistointi
Pääkirja		Sähköinen arkistointi
APUKIRJAT		SÄILYTYSTAPA
Myyntireskontra		Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra		Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus		Sähköinen arkistointi
Konsernikirjanpito		Sähköinen arkistointi
TOSITELAJIT	TAPAHTUMA	SÄILYTYSTAPA
Kirjanpito		
AKT	Aktivoinnit	Sähköisessä järjestelmässä
ALV	ALV-maksuajo	Sähköinen arkistointi
AS	Alkusaldo	Sähköisessä järjestelmässä
ML	Matkalaskut	Sähköisessä järjestelmässä
MU	Muistiotositteet	Sähköinen arkistointi
KOM2	KOM kirjaukset kirjanpito	Sähköisessä järjestelmässä
PA	Palkat	Sähköinen arkistointi
Pankki	Pankkitositteet	Sähköinen arkistointi
RA	Rahoituslaskelman ulkopuolinen	Sähköisessä järjestelmässä
VY1 - VY5	Vaiheen 1–5 vyörytysten tositenumero	Sähköisessä järjestelmässä
VYP	Vyörytysten peruutusosite	Sähköisessä järjestelmässä
XAS	Kirjanpidon konversio	Sähköisessä järjestelmässä
ZJA	Automaattisen raportoinnin jaksotustositteet	Sähköisessä järjestelmässä
TIM	Timmi	Sähköisessä järjestelmässä
17	Ceepos sare	Sähköisessä järjestelmässä
CK	Ceepos kirjanpito	Sähköisessä järjestelmässä
Myyntireskontra		
AMK	Manuaaliset kohdistukset	Sähköisessä järjestelmässä
AMS	Manuaaliset suoritukset	Sähköisessä järjestelmässä
HYV	Hyvitysten palautus	Sähköisessä järjestelmässä
KL	Korkolasku	Sähköisessä järjestelmässä
LT	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat mak- sutosite	Sähköisessä järjestelmässä
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat pää- töstosite	Sähköisessä järjestelmässä

PSU	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
VII	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
XMY	Myre-konversio	Sähköisessä järjestelmässä
10–99	Laskulajit 10–99	Sähköisessä järjestelmässä
Ostoreskontra		
JA	Jaksotustosite	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksu- tosite	Sähköisessä järjestelmässä
Käyttöomaisuus		
KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä

6. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kajaanissa 25. päivänä helmikuuta 2026

Sivistyslautakunta:

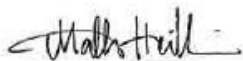

Harri Savonen, puheenjohtaja

Veli-Matti Karppinen

Fanni Karjalainen

Matti Heikkinen

Kari Kemppainen

Jenny Karjalainen

Noora Kyllönen, varapuheenjohtaja

Venla Österberg

Panu Huotari

Rea Stricker

Sami Halonen

Mari Selin, sivistysjohtaja

5.2. Tytäryhtiöiden toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

5.2.1 Kajaanin Teknologiakeskus Oy

Perustehtävä

Kajaanin kaupungin omistama Kajaanin Teknologiakeskus Oy vuokraa, rakennuttaa, kunnostaa ja tarvittaessa myy tiloja ja tontteja yritystoiminnalle.

Toimintaympäristön muutos

Tilikauden 2025 aikana Kajaanin Teknologiakeskus Oy osti osuuden samana vuonna perustetusta Kiinteistö Katera Oy:stä

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Kiinteistö Katera Oy:n kanssa tehdyssä kaupassa Kajaanin Teknologiakeskus Oy luovutti apportina kiinteistöllä sijaitsevan 168.000 euron arvoisen rakennuksen ja sai vastikkeeksi 33.316 kappaletta B-sarjan osakkeita, jotka edustavat yhtiöstä 24,99 %. Kajaanin Teknologiakeskus Oy teki yhtiöön myös 512.000 euron SVOP-sijoituksen, joka vaikuttaa heikentävästi Kajaanin Teknologiakeskus Oy:n kassatilanteeseen.

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa toimitusjohtaja

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Vuokrattavien tilojen käyttöaste	95 %	97,3 %	Toteutuu
Liikevaihto	3.700.000 €	3.743.028,76 €	Toteutuu
Tulostavoite	258.600 €	278.608,96 €	Toteutuu

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Kehittää teknologiakeskuk- sen kiinteistöhuollon käyt- töön digitaalinen huolto-oh- jelma (alusta valittu 2024) Huolto-ohjelman avulla talti- oidaan huoltotoimenpiteet samaan paikkaan ja kiinteis- tön historia/laitetiedot ovat helposti käytettävissä.	Valmiusaste	Valmiusaste vähintään 50 % vuoden 2025 loppuun men- nessä.	15 %	Toteutuu osit- tain

Lapset ja nuoret

Harjoittelu- tai kesätyöpaikka tekniikan alan opiskelijalle.	Toteutunut määrä	väh. 2 kpl	2 kpl	Toteutuu ■
--	------------------	------------	-------	---------------

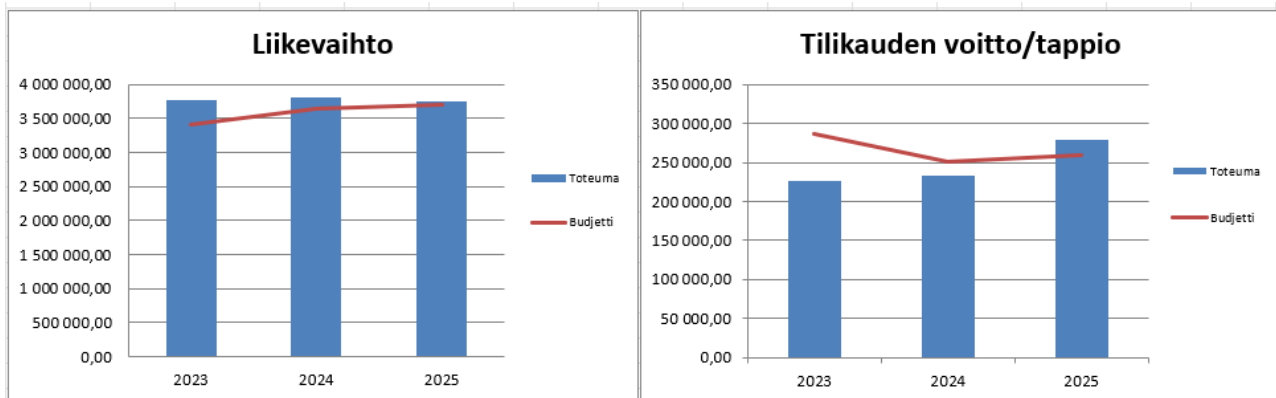
Kestävä kehitys

Aurinkopaneelikenttien (2kpl) suunnittelu ja toteutus (Kehräämöntie 7:n katonalle)	Valmiusaste	Toisen kentän käyttöönotto vuonna 2025.	Toteutunut	Toteutuu ■
--	-------------	---	------------	---------------

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Toiminnalliset riskit	Toimitiloja vuokraavien yritysten liiketoiminnan kehittyminen on monesti sidonnainen kotimaassa ja ulkomailla tapahtuviin talouden suhdanteiden kehityksiin. Talouskasvun heikentyessä osa yrityksistä karsii toimitilojen menoista ja jotkut lopettavat kokonaan toimintansa.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Kainuun hyvinvointialue on irtisanonut vuokraamiaan toimitiloja n. 450 m ² . Vuokrasopimukset päättyivät 31.12.2025. Tilat ovat olleet tyhjiillään vuoden 2026 alussa.

Kajaanin Teknologiakeskus Oy	TP 2024	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	4	5

Kuva: Kajaanin Teknologiakeskus Oy liikevaihto ja tilikauden tulos.

5.2.2 Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari

Perustehtävä

Yhtiön tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja Kajaaniin muuttajille, Kajaanissa asuville ja opiskelijoille. Tavoitteeseen pyritään aktiivisella ja asiakassuuntautuneella palveluotteella sekä huolellisella kiinteistöjen ylläpidolla. Toiminnallaan yhtiö tukee Kajaanin kaupungin pito- ja vetovoiman myönteistä kehittymistä.

Toimintaympäristön muutos

Kohoava energian hinta ja korkotason muutos rahoitusmarkkinoilla aiheuttavat kohovia kustannuspaineita sekä haasteita vuokranmääritykseen. Kiinteistökohtaisella ja huolellisella PTS-suunnittelulla varaudutaan omistetun kiinteiskannan arvon säilymiseen. Korkotuetun asuntokannan (ARA1 ja ARA2) vuokranmääritys perustuu Asumisen kehittämiskeskuksen (ARA) ohjeistukseen ja sen on täytettävä ARA-määräykset (ml. jälkilaskelma ja asuintalovarauksen määrittely).

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Toiminnan läpinäkyvyyttä lisätään siten, että kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet täyttyvät ja yhtiö toimii omistajastrategian mukaisesti. Yhtiö raportoi läpinäkyvästi omistajalle tavoitteiden toteutumisesta sekä yhtiön hallitustyötä kehitetään. Yhtiössä jalkautetaan hallituksessa 3/2023 vahvistettua strategiaa, jonka mukaisesti huolehditaan omistetun asuntokannan huolellisesta ylläpidosta, asuntokohtien vuokratason kohtuullisuudesta sekä asuntokohtien vetovoimaisuudesta (varmistuen korkean käyttöasteen ja yhtiön talouden perustan).

Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarilla on omistuksessaan tällä hetkellä 97 asuntokohdetta Kajaanin kaupungissa. Asuntokanta käsittää pääosin kerrostaloa; muu asuntokanta on rivi- ja luhtitaloja. Asunnot on liitetty pääosin Kajaanin kaupungin kaukolämpöverkkoon. Asuntojen lukumäärä on n. 2.800 huoneistoa, joissa asuu yli 4.700 vuokralaista. Joulukuussa 2025 asuntojen taloudellinen käyttöaste on noin 94 %.

Kajaanin Pietari on myös merkittävä opiskelija-asuntojen tarjoaja Kajaanissa. Yhtiöllä on noin 1.000 opiskelijaa asiakkaina. Opiskelija-asunnot käsittävät yksiöitä, kaksioita ja soluasuntoja (ml. Ketunpolulla sijaitsevat asuntolat).

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa on Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarin toimitusjohtaja.

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tilikauden tulostavoite	Tilikauden tulostavoite > 0.	Tilikauden tappio -897 280,87 €.	Ei toteudu
Vuokrausasteen/käyttöasteen nostaminen (taloudellinen käyttöaste)	Taloudellinen käyttöaste (laskettuna toteutuneesta kumulatiivisesta kassavirrasta) > 93,5 %	Käyttöaste 12/2025 (ilman Koulukuja 2:ta, Asemakatu 2, Pohjolankatu 28/liiketilaa + Oksatie-Lehtokuja) on 94,52 %. Koko vuoden omistetun kiinteistöskannan (asunnot ja toimitilat, ml. korjauksessa olevat) 12/2025: 92,86 %.	Toteutuu
Vuokrasaatavien määrä (vuokranmaksusaatavat ja asukasmaksusaatavat)	Vuokra- ja asukasmaksusaamisten määrä < 2,5 % prosenttia laskettuna kumulatiivisesta kassavirrasta.	Vuokra- ja asukasmaksusaamiset per 31.12.2025: yhteensä 389.047,85 € (vrt. liikevaihto 18.367.704,52 €) = 2,118 %	Toteutuu

Elinvoima ja osaaminen

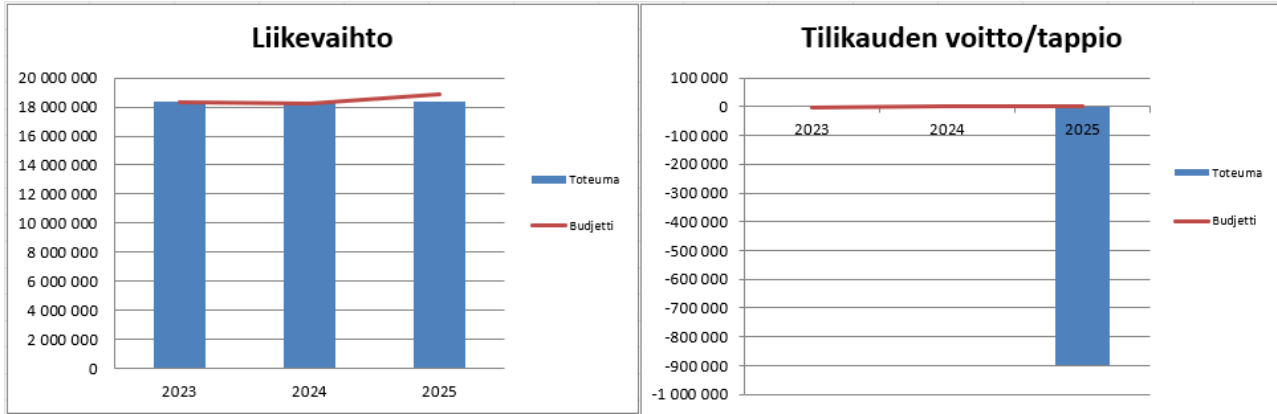
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tuetaan Kajaanissa toimivien ja kaupunkiin sijoittumista aikovien yritysten työntekijöiden asunnonhaku monipuolisella asuntotarjonnalla.	Vuokrattavien kohteiden näkyvyyden lisääminen yhtiön nettisivuilla ja hakuportaalissa. Monikanavainen markkinointiviestintä aktiivisen myyntityön ohella. Kohdekohtaisten asuntoesittelyjen lisääminen (ml. asuntojen varustetason kohentaminen houkuttelevuuden lisäämiseksi).	Kohdekohtaisten tietojen sisällön parantaminen (mm. 3D-videot, pohjakuvat, valokuvat). Lisätään vuokrakohdekohtaista näkyvyyttä eri hakuportaleissa (Vuokraovi.com). Yhteistyö kaupungin elinkeinotoimen kanssa: mahdolliset yrityskäynnit. Pietarilla nimetty yhteyshenkilö yritysten asuntohakemusten käsitteilyyn.	Kajaanin Pietarin kohteita esitellään omilla nettisivuilla ja Vuokraovi-palveluportaalissa, ml. sometilit. Nettisivuille käyttöön otettu AI-hakuavustin, jolla asukkaat saavat helposti lisätietoa mm. asuntojen hakemiseen ja vuokraamiseen liittyvissä kysymyksissä.	Toteutuu

Lapset ja nuoret

Opiskelijoita (ml. kansainväliset opiskelijat) palveleva monipuolinen asuntotarjonta (soluasunnot, yksiöt, kalustetut asunnot sekä KAO:lle vuokratut asuntola-kohteet). Lähtötasona tällä hetkellä noin 1.0000 opiskelijahuoneistoa, määrää kasvatetaan kysynnän mukaisesti ja pyritään huomioimaan sijainnit lähellä opiskelijakampuksia.	Aktiivinen ja vaikuttava yhteistyö KAMKin, KAO:n ja opiskelijayhdistysten (KAMO) kanssa. Opiskelijoille tarjottavat kohtuuhintaiset asunnot. Tarjontaa lisätään esimerkiksi muuttamalla isompia asuntoja soluasunnoiksi (sijainti ja kysyntä huomioiden).	Monipuolisella ja kohtuuhintaisella asuntotarjonnalla vahvistetaan Kajaanin kaupungin vetovoimaisuutta opiskelijakaupunkina. Nimitetty yhteyshenkilö varmistaa ajantasaisen tiedonkulun KAMK:n ja KAO:n suuntaan (sovitut ja vakiintuneet palaverikäytännöt jo olemassa). Pohditaan mahdollisen palvelupisteen tuomista Tieto2 kampukselle.	Säännöllistä yhteydenpitoa KAMKin ja KAO:n henkilöstöjen jatkettu. Kajaanin Pietarin asunnoissa asuu n. 1.000 KAMKin ja KAO:n opiskelijaa.	Toteutuu
--	---	---	--	---

Kestävä kehitys

Omistetun kiinteistökannan arvon säilyttäminen ja veto-voimaisuuden lisääminen. Lähtökohtana on se, että Pietarin koko kiinteistökannalle on tehty PTS-suunnitelmat v. 2022 (10 vuotta), peruskorjausohjelman toteutusta viedään eteenpäin yhtiön talouden raameissa (PTS-korjaukset lähtökohtaisesti rahoitetaan pitkäaikaisella lainarahoituksella).	Pitkävaikutteisten PTS-korjausten toteutus pohjautuen PTS-suunnitelmaan. Toteutukset päätetään tapauskohtaisesti yhtiön hallituksessa, huomioiden rahoituksen saatavuus ja hinta. Investoinnit toteutetaan hallitusti yhtiön pitkän ajan rahoitusrakenne huomioiden.	Kajaanin Pietari toteuttaa suunnitellusti PTS-korjauksia vuoden 2025 aikana n. 1,0Meur arvosta. Eo. töiden lisäksi yhtiössä toteutetaan vielä noin 1,0Meur suuruiset vuosikorjaukset. Kaikki työt on budjetoitu v. 2025 budjettiin; kustannustoteutuu seuraamaan tiiviisti. Hankintalain edellyttämät työt kilpailutetaan asianmukaisesti, hyödyntäen Kajaanin kaupungin hankintapalvelujen asiantuntemusta.	Vuodelle 2025 yhtiön hallituksessa vahvistettu PTS-suunnitelma etenee ja kalenterivuonna on toteutettu mm. Kankuritie 4:n kattoremontti ja Linnantaustie 21:n linjasaneeraus. Rahoitus pöytäille on hankittu Danske Pankilta (perustuen yhtiön hallituksessa tehtyyn päätökseen). Kansallisen hankintarajan ylittävät korjaukset on kilpailutettu asianmukaisesti, yhteistyössä Kajaanin kaupungin hankintayksikön kanssa.	Toteutuu
--	--	--	--	---

Kuva: Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Rahoitusriskit	Vallitseva korkotaso on tasaantunut v. 2024 aikana (ref. v. 2023 nousu) ja yleinen näkemys on se, että v. 2025 korkotaso jatkaisi maltillista kehitystä (<3,0 %). Rahoituksen saatavuus on haastava, mm. ARA:n rahoituksen myöntövaltuuksien pienentymisen takia (korkotukilainat ja -avustukset). Yhtiön korkosuojauksen tasoa on kasvatettu v. 2023 siten, että taso on noussut 17,5Meur:sta 25Meur:oon (suojauksen kestoä tarkennettu v. 2050->2040). Maksuvalmiuden riittävyys on yhtiön 1. prioriteetti ja yhtiössä jatketaan edelleen maksuvalmiutta parantavia kehitystoimia.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Rahoituskustannukset pienentyneet kalenterivuonna 2025, johtuen viitekorkojen laskusta. Kajaanin Pietarin lainasalkku on pääosin sidottu Euribor 12kk-viitekorkoon/lyhennykset ½ vuosittain.
Toiminnalliset riskit	Kohoavat energiakustannukset ja sähkön hinnan vaikutus nostavat omistetun kiinteistökannan käyttö-, hoito- ja ylläpito-kustannuksia. Energiasta aiheutuvien kohoavien kustannusten vaikutusta minimoidaan energian käytön seurannan tehostamisella, huolellisella kiinteistönhoidolla (kohdekohtaiset mittaukset) sekä kiinteistöautomaation hyödyntämisellä (Navigator).	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 3 12	Veden, sähkön ja lämmityksen kustannusten seuranta tehdään Siemensin raportointiin perustuen. Kulutuspoikkeamiin reagoidaan viiveettä. Kiinteistöjen hoitokulut v. 2025 olivat yhteensä 12.626.306,06 euroa (sis. myös sisä- ja ulkopuoliset korjaukset).
Vahinkoriskit	Yhtiössä on tehty ennakoivaa asuinkiinteistöjen peruskorjausta harvakseltaan viime vuosina (korjausvelkaa on kehittynyt). Kohdekohtaiset PTS-suunnitelmat on päivitetty v. 2022 ja korjausvelan suuruusluokka (10v näkymällä) on tiedossa. Ikääntyneissä rakennuksissa on odotettavissa lämpö- ja vesijohtoputkien sekä muun tekniikan peruskorjauksia. Suuremmat korjaukset rahoitetaan lainarahoituksella. Rahoituksen	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Yhtiössä on toteutettu suunniteltuja PTS-remontteja vuodelle 2025 vahvistetun suunnitelman mukaisesti. Rahoitus PTS-töihin hankittu Danske Pankilta ja rahoitus on käsitelty ja hyväksytty yhtiön hallituksessa (vakuudet yhtiön oma omaisuutta). Divestointeja on käsitelty kaupungin konsernijaostossa 5/2025: kyseessä on Oksatien ja Lehtokujan huonokuntoisten

	<p>korkosuojausten muuttamisen yhteydessä v. 2023 PTS-pohjaiset korjaustarpeet on pääosin huomioitu tulevien vuosien rahoituksen nettotarvetta laskettaessa. Yhtiössä varaudutaan myös hallittuihin divestointeihin.</p>		<p>rivitalojen purkaminen. Hankkeeseen on saatu VARKElta sekä purkulupa että -avustus Q4/2025.</p>
--	--	--	--

Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	24	25	25

5.2.3 As Oy Kajaanin Sammonkaaren Pietari

Perustehtävä

Asunto Oy Sammonkaaren Pietari käsittää tällä hetkellä 57 asuinhuoneistoa ja saunatilat sekä asukkaita palvelevat varasto- ja pyöränsäilytystilat. Yhtiö on 1-vaihe Kajaanin keskustassa sijaitsevaa hiilineutraalin rakentamisen hanketta. Asuntoyhtiön yhteyteen on rakennettu Kiinteistö Oy Kajaanin Sammon Parkin omistama lämmin autohalli, joka käsittää yhteensä 23 autopaikkaa. Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari omistaa autohallista 15 autopaikkaa. Kohde valmistui 9/2022, jolloin se luovutettiin Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarille.

Toimintaympäristön muutos

Kyseessä on korttelin 1. rakennusvaiheen toteutuminen. Samanaikaisesti asuintalon kanssa valmistui Kiinteistö Oy Kajaanin Sammon Parkki (1-vaiheen parkkilaitos) sekä päivittäistavaramyymälä samaan kortteliin. Korttelin 2-vaiheen rakentamisesta ei ole tehty vielä päätöstä (ennakkomarkkinointia on tehty vv. 2021–2024, mutta se ei ole johtanut rakentamispäätökseen. Korttelin jatkorakentamisessa pohditaan mm. esteettömien asuntojen rakentamista ikääntyville asukkaile.

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

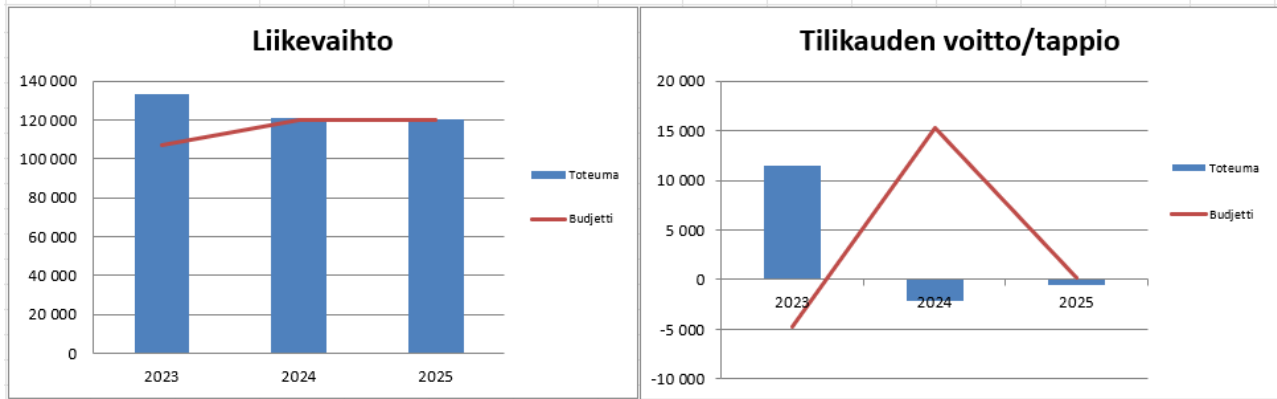
Raportointivastuussa Kiinteistö Oy Kajaanin Pietarin toimitusjohtaja (asuntoyhtiön isännöitsijä oto.)

Asuntokohteen korkean käyttöasteen varmistaminen. Kohde käsittää 57 asuinhuoneistoa, yleiset tilat sekä kellarivarastotilat. Kohteen asuinhuoneistot ovat pääosin yksiöitä (3 kaksiota) puuelementtirakenteisessa talossa. Kohteen asuinhuoneistot ovat tällä hetkellä kaikki vuokratu-juja (vuokrausaste on 100 %).

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Kohteen vuokrausasteen pitäminen korkealla tasolla, mikä tarkoittaa 100 % käyttöastetta. Omistajana Kiinteistö Oy Kajaanin Pietari pyrkii edistämään korttelin 2-vaiheen rakentumista. Yhtiön hallinnossa ja taloustoimissa noudatetaan Kajaanin kaupungin omistajaohjauksen periaatteita ja hyvää hallintotapaa (ml. säännöllinen hallitustyö).	Tilikauden taloudellinen tulos on oltava vähintään 0 euroa. Pitämällä korkeaa käyttöastetta (100 %) sekä tarkalla taloudenpidolla (käyttö-, hoito- ja ylläpito-kustannusten tiukka seuranta) pyritään siihen, että yhtiön käyttötalous riittää budjetoituihin käyttömenoihin ja vastiketaso voidaan vakiinnuttaa kohtuulliselle tasolle.	Tilikauden tulostavoite > 0.	Tilikauden 2025 tappio on -535,14 €, vrt. vuonna 2024: -2.135,96 €. Hoitokulut v. 2025: yhteensä 120.647,50 € (vrt. vuosi 2024: 123.387,47 €). Yhtiössä on menossa jatkettu 2-vuotistakuukorjaukset = urakoitsijan vastuulla olevia säätötöitä on kesken/takuuaikaa on jatkettu.	Toteutuu osittain
Kohteen asukasvalinnassa ja vuokranmäärityksessä noudatetaan yhtiössä vahvistettuja asukasvalinnan periaatteita ja ohjeita siten, että varmistutaan vuokratason kohtuullisuudesta (vrt. Kajaanin kaupungin vapaiden asuntojen vuokrien markkinaehtoisuus; vrt. esimerkiksi Etuovessa julkaistut Kajaanin	Huolellisella asukasvalinnalla ja vuokranperinnän ajantasaisilla toimilla (ml. jälkiperintä) seurataan kohteesta saatavien vuokratuottojen ja vuokra- ja asumismaksusäämisten määrää. Kohteen ylläpitokustannusten seurannalla ja puuttumisella mahdollisiin kulutuspoikkeamiin varmistutaan kohteesta	Vuokrasaavat < 2,5 % prosenttia vuokratuotoista.	Vuokrasaamisten määrä 31.12.2025 on yhteensä 1.307,53 euroa.	Toteutuu

<p>vapaiden asuntojen vuokrahinnoittelut) sekä noudatetaan ARA:n antamaa vuokramäärityksen ohjeistusta. Hinnoittelussa kiinnitetään huomiota siihen, että kohteen vuokrasaatavat eivät nouse muuta Pietarin omistamaan asutokantaa korkeammaksi.</p>	<p>maksettujen kustannusten oikeellisuudesta. Vuokramääritys perustuu ARA:n antamiin ohjeisiin hoito- ja pääomakustannusten vaikutuksesta vuokraan, jota verrataan yleiseen markkinavuokratason. Vuokratason määrittelyssä huomioidaan Kajaanin vallitseva markkinavuokrataso sekä asukkaiden vuokranmaksukyky. Vuokran määrittelyllä vaikutetaan sekä kohteen käyttöasteeseen että vuokra- ja asukasmaksusaamisten määrään.</p>			
--	--	--	--	--

Kuva: As Oy Kajaanin Sammonkaaren Pietari liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Toiminnalliset riskit	Kohteen teknisten lähtötasotietojen (sähkö, lämpö ja vesi) toteutuminen kiinteistön ylläpitokustannusten osalta perustuen kohteesta tehtyihin suunnitelmiin. Teknisten järjestelmien toimivuuden varmistaminen. Kyseessä energiatehokkaaksi ja vähäpäästöiseksi suunniteltu asuntokerrostalo.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2	Kohteen toteutuneita hoitokustannuksia (lämpö) verrataan LVI-suunnittelijan antamiin lähtötietoihin. Asia on vuositakuuasiana esillä 2-vuotistakuun jatkotarkastuksessa: takuu-aikaa po. korjauksille on jatkettu 30.6.2026 saakka (ml. takuuaian vakuuden voimassaoloa). Lämmityksen säätötoimet on toteutettu tammikuun 2026 aikana ja seurantajakso on meneillään lämmityskauden 2025/2026.
Rahoitusriskit	Kohde on rahoitettu Danske Bankin myöntämällä lainarahoituksella, jossa on Kajaanin kaupungin antama takaus. Tuleva korkokehitys ja kohoavat käyttö-, hoito- ja ylläpitokustannukset saattavat vaikuttaa jonkin verran toteutuvan hoitovastikkeen määrään tulevaisuudessa.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6	Hoito- ja rahoitusvastikkeiden kehitys on seurannan alla. Viitekorko (Euribor12kk) tippunut vertailujaksolla, joka vaikuttanut myönteisesti rahoituskustannukset. Hoitokustannukset pienentyneet v. 2025 (vrt. v. 2024): toteutuneet kustannukset 120.647,50€ (vrt. 2024: 123.387,47€).
Vahinkoriskit	Kohde on 1-vaihe Sammonkaaren korttelin rakentamista. Kohteen myöhemmät rakennusvaiheet voivat vaikuttaa 1-vaiheen toiminnallisuuteen (rakentamisesta aiheutuvat häiriöt ja toimintakatkokset rakennukselle ja kohteen asukkaille).	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6	2-vaiheen rakentamisesta ei ole tehty päätöstä. Sammonkaaren korttelin lisärakentaminen Kajaanin keskustassa parantaa 1-vaiheen vuokrauskiinnostusta. Sammonkaari 1-vaihe on vuokrattu 100%.

As. Oy Kajaanin Sammonkaaren Pietari	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	0	0	0

5.2.4 Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan Palvelukeskus

Perustehtävä

Ylläpitää palvelukeskuskiinteistöä Kajaanin Lohtajan kaupunginosassa.

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

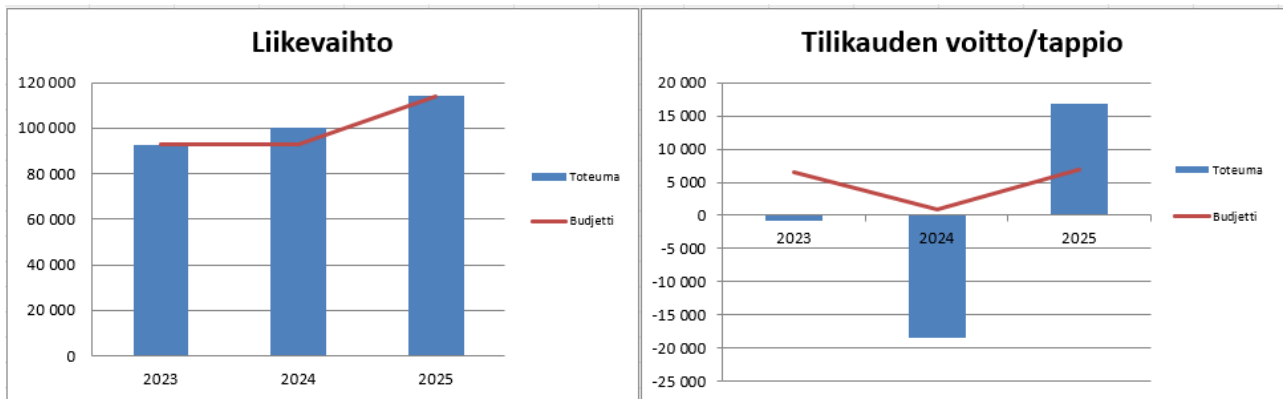
Raportointivastuussa kiinteistöyhtiön toimitusjohtaja.

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
<p>Kiinteistöyhtiön taloudenhoito siten, että yhtiö kykenee hoitamaan käyttö-, hoito- ja ylläpitokustannukset asianmukaisesti, perustuen yhtiökokouksessa vahvistettuun talousarvioon ja vastikkeen suuruuteen. Yhtiön kiinteistöhoitoa kehitetään ennakoivaan suuntaan. Yhtiön hallitus varautuu tekemään toimenpiteitä, joilla parannetaan kiinteistöyhtiön energiataloutta. Suunnitellut peruskorjaukset kohdistuvat sivukirjaston ja nuorisotilan IV-laitteiden kunnostamiseen ja sisäilmäolosuhteiden parantamiseen.</p> <p>Kiinteistöyhtiössä vielä vapaana olevalle kioskitilalle (konkurssipesän hallussa) pyritään löytämään uutta käyttötarkoitusta. Kiinteistöyhtiö varautuu lunastamaan kioskitilan hallintaan oikeuttavat osakkeet konkurssipesältä. Syyskuussa 2024 kiinteistöyhtiön tiloissa aloitti pieneläinklinikka kiinteistöyhtiön vuokralaisena pitkällä vuokralaisella. Tämä parantaa kiinteistöyhtiön käyttötalouden tilannetta.</p>	<p>Tilikauden 2025 tulostavoite on > 0 euroa.</p>	<p>Yhtiön liikevoitto/31.12.2025 on +16.879,68 €. Yhtiön siirtynyt 5/2025 arvonlisäverovelvolliseksi.</p> <p>Yhtiön maksuvalmius on hyvä: pankkitilin saldo/31.12.2025/NDEA: 100.481,01 €. Tämä tarkoittaa, että yhtiö kykenee tekemään vuosikorjauksia kassavaroilla.</p>	<p>Toteutuu</p>

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
------------------------	---------	--------------	-----------------	------

Kestävä kehitys

<p>Kiinteistöyhtiön palvelutasoa parannetaan, mm. kiinnittämällä huomioita toteutuneisiin käyttö-, hoito- ja ylläpitokustannuksiin. Toteutuvien kustannusten tarkalla seurannalla ja ennakoivalla reagoinnilla varmennetaan vastikkeen riittävyys vuosikorjauksiin ja mahdollisiin ylläpitäviin korjauksiin.</p>	<p>Kuukausikohtainen tulosseuranta ja maksuvalmiuden seuranta. Kiinteistöyhtiön hallitukset järjestetään säännöllisesti ja hallituksen kokoukset teemoitetaan (ref. hallituksen kokousten työjärjestys).</p>	<p>Vahva maksuvalmius: kassatilin varojen seuranta kuukausittain.</p> <p>Laaditun budjetin seuranta kvartaaleittain: reagointi poikkeamiin <-> korjaavat toimenpiteet välittömästi</p>	<p>Yhtiön maksuvalmius on hyvä.</p>	<p>Toteutuu</p>
--	--	--	-------------------------------------	---

Kuva: Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan palvelukeskus liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Rahoitusriskit	Kiinteistöyhtiön talous on tällä hetkellä vakaa (johtuen siitä, että tilat ovat pääosin käytössä, pl. pieni kioskitila). Yhtiön maksuvalmius on hyvä ja yhtiön pankkitilillä on rahavaroja. Yhtiöllä on mahdollisuus toteuttaa tällä hetkellä kohtuullisia, yllättäviä korjaustöitä ja yhtiö kykenee selviytymään juoksevista säännöllisistä ylläpitokustannuksista. Pidemmän aikavälin tavoitteena on kiinteistöyhtiön vetovoiman kehittäminen ja teknisen tason parantaminen.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 2 6	Yhtiössä on toteutettu vuosikorjauksia. Vuodenvaihteessa 2025/2026 on tarkoitus on uusia sivukirjaston ja yhden liiketilan ilmanvaihto = remontti on valmis/2–2026. Korjaukset rahoitetaan kassavaroilla; ylimääräisiä vastikkeita ei tarvitse periä.

Kiinteistö Oy Kajaanin Lohtajan palvelukeskus	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	0	0	0

5.2.5 Loiste Oy

Perustehtävä

Strategiansa mukaisesti Loiste-konserni keskittyy liiketoimintojen kehittämiseen Kainuussa ja sen lähialueilla seuraavasti:

- Selkeät liiketoimintayksiköt: sähkönsiirto, sähköntuotanto ja lämpöliiketoiminta. Liiketoiminnoilla on selkeät tavoitteet ja tulosvastuut
- Kaikki liiketoiminnot kannattavat hyvin omalla osa-alueellaan ja pystyvät kasvamaan volyymissä ja tuloksessa pitkäjänteisesti
- Henkilöstötyytyväisyys Suomen parhaiden joukossa (GPTW:ssä tavoitellaan 100 pistettä, 2024: 88 pistettä)
- Asiakastytyväisyys nostetaan Suomen parhaimmalle tasolle

Toimintaympäristön muutos

Vastuullisuus ja hiilineutraalisuus ohjaa kaikkea tekemistä: Loiste on hiilivapaa ja net zero tavoite on saavutettu vuonna 2026 (GRESBissä tavoitellaan 100 pistettä, 2023 98 pistettä).

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Loiste-konsernin vuoden 2025 tulos toteutui 5,8 miljoonaa euroa budjettia heikompana.

Keskeisimmät poikkeamat kohdistuivat tuotantoon ja lämpöliiketoimintaan poikkeuksellisen lämpimän ja kuivan vuoden sekä alhaisemman sähkön hintatason seurauksena.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa Saara Rimpiläinen ja Lasse Aarnio.

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Loiste Oy maksaa osinkoa tilikauden tuloksesta hallituksen tekemän arvioinnin pohjalta.	Loiste Oy:n osingonmaksukyky tarkistetaan tilinpäätöksen valmistuttua keväällä 2025 Loisteen hallituksen toimesta. Hallitus tekee sen jälkeen osinkoehdotuksen yhtiökokoukselle. Loisteen arvo nousee, kun strategiassa esitetyt kaukolämmön tuotannon investoinnit valmistuvat sekä liiketoimintojen kasvuinvestoinneissa päästään etenemään.	Loiste on maksanut osinkoa 8,1 meur, josta kaupungin osuus on 50,1 %. Tästä 5 meur on 2024 tuloksesta ja 3,1 meur 2023 tuloksesta.	Toteutuu

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
<p>•Sähkön siirtoliiketoiminta:</p> <p>–Korpi-allianssimalli kasvatamaan kunnossapito- ja investointitehokkuutta laajalaisesti –läntisen alueen kilpailutus alkaa</p> <p>–Vihreän siirtymään tuomien kasvaneeseen kysyntään vastaaminen: Tuulivoima, aurinkovoima, akut sekä datasentterit</p> <p>–Siirtoliiketoiminnan kasvuovertioiden realisoiminen vapailla markkinoilla: Liittymisjohtoyhtiö valmistautuu ensimmäisten asiakassopimusten allekirjoitukseen</p> <p>•Lämpöliiketoiminta</p> <p>–Kaukolämmön uuden CO2-vapaan tuotantoportfolion menestyksellinen uudistaminen. Uuden tuotannon käyttöönotto vuonna 2026. Tavoitteena EBITDAn merkittävä nousu.</p> <p>–Edistämme vaiheittain liiketoiminnan laajentamista uusille verkkoalueille ja tuotekategorioille – pääasiassa uuden tuotannon valmistamisen jälkeen</p> <p>–Omistajayhteistyön edistäminen pääomistajien kanssa</p> <p>•Sähköntuotantoliiketoiminta</p> <p>–Päivittäisen tuotannon ohjauksen ja suojaustoiminnan kehittäminen sekä markkinaoptimoinnin operaatioiden hyödyntäminen täysimääräisesti</p>	EBIDTA, GPTW, nettovelka/EBITDA	Kaikissa mittareissa positiivista kehitystä liiketoiminoittain.	<p>Sähkön siirtoliiketoiminta:</p> <p>Korpi-allianssin Läntisen alueen kilpailutus viety maaliin ja investointien rakentamistoiminta alkanut.</p> <p>Monia merkittäviä keskusteluja asiakkaiden kanssa menossa.</p> <p>Kajaven ja Liittymisjohtoyhtiön asiakashankkeet etenevät ja ensimmäinen asiakascase on realisoitunut toteutukseen.</p> <p>Lämpöliiketoiminta:</p> <p>Kaukolämmön hankkeet pääasiassa edenneet suunnitelman mukaan ja aikataulussa – Renforsin Rannassa rakennustyöt täydessä vauhdissa.</p> <p>Kavon suunniteltu alasajo tapahtuu huhtikuun lopussa 2026.</p> <p>Sähköntuotantoliiketoiminta:</p> <p>Sähkön tuotannon kaupallinen operationalisoiminen saavuttaa täyden markkinakyvykkyyden 1.5.2026 (SMOK). Kajaven käyttötoiminnot siirtyvät SMOK:lle 1.1.2026. Valmistelut 100 MW Aurinkopuiston rakennuspaikan varmistamiseksi etenevät.</p> <p>Konserni:</p> <p>Rahoitus varmistettu uudella 7 v. Rahoituspaketilla 205 M€ – pankkikonsortiota vahvistettu OP-Pankilla lisärahoitusmahdollisuuksien varmistamiseksi. Pankeilla</p>	Toteutuu

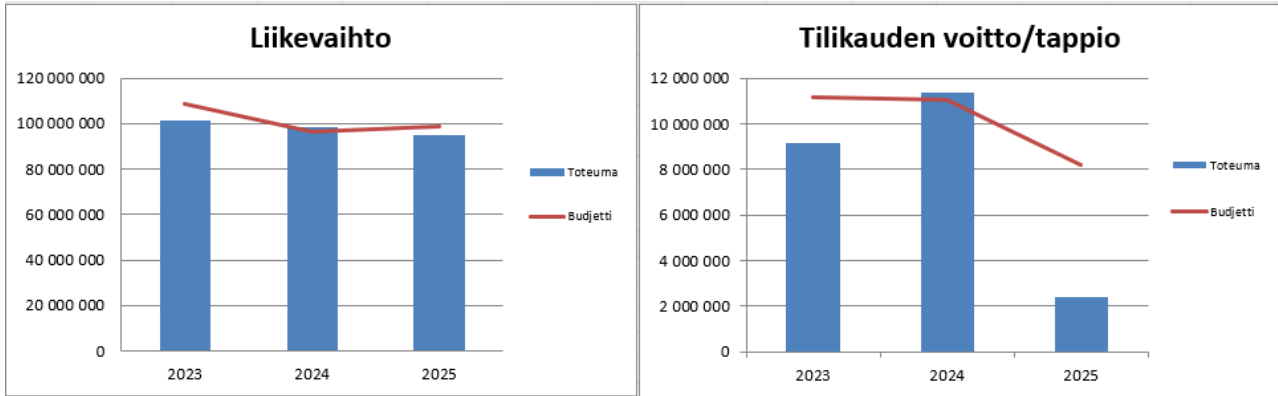
<p>–100 MW aurinkopuisto – hanke sekä 10MW pilotti-hanke</p> <p>–Toimenpidesuunnitelma ja niiden toteuttaminen vesivoiman säädettävyyden lisäämiseksi</p> <p>Konserni</p> <ul style="list-style-type: none"> •Henkilöstötyytyväisyyden ja GRESBin nostaminen tätä vuotta korkeammalle •Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen huomiointi koko arvoketjussa vastuullisuusohjelman mukaisesti •Asiakaspalvelun in-house ja koetun palvelun laadun parantaminen -> Asiakastytyväisyys 			<p>vahva usko Loisteen menestymiseen.</p> <p>Asiakaspalvelun in-house projekti viety menestyksellisesti läpi – paikallisen asiakaspalvelun ovet avautuneet asiakkaille toukokuussa 2025.</p> <p>GPTW – kolmen viime vuoden aikana Loisteen johtaminen suomen 15 parhaan yhtiön joukossa kokoluokassaan.</p>	
--	--	--	---	--

Lapset ja nuoret

<p>Loisteen panostuksen jatkossa kohdistuu KAMK yhteistyöhön ja työmahdollisuuksien luomiseen.</p>	<p>Tällä hetkellä asiakaspalvelun resurssit 9 hlöä on saatu rekrytoitua.</p>	<p>Loisteen tavoitteena on kriittisen liiketoiminta osaamisen rekrytointi takaisin yhtiöön ja omaksi tekemiseksi. Yhtiön menestyminen jatkossa on kriittisen osaamisen hallinnasta kiinni.</p>	<p>Sähkötuotannon sähkömarkkinaoperaatikeskukseen on tehty yhdeksän henkilön rekrytoinnit ja he aloittivat 1.9. Loisteella.</p> <p>Vuoden sisällä Loiste yhtiöt ovat rekrytoineet lisää n. 20 henkilöä. Loisteen kokonaisvahvuus vuoden lopussa on 56 henkilöä.</p> <p>Loiste ja Kajaanin Haka ovat solmineet yhteistyösopimuksen sponsoroinnista, joka tähtää erityisesti lasten ja nuorten tukemiseen kouluttautumisessa. Osa näistä henkilöistä voisi olla tulevaisuuden osaajia Loisteelle.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>
--	--	--	---	--------------------------

Kestävä kehitys

<p>Loiste on hiilivapaa ja net zero tavoite on saavutettu vuonna 2026 (GRESBissä 2023: 98 pistettä)</p>	<p>GRESB tavoite 100 pistettä (paras mahdollinen)</p>	<p>100 pistettä.</p>	<p>GRESB saavutettiin 100 pistettä!</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>
---	---	----------------------	---	--------------------------

Kuva: Loiste Oy liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Rahoitusriskit	Loisteen rahoitukseen liittyy korkoriski 7-vuotisten lainojen osalta (6 kuukauden euribor), 15-vuotiset lainat ovat kiinteäkorkoisia. Molempiin lainakoreihin sisältyy uusimisriski vuosina 2026 ja 2034. Omavaraisuus täytyy pitää riittävän hyvänä ennen lainojen uusimista. Omavaraisuutta ohjataan investointitahdilla ja osingon jaolla	Todennäköisyys: 1 Vakavuus: 4 4	Uuden 7 vuotisen lainan korkosuojaukset on tehty. Korkoriski on eliminoitu.
Toiminnalliset riskit	Loisteen sähköverkkoliiketoimintaan sisältyy riski lumen, kuuran ja myrskyjen aiheuttamista vahingoista Yleisesti vahinkoristit on vakuutettu IF vakuutusyhtiön tekemän riskikartoituksen pohjautuvalla vakuutusohjelmalla.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 5 15	Ei realisoituneita toiminnallisia riskejä. Vakava syysmyrsky vältti Kainuun alueen syksyllä 2025.

Loiste Oy	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	43	55	56

5.2.6 Kajaanin Energiatuotanto Oy

Perustehtävä

Toimia palveluyhtiönä, tarjoten laadukasta energiaa sekä energiapalvelua asiakkaille.

Toimintaympäristön muutos

Lämpöliiketoiminta on edelleen raskaasti tappiollista johtuen tuotantokustannuksista. Lämpöliiketoiminnasta luopuminen vuoden 2026 jälkeen.

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Yhtiön liike-tulos oli -8,66 milj. euroa. Olennaisimmat tekijät tappiolliseen tulokseen olivat Kavon poistomaksut, apujäähdytinkustannukset, purkukuluvaraus, Kavon vuosihuolto – ja vesivoimalaitosten budjetit ylittyivät. Myös biopolttoaineen hinta nousi (11 %) ja Kavon kulusäästöt eivät toteutuneet. Sähkönmyyntituloja tuli vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lisäksi asiakkaiden energiankäyttö oli budjetoitua pienempi.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa toimitusjohtaja.

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Kehittää liiketoimintaa: <ul style="list-style-type: none"> Kasvamme investoimalla uusiutuvaan energiantuotantoon. Tehostamme nykyistä tuotantoa. Asiakkaiden muutoshankkeissa mukana Renforsin Rannassa.	<ul style="list-style-type: none"> Päivitetyn strategian jalkautus. Asiakkaiden muutoshankkeiden tukeminen. Vesivoiman kehityksen varmistaminen Kavolla.	Yhtiön strategian jalkautus menossa suunnitelman mukaan. Asiakkaiden muutoshankkeita tuettu ja tukeminen jatkuu vielä vuonna 2026. Vesivoimien investointien esiselvitys aloitettiin 8/25 ja valmistuu 3/26.	Toteutuu
Tulostavoite	<ul style="list-style-type: none"> Liike-tulosprosenttiparannus (+10 %) vs. 2024 Myyntikateprosenttiparannus (+10 %) vs. 2024	Liike-tulos ja myyntikate heikkenivät edellisestä vuodesta.	Ei toteudu

Elinvoima ja osaaminen

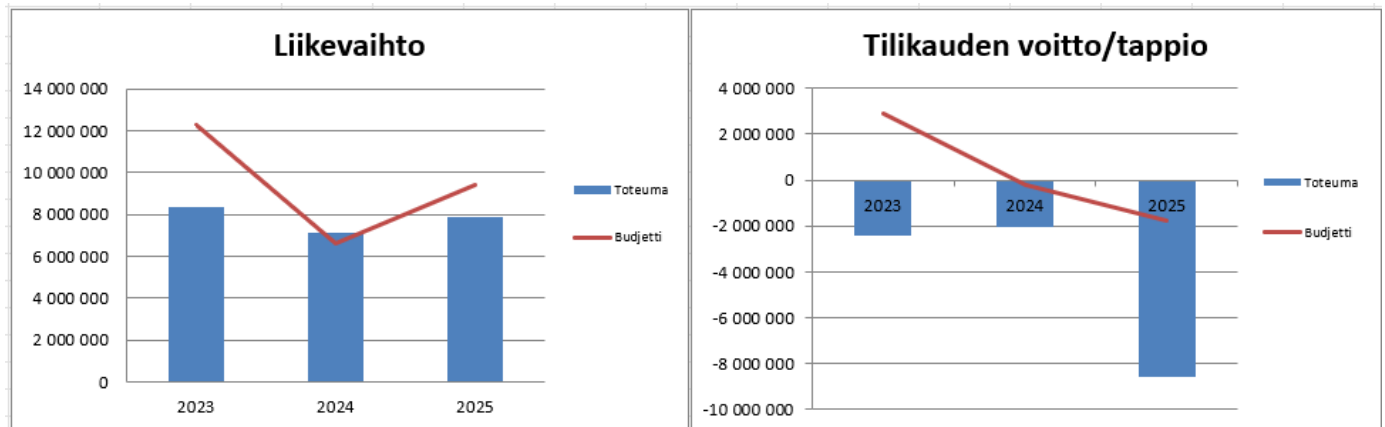
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Lämpöliiketoiminnan tuloksen parantaminen.	Käyttökate (MEur)	Käyttökateparannus vs. 2024 +10 %	Käyttökateparannus ei toteutunut. Käyttökate oli -9,78M€ (-3,95 M€). Keskeisimpänä syynä Kavon kustannusten nousu.	Ei toteudu
Sähköliiketoiminnan tuloksen ylläpitäminen laskevassa sähkömarkkinatilanteessa.	Käyttökate (MEur)	Käyttökate sama kuin vuonna 2024.	Sähköliiketoiminnan käyttökate (-5 %) ei ihan toteutunut. Käyttökate oli 1,85 M€ (2,07 M€).	Ei toteudu

Lapset ja nuoret

Kajaanilaiselle oppilaitokselle tarjottu harjoitustyöaihe.	kpl	1 kpl	Tarjottiin, mutta sopivaa tekijää ei löytynyt.	Toteutuu ■
--	-----	-------	--	---------------

Kestävä kehitys

Kainuun Voiman vastuullisuuden varmistaminen.	Poikkeama(lkm)	0 poikkeamaa.	Poikkeamia Kavolla 4 kpl.	Ei toteudu □
---	----------------	---------------	---------------------------	-----------------

Kuva: Kajaanin Energiatuotanto Oy liikevaihto ja tilikauden tulos

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Toiminnalliset riskit	Henkilöriski Kainuun Voimalla.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Kainuun Voima Oy:n henkilöriskiä pienennetty palkkaamalla kaksi henkilöä yhtiön kirjoille. Henkilöriski ei ole toteutunut 31.12 mennessä.
Rahoitusriskit	Ennakoimaton vaurio tuotantolaitoksella.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6	Riski ei toteutunut 31.12 mennessä.
Rahoitusriskit	Kainuun Voiman tuotantokustannus.	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 4 16	Tuotantokustannus on noussut edellisestä vuodesta.
Rahoitusriskit	Sähkön markkinahinta.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8	Sähkönmarkkinahinta on budjetoidulla tasolla.

Kajaanin Energiatuotanto Oy	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	2	2	2

5.2.7 Kainuun Voima Oy

Perustehtävä

Tuottaa energiaa luotettavasti ja vähäpäästöisesti kustannustehokkailla tuotantokoneistoilla.

Toimintaympäristön muutos

Yhtiön lämmön- ja sähköntuotantoyksikön sekä varatuotantoyksikön viedään suunnittelemaan eteenpäin, jossa lämpövoimatuotanto ajetaan hallitusti alas ja koneistoille sekä laitteistoille pyritään löytämään kustannusten kannalta optimaalisin ratkaisu. Tässä halutaan myös siirtyä kokonaan pois fossiilittomasta tuotannosta sekä pienentää ympäristön äänitasoa.

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Yhtiö pääsi useissa tavoitteissa tavoiteltuun, vaikka muutos aika teki näistä haastavia. Ympäristöön liittyvät tavoitteet olivat erittäin korkealla prioriteetilla ja ne saavutettiin. Talouden puolella lämpövoiman lopettamissuunnitelma ja sen toteuttaminen asetti haasteita kustannusten osalta.

Yhtiön olennaiset poikkeamat taloudessa olivat:

Vesivoimassa kunnossapitokulut ylittyivät vuoden aikana patorakenteen ympäristöissä tehtyjen kunnostusten sekä vuotoihin liittyneiden toimenpiteiden sekä rakennuksiin tehtyjen korjausten takia. Kalavelvoitemaksut olivat suuremmat, koska edellisen vuosien jäljessä olleita istutuksia saatiin hyvän kalakasvatuksen takia paikattua.

Poikkeama oli noin 166 838 euroa.

Varatuotannossa lakitekniset palvelut ja ennen aikaisen LNG sopimuksen lopettamisen mukaiset maksut sekä LNG varaston inventaariokulu aiheuttivat ylitystä budjetoituun.

Poikkeama oli noin 471 158 euroa.

Päätuotannossa poikkeama johtuu kokonaisuudessaan vuosihuollon pakkokorjausten aiheuttamista ylityksistä. Laitoksen vuosihuolto oli suunniteltu erittäin minimaaliseksi, aiempien tutkimusten ja lopettamisaikataulun perusteella. Vuosihuollon tarkastuksessa paljastui eroosio, jonka korjaamiselle virallinen tarkastaja antoi pakottavan lausunnon. Ilman korjausta laitos ei olisi saanut käyntilupaa. Muita ennakoimattomia maksuja syntyi vuosihuollon aikaisesta, uusien tuotantolaitosten takia tehdyistä väliaikaisista tuotantojärjestelyistä, lakiteknisistä maksuista ja lopettamiseen liittyvistä konsulttimaksuista.

Poikkeama oli noin 1 776 089 euroa.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa (Kimmo Keinänen)

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Fossiilisen polttoaineen käytön minimointi ja tavoitetason pitäminen ajokauden jokaisena ajankohtana.	Turpeen osalta käyttö alle 9 % kokonaispolttoaine-energiasta. Hiilen käyttö vain häiriötilanteeseen, taso alle 0,4 % kokonaispolttoaine-energiasta. Varatuotannossa öljyn käyttö 0 % ja varatuotanto hoidetaan nesteytetyllä maakaasulla.	Turpeen osalta käyttö toteutui 3,6 % osuudella kokonaispolttoaine-energiasta. Hiilen käyttö tapahtui vain häiriötilanteeseen, käyttö toteutui 0,1 % osuudella kokonaispolttoaine-energiasta. Varatuotannossa öljyn käyttö toteutui 0,15 % osuudella ja varatuotanto saatiin muuten hoidettua nesteytetyllä	Toteutuu osittain

	Maakaasussa pieni osuus biopohjaista metaania.	maakaasulla. Poikkeama tavoitteeseen johtui maakaasun saantihitautesta. Maakaasutoimituksia ei saatu toteutettua biopohjaisella metaanilla.	
Hukkalämpöjen maksimaalinen talteenotto, jolla minimoidaan poltolla tuotettua energiaa.	Minimikuormatason yläpuolella ollessa 100 % talteenotto. Varatuotannon aikana 100 % talteenotto ja hyödyntäminen.	Hukkalämpöjen talteenotto saatiin suoritettua tuotantolaitoksen osalta 100 %:sti. Joitakin haasteita oli hukkalämpötoimittajan puolella olleissa laitteistoissa, jolloin hukkalämpöjen toimitus katkesi.	Toteutuu
Polttavien laitosten ilma- ja vesipäästöjen pitäminen normaalituotannossa alle raja-arvojen.	Päästöt kumulatiivisesti 17 % alle annettujen raja-arvojen. Päästöjen hallinta ja pysyminen raja-arvoissa myös minimikuormatasolla.	Kumulatiivissa päästöissä päästiin kaikissa muissa alle raja-arvojen, mutta typen oksideissa oli haasteita. Tilanne on haastava minimikuormien aikaan, kun tuotantoa jouduttiin pitämään yllä yli-ilmalla. Tällöin typen oksidien pitoisuus ylittää raja-arvon.	Toteutuu osittain
Tuotantolaitosten käyntiinlähtö ja häiriötilanteissa melupäästöjen minimointi.	Tilanteissa pyritään < 4 % meluhaittaan. Äänenvaimentimien ja apukuorman avulla minimoitavissa. Tämä mitattavissa.	Äänen suhteen tilanne saatiin pidettyä erittäin hyvin hallinnassa.	Toteutuu
Ympäristöjärjestelmän ISO1 14001 ylläpito.	Vakavia poikkeamia 0 kappaletta ja lieviä max. 1 kappale.	Ympäristöjärjestelmän auditoinnissa ei havaittu yhtään vakavaa puutetta ja vain parantavia huomioita kirjattiin.	Toteutuu

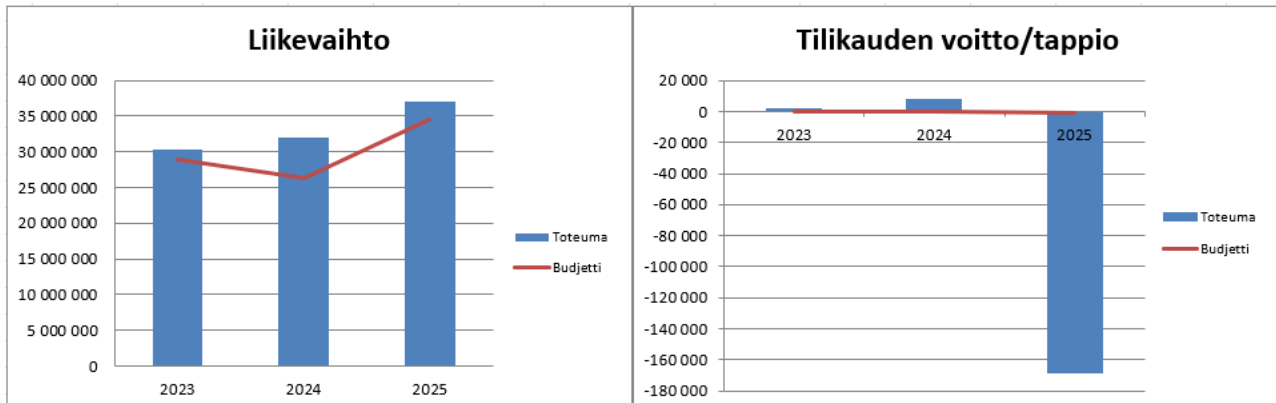
Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Lämpöliiketoiminnan kiinteiden kustannusten hallinta rahoitusten pienemisen ja palvelujen organisoiminnin kautta.	Tulosseuranta yhtiön lämpövoiman kiinteät kustannukset.	Kiinteät kustannukset, nousu < 1.0 %-yks.	Kiinteät kustannukset ylittivät budjetoidun 8.8 %. Yhtiö joutui käyttämään konsultointia ja lakitekniisiä palveluita, ennakoitua enemmän. Myös vuosihuollon osuus ylitti budjetoidun, josta 50 % kirjataan kiinteiden puolelle.	Ei toteudu
Lämpöliiketoiminnan muuttuvien kustannusten nousun rajaaminen, polttoaineet ja kemikaalit huomioiden.	Tulosseurannassa yhtiön lämpövoiman muuttuvat kustannukset.	Muuttuvat kustannukset, nousu < 4 %-yks.	Muuttuvat kustannukset ylittivät budjetoidun 5.9 %. Yhtiön polttoaineiden hintataso oli hieman budjetoitua korkeampi. Merkittävänä tekijänä oli, että halpojen polttoaineiden osuus jäi ennakoitua pienemmäksi toimittajien toimitusvaikeuksien takia. Myös vuosihuollon osuus ylitti budjetoidun, josta 50 % kirjataan muuttuvien puolelle.	Ei toteudu
Vesiliiketoiminnan kiinteiden kustannusten	Tulosseuranta yhtiön vesivoiman kiinteät kustannukset.	Kiinteät kustannukset, lasku < 2.0 %-yks.	Kustannukset ylittivät budjetoidun 6.9 %. Yhtiön patakenteissa jouduttiin	Toteutuu osittain

pienentäminen edellisen vuoden tasolta.			tekemään ennakoitua enemmän ympäristöllisiä toimenpiteitä sekä rakennusten kunnostuksia. Kalastuksen hoitomaksut ylittivät budjetoidun, koska vuoden aikana jouduttiin istutuksia hoitamaan ennakoitua enemmän.	
---	--	--	---	---

Kestävä kehitys

Yhtiölle elinkaarisuunnitelman ylläpitäminen kokeiden, testien ja analyysien perusteella. Mahdollistetaan taloudellisesti järkevä ja optimoitu päätuotantolaitoksen tulevaisuuden alasajo/-kirjaus ja luodaan pohjatieto päätösten perusteiksi.	Hallituksen kokouksen kirjaukset.	Päivitys ja kirjaus 2 kertaa vuodessa.	Toteutettiin ohjelman mukaisesti.	Toteutuu
Suunnitelma lämpö- ja sähkövoimakoneistojen jatkohyödyntämiselle käyttöajan jälkeen.	Hallituksen kokouksen kirjaukset.	Päivitys ja kirjaus vähintään 1 kerta vuodessa.	Toteutettiin ohjelman mukaisesti.	Toteutuu

Kuva: Kainuun Voima Oy liikevaihto ja tilikauden tulos

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Strategiset riskit	Merkittävän asiakkaan tai asiakkaiden poistuminen tuotantoverkoista.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 4 12	Ei toteutunut.
Rahoitusriskit	Kiinteän polttoainetuotantolaitoksen vaurioituminen ja tuotannon siirtyminen varatuotannolle. Tällöin merkittävästi kalliimpi polttoaine aiheuttaa	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8	Ei toteutunut.

	kassavarantojen voimakkaan vähenemisen ja nopean sekä väliaikaisen lisärahoitustarpeen.		
Rahoitusriskit	Mikäli lämpölaitostoiminta päätetään lopettaa 2 vuoden sisällä, jää nykyisillä poistoilla ja rahoitusjärjestelyillä hallittu alaskirjausmäärä. Jäljellä oleva käyttöomaisuusarvo pyritään kattamaan koneistojen ja laitteistojen myynnillä.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6	Toteutuu. Yhtiöllä selkeä suunnitelma käyttöomaisuuden alaskirjauksiin ja jäännösrahoitusten poishoitamiseen.
Toiminnalliset riskit	Laadukkaan polttoaineen saatavuus heikkenee voimakkaasti. Koskee kiinteitä polttoaineita. Tämä aiheuttaa pahimmillaan tuotantojen rajaamista ja niukkuuden jakamista asiakkaille. Tässä tilanteessa joudutaan tuotantoa korvaamaan kalliimman polttoaineen omaavalla varatuotannolla.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 4 8	Ei toteutunut.
Toiminnalliset riskit	Lämmön päätuotantoyksikön elinkaari alkaa olla päättymässä noin 10 vuoden sisällä ja mahdollinen vakavampi vaurioriski kasvaa vuosittain. Tämänhetkisten tutkimusten mukaan hälyttäviä merkkejä vanhenemisesta ei ole.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6	Ei toteutunut.

Kainuun Voima Oy	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	2	2	2

5.2.8 Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy

Perustehtävä

Kajaanin ammattikorkeakoulu (KAMK) on kansallisesti houkutteleva ja kiinnostava työ- ja opiskelupaikka sekä yhteistyökumppani. Edistämme Pohjois- ja Itä-Suomen sekä Pohjois-Pohjanmaan eteläisen seudun osaamisen, osaajien ja elinkeinoelämän kehittymistä sekä toimijoiden välistä yhteistyötä. Osallistumme kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin.

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Talouden seuranta- ja hallintaprosessia on kehitetty systemaattisesti ja olemme nyt ennustettavammissa tilanteessa kuin aiemmin. KAMKin perusrahoituksen ohuutta kompensoi kv-lukuvuosimaksutuotot. Lukuvuosimaksutuotot olivat budjetoitua noin 0.5M€ suuremmat.

Palkkasimme henkilön kehittämään kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointia.

Varauduimme vähenevään koheesiorahoitukseen perustamalla muita kansainvälisiä instrumentteja hyödyntävän hankehakemuksia tuottavan tiimin.

Kainuun alueella korkeakoulutetun työvoiman kysyntä pysyi tasaisena eikä hallitusohjelman mukaista kasvua, ja tätä kautta kysyntää korkeakoulutetuille ollut näkyvässä. Opiskelijapalautetta heikentää merkittävästi työllistyminen ja harjoittelupaikkojen tarjonta Kainuun alueella.

Kestävän kehityksen osalta konesaliratkaisuiden kysynnän kasvu näkyy positiivisesti kestävän kehityksen teemaisten hankkeiden kysyntänä. Käynnistimme myös kestävän kehittämisen tiimin, joka valmistelee koko KAMKin laajuisen suunnitelman ja toimintatavat, joilla tavoittemme OKM:N meille asettamaa hiilineutraalisuus-tavoitetta vuoteen 2030 mennessä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa Sarén Matti.

Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tilikauden tulostavoite > 0	TA25 työn alla, tavoitteena reilusti >0 tulostavoite.	Vuoden 2025 liikevoitto oli 935 266 € ja tilikauden tulos 1 239 697 €. Liikevoittoa pienentää jo huomioitu varaus kannustinjärjestelmän 2025 tuloksesta (69603 €) joka menee maksuun vuoden 2026 aikana.	Toteutuu
Rahoituspohjan vahvistaminen	1) Erityispanostus KV-rahoituksen hankintaan: rahoitushauissa keskitytään kansainvälisiin rahoitusinstrumentteihin sekä ne mahdollistaviin verkostoihin. 2) Lukukausimaksujen ennakoitavuuden parantaminen: kehitetään koulutuksien ajoituksia maahantulon tukemiseksi, kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointiprosessia oikeanlaisten opiskelijoiden tavoittamiseksi ja yhdessä alueen kanssa mahdollisuuksia opinnäytetöiden ja harjoittelu	1) Perustettu LINK-tiimi kv TKI-hakujen vahvistamiseen. Tuloksia näkyy jo kv-hakujen osalta. 2) Rekrytoitu kansainvälisen koulutuksen ja liiketoiminnan päällikkö 2.5.2025 alkaen. Ko. hlö on päässyt jo hyvin vauhtiin, agenttiverkostoa on kasvatettu ja rolling admission käynnistetty jatkuvan haun mahdollistamiseksi. Lisäksi olemme käynnistäneet kv-toiminnan strategisen työryhmän. Em lisäksi olemme hakeneet rahanke-räyslupaa ja se myönnettiin syyskuussa. Käynnistämme rahankeräys-toimet vuoden 2026 aikana.	Toteutuu

Elinvoima ja osaaminen

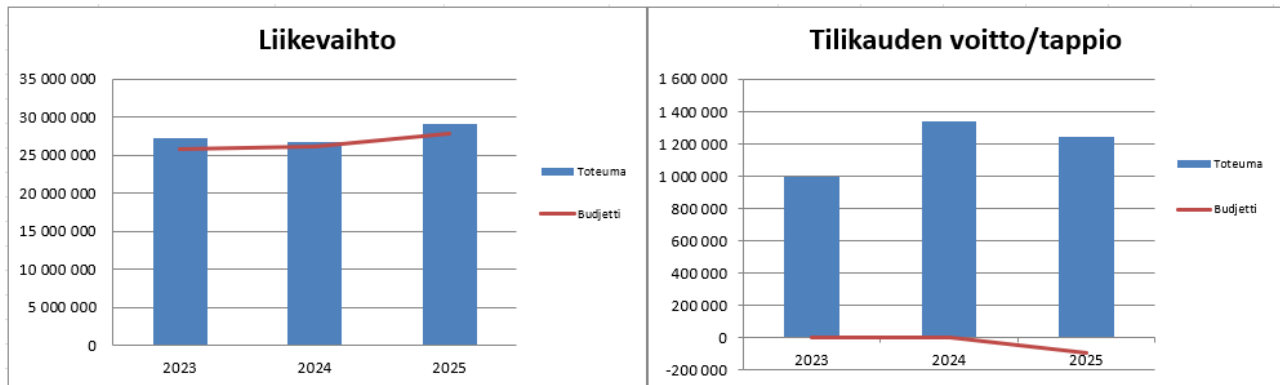
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Veto- ja pitovoiman kehittäminen.	KAMK:ssa Kainuussa opiskeluiden työllistyminen Kainuuseen vuosi valmistumisen jälkeen.	80 %	Viimeisin tilastovuosi, jolta dataa on saatavilla Vipuksesta työllistymisen osalta, on vuosi 2023. Tulos 68,9 %.	Ei toteudu ☐

Lapset ja nuoret

Opiskelijat viihtyvät KAMK:ssa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Opiskelijatyytyväisyys	AVOP-valmistumisvaiheen opiskelijapalautekyselyn kaikkien asiakokonaisuuksien yhteenlaskettu keskiarvo on 5,9 (sekä AMK että YAMK).	5,7. Keskiarvoa painoi erityisesti työllistymismittari johon KAMKin on vaikeaa vaikuttaa. Tämä on erittäin suhdanneherkkä mittari.	Ei toteudu ☐
--	------------------------	---	--	-----------------

Kestävä kehitys

Vuosittainen uusien kestävä kehityksen teemaisten hankkeiden määrä.	Kpl-määrä	10 kpl	19	Toteutuu ■
Kestävä kehitys koulutussäilytyksiin OPS-päivitysten yhteydessä.	%-osuus koulutuksista	100 % niistä, jotka on päivitetty vuoden 2025 aikana.	65 %	Ei toteudu ☐

Kuva: KAMK tilikauden liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Strategiset riskit	Alueen vetovoiman vaikutus osaavan työvoiman saantiin ja koulutusten vetovoimaisuus.	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 4 16	Tiettyjen, koko maan laajuisesti saatavilla olevien koulutusten vetovoiman osalta haasteita. Erityisesti kone- ja rakennustekniikka, joiden osalta suhdanteet tällä hetkellä heikkoja. Työvoiman saanti ollut edelleen ihan hyvä. Tätä on edesauttanut osittaisen etätönn mahdollisuus tietyissä, erityisesti hankepuolen tehtävissä.

Rahoitusriskit	Perusrahoituksen vaihtelut 100 % tulosrahoituksessa AMK-sektorilla ja muutokset valtakunnallisessa korkeakoulupolitiikassa. TKI-toiminnan omarahoituksen riittävyys. Kasvavat järjestelmäkustannukset. Nouseva kustannustaso. Mahdolliset työmarkkinaselkkaukset.	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 4 16	Olemme toistaiseksi onnistuneet mitigoimaan tämän riskin. Vuoden 2026 talousarvion osalta tämä näyttää jo haastavampana. Toivommeikin kansainvälisten, itsemaksavien opiskelijoiden saannon olevan hyvä ja rahankeruukampanjamme tuottavan tuloksia. Jatkamme edelleen tiukkaa talouden kuukausittaista seurantaa.
Toiminnalliset riskit	Vallitseva turvallisuuspoliittinen tilanne. Demografisen muutoksen (kaupungistuminen) kiihtyminen. Maahanmuuttopolitiikan muutos.	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 4 16	Tulossa olevat tiukennukset mm valmistuksen jälkeiseen työllistymiseen kv-opiskelijoiden osalta sekä rajoitukset siihen kuinka he saavat tuoda perheensä tullessaan, tullevat vaikuttamaan Suomen ja myös KAMKin vetovoimaan kv-opiskelijoiden osalta. Maailmanpoliittisen tilanteen myötä olemme tarkentamassa kumppaniemme arviointimallia.
Vahinkoriskit	ICT:n toimintahäiriöt. Toiminnan lamauttava kyberhyökkäys. Sähkön riittämättömyys.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 4 12	Nämä eivät ole toistaiseksi toteutuneet.

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	271,1	290	291

5.2.9 Edukai Oy

Perustehtävä

Edukai Oy vastaa alueen koulutustarpeisiin tuottamalla yrityksille, yhteisöille ja yksilöille laadukkaita ja ajanmukaisia koulutuspalveluita. Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja osaltaan täydentää Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen toimintaa ja palveluvalikoimaa. Edukai Oy toimii valtakunnallisesti Kainuuseen painottuen.

Toimintaympäristön muutos

TE-palveluiden (ml. työvoimakoulutus) siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa vaikutti merkittävästi yhtiön toimintaan. Kainuu-Koillismaan työllisyysalue on painottanut omaa palvelutuotantoa palvelunostojen sijaan. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen Kajaanin kaupunki järjestää kilpailuttamisen sijaan itse Kainuun ammattiopiston toteuttamana. Koska osaamista ja resursseja ko. koulutuksiin oli aikaisemman toiminnan perusteella yhtiössä, yhtiön työntekijöitä siirrettiin osittaisessa liikkeenluovutuksessa emo-organisaation Kaon palvelukseen.

Yhtiön palveluvalikoimassa jatkuu erilaisten asiantuntijapalveluiden ja lyhytkoulutusten tarjonta, joiden osuus liikevaihdosta ylittää volyyminlaan ns. inhouse-palvelun tuottamisen edellytykset omistajalle esim. em. kotoutumiskoulutuksiin liittyen. Jatkossa tullaan seuraamaan tilannetta, missä määrin ja millaisia koulutuspalveluita työllisyysalueet ja kunnat mahdollisesti tulevat hankkimaan ja kilpailuttamaan. Muutostilanne haastaa kaikkiaan löytämään uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Liikevaihto on vähentynyt merkittävästi työvoimakoulutusten jäätyä valikoimasta pois TE-uudistuksen astuttua voimaan. Kainuu-Koillismaan työllisyysalue ei juurikaan kilpailuttanut ei-tutkintotavoitteisia työvoimakoulutuksia. Vanhat sopimukset Kainuun ELY-keskuksen kanssa päättyivät vuoden 2024 loppuun.

Kajaanissa toteutettavien maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen osalta tehtiin alkuvuotta 2025 koskien liikkeenluovutussopimus Kajaanin kaupungille/Kaolle. Osana liikkeenluovutusta suurin osa henkilöstöstä siirtyi yhtiöstä kaupungin palvelukseen kotoutumiskoulutustehtäviin. Näin ollen myös kulupuolta saatiin pienennettyä merkittävästi.

Yhtiöön jäljelle jäänyt liiketoiminta koostuu pääsääntöisesti muille kuin omistajalle, eli yrityksille ja organisaatioille tarjottavista asiantuntijapalveluista (lyhyt- ja täydennyskoulutukset) sekä työelämän korttikoulutuksista. Uutta liiketoimintaa on suunnitteilla mm. käynnissä olevan hanketoiminnan pohjalta. Lisäksi on edelleen mahdollista, että työllisyysalueet jatkavat työvoimakoulutuspalveluiden hankintaa ainakin jossain määrin.

Yhtiö on tehnyt kaikkien aikaisempien vuosien aikana reiluakin ylijäämää, ja tämä puskuri mahdollistaa muutostilanteesta eteenpäin jatkamisen liikevaihdon notkahtamisesta huolimatta. Yhtiön strategiaa on myös päivitetty uutta tilannetta vastaavaksi.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa toimitusjohtaja.

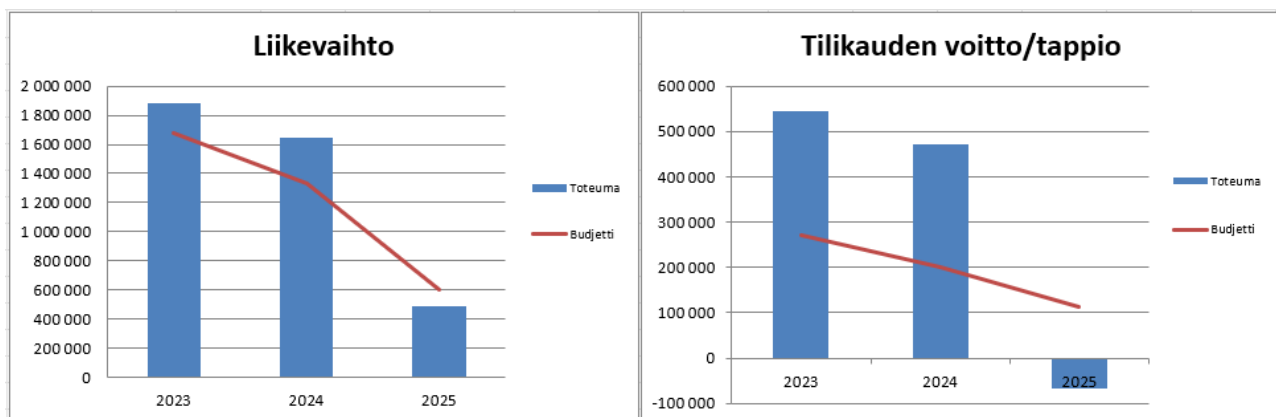
Sitova tavoite	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tilikauden tulos >0.	Edukai Oy:n hallituksen käsittelemässä talousarviossa asetettu tavoite (112 000 €).	Tulos on tappiollinen n. -68 000 €. Tappiota syntyi, koska arvioitua työvoimakoulutusliikevaihtoa ei toteutunut. Myös talousarviovaiheessa ennakoimatta jäänyt osittaisesta liikkeenluovutuksesta (kotoutumiskoulutus) koitunut siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelan maksu vaikutti tappion määrään.	Ei toteudu

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 2025	Tila
Tuotamme monipuolisesti laadukkaita koulutuspalveluita työelämän tarpeisiin.	Kaikissa koulutuksissa asiakkaiden antama suositteluindeksi NPS.	NPS eli suositteluindeksi vähintään 70.	NPS 77.	Toteutuu ■
Tuotamme monipuolisesti laadukkaita koulutuspalveluita työelämän tarpeisiin.	Työvoimakoulutuksissa asiakkaiden antama Opal-palautte.	Työvoimakoulutusten palautteiden keskiarvo vähintään 4 asteikolla 1–5.	Työvoimakoulutuksia ei ole toteutunut, joten OPAL-palautteita ei ole.	Ei tietoa □
Hanketoiminnalla lisätään alueella jo olevien ulkomaalaistaustaisten työllistymistä Kainuuseen vastaten samalla alueen työnantajien työvoiman tarpeisiin.	Henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden määrä Next Level hankkeessa.	Vuoden loppuun mennessä Next Level hankkeen asiakkuudessa yli 100 asiakasyritystä/työnantajaa.	Hankkeeseen rekisteröityneiden henkilöasiakkaiden lukumäärä 1008, joista palvelua saaneita 711 henkilöä. Hankkeeseen osallistuneiden organisaatioiden lukumäärä 136, joista hankkeen palvelua hyödyntäneitä työnantaja-asiakkaita 36.	Toteutuu ■

Kestävä kehitys

Toteuttamamme työvoimakoulutukset sisältöineen ja menetelmineen edistävät asiakkaidemme työllistymistä ja tukevat hyvinvointia (sosiaalinen kestävyys).	Asiakkaiden antama Opal-palautte työvoimakoulutuksissa.	Työvoimakoulutusten palautteiden keskiarvo vähintään 4 asteikolla 1–5.	Työvoimakoulutuksia ei ole toteutunut, joten OPAL-palautteita ei ole.	Ei tietoa □
Next Level -hanke: Alueella jo olevien ulkomaalaistaustaisten työvoimareservin hyödyntäminen, työpaikkojen alueella säilyminen työvoiman saatavuuden kautta, palvelujen kehittäminen elinkeinoelämää tukevaksi jatkossakin.	Hankkeen henkilöasiakkaiden työllistyminen.	Vuoden loppuun mennessä yli 200 työllistymistä hankkeen henkilöasiakaskohderyhmässä.	Työllistyneitä 185 henkilöä, joista 130 hankkeen suoralla tuella. Yleinen suhdannetilanne on vaikeuttanut myös maahanmuuttajien työllistymistä.	Ei toteudu ☒

Kuva: Edukai Oy tilikauden liikevaihto ja tilikauden tulos.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvio	Toteutunut 2025
Strategiset riskit	Suuntaus palvella ensisijaisesti muita asiakkaita omistajan sijaan osoittautuu TE-uudistuksen käynnistyttyä huonoksi ratkaisuksi yhtiön liiketoimintaedellytysten kannalta.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Liikevaihdossa on tapahtunut romahdus työvoimakoulutusliikevaihdon poisjäännin vuoksi, mutta toistaiseksi on liian aikaista arvioida ko. strategisen riskin toteutumista tarkemmin.
Toiminnalliset riskit	Oman henkilöstön vähetessä koulutusliikelaitoksen yhteisten henkilöstöressurssien käyttämisen tarve korostuu ja henkilöstön yhteiskäyttö osoittautuu haasteelliseksi.	Todennäköisyys: 4 Vakavuus: 4 16	Riski ei ole toistaiseksi toteutunut, koska isompaa tarvetta yhteisten resurssien käytölle ei ole vielä ollut.
Toiminnalliset riskit	Uutta liiketoimintaa ei saada kehitettyä riittävästi työvoimakoulutusliikevaihdon tilalle.	Todennäköisyys: 3 Vakavuus: 3 9	Riski on toteutunut, sillä lyhyessä ajassa on mahdotonta korvata työvoimakoulutusliikevaihdon volyyymiä millään muulla. Uutta liiketoimintaa on kuitenkin suunnitteilla mm. hanketoiminnan pohjalta.
Rahoitusriskit	Työvoimakoulutuksen volyymin laskiessa merkittävästi jäljelle jäävällä liiketoiminnalla ei pystytä kattamaan jäljelle jääviä kuluja.	Todennäköisyys: 2 Vakavuus: 3 6	On toteutunut toistaiseksi, mutta kuitenkin kohtuullisen hyvin talousarviossa pysyen.

Edukai Oy	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstö, htv2	13	6	6

5.3 Tytäryhteisöjen tilinpäätöstietoja 2024–2025

Tytäryritys	Liikevaihto		Tilikauden voitto / tappio		Koko vieras pääoma 31.12.		Taseen loppusumma	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Kajaanin Teknologiakeskus Oy	3 700 000	3 806 782	278 609	232 519	9 807 260	10 564 637	20 061 493	20 540 261
Loiste konserni	94 756 024	98 286 619	2 399 546	11 337 622	538 022 753	508 628 486	471 150 421	436 065 329
KOY Kajaanin Lohtajan Palvelukeskus	114 268	99 931	16 880	-18 512	31 337	10 642	633 389	595 814
KOY Kajaanin Pietari	18 275 321	18 228 372	-897 281	11	47 760 037	50 953 648	73 667 021	77 314 012
As Oy Sammonkaari Pietari	120 060	120 060	-535	-2 136	11 039	16 454	9 433 372	9 439 321
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	29 062 986	26 791 289	1 239 697	1 339 996	5 420 561	5 524 178	15 105 927	13 943 564
Edukai Oy	487 062	1 646 292	-68 130	472 605	109 547	308 755	2 378 066	2 645 405
Kajaanin Energiatuotanto Oy	7 855 793	7 132 685	-8 595 750	-2 075 237	3 251 560	666 763	19 550 830	24 111 784
Kainuun Voima Oy	37 025 562	31 921 003	-168 396	8 391	11 325 228	17 259 067	25 160 681	31 448 870
Yhteensä	191 397 076	188 033 033	-5 795 361	11 295 259	615 739 322	593 932 630	637 141 200	616 104 360

6 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Kajaanissa 24.3.2026

Minna Leinonen, puheenjohtaja

Pasi Kilpeläinen

Jari Lindh

Jyho Hammikainen

Jaakko Perhovaara

Raimo Piirainen

Karoliina Kuvaja

Paavo Niemelä

Eveliina Kinnunen

Henna Kettunen

Auli Halonen

Marjo Kangasharju

Joni Partanen vt. kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa _____ päivä _____ kuuta 2026.

KPMG Oy Ab, tilintarkastusyhteisö

_____
Antti Kääriäinen JHT, KHT